

# BELARUS

## ÜLKE PROFİLİ



## İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM .....	5
3. DIŞ TİCARET .....	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR .....	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET .....	14
EKLER: .....	17

## 1. GENEL BİLGİLER

### Başlıca Sosyal Göstergeler

<b>Nüfus</b>	9,5 milyon
<b>Dili</b>	Rusça, Belarusça (Her ikisi de resmi dil)
<b>Etnik Yapı:</b>	Nüfusun % 84'ü Beyaz Rus, % 8'i Rus, % 3'ü Polonya %5'i Diğer
<b>Yönetim Biçimi</b>	Çift meclisli, başkanlık tipi cumhuriyet rejimi
<b>Para Birimi</b>	Belarus Rublesi(BRb) (1 ABD Doları: 2,40 BRb)
<b>Başkent</b>	Minsk (1,7 milyon)
<b>Önemli Şehirler</b>	Minsk, Gomel, Mogilev, Vitebsk, Grodno, Brest
<b>Yüzölçümü</b>	207.600 km <sup>2</sup>

### Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

BSEC – Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (gözlemci), CBSS – Baltık Denizi Devletleri Konseyi (gözlemci), CEI, CIS, CSTO, EAEC, EAPC, EBRD, FAO, GCTU, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFC, IFRC, ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO (Uluslararası Standardizasyon Örgütü), ITU, ITUC, MIGA, NAM, NSG, OPCW, OSCE, PCA, PFP, SCO (diyalog üyesi), UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO (gözlemci) (Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü), WCO (Dünya Gümrük Örgütü), WHO (Dünya Sağlık Örgütü), WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü)

### Coğrafi Konum

Belarus (Belarus ya da Byelorussia), Avrupa'nın merkezinde, Rusya Federasyonu, Avrupa ülkeleri ve Asya arasında büyük ve önemli kara ve demiryolları arasında kalan, temel iletişim noktaları ile petrol ve doğalgaz boru hatlarının kesiştiği bir konumda bulunmaktadır. Rusya'nın merkezi ve batı kesimleri ile Batı Avrupa, Karadeniz, Baltık Denizi arasındaki en kısa yollar Belarus üzerinden geçmektedir. Eski SSCB üyesi olan Belarus kuzey Avrupa'da Rusya ile yakın ilişkiler geliştiren ülkelerin başında gelmektedir.

Ülke, kuzeyde Letonya, kuzeybatıda Litvanya, kuzeydoğu ve doğuda Rusya Federasyonu, batıda Polonya güneyde ise Ukrayna ile sınır komşusudur. Ülkenin sınırlarının toplam uzunluğu 2969 km'dir. Ülkenin başkenti Minsk'tir.

Belarus başlıca altı idari bölgeye ayrılmaktadır. Bu bölgeler (oblast), Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır.

Ülke iklim özellikleri bakımından orta derecede kıta iklimi özelliği göstermektedir. Kışlar görece olarak daha yumuşak ve nemli, yazlar daha sıcaktır. Son yıllarda kışlar biraz daha yumuşak geçmeye başlamıştır. Ocak ayı ortalama sıcaklığı -8°C ile -4,5°C arasında ve Temmuz sıcaklığı +17°C +18,5°C arasında gerçekleşmektedir. Sıfırın üstü sıcaklıklar 230-263 gün arası sürmektedir.

Belarus topraklarının % 43,2'sini tarım alanları oluşturmaktadır. Ülke yüzölçümünün %40,9 gibi önemli bir kısmını ormanlar oluşturmakta ve bu oran merkezi ve Doğu Avrupa için de önemli bir katkıda bulunmaktadır. Ülke kişi başına 0,94 hektar orman alanı ve 136,1 m<sup>3</sup> kereste rezervleriyle Avrupa ortalamasının neredeyse iki katına yakın orman zenginliğine sahiptir.

Ülke yağış rejimi olarak genellikle yağışlı bir bölgede yer almaktadır. Yılda yağın ortalama yağmur miktarı 600-700 mm'yi bulur. Yağışlı gün sayısı ortalama olarak en çok Nisan-Ekim ayları arasında görülür. Kar örtüsü ülkenin güney batısında 75 gün ve kuzey doğusunda 125 gün yerde kalmaktadır.

Belarus' un denize kıyısı bulunmamakla birlikte nehirler ve su kaynakları yönünden oldukça zengindir. Ülkede irili ufaklı 20.000 nehir ve ırmak bulunmakta olup bunların toplam uzunluğu 91.000 km'dir. Nehirlerin en büyükleri Dnyeper, Pripjat, Neman; göllerin en büyükleri ise Naroch (Minsk), Osveyskoye (Vitebsk), Chervonoye (Gomel)'dir.

### **Siyasi ve İdari Yapı**

Belarus Cumhuriyeti Sovyetler Birliği içindeki egemenliğini 27 Temmuz 1990 tarihinde, bağımsızlığını ise 25 Ağustos 1991 tarihinde ilan etmiştir.

İlk anayasası 15 Mart 1994 tarihinde kabul edilen Belarus, çift kamaralı ulusal meclise (Milli Asamble) sahip olup, Başkanlık sistemiyle yönetilmektedir. Milli Asamble'nin alt kanadını oluşturan "Temsilciler Meclisi" nin 110 üyesi, üst kanadını oluşturan "Cumhuriyet Konseyi" nin ise 64 üyesi bulunmaktadır.

İlk defa 1994 yılında yapılan seçimler sonucunda Cumhurbaşkanı olan Lukaşenka, 11 Ekim 2015 tarihinde gerçekleştirilen son seçimleri kazanarak beşinci defa bu göreve seçilmiştir.

Belarus idari olarak 6 bölge idaresinden (oblast) oluşmaktadır Bunlar; Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Minsk Şehir İdaresi'nin özel statüsü bulunmaktadır.

Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır. 15 şehrin nüfusu 100.000'in üzerindedir ve 103 şehirleşmiş küçük birim bulunmaktadır.

Ülkenin siyasi ve ekonomik yapısı bakımından son dönemde yaşanan en önemli gelişmelerden biri Rusya Federasyonu, Belarus ve Kazakistan arasında 1 Ocak 2010 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe girmesidir.

### **Nüfus ve İstihdam**

Belarus' un toplam nüfusu 2019 yılı itibarı ile yaklaşık 9,5 milyondur. Nüfusun %75'i kentlerde, geri kalanı ise kırsal kesimde yaşamaktadır. Nüfusun %83,7'si Beyaz Rus, % 8,3'ü Rus %3,1'i Polonyalı, %1,7'si Ukraynalı ve %3,2'si diğer etnik gruplardan oluşmaktadır.

Ülkede nüfus daralmaktadır. Nüfusun azalmasında ölüm oranının doğum oranından fazla olmasının yanı sıra ülke dışına göç de rol oynamaktadır.

Ülkede çalışan nüfus yaklaşık 5 milyondur. İşgücünün % 9,4'ü tarım, % 45,9'u sanayi, % 44,7'si hizmet sektöründe istihdam edilmektedir.

Belarus'da emeklilik yaşı kadınlar için 55, erkekler için 60'tır.

Ülkede yabancı işçi çalıştırmak için İçişleri Bakanlığı'na başvurulması gerekmektedir. Yabancı işçi çalıştırma isteğinin gerekçeleri ve çalıştırılmak istenen yabancı personel sayısı bildirilerek izin alındıktan sonra, yabancı personel ülkeye getirilebilir. Yabancı personel getirildikten sonra da her bir personelin çalışma izni yine İçişleri Bakanlığı'ndan alınacaktır.

### **Doğal Kaynaklar**

Belarus, petrol ve doğal gaz gibi enerji kaynakları üretimi bakımından fazla zengin olmasa da mineral ürünleri üretimi bakımında Avrupa'da oldukça üst sıralarda yer almaktadır. Özellikle potasyum tuzu rezervinde dünyanın en önemli üreticileri arasındadır. Mozyr, David-Gorodok ve Starobin'deki rezervlerin toplam miktarı 22 milyar ton olarak tahmin edilmektedir. Sapropel rezervleri ise 3 milyar m<sup>3</sup>'e yakındır. Granit, dolomit (beyaz mermer), marn ve tebeşir, kil, kum ve çakıl, doğal boyaların üretiminde kullanılan ham maddeler önemli doğal kaynak rezervlerini oluşturur.

Ülke petrol ve diğer enerji kaynakları açısından fakirdir. Sınırlı miktarda petrol üretimi varsa da, bu ülke ihtiyacının ancak % 12-13'ünü karşılamaktadır. Buna karşın ülkede petrol işleme sanayi gelişmiştir. Belarus, Rusya Federasyonu'ndan aldığı ham petrolü işleyerek ihraç etmektedir. Petrol ürünleri ülkenin ihracatının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır. Naftan ve Mozır ülkedeki en büyük iki petrol rafinerisidir.

2,3 milyon ton turb ve 203 milyon m<sup>3</sup> doğal gaz üretimi de diğer doğal kaynakları oluşturur.

## 2. GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
GSYİH (Cari Fiyatlar -SAGP- milyar \$)	179,36	174,29	171,65	179,31	189,46	195,12	184,59	194,76
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	1,65	-3,83	-2,53	2,53	3,15	1,22	-5,99	3,49
Kişi Başına Düşen GSYİH'daki Değişim Oranı (Cari Fiyatlar-SAGP- %)	1,61	-3,96	-2,7	2,46	3,29	1,4	-5,52	4,01
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	18,11	13,52	11,83	6,03	4,87	5,6	5,61	5,59
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	0,49	0,91	1,02	0,77	0,43	0,31	2,32	1,83
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	0,09	-2,96	-1,66	-0,34	1,81	0,63	-4,63	-3
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-6,64	-3,25	-3,38	-1,74	0,04	-1,85	-2,93	-2,51

\*Satın Alma Gücü Paritesi

Kaynak: IMF

Belarus ekonomisine genel olarak bakıldığında Rusya Federasyonu ile yakın ilişkilerinin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Özellikle dış ticaretinin büyük oranda bu ülkeyle olmasının yanı sıra BDT ülkeleri arasındaki konumu da ekonomik gelişmişlik düzeyini etkilemektedir. Ülkede devletin ekonomideki ağırlığı fazladır; bu anlamda büyük işletmelerin tamamına yakını devlete aittir. Ülke resmi olarak ithal-ikamesi stratejisi izlemekte, bu çerçevede, halk ithal mal satın almak yerine yerli malları kullanmaya teşvik edilmektedir. Devlet bankaları, Belarus ürünü mobilya ve ev eşyaları için ucuz krediler sağlamaktadır. Perakendeci firmalar belirli oranda yerli üretim mallar bulundurmaya yükümlüdür.

İthal ikamesine dayalı kalkınma stratejisinin yanı sıra ülkede var olan potasyum kaynakları ile işlenen petrol sonucu elde edilen petrol ürünleri ihracatta önemli yer tutmaktadır.

Sovyetler Birliği döneminden kalan kamu işletmelerinin üretimden aldığı pay yüksektir. Özelleştirmenin yavaşlaması, sermaye kaçışlarının yaşanmaması, sıkı idari kontroller neticesinde, diğer BDT ülkelerinin aksine, Belarus' un SSCB'nden devraldığı tesisler bağımsızlık sonrasında üretim kapasitelerinin çok az bir kısmını kaybetmiştir. Ancak Belarus ekonomisinde son yıllarda görülen rekabet gücündeki azalmanın sebepleri arasında bu tesislerin teknolojisinin ve sermaye stokunun eskimeye başlaması, üretim yöntemlerinin etkinlikten uzak ve fazla enerji yoğun hale gelmesi ve bazı devlet fabrikalarının üretimden satışlarının azalması sebebiyle stoklarında artışlar yaşanması gösterilebilir.

Ülke ekonomisinin önemli özelliklerinden birisi olarak Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Rusya petrolünü ve doğalgazını Avrupa ülkelerine göre çok ucuza almaya devam etmesi ve Rusya'dan aldığı ham petrolü işleyerek ihracatında önemli bir kalem olarak

kullanması sayesinde yüksek gelirler elde etmesi gösterilebilir. Rusya'dan aldığı doğal gazı transit olarak Avrupa ülkelerine satması da özellikle 2000'lerin başlarından itibaren artan petrol ve doğal gaz fiyatları düşünüldüğünde, ülkenin dış ticaret dengesini olumlu etkilemiş ve bu dönemde yüksek büyüme hızları göstermesine önemli katkıda bulunmuştur.

Ülke dış ticaretinin büyük bir bölümünü Rusya Federasyonu ile yapmaktadır. Özellikle son yıllarda giderek artan dış ticaret açığı, Rusya pazarındaki rekabet gücünün giderek azalması ve yaşanan ekonomik kriz sonrası ortaya çıkan talep daralmasının yarattığı olumsuzluklarla ilişkilendirilebilir. Rusya Federasyonu'nda yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlar da Belarus' u doğrudan etkileyebilmektedir. Gerek ekonomik gerekse siyasi açıdan Rusya Federasyonu'yla olan yakın ilişkiler olumsuz şartlardan da öncelikle etkilenme potansiyelini doğurmaktadır.

Belarus 2008 yılına kadar yüksek büyüme oranları kaydetmiş olmasına rağmen son yıllarda yavaşlayan bir ekonomik büyüme ve makroekonomik istikrar sorunu ile karşı karşıyadır.

İMF verilerine göre 2019 için reel GSYİH büyümesi, % 1,22 olarak gerçekleşen Belarus ekonomisinin 2020 yılında % 6 oranında küçüleceği 2021 yılında ise % 3,5 oranında artacağı tahmin edilmektedir. Buna bağlı olarak 2019 yılı itibarı ile 6.604 ABD Doları (cari fiyatlarla) olduğu ifade edilen kişi başına düşen milli gelirin, 2020 yılında % 5,5 oranında azalacağı beklenmektedir.

Ülkenin GSYİH'nın sabit fiyatlara ve satın alma gücü paritesine göre 2020 yılında % 6 oranında azalarak 185 milyar dolar 2021 yılında ise % 3,5 oranında artarak 195 milyar dolar olması beklenmektedir. Belarus, 2020 yılı itibarıyla 194 ülke arasında dünyanın 73. büyük ekonomisidir.

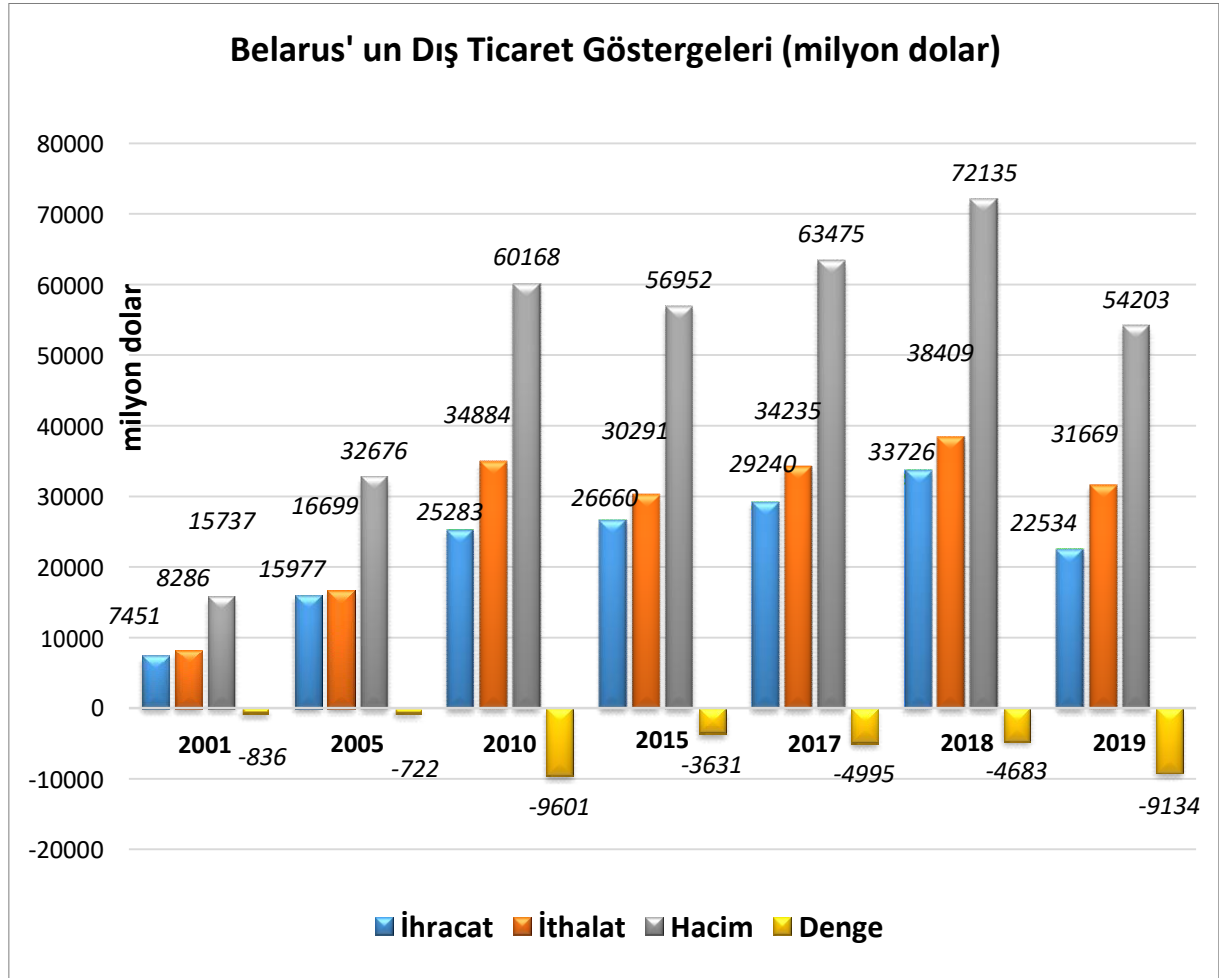
2019 yılında % 5,6 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının, 2020 yılında ve 2021 yılında da fazla değişmeyeceği tahmin edilmekte, cari ödemeler dengesinin GSYİH'ya oranının ise 2020 yılında % 3 oranında, 2021 yılında ise % 2,5 oranında açık vermesi beklenmektedir.

### 3. DIŞ TİCARET

#### Genel Durum

Rusya ile ticari bağlar hem coğrafi ve kültürel yakınlık hem de iki ülke arasındaki Birlik Anlaşması nedeniyle sürekli güçlenmektedir. Rusya'ya ihracatta makine ve ekipman, tekstil ve gıda ürünleri en önemli payı almaktadır. İthalatındaki en önemli payı oluşturan petrol ve diğer aramalı ithalatı nedeniyle dış ticarete verilen açık oranı giderek artmaktadır.

#### Ülkenin Dış Ticareti



Kaynak:Trademap

2019 yılı rakamları değerlendirildiğinde Belarus' un toplam dış ticaret hacminin 54,2 milyar dolara ulaştığı görülmektedir. Buna göre ülkenin ihracatı 2019 yılında 22,5 milyar dolar, ithalatı ise 31,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.



2019 yılında 23 milyar dolarlık (%2 artan) ihracatla dünyada 68. sırada olan Belarus' un ihracat yaptığı başlıca ülkeler Rusya (%56,8), Polonya (% 5,4) ve Çin (% 4,1) 'dir. Ülkenin ihracatında Türkiye % 0,6 pay ile 19. sırada yer almaktadır.

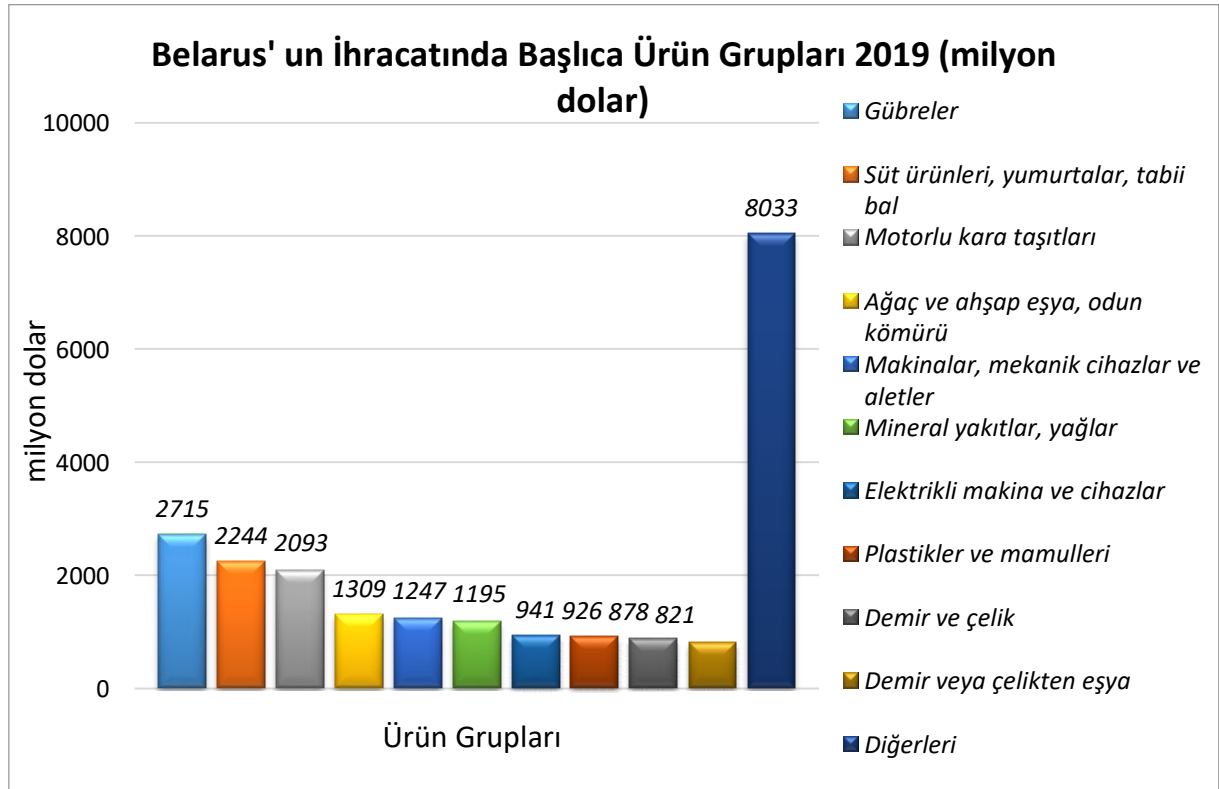
Ülkenin 2019 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler Potaslı mineral veya kimyasal gübreler (%10,7), Peynir ve pıhtılaştırılmış ürünler (% 4,2) ve Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar (%8).

2019 yılında 32 milyar dolarlık (%1 azalan) ithalatla dünyada 65. sırada yer alan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler arasında Rusya % 64,9 ile 1. Sırada, Polonya % 5,7 ile 2.sırada, Çin ise % 5,6 ile 3.cü sırada, Türkiye % 1,7 ile 6. Sırada yer almaktadır.

2019 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise Otomobiller (% 3,2), Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar (%1,4) ve ilaç (% 1,4)'dür.

## Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

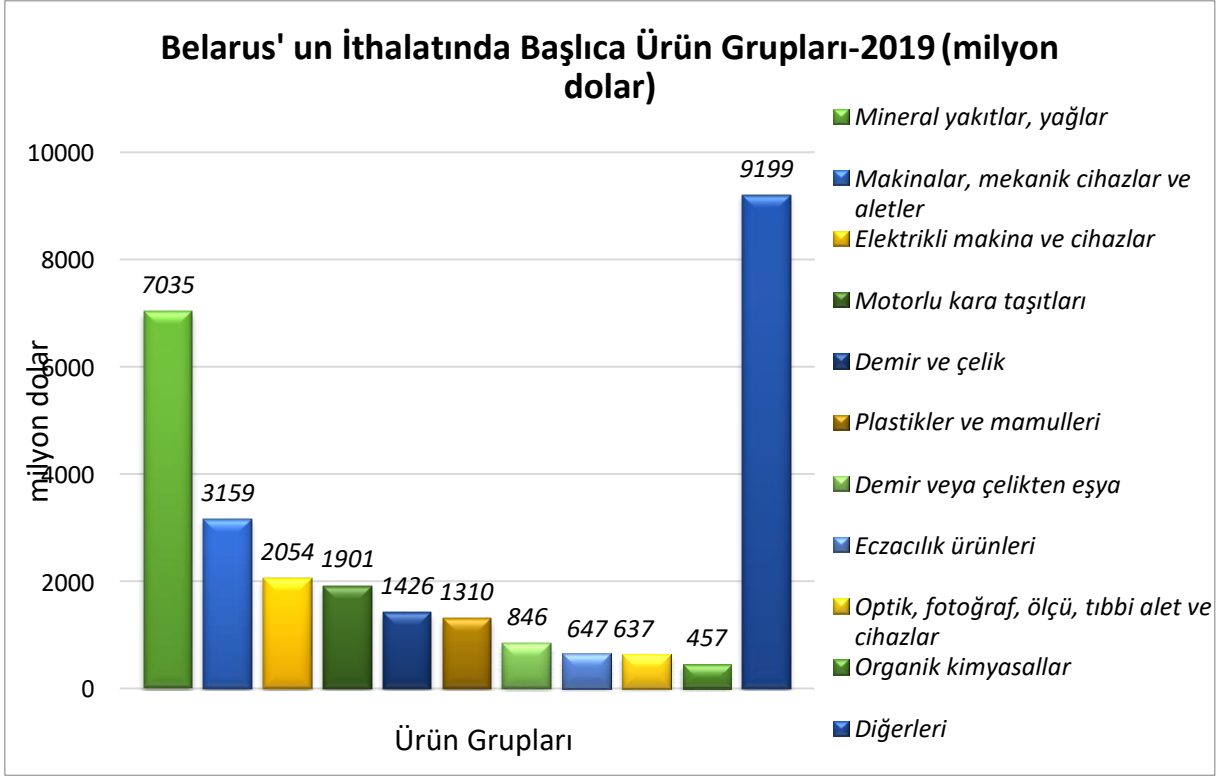
### İhracat



Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

## İthalat

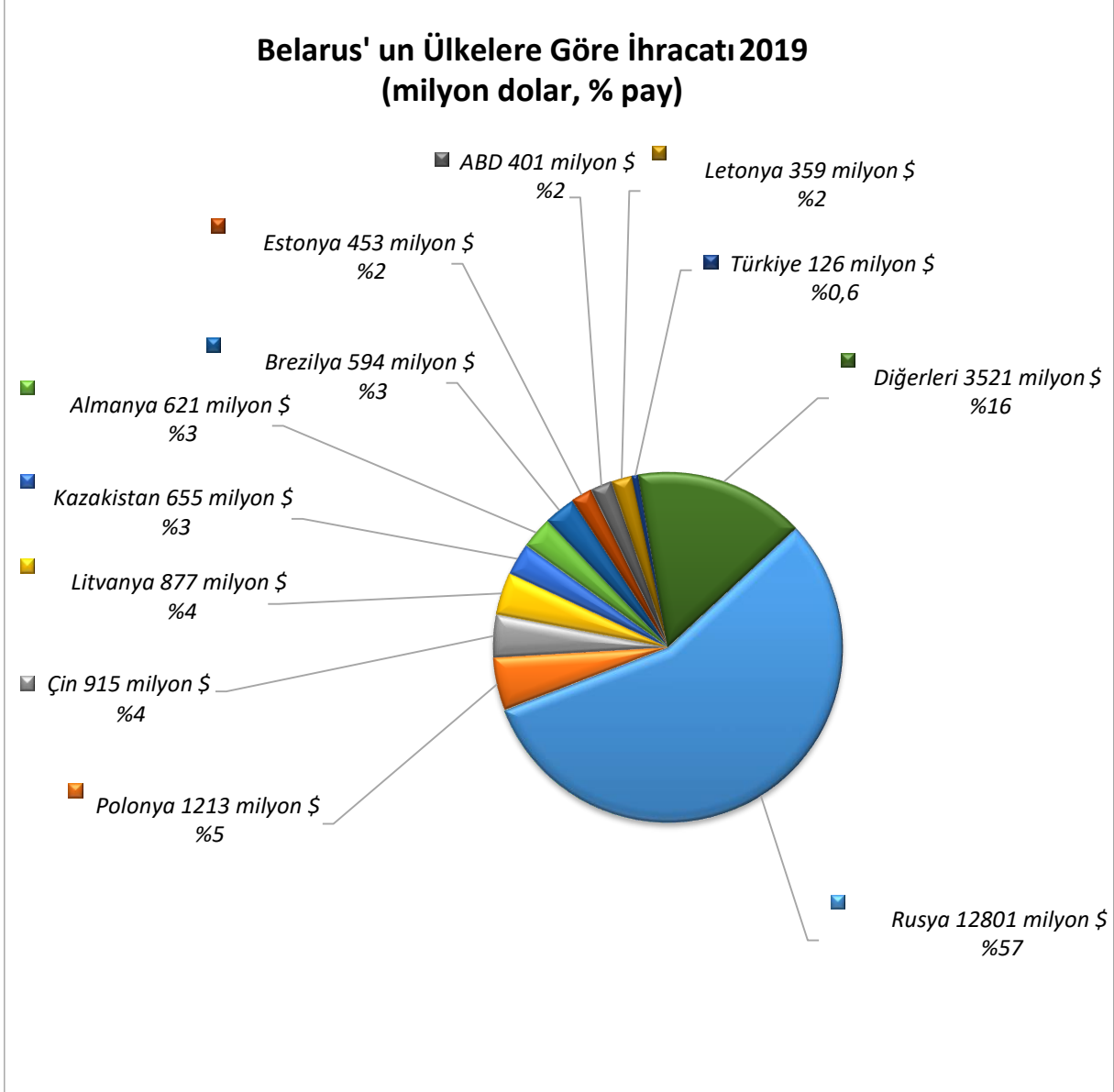


Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

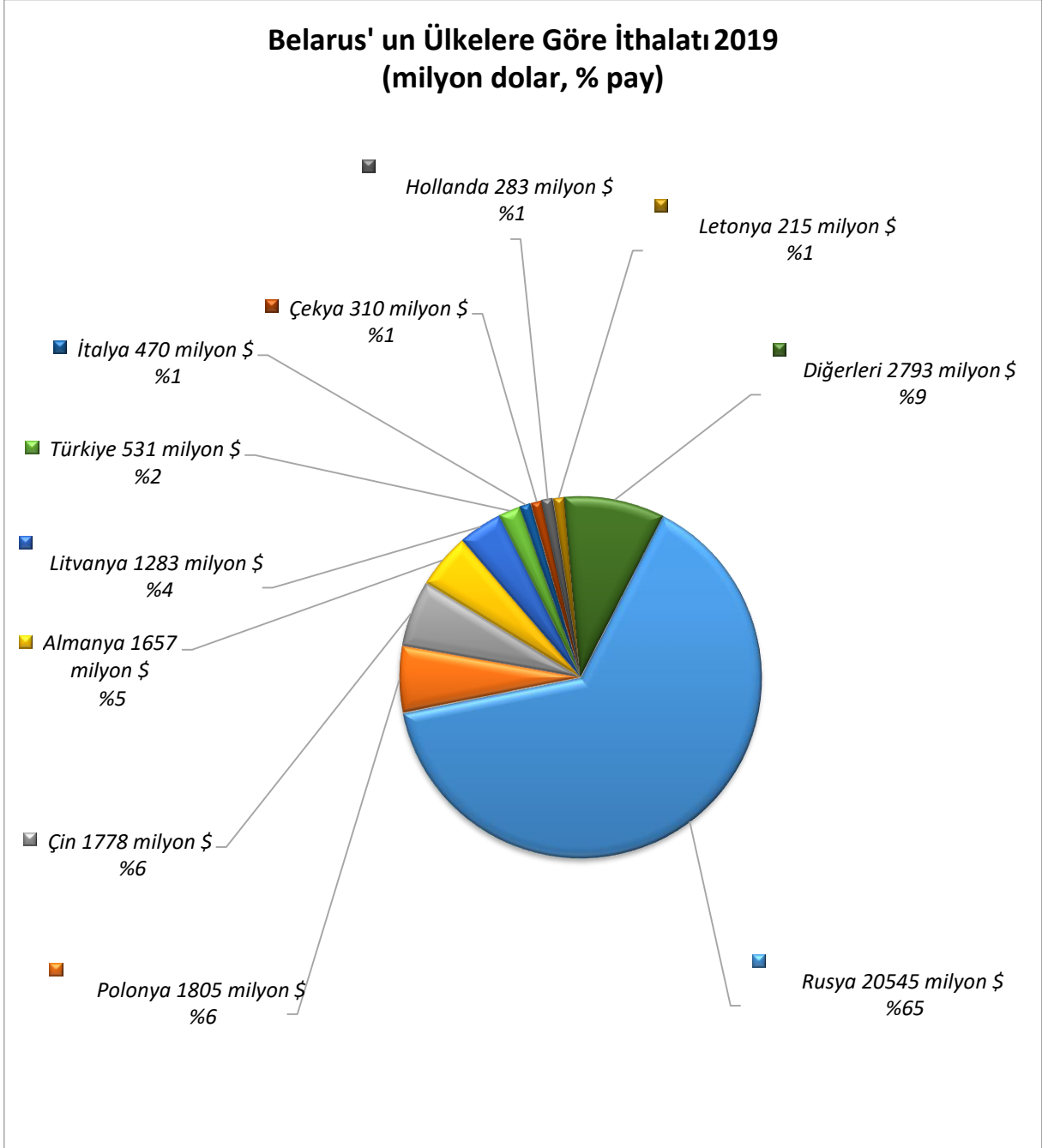
### İhracat



Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

## İthalat



Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

## DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

### Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasından sonra ekonomide liberalizasyona dönük girişimlerde bulunulmuş ancak günümüze kadar gelen reform hareketlerine rağmen özelleştirme ve mülkiyet haklarına yönelik yeterli ilerleme sağlanamamıştır.

Belarus vatandaşlarının ve ülkedeki yabancı uyruklu kişilerin toprak satın alması mümkün değildir. Toprak mülkiyeti yalnızca çok küçük arazilerde gerçekleştirilen bahçecilik ve çiftçilik gibi faaliyetler için mümkündür. Haziran 1993 tarihli Toprak Mülkiyeti Hakkındaki Kanun'a göre, topraklar yabancı uyruklu kişilerce ve Belarus vatandaşlarıncaya ancak 99 yıllığına kiralanabilmektedir. Geçiş dönemi yaşayan Belarus' da toprak mülkiyeti hususunda halen çeşitli sıkıntılar yaşanmaktadır.

### Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri (milyar Dolar)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toplam DYY Girişi	1,4	4,0	1,4	2,2	1,8	1,6	1,2	1,3	1,5

Kaynak: UNCTADSTAT

Ülkeye giren doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık yarısı AB ülkelerinden gelmektedir. Rusya haricinde ülkedeki en önemli yatırımcılar Almanya ve Hollanda'dır. Rusya'nın genellikle petrol naklini sağlamaya yönelik boru hattı projeleri ve inşaat yatırımları olduğu gözlenmektedir. Ticaret ve yiyecek-içecek sağlama hizmetleri ile imalat sanayiinde gıda ve mühendislik sektörleri en fazla yatırım çeken sektörlerdir. Ülkede son yıllarda özellikle Alman firmalarının daha fazla yatırım yapmaya başladığı ve buradan Rusya Federasyonu ve diğer BDT ülkelerine ürünlerini pazarladığı gözlenmektedir.

### Serbest Bölgeler

Belarus Serbest Bölgelerine yapılacak yatırımlar için aşağıdaki şart ve avantajlar öngörülmektedir:

- Tüzel kişi firma veya Belarus' da kayıtlı şahıs şirketleri (IP) serbest bölgede faaliyet gösterebilir.
- Asgari yatırım tutarı 1 milyon ABD doları olacaktır. Bu tutarın tamamlanması yatırımcının iş planında belirtilen bir kaç yıllık süreye dağıtılabilir. Yatırım tutarına, makine-ekipman, hammaddeler, demirbaşlar hatta serbest bölgede satın alınacak ofis, imalat yeri vb. dahil edilebilir.
- İhracata, diğer serbest bölgelere veya ithal-ikamesine (Belarus' da üretilmeyen ancak Belarus' un ithal ettiği mallar) yönelik üretim amaçlanır.
- Üretimin %70'inin ihraç edilmesi şarttır. %30'luk bölüm Belarus piyasasına sunulabilir.

- 5 yıl süreli kurumlar vergisi muafiyeti tanınır. 5 yılın bitiminde ise %50 indirimli olarak ödenir.
- Belarus iç piyasasına satışta % 10 KDV ödenir (Genel KDV oranı %20).
- Gayrimenkuller vergiden muaftır.
- Serbest bölgeye ithalatta gümrük vergileri ve tarife dışı engellerden muafiyet tanınır.

Gümrük Birliği kapsamında, 2012 yılından itibaren serbest bölgelere kayıt olan firmalar için Rusya Federasyonu ihrac pazarı kabul edilmemektedir. Bu çerçevede, Türk firmaları için Belarus Serbest Bölgelerine yatırımın avantajı bulunmadığı değerlendirilebilir.

#### Yüksek Teknoloji Parkı

Yüksek teknoloji parkı kapsamında yapılacak yatırımlara da teşvikler sağlanmaktadır. Belarus Yüksek Teknoloji Parkı üyesi firmalar, yıllık 300-350 milyon dolar tutarında genellikle batılı ülkelere yazılım ürünleri ihrac etmektedir. Burada kayıtlı bir firmanın (Game Stream Ltd.) geliştirdiği "World of Tanks" bilgisayar oyunu dünyaca tanınmıştır. Bu konunun ayrıntıları için bkz. [http://www.park.by/topic-benefits\\_htp\\_membership](http://www.park.by/topic-benefits_htp_membership)

## 4. TÜRKİYE ile TİCARET

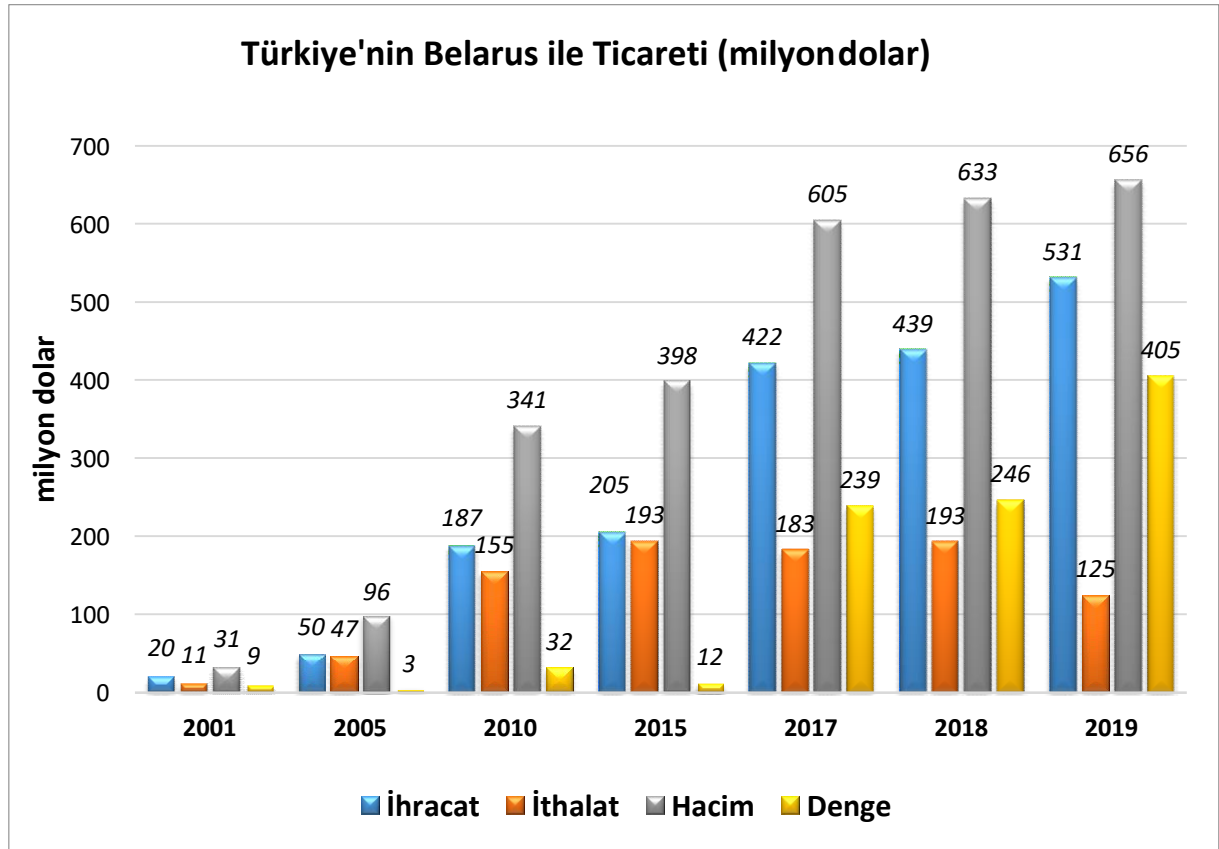
### Genel Durum

Türkiye'nin 2019 yılında Belarus' a yapmış olduğu ihracat, bir önceki yıla göre % 21 artış göstererek 531 milyon dolar olmuştur. Belarus 2019 yılında ihracat yaptığımız ülkeler arasında 62. sırada yer almaktadır. Aynı yıl Belarus' dan yapmış olduğumuz ithalat ise bir önceki yıla göre % 35 azalarak 125 milyon dolar olmuş ve ithalat yaptığımız ülkeler arasında 79. sırada yer almıştır.

2020 yılının ilk dört ayında Belarus' a yapmış olduğumuz ihracat geçen yılın aynı dönemine göre % 1 oranında artarak 184 milyon dolar olmuş, ithalatımız ise yine aynı dönemler baz alındığında % 15 oranında artarak 71 milyon dolar olmuştur.

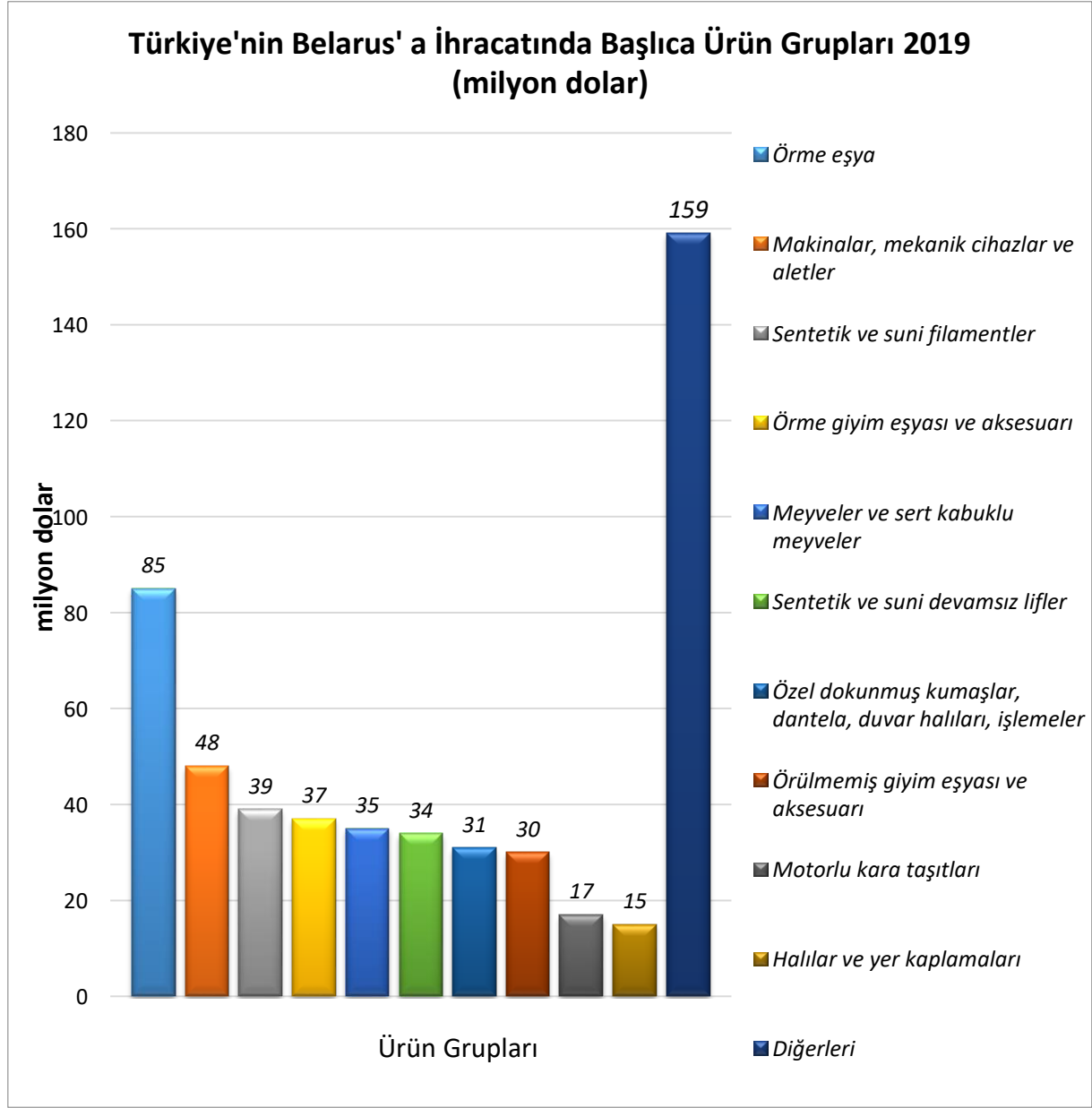
2019 yılı baz alındığında Belarus ile ticaretimizde ülkemizin 405 milyon dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir.

### Türkiye-Belarus Dış Ticareti



Kaynak: Trademap

## Türkiye'nin Belarus' a İhracatında Başlıca Ürünler

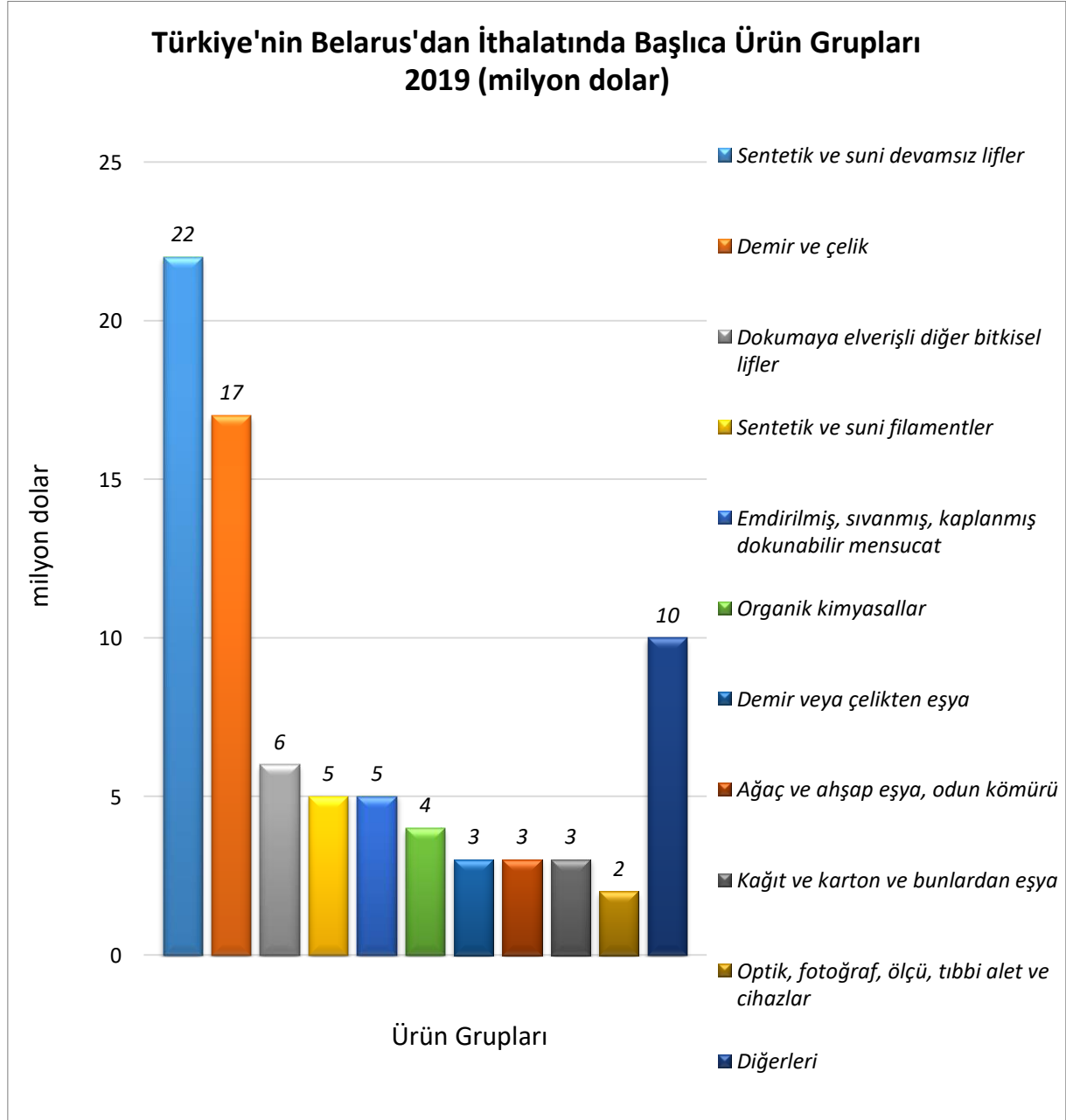


Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)



## Türkiye'nin Belarus'dan İthalatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

**EKLER:*****EK-1: Belarus' un İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>29 239 994</b>	<b>33 726 141</b>	<b>22 534 204</b>	<b>100</b>	<b>-33,2</b>
3104	Potasslı mineral veya kimyasal gübreler	2 260 559	2 719 800	2 405 584	10,7	-11,6
0406	Peynir ve pıhtılaştırılmış ürünler	798 492	811 374	957 626	4,2	18
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1 027 922	1 296 529	912 440	4	-29,6
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5 305 651	6 488 189	793 041	3,5	-87,8
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	272 381	449 031	476 791	2,1	6,2
8701	Traktörler	612 542	583 134	474 333	2,1	-18,7
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	366 155	404 546	420 191	1,9	3,9
0405	Sütten elde edilen yağlar, süzülerek yenilen süt ürünleri	431 651	403 357	413 658	1,8	2,6
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	476 100	402 054	406 801	1,8	1,2
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	259 870	307 511	381 923	1,7	24,2
7214	İnşaat demiri	275 424	396 182	297 634	1,3	-24,9
0201	Siğir eti (taze/soğutulmuş)	355 568	381 522	281 821	1,3	-26,1
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	224 279	254 287	256 679	1,1	0,9
1514	Rep, kolza, hardal yağı ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	47 846	169 587	243 843	1,1	43,8
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	240 918	241 233	223 376	1	-7,4

Kaynak: Trademap

**EK-2: : Belarus' un İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>34 234 849</b>	<b>38 408 912</b>	<b>31 668 702</b>	<b>100</b>	<b>-17,5</b>
8703	Otomobiller	511 881	702 985	1 015 899	3,2	44,5
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	373 630	460 183	431 986	1,4	-6,1
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	473 444	472 685	431 314	1,4	-8,8
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	419 114	540 054	369 905	1,2	-31,5
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	382 398	460 542	311 444	1	-32,4
8408	Sıkıştırılmaya atışemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	243 505	299 738	251 519	0,8	-16,1
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	231 925	286 215	248 353	0,8	-13,2
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	0	0	230 465	0,7	0
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	225 367	201 428	201 955	0,6	0,3
8607	Demiryolu taşıtlarının veya tramvayların aksam ve parçaları	65 432	85 062	193 209	0,6	127,1
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	144 980	200 806	184 737	0,6	-8
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	199 097	274 544	182 146	0,6	-33,7
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	49 415	107 233	181 716	0,6	69,5
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	132 979	171 408	179 973	0,6	5
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	177 023	172 777	163 678	0,5	-5,3

Kaynak: Trademap

**EK-3: Belarus' un Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)**

		2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>23 092 874</b>	<b>26 430 769</b>	<b>22 534 204</b>	<b>100</b>	<b>-14,7</b>
1.	Rusya	11 768 319	12 179 232	12 800 697	56,8	5,1
2.	Polonya	1 067 779	1 483 409	1 212 787	5,4	-18,2
3.	Çin	515 322	570 989	914 628	4,1	60,2
4.	Litvanya	742 353	901 248	876 557	3,9	-2,7
5.	Kazakistan	508 567	593 213	654 793	2,9	10,4
6.	Almanya	573 976	703 588	621 405	2,8	-11,7
7.	Brezilya	543 160	591 028	594 003	2,6	0,5
8.	Estonya	130 835	571 353	452 784	2	-20,8
9.	ABD	294 891	417 809	401 169	1,8	- 4
10.	Letonya	272 503	369 150	358 616	1,6	-2,9
11.	Özbekistan	152 125	373 451	279 600	1,2	-25,1
12.	Hollanda	212 780	203 475	228 328	1	12,2
13.	Endonezya	201 788	217 570	207 157	0,9	-4,8
14.	Hindistan	189 027	222 309	206 697	0,9	- 7
15.	Azerbaycan	130 214	180 762	206 063	0,9	14
...	...	...	...	...	...	...
<b>19.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>182 969</b>	<b>193 292</b>	<b>125 454</b>	<b>0,6</b>	<b>-35,1</b>

Kaynak: Trademap

**EK-4: Belarus' un Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)**

		2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>28 836 628</b>	<b>33 543 353</b>	<b>31 668 702</b>	<b>100</b>	<b>-5,6</b>
1.	Rusya	18 424 583	21 819 797	20 544 970	64,9	-5,8
2.	Polonya	1 482 001	1 703 092	1 805 383	5,7	6
3.	Çin	933 513	1 145 353	1 777 676	5,6	55,2
4.	Almanya	1 644 834	1 756 019	1 657 104	5,2	-5,6
5.	Litvanya	1 136 018	1 271 306	1 282 980	4,1	0,9
<b>6.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>422 011</b>	<b>439 279</b>	<b>530 865</b>	<b>1,7</b>	<b>20,8</b>
7.	İtalya	412 973	456 907	469 570	1,5	2,8
8.	Çekya	225 588	327 693	309 904	1	-5,4
9.	Hollanda	287 656	290 757	282 794	0,9	-2,7
10.	Letonya	174 588	193 188	214 771	0,7	11,2
11.	Belçika	188 413	241 195	200 505	0,6	-16,9
12.	İngiltere	164 524	212 846	176 793	0,6	-16,9
13.	Fransa	167 684	154 794	173 466	0,5	12,1
14.	Avusturya	145 966	138 964	149 262	0,5	7,4
15.	Norveç	139 767	136 322	146 710	0,5	7,6

Kaynak: Trademap

**Ek-5: Türkiye'nin Belarus' a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>422 011</b>	<b>439 279</b>	<b>530 865</b>	<b>100</b>	<b>20,8</b>
6006	Diğer örme mensucat	21 971	45 340	47 279	8,9	4,3
6004	Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)	14 503	30 942	31 885	6	3
5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	14 525	19 965	29 133	5,5	45,9
5509	Sentetik devamsız lifden iplik (dikiş ipliği hariç) (toptan)	14 213	13 106	19 110	3,6	45,8
5810	Parça, şerit veya motif halinde işlemeler	1 243	3 870	16 694	3,1	331,4
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	12 928	14 227	15 146	2,9	6,5
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	9 131	12 702	13 284	2,5	4,6
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	3 335	5 638	11 218	2,1	99
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	3 712	5 454	10 808	2	98,2
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	3 768	6 295	9 160	1,7	45,5
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	3 845	7 434	8 871	1,7	19,3
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, elektrikli olmayan şofbenler veya depolu su ısıtıcıları	767	3 613	8 671	1,6	140
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	7 824	10 493	8 277	1,6	-21,1
0702	Domates (taze/soğutulmuş)	53 316	24 210	7 333	1,4	-69,7
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	13 429	10 672	7 328	1,4	-31,3

Kaynak: Trademap

**Ek-6: Türkiye'nin Belarus' dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>182 969</b>	<b>193 292</b>	<b>125 454</b>	<b>100</b>	<b>-35,1</b>
5503	Sentetik devamsız lifler (işlem görmemiş)	7 005	7 175	13 843	11	92,9
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	37 101	30 930	9 670	7,7	-68,7
5501	Sentetik filament demetleri	6 924	6 607	8 406	6,7	27,2
7217	Demir veya alaşımsız çelikten teller	8 448	10 244	6 836	5,4	-33,3
5309	Keten dokumalar	3 203	7 275	6 441	5,1	-11,5
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	3 856	3 237	5 271	4,2	62,8
5902	Naylon, poliamid, poliester vb.esaslı iç ve dış lastiği için mensucat	1 156	4 343	4 581	3,7	5,5
2917	Polikarboksilik asitler, anhidritleri, halojenürleri ve türevleri	834	5 342	2 568	2	-51,9
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	2 215	3 324	2 113	1,7	-36,4
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka halinde)	1 224	1 367	2 082	1,7	52,3
3908	Poliamidler (ilk şekilde)	1 999	2 392	1 682	1,3	-29,7
7312	Demir veya çelikten demetlenmiş teller (toron), halat ve kablolar, örme halatlar, bucurgat halatları ve benzerleri	1 705	1 797	1 621	1,3	-9,8
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	35	102	1 507	1,2	1377,5
9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	1	313	1 444	1,2	361,3
5112	Taranmış yünden veya ince hayvan kılından dokumalar	0	145	1 371	1,1	845,5

Kaynak: Trademap

# GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ

## ÜLKE PROFİLİ



## İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM .....	6
3. DIŞ TİCARET.....	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR .....	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET .....	13
EKLER.....	15



## 1. GENEL BİLGİLER

### Başlıca Sosyal Göstergeler

<b>Devlet Adı</b>	Güney Afrika Cumhuriyeti
<b>Yönetim Şekli</b>	Başkanlık Sistemi (Federal Devlet)
<b>Başkent</b>	Pretoria (İdari) Cape Town (Yasama) Bloomfontein (Yargı)
<b>Devlet Başkanı</b>	Cyril Ramaphosa
<b>Yüzölçümü</b>	1.219.090 km <sup>2</sup> (Dünya Bankası)
<b>Toplam Nüfus (2019)</b>	58.558.270 (Dünya Bankası)
<b>Ticaret/İş Merkezi</b>	Johannesburg
<b>Resmi Dil</b>	İngilizce
<b>Milli Gün</b>	27 Nisan (1994) – Özgürlük Günü
<b>Dini Yapı</b>	Hıristiyan (%86), Geleneksel Afrika (%5,4), Müslüman (%2), Hindu (%1), Yahudi (%0,2)
<b>Yaygın görülen hastalıklar</b>	HIV, tüberküloz, diyabet
<b>Eyaletler</b>	Western Cape, Eastern Cape, Northern Cape, KwaZulu-Natal, Free State, North West, Gauteng, Mupumalanga, Limpopo

### Coğrafi Konum

Afrika kıtasının güney uç bölgesinde yer alan GAC, zengin bitki örtüsü çeşidi bakımından dünyada üçüncü sırada yer almaktadır. Bitki örtüsü genel olarak 5 bölüme ayrılır. Bunlar; ormanlar, savanlar, otlaklar, çöller ve makiler şeklindedir. Ormanlar tropik ve yarıtropik olmak üzere iki tipte olup, yağışların en fazla olduğu doğudaki dağ yamaçlarında yer alır.

Akdeniz ikliminin hakim olduğu güney bölgelerinde makiler bulunur. İç bölgelere doğru savanlar görülmeye başlanır ve ardından coğrafyada batı bölgelerine doğru otlaklar görülmeye başlanır. Ülkenin kuzeyinde Kalahari Çölü ve güneyi ile batısında Namib Çölü yer almakta ve buralarda çöl bitkileri görülmektedir.

Ülkede iklim bölgelere göre önemli değişiklik gösterir. Batıda Atlas okyanusu kıyılarında yer alan Western Cape bölgesinde Akdeniz iklimine benzer bir yapı vardır. İç kesimlerde kısmi yarı-çöl iklimi ve kurak-soğuk kış ve yağmurlu yaz mevsimleri yaşanmaktadır. Doğuda Hint Okyanusuna kıyıları bulunan Kwazulu eyaletinde ise yüksek nem oranlarının görüldüğü yarı-tropik bir iklim yaşanır. Kar yağışı oldukça ender ve sadece en yüksek bölgelerde görülebilmektedir.

Ancak, bahse konu zenginliklere tezat oluşturacak nitelikte önemli bir de doğal kaynak eksikliği bulunmaktadır. Güney Afrika'da su yetersizliği en büyük kıtlıklardan birisidir. İçme ve sulama amaçlı su ihtiyacı küçük göl ve ırmaklar ile göletlerden karşılanmaktadır. Bu durum ülkede alternatif enerji olarak termal santralleri (hidrokarbon veya kömür yakıtlı) vazgeçilmez kılmaktadır.

## **Siyasi ve İdari Yapı**

Bölgenin Avrupa tarafından keşfi 1488 yılında Portekizli kaşif Bartholomeu Dias'ın Cape bölgesini dolaşması ile başlamıştır. Bölge, Hollanda ve İngiltere arasında güç mücadelesine sahne olmuştur. Yönetim şekli olarak, 1910 yılında Güney Afrika Birliği ve 1961 yılında Güney Afrika Cumhuriyeti tesis edilmiştir. 1994 yılında geçici anayasa ile demokrasiye geçerek, yerli halk ülke yönetimini (Avrupa kökenlilerden) devralmıştır.

1996 yılında mevcut anayasa yürürlüğe konulmuştur. Ülkede yasama, yürütme ve yargı güçleri birbirinden ayrılmıştır.

GAC'nde merkezi bir ulusal devlet ve ayrıca 9 eyalet bulunmaktadır. Parlamento, Ulusal Meclis (national assembly) ve Eyaletler Milli Konseyi (national council of provinces) olmak üzere, iki kanattan oluşmaktadır. Ulusal yasama organı olan "Ulusal Meclis" 400 milletvekilinden oluşmakta ve 5 yılda bir doğrudan halk tarafından seçilmektedir.

Parlamentonun diğer kanadı olan Eyaletler Milli Konseyi ise, ülkedeki 9 eyaleti eşit sayıda temsilen toplam 90 üyeden oluşmakta ve doğrudan eyalet meclisleri ve yerel idare tarafından belirlenmektedir. Yasama sürecinin yanısıra merkezi Hükümetin icraatında, eyaletlerin menfaatlerinin dikkate alınıp alınmadığını gözetmekle sorumludur. (GAC Parlamentosu: <https://www.parliament.gov.za/>)

Öte yandan; genel seçimle yenilenen Ulusal Meclis ise, bünyesindeki siyasi partilerce aday gösterilen üyelerinden birini devlet başkanı olarak seçmektedir. Yürütmenin başı olan Devlet Başkanlığı görevi (<http://www.thepresidency.gov.za/>), beşer yıl süreyle en fazla iki defa üst üste yapılabilmektedir. Bir Başkan Yardımcısı bulunmaktadır.

Ülke yönetim gücünün büyük bir bölümü; Ulusal Meclis ile (devlet ve hükümet lideri konumundaki) Devlet Başkanının elindedir. Devlet Başkanının, Meclis'te oy kullanma hakkı bulunmamaktadır. Hükümet üyeleri de, Ulusal Meclis'teki milletvekillerinden oluşmaktadır. (bazı zorunlu durumlarda milletvekili olmayan bir-iki bakan dışardan atanabilmektedir) Eyalet Başkanlıkları ise, daha çok kendi eyaletlerindeki yerel sorumluluklara sahiptir.

GAC 9 eyalete ayrılmış olup bunlar; Gauteng, Western Cape, Kwazulu Natal, Eastern Cape, Northern Cape, Limpopo, Mpumalanga, Free State and the North West'dir.

Ülkenin idari başkenti Pretorya'dır. Devlet Başkanlığı ile ulusal düzeydeki Bakanlıklar ve bağlı kuruluşları Pretorya'da bulunmaktadır. Cape Town, Parlamentonun bulunduğu yasama başkentidir. Bloomfontein ise Yüksek Mahkemenin bulunduğu yargı başkentidir. Diğer önemli şehirler Johannesburg, Durban, Port Elizabeth, Bloemfontein ve East London'dır.

GAC ekonomisinin en önemli eyaleti Gauteng'in endüstri, ticaret ve madencilik merkezi olarak toplam GSYİH içindeki payı %40 oranını bulmaktadır. Ekonomide ikinci önemli bölge Kwazulu-Natal olup, Durban şehri limanı odaklı yapısı ile turizm, tarım ve ağır sanayiye dayalı bir ekonomiye sahiptir. Üçüncü olarak, Western Cape bölgesi daha sınırlı endüstri ve maden kaynağına sahip olmasına rağmen diğer eyaletlere göre daha tutarlı ekonomik performans göstermektedir. Bu bölgede tarım ve turizm konuları iyi işletilmekte olan alanlardır.

## Nüfus ve İstihdam

GAC nüfusu 2019 yılında 58,5 milyondur. Nüfusun %51'i kadındır. Ortalama ömür süresi 64'dür. Kent nüfusunun toplam nüfusa oranı %67'dir. (Dünya Bankası)

Okuma-yazma oranı 2017 yılı itibarıyla, nüfusun 15 yaş üstü kısmında %87'dir. (Dünya Bankası)

	birim	2019
Toplam nüfus	kişi	58.558.270
Nüfus artış hızı	%	1,4
0-14 yaş grubu/Toplam nüfus	%	29
15-64 Yaş Grubu/Toplam nüfus	%	66
65 üstü yaş grubu /Toplam Nüfus	%	5
İşgücü	kişi	23.300.226

Dünya Bankası (2020 haziran)

Güney Afrika'da nüfus ve işgücü yapısında önemli değişim yaşanmaktadır. Nüfus artış hızı 2013 yılından itibaren önemli ölçüde azalmış olmakla birlikte; komşu ülkelere göç etmektedir. Bu nedenle özellikle nitelikli orta kademe ve yönetici personel yetersizliği ciddi şekilde hissedilmekte ve çare aranmaktadır.

İşsizlik oranı da 2008'den itibaren artış göstermektedir. 2019 yılında %28 olmuştur.

Nüfusun büyük bir bölümü yoksulluk sınırlarında yaşamını sürdürmektedir. Ülkedeki gelir dağılımında büyük farklılıklar bulunmaktadır. Dolayısıyla tüketici eğilimi ve davranışları da farklı olabilmektedir. Bu çerçevede, istihdamın artırılması, teknoloji ve teknik bilgi transferinin sağlanması, işgücünün beceri ve niteliklerinin yükseltilmesi gibi amaçlar doğrultusunda ülkeye doğrudan yabancı yatırım çekilmesi hükümetin temel önceliklerindedir. Sabit sermaye yatırımlarına (sanayileşmeye) önem verilmektedir (<http://www.investsa.gov.za/>).

Ülkede yerli nüfusun 1994 yılı öncesi dönemde ekonomiye katılma, mülk sahipliği, eğitim ve temel iş yapma becerilerinin gelişimi gibi konularda geride bırakılmış olması, günümüzde halen %28 seviyesindeki yüksek işsizlik oranları, gelir dağılımında eşitsizlik gibi önemli yapısal sorunların da kaynağını teşkil etmekte, özellikle genç ve siyah nüfus için ciddi sorun oluşturmaktadır. Yoksul kalmış kesim olarak görülen yerli halkın istihdamının artırılması için özel teşvikler sözkonusudur.

Yetişmiş işgücü temini ve istihdamı ile ilgili sorunların bulunduğu ülkede siyahların istihdamı ve siyah sanayicilerin yaratılmasına yönelik "Black Economic Empowerment" politikası, Güney Afrika da iş yapmayı ve özellikle yatırım planlayan firmaların dikkat etmesi gereken konular arasındadır. Bu çerçevede, üstlenilecek projelerde veya yatırımlarda belirli oranda yerel personel istihdamı zorunluluğu bulunmaktadır. (Black Economic Empowerment: <https://www.gov.za/documents/broad-based-black-economic-empowerment-act>).

## Doğal Kaynaklar ve Çevre

Zengin doğal bitki örtüsü ve yaban hayvanı çeşitliliği değerli madenlere olan ilgi nedeniyle gölgede kalmaktadır. Dünyanın en zengin doğal kaynakları bulunmaktadır. Başlıcaları; altın, platin, elmas, gümüş, kömür, demir ve kromdur.

## 2. GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	Birim	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
<b>GSYİH</b> (cari fiyatlarla)	milyar \$	296	349	368	351	283	317
<b>GSYİH büyüme hızı</b> (sabit fiyat)	%	0,4	1,4	0,8	0,2	-8	3
<b>Kişi Başı GSYİH</b> (cari fiyatlarla)	\$	5.267	6.120	6.354	5.978	4.736	5.236
<b>Enflasyon</b> (tüketici fiyatları ort)	%	6,3	5,2	4,6	4,1	3,3	3,8
<b>Kamu Borcu /GSYİH</b>	%	51	53	56	62	78	82
<b>Kamu dengesi /GSYİH</b>	%	-0,6	-0,8	-0,4	-2,2	-9,3	-6
<b>İşsizlik oranı</b>	%	27	27	27	29	37	36
<b>Cari Hesap Dengesi / GSYİH</b>	%	-2,8	-2,5	-3,5	-3	-1,6	-1,7

Kaynak: IMF (2020 Kasım)

\*Tahmin

Serbest piyasa ekonomisine sahip GAC, gelişmekte olan pazar konumundadır. GAC'nin dünya ekonomisiyle bütünleşmesi 1994 yılında demokrasiye geçişle birlikte gerçekleşmiştir. Kurumsal altyapısı, gelişmiş ve çeşitlendirilmiş sanayii altyapısı, esnek döviz kuru politikası, istikrarlı enflasyon oranları, esaslı olarak yerel para birimi üzerinden borçlanmaya imkân veren derinliği, yüksek yurtiçi sermaye piyasaları gibi güçlü yanlarına rağmen; GAC'nin temel zafiyeti yüksek borçluluk oranıdır.

Korona virüs salgını ile oluşan arz ve talep yönlü daralmaya bağlı ekonomik kriz, bütçe gelir kalemlerinde ciddi ölçüde daralmaya sebep olmuştur. Söz konusu gelişmelerin, kamu borç yükünün daha fazla artmasını da beraberinde getireceği öngörülmektedir.

Toplam kamu borcunun mali yılın sonunda gayri safi yurtiçi hasılanın (GSYİH) %78'ine ulaşması beklenmektedir. 2020 yılı Şubat ayında açıklanan kamu bütçesinde bu oran %66 olarak öngörülmekte idi. Ancak, Maliye Bakanına göre, söz konusu kamu borçlanma ihtiyacının iç piyasadan karşılanma imkânı kalmamış olup, hükümet uluslararası finans kuruluşlarından salgınla mücadele kapsamında yaklaşık 7 milyar Dolar tutarında borçlanma öngörülmüştür. Borçlanma gereksinimlerinin iç piyasadan karşılanamayacak boyuta geldiği açıklaması, ekonominin mali durumu açısından önem taşımaktadır. Zira ülkenin ekonomik krizlere karşı dayanıklılığının önemli bir unsuru, döviz (ABD Doları) cinsinden borçlanmanın bugüne kadar kamu borcunun sadece %10'una tekabül etmiş olmasıdır. Önümüzdeki dönemde kamunun döviz borcu arttıkça ülkenin finansal şoklara karşı kırılganlığının da artacağı değerlendirilmektedir.

GAC Maliye Bakanı, kriz sonrasında kamu mali dengelerinin güçlendirilmesi ve ekonomik büyümenin sağlanması konusunda ülkenin önünde iki yol bulunduğunu; bu kapsamda pasif yöntem izlenir ve mevcut durum devam ettirilirse ülkenin yakın gelecekte borç krizine girmesinin kaçınılmaz olduğunu ifade etmiştir. Ancak aktif bir yöntemle güçlü bir yapısal reform programı yürütülür ve sıkı maliye politikaları uygulanırsa 2023/24 bütçe döneminde kamu borcunun tepe noktasına ulaşarak GSYİH'nin %87'sine sabitlenebileceğini açıklamıştır.

Merkez Bankasının temel politikası enflasyon ve döviz kurlarında ve dolayısıyla para piyasalarında istikrarı sağlamaktır. Mevcut şartlarda, Maliye Bakanlığı'nca 2020 yılında enflasyonun yıllık ortalama %3 seviyesinde gerçekleşmesi öngörülmektedir. Merkez Bankası'nın enflasyon politikası enflasyonun %3-6 bandında tutulmasını öngörmektedir. ([www.resbank.co.za](http://www.resbank.co.za))

Ülkede, korona virüs salgınının etkilerinin nispeten az hissedildiği yılın ilk çeyreğinde dahi işsizlik oranı %30 seviyesindedir. İşsizlik oranının müteakip dönemde daha fazla artması beklenmektedir.

Afrika'nın Nijerya'dan sonraki ikinci büyük ekonomisine sahip GAC, bankacılık altyapısının, bilgi-iletişim imkânlarının, ulaştırma ve lojistik ağlarının gelişmişliği, çeşitli ülke grupları ile olan STA, gümrük birliği ve tercihli ticaret düzenlemeleri kapsamındaki pazara giriş avantajları gibi konularda öne çıkmaktadır. Hukuki altyapısının gelişmişliği ve yatırımcılara ulusal mevzuat çerçevesinde sağlanan koruma da önemli bir güvence unsuru olarak ortaya çıkmaktadır.

2018 yılında sanayi sektörünün GSYİH (368 milyar\$) içinde payı %26'dır. Sadece imalat sektörünün payı ise %12'dir. Sektörün milli gelir içindeki payı azalış yönündedir. (DB)

Toplam döviz rezervi (altın dahil) 2018 yılında 52 milyar Dolar, buna karşılık toplam dış borç stoku 179 milyar Dolardır. Dış borcun %20'si kısa vadeli. Toplam tasarrufun milli gelire oranı ise %15'dir. (Dünya Bankası)

Özetle; yüksek işsizlik (ve genç işsizliği), ekonomik büyüme performansındaki zayıflık, gelir dağılımı eşitsizliği, yüksek kamu borcu, ekonomide ağırlığı büyük olan KİT'lerin verimsizliği, yüksek borçluluk oranları ve işgücü piyasasının esnek olmayışı ile düşük enerji arzı ekonomisindeki başlıca yapısal sorunlardır.

### 3. DIŞ TİCARET

#### Genel Durum

Sahra-altı Afrika ülkeleri için açılan kapı olarak da nitelendirilmektedir. GAC'ın diğer ülkeler ile ilişkilerinin son yıllarda derinlik ve yoğunluk kazandığı gözlenmektedir. Kıtada siyasi ve ticari alanda önemli uluslararası örgütlenmeler de hız kazanmış olup, GAC'ın bu alanlarda önemli yeri ve rolü bulunmaktadır.

İthalat politikası, uzun yıllar ikame ve sıkı tarife korumacılığı gibi ithalat sınırlamalarının ardından 1990'lı yıllardan itibaren liberalleşerek değişim geçirmiştir. Sahra-altı Afrika'ya yönelik transit ticaretin de ana geçiş noktalarındandır ve bu nedenle bölgeye açılan bir kapı olarak da konumlandırılmaktadır.

Dış ticaretten sorumlu kurum Ticaret, Sanayi ve Rekabet Bakanlığı (Department of Trade, Industry and Competition-the DTIC- <http://www.dtic.gov.za/>)

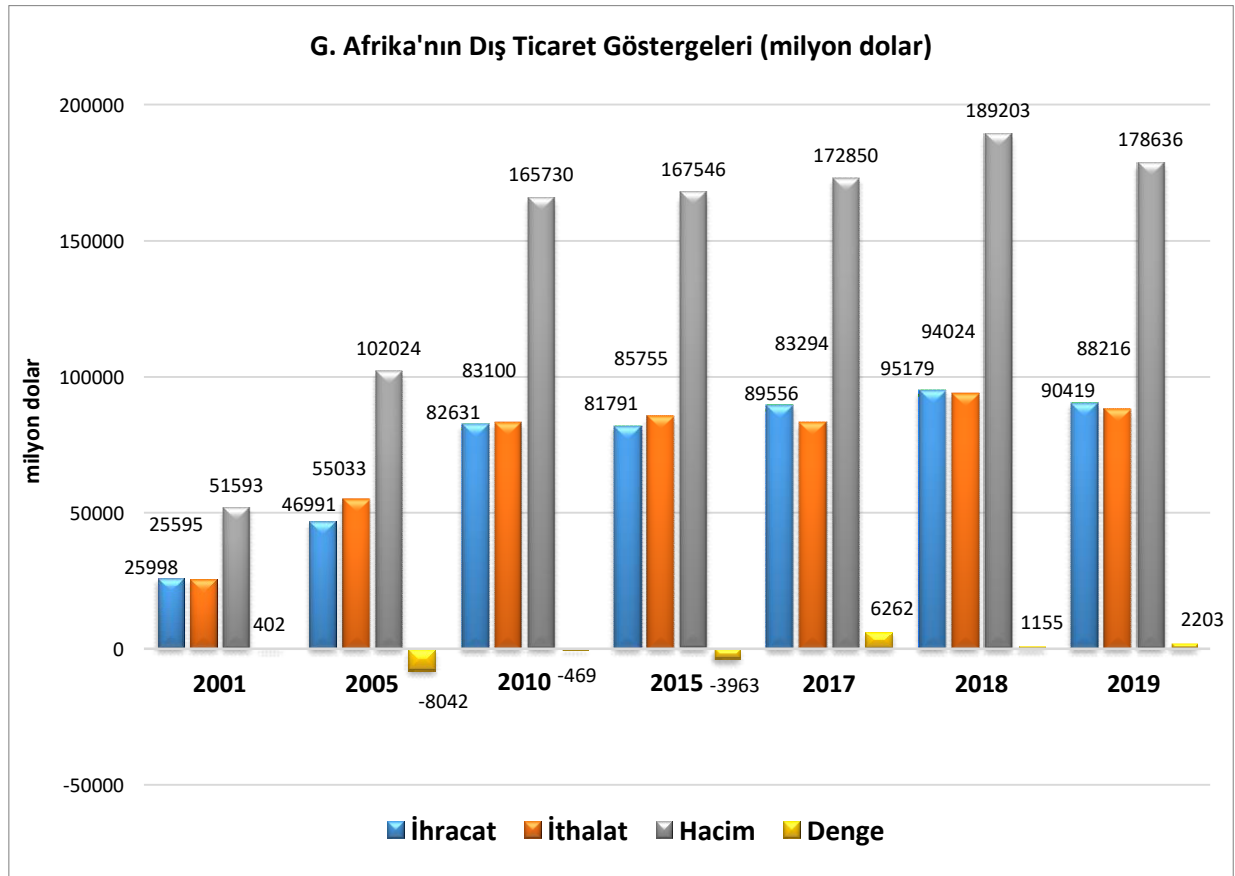
## Dış ticareti (1.000 Dolar)

YILLAR	İHRACATI	İTHALATI	HACİM	DENGE
2001	25 997 549	25 595 223	51 592 772	402 326
2005	46 991 047	55 032 639	102 023 686	8 041 592
2010	82 630 650	83 099 781	165 730 431	469 131
2015	81 791 370	85 754 735	167 546 105	3 963 365
2016	76 586 727	75 126 145	151 712 872	1 460 582
2017	89 555 817	83 293 796	172 849 613	6 262 021
2018	95 179 154	94 023 947	189 203 101	1 155 207
2019	90 419 473	88 216 179	178 635 652	2 203 294

Kaynak: Trademap-directdata/GAC

Dış ticaret hacmi GSYİH'sının yaklaşık yarısına karşılık gelmektedir. Önemli dış ticaret ortakları Çin, Almanya ve ABD ile İngiltere, Hindistan ve Japonya'dır. Geçen 10 yıl içinde diğer Afrika ülkeleri ile ticaret de oldukça gelişmiştir. Dış ticareti genelde denge seviyesine yakın olup, 2016-2019 döneminde fazla vermiştir.

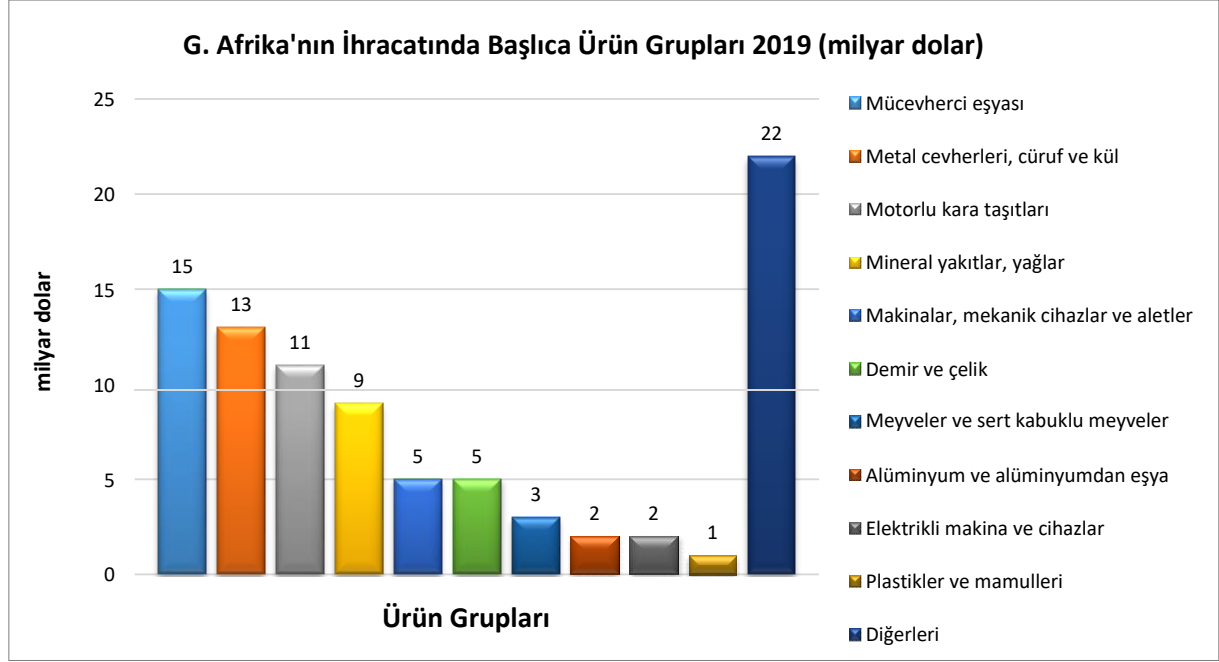
GAC, 2019 yılında dünya ihracatında (%0,5 pay ile) 38, dünya ithalatında ise (%0,5 pay ile) 40. sırada yer almıştır. İhracatı 90,4 milyar Dolara, ithalatı 88,2 milyar Dolara ulaşmıştır.



Kaynak: Trademap-directdata/GAC

## Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticareti

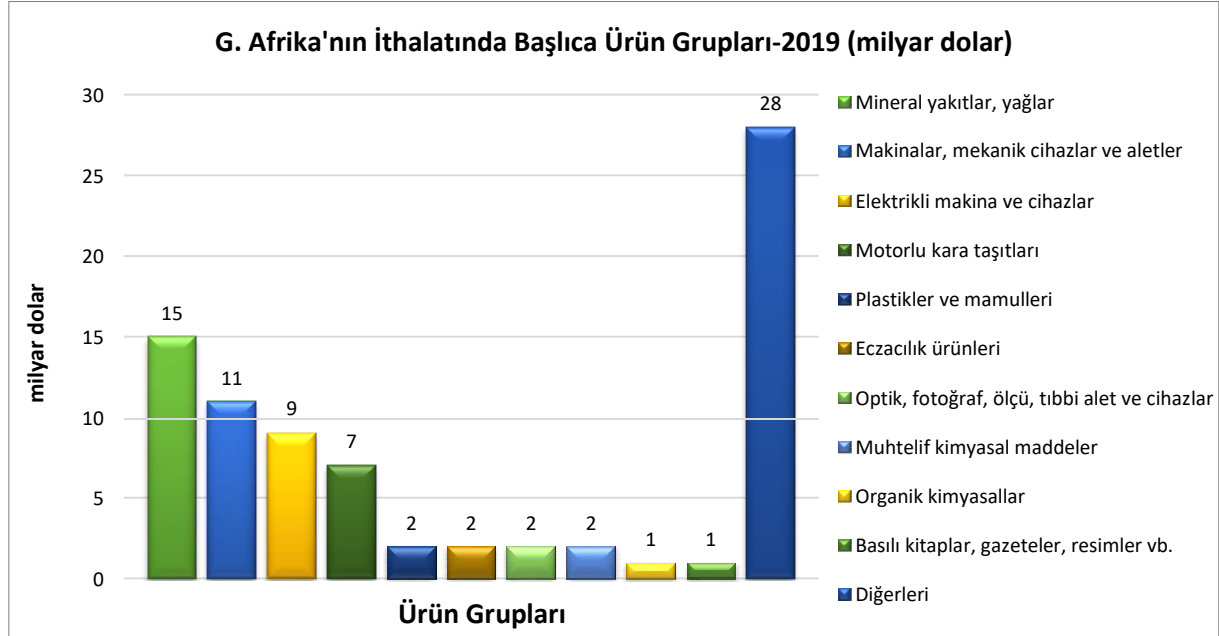
### İhracatı



Kaynak:Trademap [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

GAC'ın ihracatı sanayi ürünleri ağırlıklıdır. Metal cevherleri (gtp:26) ihracatı toplam ihracatının %15'ini teşkil etmekte olup, %54'ünü sadece Çin ithal etmektedir. Tarım ürünleri ise sadece küçük yüzdelik rakamlarla ifade edilecek seviyededir.

### İthalatı

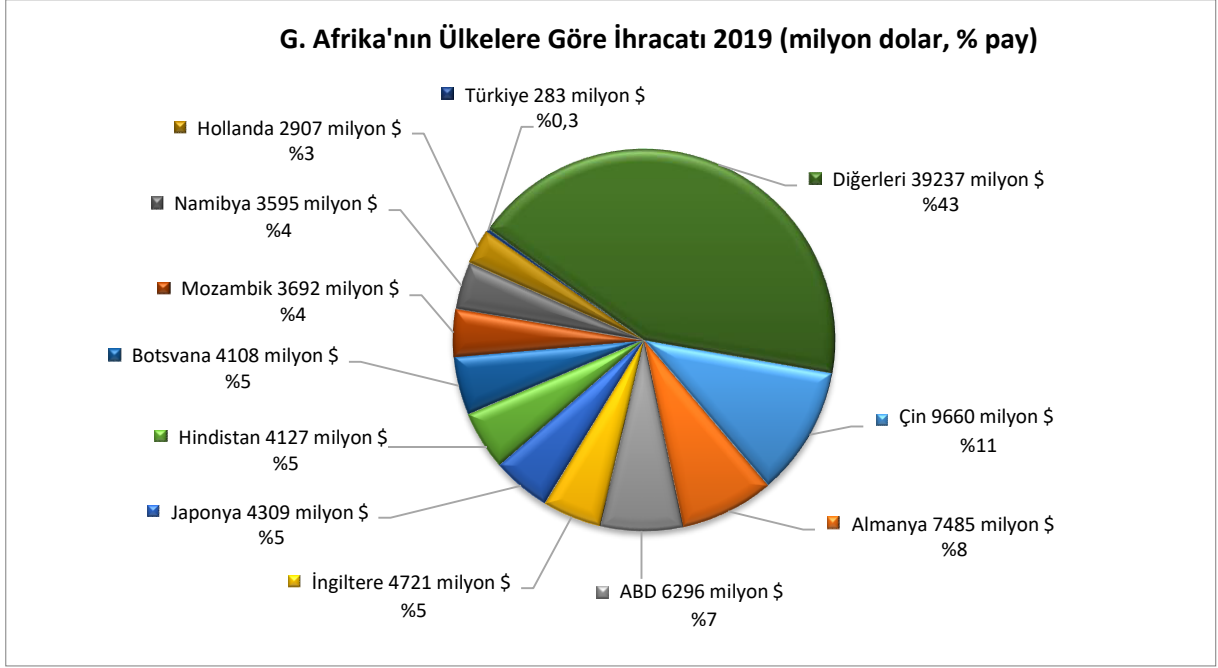


Kaynak:Trademap\_

Son yıllarda ithalatta ara mallar ve sermaye mallarına olan talep artışını yansıtan bir yapı görülmektedir. Başlıca sektörler: petrol ve ürünleri (gtp:27), makinalar (gtp:84), elektrikli makine ve cihazlar (gtp:85) ile motorlu kara taşıtlar ile aksam ve parçalarıdır (gtp:87).

## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

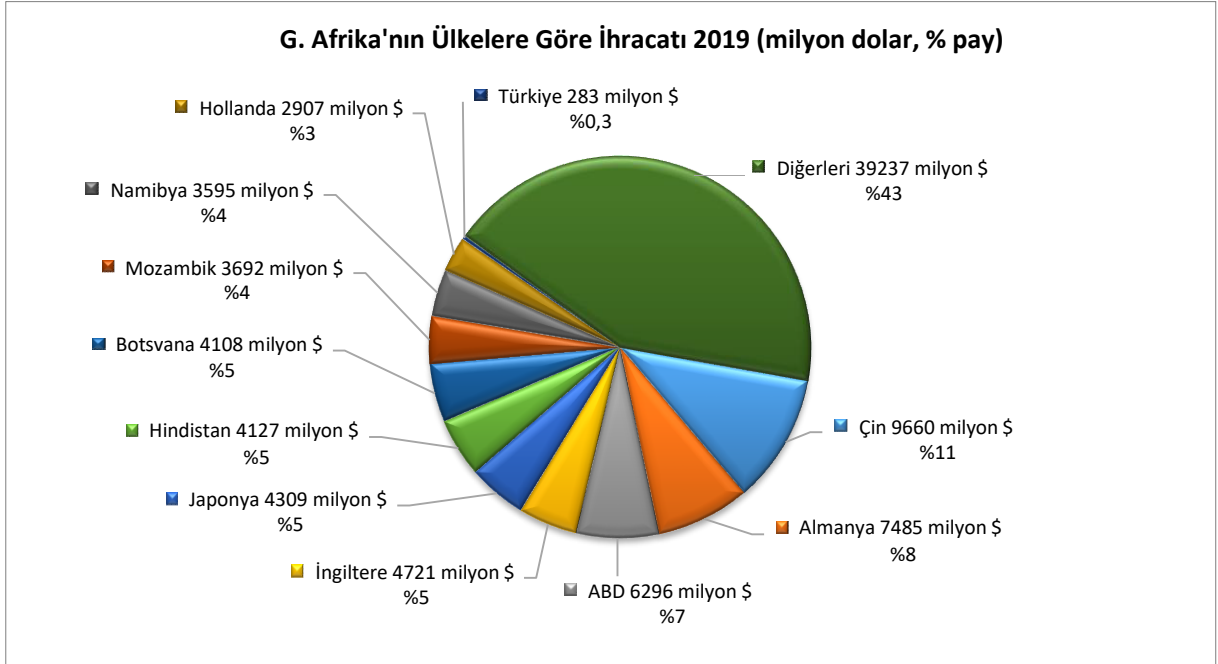
### İhracatı



Kaynak:Trademap

Afrika kıtasına yapılan ihracatın toplam ihracat içindeki payı ise yaklaşık %27'dir. Komşu çevre (sahra-altı) ülkelerin oluşturduğu Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC) ülkelerine yaptığı ihracatın toplam içindeki payı %23, Güney Afrika Gümrük Birliği (SACU) ülkelerine yapılan ihracatın payı ise %11,4'dür.

### İthalatı



Kaynak:Trademap\_

GAC'nin ithalatında başlıca tedarikçi ülkeler Çin, Almanya ve ABD'dir.



## 4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

### Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

GAC, Afrika kıtasının en gelişmiş ekonomisi ve başta Sahra-altı Afrika olmak üzere kıtaya açılan bir ticaret kapısı olma özelliği taşımaktadır. GAC'nde temel ekonomik politikalar; yerli endüstrinin istihdamı artıracak ve sürdürülebilir büyüme hedeflerini yakalayacak şekilde geliştirilmesini, gerekli görülen durumlarda yerli sanayiye destekleyecek ithalat ve ihracat kısıtlamalarının getirilmesini ve yerleşme politikalarının özendirilmesini hedeflemektedir.

Nitekim, 2017'nin ilk çeyreğinde göreve gelen Devlet Başkanı Ramaphosa'nın koyduğu temel hedeflerden birisi 5 yıl içinde 100 milyar Dolar tutarında DYY'ın ülkeye çekilmesidir. İşsizlik, fakirlik ve az gelişmişlik gibi yerleşik sorunlarla mücadelede kamu-özel sektör işbirliğine önem vermektedir. Bu çerçevede gerek kıta gerekse ülke açısından en önemli hedeflerden birisi mevcut hammadde kaynaklarından en etkin şekilde yararlanabilmek üzere daha fazla sermaye ve teknoloji çekilmesi; kıtada uzmanlık ve yetkinliklerin geliştirilmesi; ayrıca gelişmiş ülkelerin en iyi uygulamalarının transfer edilmesidir. Buna ilaveten, hammadde ve emtia üretiminin ekonomideki ağırlığı nedeniyle fiyat dalgalanmalarına karşı kırılganlığın azaltılmasını teminen ara ve nihai ürün üretimine daha fazla ağırlık verilmesi de öncelikli görülmektedir.

Ayrıca, yatırımlara yönelik tek pencere uygulaması (InvestSA) ile bürokratik süreçlerin kolaylaştırılması ve yatırımın önündeki engellerin giderilmesine yönelik iyileştirmeler yapılmaktadır. Sanayi altyapısı gelişmiştir. (<http://www.investsa.gov.za/>)

GAC, dünya ekonomisinde ağırlığı bulunan gelişmiş ülkelere geniş ilgi görmektedir. Ekonomi programında ülkenin orta vade planı (Accelerated and Shared Growth Initiative for South Africa) önemli yer teşkil etmektedir. Programa göre, pazar ekonomisine dayalı olan GAC ekonomisinin bu yapısının süreceği ve kamu-özel sektör ortaklıklarının da özendirilmeye devam edeceği vurgulanmaktadır. Ulaştırma ve enerji alanlarında önemli kamu yatırımları sözkonusudur.

BM'nin gündeminde önemli yeri olan Bin Yıl Kalkınma Hedefleri (Millenium Development Goals) sekiz başlık altında toplanmakta olup, bu hedefler içinde en önemli coğrafya Sahra Altı Afrika olarak görülmektedir. Dünya ticareti ile daha fazla bütünleşme, yoksulluğun azaltılması ve sağlık konularını da içine alan bu hedefler bölgeyi küresel ilgi odağı haline getirmiştir.

Ayrıca, Afrika Birliği'nin 2063 yılları hedefleri çerçevesinde, doğal kaynakların kıta içinde işlenmesi, emek-yoğun üretim sektörlerinin geliştirilmesi, tarımsal üretkenliğin artırılması ve okyanus ekonomisinin genel ekonomiye katkısının geliştirilmesi öne çıkmaktadır. Bu itibarla, Güney Afrika da kazan-kazan mantığı çerçevesinde, özellikle altyapının geliştirilmesine yönelik en iyi uygulamaların paylaşılması, üretimde verimliliğin artırılması, küçük ve orta ölçekli firmaların geliştirilmesi gibi alanlarda yabancı yatırımların katkısını aramaktadır.

AB ülkeleri mevcut serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde pazara avantajlı erişim sağlamakta; AB'ye sağlanan avantajlar düzeyinde olmasa da EFTA ve MERCOSUR ülkelerinin de tercihli ticaret düzenlemeleri çerçevesinde birçok üründe pazara giriş avantajının bulunduğu görülmektedir. Yabancı sermaye yatırımlarında İngiltere (%46) önde gelmektedir. (<http://www.sanews.gov.za/south-africa/sa-uk-strengthen-ties-despite-brexite>).

Dünya ekonomisinde önemli yeri olan Çin, Hindistan ve ABD gibi ülkeler de küresel gelişmelere bağlı olarak GAC ve Sahra Altı Afrika'ya bakış açılarını ve yaklaşımlarını geliştirmeye yönelmiştir. Çin ve ayrıca Hindistan'ın GAC pazarında etkinlikleri diğer ülkelerin ilerisine geçmiştir. Çin'in daha ziyade yatırım ve şirket ortaklıklarına yöneldiği gözlenmektedir.

Öte yandan, son yıllarda özellikle politik riskler, büyüme performansı ve diğer temel ekonomik göstergelerdeki bozulmanın da etkisiyle DYY girişlerinde azalma görülmektedir. Ülkeye giren doğrudan yabancı yatırım tutarı, 2008 yılında 9,9 milyar Dolar seviyesindeki zirve noktasından, 2019 yılında 4,6 milyar Dolara gerilemiştir. (Dünya Bankası)

**Yeni dönem altyapı yatırımları:** Ekonomik büyümeyi tetikleyecek bir hamle olarak altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. 23 Haziran 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı başkanlığı'nda Yeni Kalkınma Bankası, Afrika Kalkınma Bankası, ulusal finansman kuruluşları ve iş dünyasının katılımıyla çevrimiçi ortamda gerçekleştirilen Sürdürülebilir Altyapı Yatırımları Sempozyumunda 88 altyapı projesinin fizibilite çalışmalarının tamamlanarak yatırıma hazır hale getirildiği ve yakın dönemde resmi gazetede duyurulacağı açıklanmıştır.

Altyapı yatırımlarının bir ölçüde GAC hazinesinden ve uluslararası finansman kuruluşlarının fonlama imkânlarından yararlanılarak karşılanması beklenirken, bu hususta esas olarak kamu-özel sektör işbirliğinin hayata geçirilmesi öngörülmektedir. Altyapı yatırımlarının 2009-10 döneminden sonra çöküşe geçen ulusal inşaat sanayiini canlandırması ve istihdam artışı sağlanması umulmakla birlikte, odaklı hareket edilip yüksek katma değerli birkaç projenin hayata geçirilmesine öncelik verilmek yerine yüzlerce yatırım projesinin belirlenmesine çalışılması halinde istenen etkinliğin sağlanamayabileceği de iş dünyasının endişe ettiği bir husustur.

GAC altyapı yatırım programında enerji, bilgi-iletişim altyapısı, tarım ve tarımsal ürün işleme, şehirleşme-akıllı şehirler ve sosyal konut projeleri gibi alanlar öne çıkartılacak olup, bu alandaki gelişmelerin özel sektörümüzce takibi önemlidir. (SIDSSA bağlantıları: <https://sidssa.org.za/>; <https://sidssa.org.za/publications/>)

### **Serbest Bölgeler**

GAC aynı zamanda Afrika'da en çok yabancı sermaye çeken ülkelerden birisi konumundadır. Serbest bölgeleri de yabancı yatırım açısından cazip imkânlar sunmaktadır Özel ekonomik bölgeler (SEZs) ve teşvik mekanizmaları ile üretime yönelik yatırımların artırılması yönünde çaba harcanmaktadır. (Serbest bölgelerde yatırımda sağlanan başlıca destekler; <https://www.gov.za/faq/finance-business/what-special-economic-zone-south-africa-and-how-can-it-benefit-my-business>)

Dünya Bankası'nın 2018 yılı "İş Yapma Kolaylığı" sıralamasına göre 190 ülke içinde GAC, iş yapma kolaylığı sıralamasında 82 ve iş kurma sıralamasında ise 136. sırada yer almaktadır.

## 5. TÜRKİYE ile TİCARET

### Genel Durum

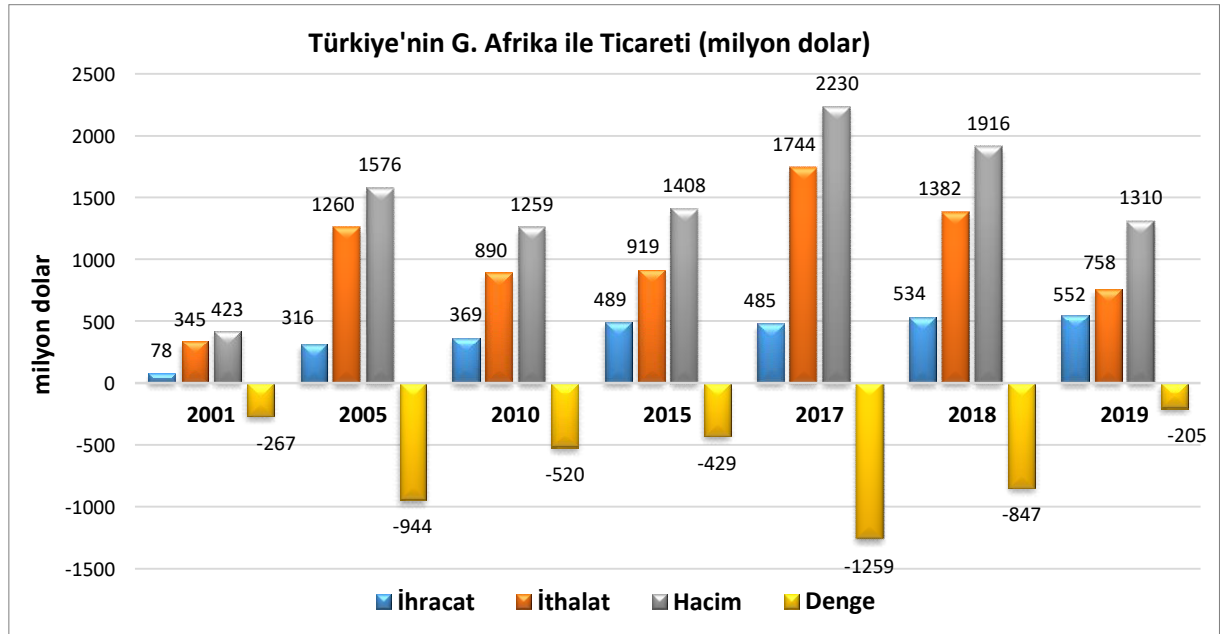
G20 üyesi olan ve benzer kalkınma hedefleri bulunan Türkiye ve GAC arasındaki ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin daha fazla geliştirilebileceği değerlendirilmektedir. GAC, ihracatımız için “hedef ülke”dir. (<https://ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar/hedef-ulkeler>) Bununla birlikte, pazara giriş, Asya ve Avrupa Birliği ülkelerinin pazara girişteki rekabet avantajı, sanayi altyapısının gelişmiş olması ve piyasadaki yerleşik ilişkiler nedeniyle zorluklar içermektedir.

İki ülke arasında “Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (2000)” ve “Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması (2005)” bulunmaktadır. Ancak, Avrupa Birliği ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) bulunan GAC ile ülkemiz arasında STA bulunmamaktadır.

### Türkiye-GAC Dış Ticareti (1.000\$)

YILLAR	TÜRKİYE’NİN İHRACATI	TÜRKİYE’NİN İTHALATI	HACİM	DENGE
2001	77 871	345 028	422 899	- 267 157
2005	315 739	1 259 978	1 575 717	- 944 239
2010	369 235	889 635	1 258 870	- 520 400
2015	489 167	918 541	1 407 708	- 429 374
2016	405 990	1 058 114	1 464 104	-652 124
2017	485 070	1 744 438	2 229 508	-1 259 368
2018	534 230	1 381 537	1 915 767	- 847 307
2019	552 282	757 524	1 309 806	- 205 242

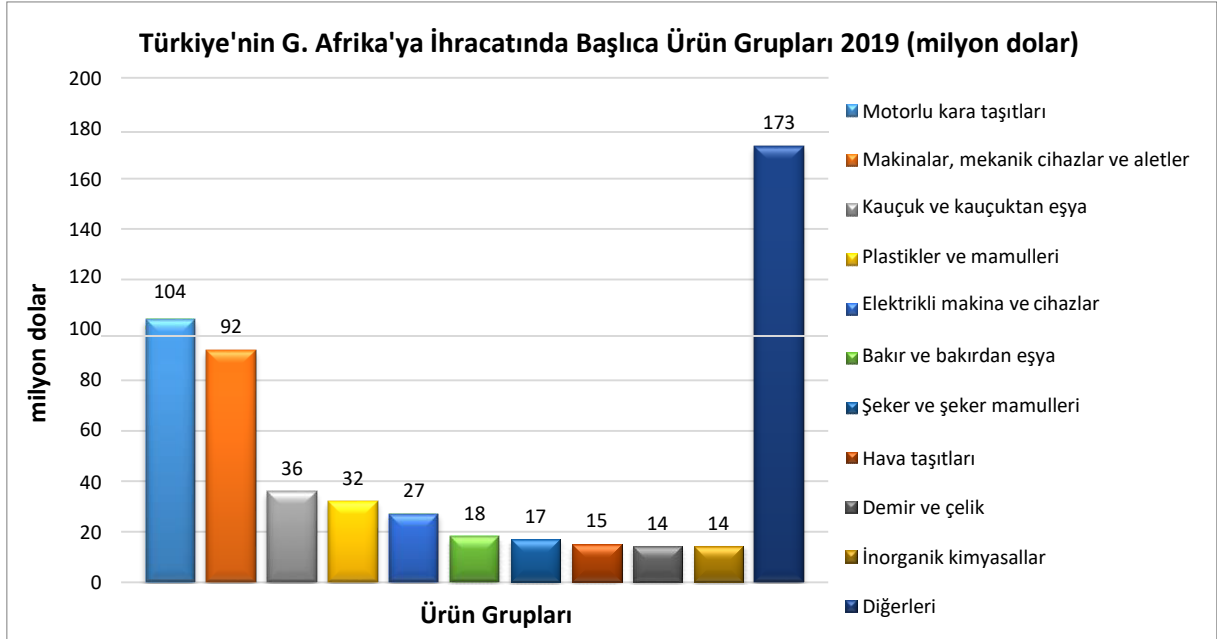
Trademap-directdata/Türkiye



Kaynak:Trademap

GAC, Türkiye'nin genel ithalatında binde 4 pay ile 44. sırada, ihracatında ise binde 3 pay ile 59. sırada yer almıştır. İkili ticaret, Türkiye aleyhine açık vermektedir.

## Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatında Başlıca Ürünler



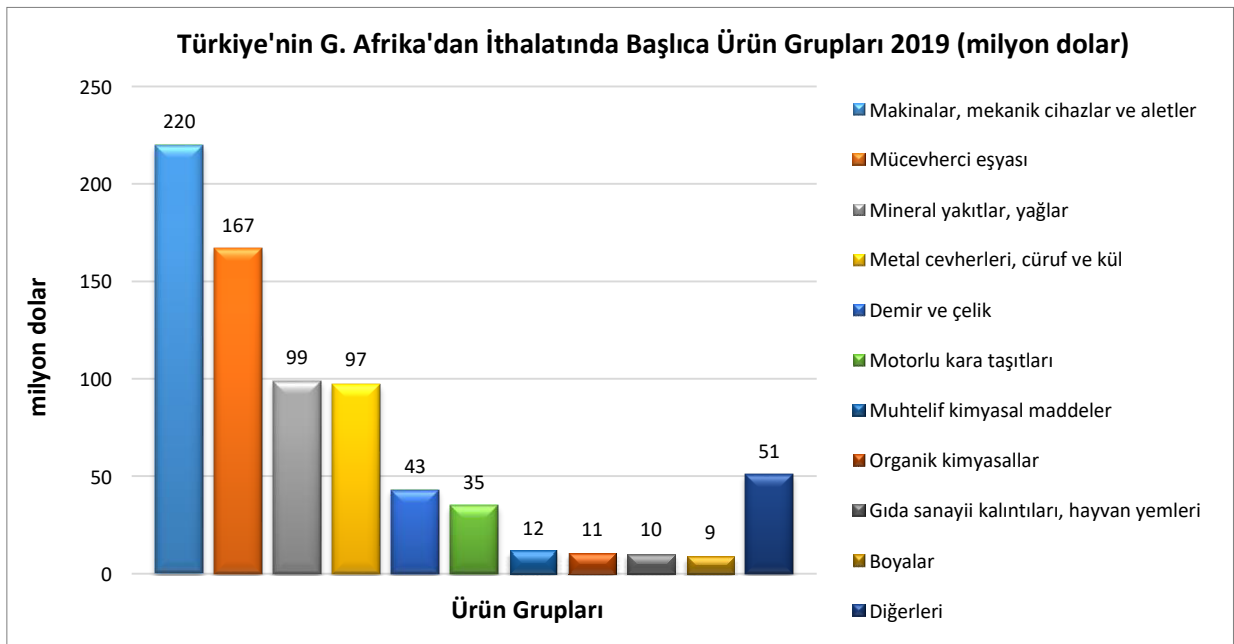
Kaynak: Trademap [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İhracatımızda önde gelen sektörler, motorlu taşıtları ve yedek parçaları (gtip:87), makinalar (gtip:84), kauçuktan eşya (gtip:40) ve plastikten eşyalardır (gtip:39).

Ürünler itibarıyla başlıcaları ise; otomobil (gtip:8703), oto yedek parça (gtip:8708) ve kauçuktan dış lastiklerdir (gtip:4011).

## Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Ürün itibarıyla 2019 yılında Güney Afrika'dan en çok ithalatı yapılanlar; santrifüjler (gtip:8421), külçe altın (gtip:7108) ve taşkömürüdür (gtip:2701).



Kaynak: Trademap

**EKLER:*****EK-1: Güney Afrika'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (% 2018-2019)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>89 555 817</b>	<b>95 179 154</b>	<b>90 419 473</b>	<b>100</b>	<b>-5</b>
7110	Platin (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	6 585 763	7 901 590	8 284 305	9,2	4,8
8703	Otomobiller	5 669 261	6 228 532	6 713 125	7,4	7,8
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	4 568 763	4 245 195	5 749 280	6,4	35,4
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	5 799 086	6 304 143	4 839 544	5,4	-23,2
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	5 191 348	5 458 536	4 630 891	5,1	-15,2
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	2 975 065	3 510 856	3 533 021	3,9	0,6
7202	Ferro alyajlar	3 781 885	3 792 763	3 255 853	3,6	-14,2
2602	Manganez cevherleri ve konsantreleri	2 621 745	3 627 281	3 165 605	3,5	-12,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 413 339	2 675 108	3 024 570	3,3	13,1
2610	Krom cevherleri ve konsantreleri	2 169 707	1 914 215	1 960 755	2,2	2,4
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	1 589 913	1 692 763	1 663 501	1,8	-1,7
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	1 899 225	2 162 165	1 606 244	1,8	-25,7
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	1 402 776	1 542 717	1 368 347	1,5	-11,3
7601	İşlenmemiş alüminyum	986 096	1 107 958	1 009 687	1,1	-8,9
2716	Elektrik enerjisi	645 993	569 524	740 844	0,8	30,1

Kaynak: Trademap-directdata/GAC

**EK-2: Güney Afrika'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>83 293 796</b>	<b>94 023 947</b>	<b>88 216 179</b>	<b>100</b>	<b>-6,2</b>
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	6 417 550	10 923 569	8 840 167	10	-19,1
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	4 446 379	4 558 784	4 501 479	5,1	-1,3
8703	Otomobiller	4 041 880	3 966 267	3 939 387	4,5	-0,7
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	3 149 037	3 430 711	3 082 011	3,5	-10,2
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	1 584 052	1 803 004	1 825 591	2,1	1,3
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 714 631	1 934 323	1 774 284	2	-8,3
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	1 362 124	1 535 896	1 646 870	1,9	7,2
4907	Posta, damga vb. pullar; banknot, hisse senedi, çek defterleri, tahvil vb.	291 762	1 248 208	1 130 248	1,3	-9,5
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	787 313	848 242	706 893	0,8	-16,7
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	716 521	474 407	699 791	0,8	47,5
8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	713 918	759 417	692 555	0,8	-8,8
8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	674 088	763 641	678 000	0,8	-11,2
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	618 565	689 303	651 468	0,7	-5,5
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	567 882	612 782	639 772	0,7	4,4
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	565 604	618 622	584 494	0,7	-5,5

Kaynak: Trademap-directdata/GAC

**EK-3: Güney Afrika'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)**

	ÜLKELER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018-2019)
	<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>	<b>89 555 817</b>	<b>95 179 154</b>	<b>90 419 473</b>	<b>100</b>	<b>- 5</b>
1.	Çin	8 608 962	8 706 032	9 659 694	10,7	11
2.	Almanya	6 305 625	7 222 361	7 484 849	8,3	3,6
3.	ABD	6 698 536	6 440 248	6 295 901	7	-2,2
4.	İngiltere	3 494 174	4 869 005	4 721 032	5,2	- 3
5.	Japonya	4 176 767	4 503 693	4 309 142	4,8	-4,3
6.	Hindistan	4 166 444	4 493 472	4 126 646	4,6	-8,2
7.	Botsvana	3 860 090	4 113 547	4 108 192	4,5	-0,1
8.	Mozambik	2 972 191	3 272 372	3 691 981	4,1	12,8
9.	Namibya	3 577 260	3 590 211	3 594 719	4	0,1
10.	Hollanda	2 849 184	3 147 047	2 906 867	3,2	-7,6
11.	Belçika	2 489 612	2 465 898	2 746 836	3	11,4
12.	Zambiya	2 299 825	2 448 785	2 117 723	2,3	-13,5
13.	Zimbabve	2 146 612	2 347 747	1 982 846	2,2	-15,5
14.	BAE	1 777 326	1 847 318	1 588 811	1,8	- 14
15.	G. Kore	1 933 294	1 894 331	1 502 668	1,7	-20,7
...	...	...	...	...	...	...
<b>44.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>440 513</b>	<b>518 728</b>	<b>283 282</b>	<b>0,3</b>	<b>-45,4</b>

Kaynak: Trademap-directdata/GAC

**EK-4: Güney Afrika'nın Ükelere Göre İthalatı (bin dolar)**

	ÜLKELER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (%, 2019)	Değişim (%, 2018-2019)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>83 293 796</b>	<b>94 023 947</b>	<b>88 216 179</b>	<b>100</b>	<b>-6,2</b>
1.	Çin	15 258 814	17 221 932	16 289 345	18,5	-5,4
2.	Almanya	9 619 196	9 279 992	8 793 215	10	-5,2
3.	ABD	5 511 706	5 572 291	5 806 009	6,6	4,2
4.	Hindistan	3 921 316	3 875 257	4 329 327	4,9	11,7
5.	S. Arabistan	3 839 041	5 418 057	3 665 755	4,2	-32,3
6.	Nijerya	1 716 595	3 840 312	3 508 926	4	-8,6
7.	İngiltere	2 498 252	3 307 926	2 864 770	3,2	-13,4
8.	Japonya	2 833 892	2 877 471	2 806 403	3,2	-2,5
9.	Tayland	2 502 102	2 931 672	2 667 885	3	-9
10.	İtalya	2 222 264	2 579 730	2 231 113	2,5	-13,5
11.	BAE	1 113 094	1 450 530	2 196 650	2,5	51,4
12.	Fransa	2 112 013	2 078 534	1 998 012	2,3	-3,9
13.	İspanya	1 581 813	1 398 425	1 618 219	1,8	15,7
14.	Esvatini	1 224 467	1 226 346	1 289 558	1,5	5,2
15.	Brezilya	1 560 195	1 495 245	1 185 512	1,3	-20,7
...	...	...	...	...	...	...
<b>31.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>543 642</b>	<b>608 074</b>	<b>645 961</b>	<b>0,7</b>	<b>6,2</b>

Kaynak: Trademap-directdata/GAC



**Ek-5: Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (% 2018-2019)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>485 070</b>	<b>534 230</b>	<b>552 282</b>	<b>100</b>	<b>3,4</b>
8703	Otomobiller	35 269	43 568	49 775	9	14,2
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	29 943	29 698	33 766	6,1	13,7
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	26 454	24 285	22 500	4,1	-7,4
1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	12 911	14 148	16 031	2,9	13,3
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	0	2 673	15 362	2,8	474,7
8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makineleri, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makineleri, ambalaj vb makineler	9 475	11 680	13 956	2,5	19,5
7408	Bakır teller	11 104	12 594	13 580	2,5	7,8
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	4 754	7 492	12 477	2,3	66,5
2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbonat içeren ticari amonyum karbonat	5 150	13 207	12 259	2,2	-7,2
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	15 409	17 468	11 483	2,1	-34,3
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	7 565	6 880	10 898	2	58,4
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	10 255	4 777	8 531	1,5	78,6
8701	Traktörler	8 794	9 979	8 238	1,5	-17,4
8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makineleri (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	8 816	10 989	8 102	1,5	-26,3
3214	Macunlar, reçineli çimentolar ve boyacılıkta kullanılan dolgu ve sıvama maddeleri	6 599	7 616	7 755	1,4	1,8

Kaynak: Trademap-directdata/Türkiye

**Ek-6: Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2017	2018	2019	Pay (% , 2019)	Değişim (% , 2018-2019)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>1 744 438</b>	<b>1 381 537</b>	<b>757 524</b>	<b>100</b>	<b>-45,2</b>
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	175 824	179 148	190 561	25,2	6,4
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	604 184	541 421	166 728	22	-69,2
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	206 483	167 005	94 703	12,5	-43,3
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	65 408	70 954	58 511	7,7	-17,5
2610	Krom cevherleri ve konsantreleri	51 415	52 398	38 641	5,1	-26,3
8703	Otomobiller	359 505	93 136	17 670	2,3	-81
8408	Sıkıştırılmaya atışlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	64	54	16 765	2,2	30946,3
7201	Dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (kütle, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde)	10 190	9 187	16 122	2,1	75,5
7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm. veya fazla olanlar)	6 531	19 072	15 374	2	-19,4
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	45 978	32 610	11 894	1,6	-63,5
2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	17 821	34 702	10 328	1,4	-70,2
2916	Doymamış asiklik ve siklik monokarboksilik asitler ve bunların türevleri	4 991	5 881	9 729	1,3	65,4
7202	Ferro alyajlar	10 683	10 564	9 437	1,2	-10,7
7502	İşlenmemiş nikel	1 085	6 039	8 656	1,1	43,3
8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	8 354	3 062	7 651	1	149,9

Kaynak: Trademap-directdata/Türkiye

# MONAKO PRENSLİĞİ

## ÜLKE PROFİLİ



# İÇİNDEKİLER

1. TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER.....	3
2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER.....	3
3. İKLİM VE COĞRAFİ ÖZELLİKLER.....	4
4. ÜYESİ OLDUĞU ULUSLAR ARASI KURULUŞLAR.....	4
5. EKONOMİ.....	4
6. DIŞ TİCARETİ.....	4
5. 1. DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ.....	4
5. 2. ÜRÜNLER İTİBARI İLE DIŞ TİCARETİ.....	5
5. 2. 1. İhraç Ettiği Başlıca Ürünler.....	5
5. 3. 2. İthal Ettiği Başlıca Ürünler.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
5. 3. BAŞLICA ÜLKELER İTİBARI İLE. DIŞ TİCARETİ.....	7
5. 3. 1. İhracat Yaptığı Başlıca Ülke.....	7
5. 3. 2. İthalat Yaptığı Başlıca Ülkeler.....	8
5. 4. TÜRKİYE İLE TİCARET.....	8
5.5. VİZE UYGULAMALAR.....	8
6. KAYNAKLAR.....	9

## 1. TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER

<b>Devletin Adı</b>	<b>Monako Prenslığı</b>
<b>Başkenti</b>	Monako (Monaco)
<b>Yönetim Biçimi</b>	Anayasal Monarşi
<b>Resmi Dili</b>	Fransızca (resmi), İngilizce, İtalyanca, Monegasque
<b>Nüfus</b>	37.308 kişi; 9160 kişi Monakolu Etnik Yapı: Fransız %47, Monakolu %16, İtalyan %16, diğer % 21
<b>Yüzölçümü</b>	2 km <sup>2</sup>
<b>Din</b>	Roman Katolik 90% (resmi), diğer % 10

, <http://www.imsee.mc/>, Monako İstatistik Enstitüsü 2016  
CIA Report, Şubat, 2015

## 2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Gösterge Adı	2015 Yılı	2016 Yılı
<b>GSYİH (milyar Avro)</b>	<b>5,64</b>	<b>5,85</b>
<b>Reel GSYİH Büyüme (%)</b>	<b>5,64</b>	<b>5,85</b>
<b>Kişi Başı Büyüme (%)</b>	3,2	3,2
<b>Kişi Başına Düşen GSYİH (Avro)</b>	<b>64.082</b>	<b>72.091</b>
<b>Nüfus (kişi)</b>	38.050	37.308
<b>Çalışan Nüfus (kişi)</b>	<b>51.959</b>	
<b>Para Birimi</b>	Avro	

Kaynak: Monako en Chifre 2018, <http://www.imsee.mc/>, Monako İstatistik Enstitüsü  
\*Fransa hariç

### 3. İKLİM VE COĞRAFİ ÖZELLİKLER

Monako kara sınırlarından Fransa ile çevrili olup, Akdeniz’de kıyısı olması nedeni ile ılıman Akdeniz iklimi hüküm sürmektedir.

### 4. ÜYESİ OLDUĞU ULUSLARARASI KURULUŞLAR

CD, CE, FAO, IAEA, ICAO, ICC (national committees), ICRM, IFRC, IHO, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ITSO, ITU, OAS (observer), OIF, OPCW, OSCE, Schengen Convention (de facto member), UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, Union Latina, UNWTO, UPU, WHO, WIPO, WMOEKONOMİ

### 5. EKONOMİ

Prenslük bankacılık sektörünün merkezi konumunda olup, bankacılık ve sigorta sektörü oldukça gelişmiştir, Söz konusu sektör gayrisafi yurt içi hasılaya büyük pay ile katkı sağlamaktadır.

Hizmet sektörlerinde ve küçük ancak yüksek katma değerli, çevre dostu sanayi dallarının çeşitlendirilmesinde yoğunlaşmıştır. Diğer taraftan. Doğal güzelliği, kraliyet sarayı, yat limanı ile turistik açıdan önemli bir çekim merkezi durumundadır.

Kişi başına düşen gelirden dünya ölçeğinde 8. sırada yer almaktadır. (CIA)

#### Monako'da Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'nın Dağılımı (2016) (%)

<b>Bankacılık ve Sigortacılık faaliyetleri</b>	<b>16.1</b>
Bilimsel ve teknik faaliyetler, yönetim ve destek hizmetleri	14.8
İnşaat	14.3
Toptan ticaret	8.7
Gayrimenkul faaliyetleri	8.3
Kamu Yün etimi, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	6.9
Diğer Hizmet ve faaliyetler	6.4
Barınma ve restoran hizmetleri	6.2
Perakende Ticaret	5.8
Bilişim ve İletişim	4.7
İmalat, madencilik, taş ocakçılığı sanayi	3.9
Depolama ve taşımacılık	3.3

Kaynak: <http://www.monacostatistics.mc> (2018)

Perakende Ticarete 738 firma faaliyet gözetmekte olup anılan sektörde 2.720 kişi çalışmaktadır.

Monako ile Fransa arasında serbest ticaret anlaşması bulunmakta olup bu kapsamda AB ile arasında gümrük birliği kurulmuştur. Yine AB ile yapılan özel bir anlaşma ile ülkede Avro kullanılmaktadır.

## 5.DIŞ TİCARETİ

Fransa ve Monako Prenslığı arasındaki Gümrük Birliği nedeni ile iki ülke arasındaki mal ve hizmet ticareti gümrük formalitelerinden muaftır. Bu nedenle Monako'nun dış ticaret verilerinde Fransa ile aralarında gerçekleştirilen verileri içermemektedir.

### 5. 1. DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ\*

Yıl	İhracat	İthalat	Dış Ticaret Dengesi	Dış Ticaret Hacmi
2010	545	633	-87,8	1.178
2011	804	839	-34,7	1.643
2012	721	782	-61,1	1.503
2013	1.098	1.092	6,6	2.190
2014	1.142	1.062	79,8	2.204
<b>2015</b>	1.0661	1.126	-66	2.178
<b>2016</b>	905,8	1287,2		2.192

(\* )Monako dış ticaret verilerinde Fransa ile yapılan ticaret hariçtir.

Kaynak: Monako en Chifre 2015, Monako İstatistik Enstitüsü (2016, Aralık), 2018

Monako 2016 yılında dış ticaretinin % 80 'ini AB ülkeleri ile gerçekleştirmiştir. Ülkenin ihracatı 905,8 milyon avro, ithalatı 1287,2 milyon avro, dış ticaret hacmi son dört yıldır 2.2 milyar avro dolayında seyretmektedir. Ülkenin dış ticaret dengesi 2013-2016 yılları arasında negatif seyretmiş olup 2016 yılında en yüksek seviyeye ulaşarak 381,4 milyar avro olmuştur.

### 5. 3. BAŞLICA BÖLGELER İTİBARI İLE DIŞ TİCARETİ (2016) (milyar Avro)

Bölge	İhracat	İthalat
Avrupa ve Kuzey Asya	695,7	1031,84
Kuzey, Orta ve Güney Amerika	40,8	69,0
Güney ve Güney Doğu Asya, Okyanusya	659,9	135,2
Afrika	89,2	43,75
Orta Doğu	14,3	7,6

*Kaynak: <http://www.monacostatistics.mc/Economy-and-Finance/Foreign-Trade>, Monako İstatistik Enstitüsü  
2017 Aralık*

### **Monako'da İş Kurma**

Monako'da iş kurma konusundaki detaylı bilgiye <http://service-public-entreprises.gouv.mc/> adresinden ulaşılabilmektedir.

### **5. 4. TÜRKİYE İLE TİCARET**

TÜİK ve Yurt dışı kaynaklarda ikili ticaret ilişkin veri bulunmamaktadır.

### **5. VİZE VE GÜMRÜK UYGULAMALARI**

Monako vizesi Fransa Konsolosluklarından alınmaktadır. Schengen vizesini almış olan vatandaşlarımız, anılan vize ile ülkeye giriş yapabilmektedirler.

### **7. KAYNAKLAR**

- <http://www.gouv.mc> Monako Prensiği Resmi Sitesi
- <http://www.imsee.mc/> Monako İstatistik Enstitüsü
- <http://service-public-entreprises.gouv.mc> : / Monako Service Public
- <http://www.cia.gov>



# ANGOLA ÜLKE PROFİLİ



T.C.  
Ticaret Bakanlığı  
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler  
Genel Müdürlüğü

## İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	4
2. GENEL EKONOMİK DURUM .....	6
3. DIŞ TİCARET .....	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR .....	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET .....	11
EKLER: .....	14

## 1. GENEL BİLGİLER

### Başlıca Sosyal Göstergeler

<b>Resmi Adı</b>	Angola Cumhuriyeti
<b>Yönetim Biçimi</b>	Cumhuriyet
<b>Resmi Dili</b>	Portekizce
<b>Başkent</b>	Luanda
<b>Yüzölçümü</b>	1 246 700 Km <sup>2</sup>
<b>Nüfus</b>	29,1 Milyon (2019 Tahmini IMF)
<b>Dini Yapı</b>	Katolik % 41,1, Protestan %38,1, diğer dinler %3,6, dinsiz %12,3
<b>Büyük Kentler</b>	Luanda 8.330 million, Lubango 828.000, Cabinda 778.000
<b>Etnik Yapı</b>	Ovimbundu%37, Kimbundu %25, Bakongo %13, mestico %2, Avrupalı 1%, Diğer %22
<b>Döviz Kuru</b>	1 ABD\$ = 585,19 Angola Kwanzası (1 Temmuz 2020)
<b>Uluslararası Telefon Kodu</b>	+ 244

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Country Report, CIA Fact Book, IMF

### *Coğrafi Konum*

Angola batısında Atlantik Okyanusu, güneyinde Namibya, güney doğusunda Zambiya, kuzeyinde ve doğusunda ise Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin yer aldığı bir Güney Batı Afrika ülkesidir. Diğer taraftan, ülkeden ayrı bir toprak parçası olan Kabinda (Cabinda) bölgesi Angola'ya aittir. Batıda Atlantik Okyanusu ile kıyısı olan Kabinda, kuzeyde Kongo Cumhuriyeti, doğu ve güneyinde ise Demokratik Kongo Cumhuriyeti ile çevrilidir. Ülkenin 4.837 km uzunluğunda sınırı bulunmaktadır.

Angola, Afrika kıtasında Portekizce konuşan ülkeler arasında en büyüğüdür. Angola'nın 2/3'ü platolarla kaplıdır. Ortalama yükseklik 1.050 – 1.350 mt arasındadır. Angola'nın en yüksek noktası, Huambo vilayetinde yer alan 2.620 mt yüksekliğindeki Moco Dağı'dır.

Namibya'dan Luanda'ya kadar olan bölge kuru bir kıyı şeridi, iç yüksek bölgeleri nemli, güney doğu ve güney iç bölgeleri kuru savan, kuzeyde ve Kabinda (Cabinda) bölgesi ise yağmur ormanlarından oluşmaktadır.

### *Siyasi ve İdari Yapı*

Angola, 11 Kasım 1975 yılına kadar Portekiz'in yönetimi altında bulunmuştur. Portekizliler 1482 yılında bugünkü Angola'nın kuzeyine ilk kez ayak bastıklarında, kuzeyde bugünkü Gabon'dan güneyde ise Kwanza nehrine uzanan bölgede bulunan ede hüküm süren Kongo Krallığı ile karşılaşmışlardır. Bu dönemde, Kongo Krallığının güneyinde bulunan devletlerden en önemlisi olan Ngola isimli kral tarafından yönetilen Ndongo krallığı bulunmaktaydı. Angola ismi, Ndongo krallarına verilen unvan olan ngola (kral) dan gelmektedir.

Portekiz, çeşitli savaşlar ve anlaşmalarla ülkenin kıyı şeridini 16.yy boyunca yavaş yavaş ele geçirmiştir. Hollanda, 1641 yılında bugünkü Angola'nın başkenti olan Luanda'yı ele geçirerek 1648 yılına kadar şehri kontrol etmiştir. 1648 yılında, Brezilya'dan getirilen Portekiz güçleri Luanda'yı geri almıştır. Portekiz güçleri Luanda'yı geri aldıktan sonra, 1671 yılına kadar olan süreçte, Kongo ve Ndongo krallıklarını işgal etmiştir. Bununla birlikte, Portekiz'in iç bölgelerin tamamının kontrolünü ele geçirmesi, 20.yy'ın başlarına kadar sürmüştür.

1951 yılında Portekiz, Angola'yı, deniz aşırı bir vilayeti ilan etmiş ve deniz aşırı Angola Vilayeti olarak adlandırmıştır. Bu tarihten itibaren, çeşitli siyasi haklar talep edilmeye başlanmıştır. Angola'nın bağımsızlığı için

silahlı mücadele ise 4 Şubat 1961 yılında başlamıştır. Söz konusu siyasi mücadele aşağıda yer alan üç grup tarafından yürütülmüştür:

**Angola'nın Bağımsızlığı İçin Halk Hareketi** (the Popular Movement for the Liberation of Angola - **MPLA**): 1956 yılında kurulmuştur. Kimbundu etnik yapısına dayalı, Portekiz Komünist partisi ve Doğu Bloku, özellikle Rusya, tarafından desteklenmiştir. Jose Eduardo dos Santos, 1975 yılından beri MPLA'nın başkanlığını yapmaktadır

**Angola Ulusal Bağımsızlık Cephesi** (the National Front for the Liberation of Angola - **FNLA**): 1962'de kurulmuştur. Bokongo etnik yapısına dayalı, ABD ve Kinşasa'daki Mobutu rejimi tarafından desteklenmiştir.

- **Angola'nın Tümden Bağımsızlığı İçin Ulusal Birlik** (the National Union for the Total Independence of Angola - **UNITA**): 1966 yılında kurulmuştur. Ovimbundu etnik temeline dayalı, Çin Halk Cumhuriyeti ve apartayd Güney Afrika Cumhuriyeti tarafından desteklenmiştir.

Yaklaşık 500 yıl Portekiz sömürgesinde kalan Angola, 11 Kasım 1975 yılında Portekiz'den bağımsızlığını kazanmıştır. Angola'nın bağımsızlığını ilk tanıyan ülke Brezilya olmuştur. Ancak, bağımsızlık ilanından sonra da, Portekiz'e karşı bağımsızlık mücadelesi veren politik kökenleri ve dış destekçileri farklı MPLA, UNITA ve FNLA siyasi hareketleri arasında iktidar mücadelesi nedeniyle iç savaş başlamıştır

2002 yılında UNITA'nın lideri olan Jonas Savimbi'nin ölmesiyle iç savaş son bulmuştur.

Angola'da ilk seçim 1992 yılında gerçekleştirilmiştir. 14 siyasi partinin katıldığı 5-6 Eylül 2008 tarihinde yapılan seçimlere halkın % 87.4'ü katılmıştır. Seçimi, ezici bir çoğunlukla Jose Eduardo dos Santos'un başkanlığını yaptığı MPLA kazanmıştır. 2009 yılında, yeni Anayasa çalışmalarına başlanmış ve 21 Ocak 2010 tarihinde Angola Ulusal Meclisi tarafından kabul edilen Anayasa, 5 Şubat 2010 tarihinde o zamanki devlet başkanı Devlet Başkanı Jose Eduardo dos Santos tarafından yayımlanmıştır.

Yeni anayasaya göre, seçimlerde en fazla oyu alan siyasi partinin veya koalisyonun lideri devlet başkanı olmaya hak kazanmaktadır. Bir kişi en fazla iki kez Devlet Başkanı olabilmektedir. Başkanlık süresi ve parlamentonun görev süresi 5 (beş) yıl olarak belirlenmiştir. Başkan yardımcısı ve bakanlar Devlet Başkanı tarafından atanmaktadır. Bakanlar kurulu Devlet Başkanına yardım eden yardımcı bir organdır. Devlet Başkanı, başkan yardımcısını da kapsayan bakanlar kuruluna başkanlık etmektedir. Devlet başkanı aynı zamanda, Angola silahlı kuvvetlerinin komutanıdır.

Diğer taraftan, yeni anayasa ile Başbakanlık kaldırılarak Devlet Başkanı yardımcılığı pozisyonu ihdas edilmiştir. İktidar partisinin başkan yardımcısı doğrudan başkan yardımcısı olmaktadır. İdam cezası da yeni Anayasa ile kaldırılmıştır.

Angola'da 18 idari bölge (provinces) bulunmaktadır. Söz konusu idari bölgeler; Bengo, Benguela, Bie, Cabinda, Cuando Cubango, Cuanza Norte, Cuanza Sul, Cunene, Huambo, Huila, Luanda, Lunda Norte, Lunda Sul, Malanje, Moxico, Namibe, Uige ve Zaire'dir. İdari bölgeler, doğrudan Devlet Başkanı tarafından atanan Valiler tarafından yönetilmektedir. İdari bölgeler ise 376 yerel topluluk ve 1671 köyden oluşan 164 belediyeye (municipalities) ayrılmaktadır.

### ***Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar***

- Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization – WTO, 23 Kasım 1996 )
- Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (Southern African Development Community, SADC)
- Birleşmiş Milletler (United Nations – UN; 1976)
- Afrika Birliği (The African Union)

- Orta Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (CEEAC)
- Portekizce Konuşan Ülkeler Topluluğu (Community of Portuguese Speaking Countries- CPLP- 17 Temmuz 1996)
- Afrika’da Portekizce Konuşan Ülkeler Birliği (Organisation of Lusophone African Countries - PALOP)
- Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund – IMF, Eylül 1989)
- Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC, Aralık 2007)

## . Nüfus ve İşgücü Yapısı

Angola’daki en son nüfus sayımı 1970 yılında gerçekleştirilmiştir. Nüfus verileri, 1970 yılında yapılan nüfus sayımına dayanılarak yapılan tahminlere dayanmaktadır.

2019 tahminlerine göre Angola’nın nüfusu 29,1 milyondur. Nüfusun % 60’ının yoksulluk sınırının altında yaşadığı tahmin edilmektedir.

## GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2017	2018	2019	2020	2024
Kalkınma Hızı %	-2	-1,7	0,4	2,9	3,9
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, Milyar Kwanza	20,262.296	27,134.119	30,941.393	35,233.610	50,803.780
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, Milyar Dolar	122,124	107,316	92,191	96,426	116,848
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, Milyar Dolar, Satın Alma Gücü Paritesine Göre	198,293	199,319	203,763	214,012	263,653
Kişi Başına GSYİH, Dolar	4,303.696	3,668.906	3,060.018	3,107.390	3,345.585
Kişi Başına GSYİH, Satın Alma Gücü Paritesine Göre, Dolar	6,987.934	6,814.331	6,763.355	6,896.631	7,548.903
Toplam Yatırımların GSYİH'daki Payı,(%)	24,13	20,595	19,796	20,016	21,444
Ortalama Yıllık Enflasyon %	29,844	19,629	17,463	11,118	6
Nüfus, Milyon Kişi	28,377	29,25	30,128	31,031	34,926
Kamu Gelirlerinin GSYİH'ya Oranı, %	17,486	22,064	18,951	19,839	18,823
Kamu Harcamalarının GSYİH'ya Oranı, %	23,798	19,66	18,879	19,972	19,103
Genel Bütçe Dengesi, Dolar	-0,34	1,407	-3,548	-1,802	-1,431
Bütçe Dengesinin GSYİH'ya Oranı, %	-0,278	1,311	-3,849	-1,869	-1,225

Kaynak: IMF

Angola, dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden ve en hızlı değişen ülkelerinden birisidir. Hızlı ekonomik büyüme sosyal gelişmelere ve altyapıdaki iyileşmelere sebep olmaktadır. Angola, 2018 yılında gerçekleşen 107,3 milyar Dolarlık GSMH ile sahra-altı Afrika’nın en büyük üçüncü ekonomisine sahiptir. 2019 yılı tahmini GSYİH’sı ise 92,2 milyar dolar olarak gerçekleştiği tahmin edilmektedir.

Angola, mineral kaynaklar, petrol, doğal gaz, elmas, kahve, sisal, mermer, demir ve doğal kaynaklar yönünden zengindir.

Angola ekonomisinin merkezinde petrol bulunmaktadır. Ülkenin ekonomik gelişmesi, refahı, sosyal gelişme ve kalkınma tamamen petrole bağlıdır. Petrol fiyatlarındaki olası yükselişler doğrudan ülke GSMH’sını ve ithalatını etkilemektedir. Angola, Nijerya’dan sonra Afrika’nın en fazla ham petrol üreten ülkesidir. Petrol

rezervlerinin % 65'i Kabinda bölgesinde yer almaktadır. Diğer taraftan, yeni petrol sahalarının bulunmasıyla, Angola'nın Afrika'da en fazla petrol üreten ülke olacağı tahmin edilmektedir. Petrol büyük oranda kıyı şeridinde çıkarılmaktadır. Hükümet, ülke ekonomisinin petrole olan bağımlılığını azaltmak için çalışmalar yürütmektedir.

Petrol, Angola GSMH'nin %85'ini, ihracatın % 97'sini ve hükümet gelirlerinin % 83'ünü oluşturmaktadır. Angola, dünyada, ekonomisi petrole bağımlılığı en yüksek olan ülkelere birisidir

27 yıl süren iç savaş nedeniyle tamamen yıkılan alt yapının inşa edilmesinde kurumlar ve insan kaynakları yetersiz kalmaktadır. Bununla birlikte, 27 yıl süren iç savaştan sonra, Angola hükümeti, temel olarak petrolden elde ettiği gelirle ve yabancı yatırım çekmekle ülkeyi yeniden inşa etmeye çalışmaktadır.

Petrolden sonra ülkenin en önemli ihracat ürünü elmasıdır. Ülkede, yılda 6 milyon karat elmas üretilmektedir.

Angola bağımsızlığını kazandıktan sonra, başta, muz, kahve, pamuk, mısır ve tuz olmak üzere önemli oranda tarımsal ürün üretimi ve ihracatı gerçekleştiren bir ülkedir. Ülkede yaşanan, iç savaş nedeniyle altyapı yok olmuş, nüfus büyük oranda yer değiştirmiş ve tarımsal alanların yerine maden sahaları ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, tarımsal üretim çok az miktarda ve verimsiz bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Gıda ihtiyacı büyük oranda ithalatla karşılanmaktadır

Angola, OPEC'in yanı sıra Doğalgaz İhraç Eden Ülkeler Forumu'na katılmak istemektedir. Angola, ülkede yürütülen LNG projeleri ile önemli bir sıvılaştırılmış doğal gaz (liquified natural gas) ihracatçısı olmasını beklemektedir. Ülkede yürütülen projelerle sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG), sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve bunların daha yüksek basınçta sıkıştırılmış halleri (condensate) üretilmektedir. Bu amaçla Uluslararası konsorsiyumlarca çeşitli projeler yürütülmektedir.

Önümüzdeki yıllarda ülkenin temel ekonomik politikası, makroekonomik istikrarı tehlikeye atmadan fakirliği azaltma programına ve altyapı rehabilitasyonuna yoğunlaşacağı beklenmektedir. Alt yapı ve konut yatırımlarındaki artış büyük oranda petrol gelirlerine bağlıdır.

Angola'da çok önemli ve fazla iş ve yatırım fırsatı olmasına rağmen pazarın ve pazardaki kurumların ve aktörlerin tam olarak oturmaması nedeniyle çeşitli sıkıntılar bulunmaktadır. Angola'da, pazar fırsatlarına rağmen, pazara girişteki yüksek maliyetler, karmaşık bürokratik işlemler, yetersiz iletişim altyapısı, İngilizce'nin az kullanımı ve zayıf alt yapı gibi olumsuzluklarda bulunmaktadır. Pazara yeni girecek olanların dikkatli olması gerekmektedir.

Angola, Birleşmiş Milletler İnsani Gelişme Raporunda dünya ülkeleri arasında 148. sırada yer almaktadır. Ülkede, çok yüksek oranda bir gelir dağılımı bozukluğu bulunmaktadır.

## 2. DIŞ TİCARET

### Genel Durum

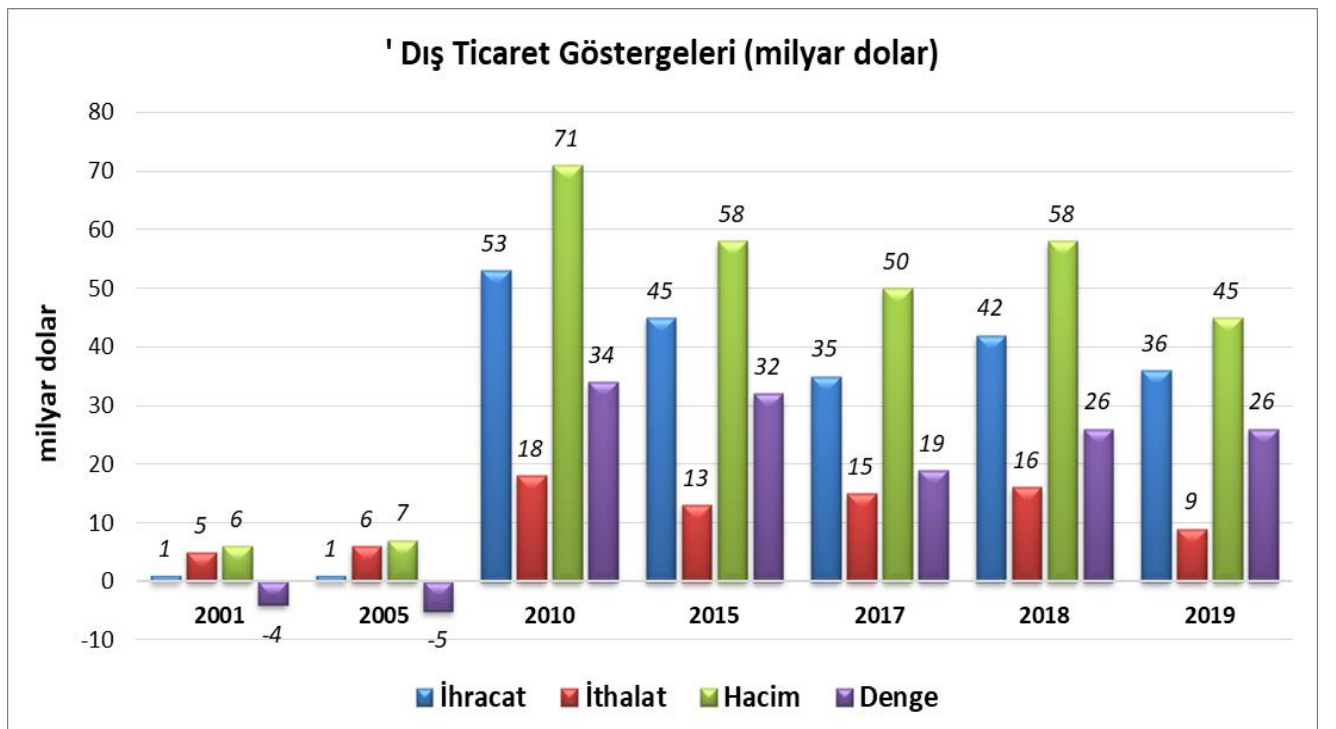
#### Ülkenin Dış Ticareti

Angola'nın ihracatının % 97'sini petrol oluşturmaktadır. Bu nedenle, Angola'nın ihracatı petrol fiyatlarındaki dalgalanmalara bağlıdır. Petrol fiyatlarındaki azalma ve artışlar Angola'nın ihracatını direk etkilemektedir. 2013 yılında 74,2 milyar dolarla maksimum miktarına ulaşan ihracatı bu yıldan itibaren 2016 yılına kadar sürekli düşme göstermiş, 2017 yılında 34,8 milyar dolara 2018 yılında da 42 milyar dolara yükselmiş, 2019 yılın geçici verilerine göre de 35,6 milyar dolara gerilemiştir.. Angola'nın ithalatı ise 2014 yılına kadar sürekli artış göstererek, 28 milyar doların üzerine çıkmış, 2016 yılında 14,3 milyar dolara gerilemiş, 2017 yılında 15,5 milyar dolar, 2018 yılında da 16,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı geçici yansıma verilere göre 9,2 milyar dolardır.

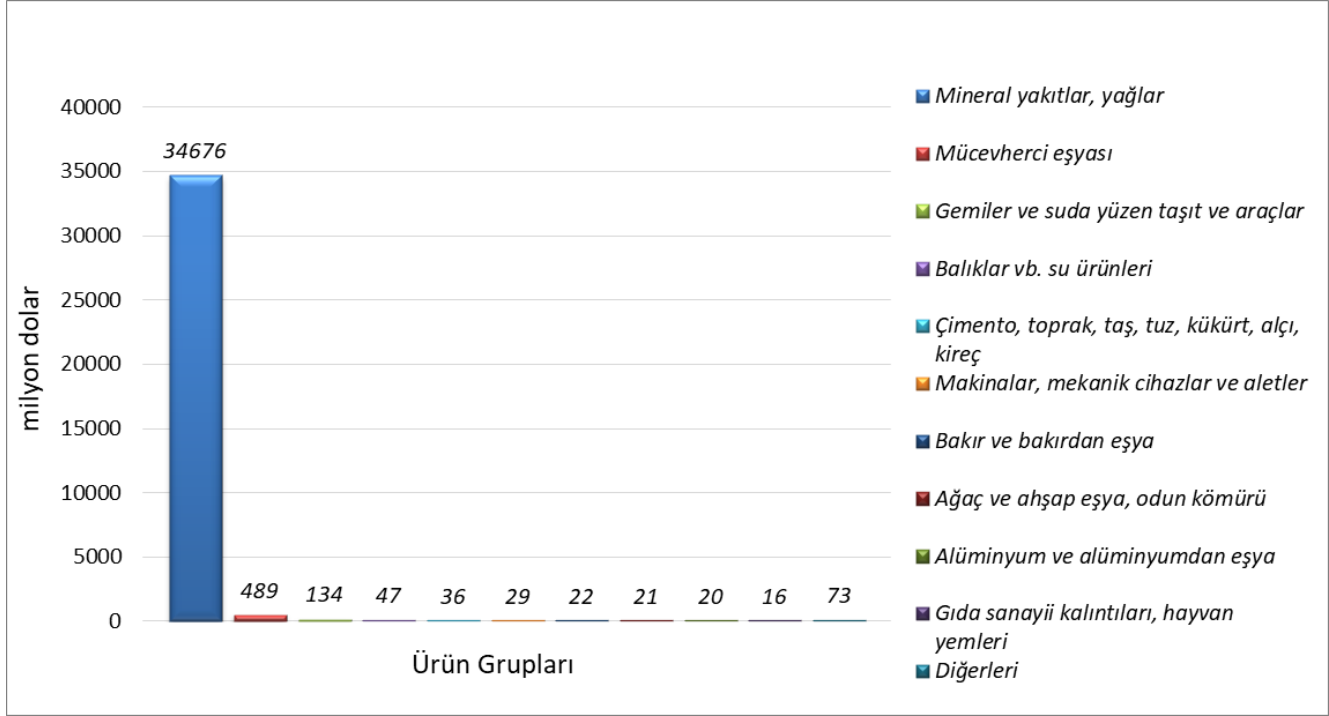
Angola'nın dış ticareti sürekli fazlalık vermektedir.2019 yılı dış ticaret dengesi 26,4 milyar dolar Angola lehinedir.

#### Dış Ticaret Göstergeleri (milyon dolar)

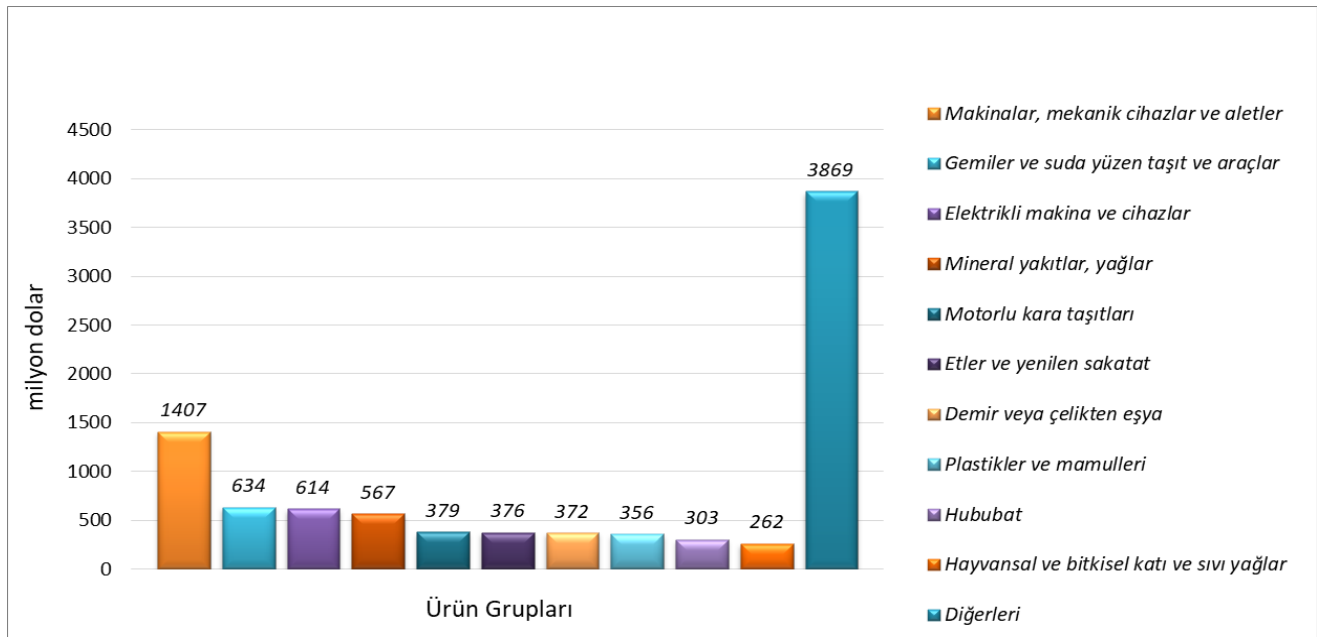
	2005	2010	2015	2017	2018	2019
İHRACAT	25,357	52,942	36,333	34,815	42,022	35 602
İTHALAT	10,267	15,700	16,758	15,462	16,386	9 201
HACİM	35.624	68.643	53.090	50,277	58,408	44 803
DENGE	15,624	37,242	19,575	19,353	25,636	26 401



## İhracatında Başlıca Ürün Grupları- 2019 (Milyon dolar)



## İthalatında Başlıca Ürün Grupları- 2019 (Milyon dolar)





### **3. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR**

#### **Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü**

Angola'da çok önemli, karlı ve fazla iş ve yatırım fırsatı olmasına rağmen pazarda önemli oranda risklerde bulunmaktadır. Yüksek pazar fırsatlarına ve ilerlemeye rağmen, pazara girişteki yüksek maliyetler, karmaşık bürokratik işlemler, yetersiz iletişim altyapısı, İngilizcenin az kullanımı ve zayıf alt yapı gibi olumsuzluklar birçok yabancı yatırımın gelmesini ertelemekte ve birçok projeyi uygulanmasını geciktirmektedir.

Ülkedeki özel yatırımları düzenleyen kanun 2011 yılında yürürlüğe girmiştir. Yatırımın ülkedeki teşviklerden yararlanabilmesi için minimum yatırım tutarı 100 bin dolardan 1 milyon dolara yükseltilmiştir.

Dünya Bankası – Uluslararası Finans Kurumu tarafından yayımlanan İş Yapabilirlik Raporu- Doing Business raporunda, iş yapma kolaylığı açısından Angola, dünya sıralamasında 172 nci sırada yer almaktadır.

Angola, gıda ve tüketim ihtiyacının büyük bölümünü ve sermaye ürünleri ihtiyacının ise neredeyse tamamını ithalatla karşılamaktadır. Hükümet özel sektör ve yabancı yatırımların önemini kavramış ve yabancı yatırım çekmek ve yatırım ortamını iyileştirmek için gerekli adımları atmaktadır.

## 4. TÜRKİYE ile TİCARET

### Genel Durum

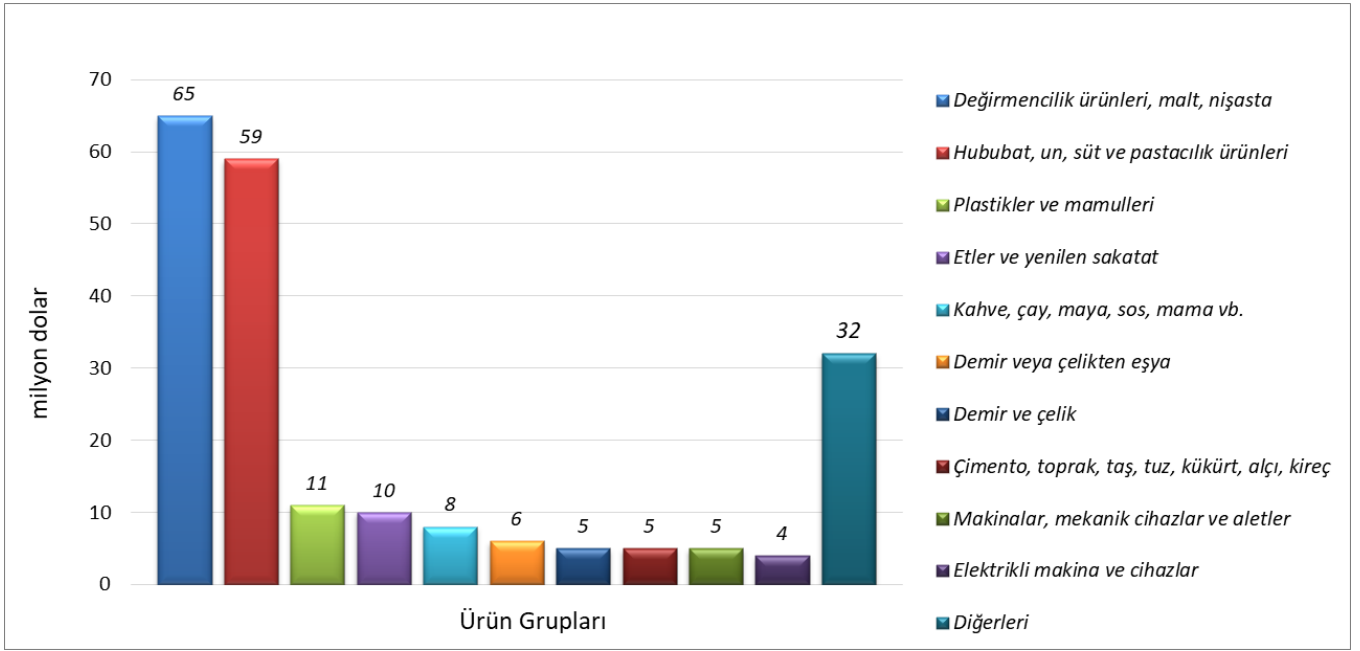
Türkiye ile Angola arasındaki ticaret günümüze kadar ülkemiz lehine seyretmiştir. 2010 yılında 110 milyon dolara ulaşan ihracatımız 2019 yılında yaklaşık 210 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatımız ise 2019 yılında 2,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret dengesi 2019 yılında ülkemiz lehine 207,3 milyon dolardır.

### *Türkiye'nin Angola ile Ticareti (1000 dolar)*

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2001	8 364	0	8 346	8 346
2005	26 846	9 085	35 931	17 761
2010	109 119	276	109 395	108 843
2015	195 884	156	196 040	195 728
2017	186 473	1 364	187 837	185 109
2018	229 993	2 043	232 036	227 950
2019	209 651	2 320	211 971	207 331

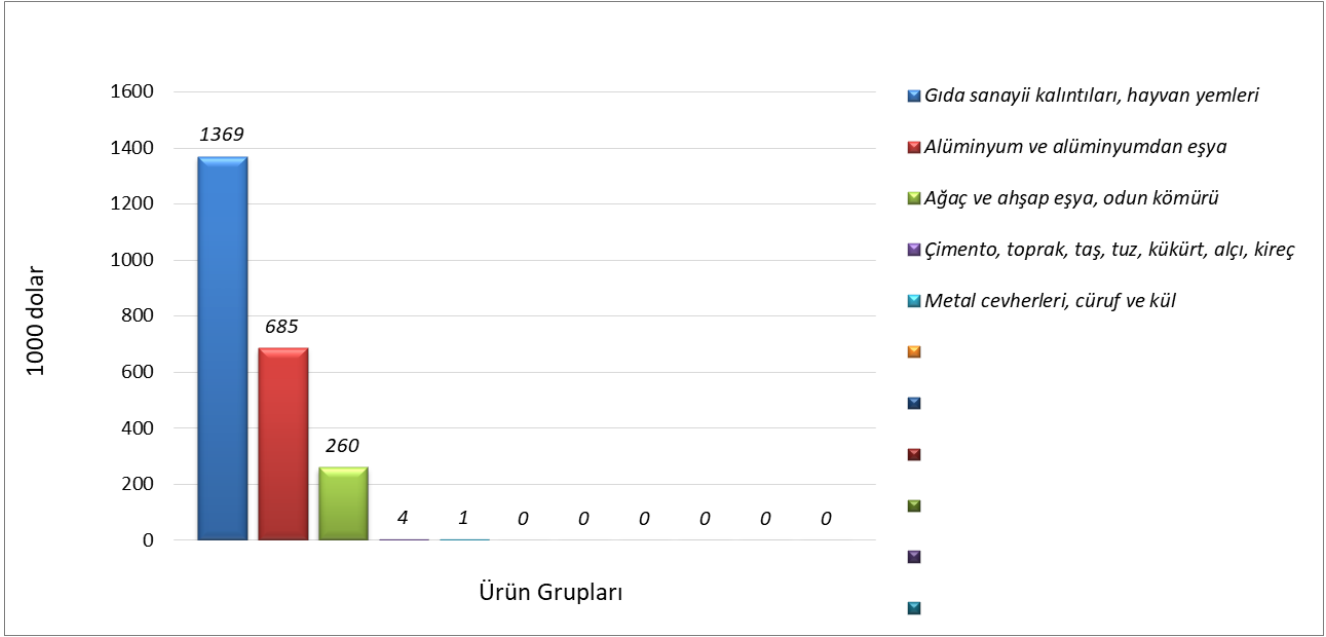
Ülkemizden Angola'ya ihracat 2014 -2016 döneminde sürekli azalma göstermiş olup, bu durum özellikle petrol gelirlerinin azalması sonucunda Angola hükümetinin ithalatı kısıtlayıcı tedbirleri uygulaması ve Angolalı ithalatçıların ödeme güçlüklerinden kaynaklanmıştır. Angola'ya ihracatımızda en önemli ürünler un ve makarna olup, bu iki ürünün Angola'ya toplam ihracatımızdaki payı 2019 yılı itibariyle yaklaşık % 50'nin üzerindedir. İhracatımızda diğer önemli ürünler beyaz et, plastik ürünleri ve çimentodur.

## Türkiye'nin Angola'ya İhracatında Başlıca Ürün Grupları (Milyon Dolar)



2018 yılı itibariyle Angola'dan dörtlü bazda yalnızca 5 kalem üründe ithalatımız olmuştur. Angola'dan ithalatımız 2015 yılında 156 bin dolar gibi oldukça düşük bir değere sahip iken 2019 yılında ithalatımız 2,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatımızda başlıca hububat ve bakliyat kepek ve kalıntıları, işlenmemiş alüminyum ile keresteler en önemli yeri tutmaktadır.

## Türkiye'nin Angola'dan İthalatında Başlıca Ürün Grupları (Milyon Dolar)



## EKLER:

### EK-1: Angola'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (%, 2018- 2019)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>34 815 223</b>	<b>42 021 981</b>	<b>35 602 061</b>	<b>100</b>	<b>-15,3</b>
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	31 057 113	36 539 448	32 376 637	90,9	-11,4
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1 517 604	1 848 873	1 889 992	5,3	2,2
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	1 061 419	1 151 926	488 767	1,4	-57,6
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	347 952	286 855	383 844	1,1	33,8
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	0	501 555	125 772	0,4	-74,9
2516	Granit, porfir, bazalt, gre ve yontulmaya/inşaata elverişli diğer taşlar	10 913	14 065	30 970	0,1	120,2
2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	129 200	146 443	25 396	0,1	-82,7
303	Balıklar (dondurulmuş)	151	0	23 795	0,1	100
306	Kabuklu hayvanlar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya benzer işlem görmüş)	32 140	31 373	21 663	0,1	-31
2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	0	4 258	14 263	0	235
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	21 411	12 294	11 519	0	-6,3
4403	Yuvarlak ağaçlar	0	0	11 242	0	100
7601	İşlenmemiş alüminyum	180	153	10 780	0	6945,8
7404	Bakır döküntü ve hurdaları	0	0	9 843	0	100
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	21 354	114 325	9 437	0	-91,7

Kaynak: Trademap

**EK-2: Angola'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (%, 2018- 2019)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>15 462 319</b>	<b>16 385 608</b>	<b>9 200 793</b>	<b>100</b>	<b>-43,8</b>
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 629 282	2 363 785	554 730	6	-76,5
207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	445 481	488 274	261 027	2,8	-46,5
1006	Pirinç	23 972	251 463	186 086	2	-26
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	14 177	143 206	162 031	1,8	13,1
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	45 262	40 306	153 702	1,7	281,3
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	223 543	245 742	144 353	1,6	-41,3
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	59 074	153 283	144 104	1,6	-6
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	320 523	103 420	141 027	1,5	36,4
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	232 688	288 892	130 296	1,4	-54,9
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	220 082	193 553	112 859	1,2	-41,7
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	80 017	75 683	98 908	1,1	30,7
1001	Buğday ve mahlut	8 327	95 310	98 397	1,1	3,2
1101	Buğday unu	260 421	177 383	93 591	1	-47,2
402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	22 237	115 835	85 695	0,9	-26
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	157 814	147 142	85 089	0,9	-42,2

Kaynak: Trademap

**Ek-5: Türkiye'nin Angola'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (%, 2018- 2019)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>186 473</b>	<b>229 993</b>	<b>209 651</b>	<b>100</b>	<b>-8,8</b>
1101	Buğday unu	42 119	65 964	61 201	29,2	-7,2
1902	Makarnalar ve kuskus	58 434	65 171	55 088	26,3	-15,5
207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	5 715	9 147	9 818	4,7	7,3
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	2 879	3 785	7 415	3,5	95,9
2523	Çimento	0	0	5 040	2,4	0
7321	Demir veya çelikten sobalar, mutfak soba ve ocakları, barbekü, mangal, gaz ocakları vb ile bunların aksam ve parçaları	3 739	4 977	4 184	2	-15,9
2102	Maya	10 291	4 800	4 094	2	-14,7
1103	Bulgur, irmik, toprak halinde hububat ve pelletler	1 034	1 133	3 037	1,4	168
4803	Tuvalet ve yüz temizliği için ince kağıt, havlu veya kağıt peçete vb. Kağıtlar	2 298	4 643	2 957	1,4	-36,3
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	191	469	2 863	1,4	510,4
1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	4 393	2 545	2 715	1,3	6,7
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	2 336	3 712	2 424	1,2	-34,7
8437	Tohum, hububat, kuru baklagilleri temizleme, tasnif etme ayıklama ve öğütmeye mahsus makina ve cihazlar	2 147	7 883	2 240	1,1	-71,6
6305	Eşya ambalajında kullanılan torba ve çuval	3 284	2 626	2 204	1,1	-16,1

Kaynak: Trademap

**Ek-6: Türkiye'nin Angola'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (% 2019)	Değişim (%, 2018- 2019)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>1 364</b>	<b>2 043</b>	<b>2 320</b>	<b>100</b>	<b>13,6</b>
2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	0	566	1 369	59	141,9
7601	İşlenmemiş alüminyum	306	1 209	685	29,5	-43,3
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	87	89	195	8,4	119,1
4403	Yuvarlak ağaçlar	861	75	65	2,8	-13,3
2516	Granit, porfir, bazalt, gre ve yontulmaya/inşaata elverişli diğer taşlar	0	0	4	0,2	0
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	0	0	1	0	0

Kaynak: Trademap





# SİNGAPUR ÜLKE PROFİLİ



## İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM .....	4
3. DIŞ TİCARET .....	6
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR .....	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET .....	13
EKLER: .....	15

# 1. GENEL BİLGİLER

## Başlıca Sosyal Göstergeler

<b>Resmi Adı</b>	Singapur Cumhuriyeti (Republic of Singapore)
<b>Nüfus</b>	5,7 milyon
<b>Dil</b>	İngilizce, Çince (Mandarin), Malayca, Tamilce ( <i>Resmi Diller</i> )
<b>Yüzölçümü</b>	724,2 km <sup>2</sup>
<b>Başkent</b>	Singapur
<b>Başlıca Şehirleri</b>	-
<b>Yönetim Şekli</b>	Parlamente Anayasal Cumhuriyet
<b>Devlet Başkanı</b>	Halimah Yacob
<b>Para Birimi</b>	Singapur Doları (SGD)

**Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar:** ADB, AOSIS, APEC, Arctic Council (gözlemci), ARF, ASEAN, BIS, C, CP, EAS, FAO, FATF, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (ulusal komite), ICt, ICRM, IDA, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), MIGA, NAM, OPCW, Pacific Alliance (gözlemci), PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UPU, WCO, WHO, WIPO, WMO, WTO.

## Coğrafi Konum

Singapur, Güney Doğu Asya'da ekvatorun yaklaşık 137 km. kuzeyinde, Malaka Boğazı ile Güney Çin Denizi arasında Malezya Yarımadasının güney ucunda yer alan, 42 km. uzunluğunda ve 23 km. genişliğinde, kendisine bağlı 63 küçük adıyla birlikte 724,2 km<sup>2</sup> yüzölçümüne sahip bir şehir-ada devletidir. Singapur'da deniz doldurma yoluyla her yıl toprak kazanılmakta olup, bu yolla kazanılan toprakların oranı ülke toprağının % 10'unu aşmaktadır. Singapur kıta Malezyasından Johor Boğazı, Endonezya adalarından ise Singapur Boğazı ile ayrılmaktadır. Başlıca adaları Tekong, Pulau Ubin ve Sentosa'dır. Singapur iki köprü ile Malezya Yarımadasına bağlanmaktadır. Malezya'dan sonraki en yakın komşuları ise Endonezya ve Brunei'dir.

Singapur'un iklimi tropikal, sıcak, rutubetli ve yağışlıdır. Sıcaklık 25 ila 32 derece arasında değişmektedir. Singapur yılda 2.075 mm. yağış almaktadır. Şehir devleti olmakla birlikte tropikal bitki örtüsü önemli oranda korunmuştur.

## Siyasi ve İdari Yapı

Singapur, cumhuriyet ile yönetilen parlamente bir demokrasi olup, parlamento tek meclisten oluşmaktadır.

Singapur Parlamentosu 3 Ocak 1991 tarihinde yaptığı bir Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanı'nı halkın seçmesini öngören bir yasa kabul etmiştir. Singapur Cumhuriyeti'nin temsili sistemden ayrılarak veto yetkisine sahip olan bir başkanlık sistemine geçişini sağlayan değişikliğe karşın, sistem tam bir başkanlık sistemi değildir. Yetkileri kısıtlı olan Cumhurbaşkanı'nın sadece bütçeyi ve kamu kuruluşlarına yapılan atamaları veto yetkisi bulunmakta, ayrıca, iç güvenlik yasası ve dinsel uyum alanındaki yasalar çerçevesinde hükümetin uygulamalarını ve yolsuzlukla ilgili konularda yürüttüğü soruşturmaları inceleyebilmektedir. Bunun dışında icra yetkisi Başbakan'ın uhdesindedir.

## **Nüfus ve İstihdam**

Resmi istatistiklere göre Singapur nüfusu içerisinde Çinliler % 76,2, Malaylar % 15,0, Hintliler % 7,4, diğerleri ise % 1,4 paya sahiptir. Singapur yönetimi, ülkenin bağımsızlığını kazandığı 1965 yılından bu yana, din, dil, örf ve adet bakımından farklı olan etnik Çinli, Malay ve Hintli toplulukları "Singapur potası" içerisinde eriterek bir ulus yaratma yönünde bilinçli ve titiz bir politika izlemektedir.

2019 yılında genel nüfus artış oranı %1,2'dir. Devletin Singapur vatandaşları arasında nüfusu artırmak amacıyla çeşitli teşvikler sağlamasına karşın nüfus artış oranı düşük seviyelerde seyretmektedir. Ekonomik gelişmenin sağlanabilmesi açısından daha önceki yıllarda uygulanan nitelikli iş ve beyin gücünün ülkeye çekilmesi politikasının sürdürülemez olduğu ve ekonomik büyümenin verimlilik artışıyla sağlanması gerektiği yönündeki yeni uygulama 2010'dan itibaren ağırlık kazanmıştır.

Singapur vatandaşları ile daimi ikamet iznine sahip olanları kapsayan ve 4,03 milyon kişi olan yerleşik nüfusun yaşlara göre dağılımı incelendiğinde; 813.300 kişinin 20 yaşın altında, 2.631.300 kişinin 20-64 yaş aralığında, 581.700 kişinin ise 65 yaş üzerinde bulunduğu görülmektedir.

Ülkenin idari ve askeri yapısında yükselebilmek için aranan en önemli özelliğin liyakat olduğu Hükümet tarafından vurgulanmaktadır. Anayasaya göre, Malay, Mandarin, Tamil ve İngilizce dilleri Singapur'un 4 resmi dilidir. İngilizce birinci dil olarak kullanılmakla birlikte, Çin ile diplomatik ilişkilerin kurulduğu 1990 yılından itibaren, Çin'in Singapur için sunduğu büyük kaynaklar ve ticari olanaklardan yararlanmak amacıyla genç kuşak Singapurlular ana dil olarak Çince (Mandarin) öğrenmeye özendirilmektedir.

Singapur'un, Malay Federasyonu'na dahil iken kabul edilmiş bulunan 1963 tarihli Anayasasında, Hükümetin Singapur'daki din ve ırk temeline dayanan azınlıkların çıkarlarını devamlı gözetme sorumluluğu bulunduğu hükmü yer almaktadır. Azınlıkların tek tek hangi topluluklar olduğu Anayasa'da sayılmamakla birlikte, nüfusun çoğunluğunu oluşturan Çin kökenliler dışında yer alan diğer bütün ırk ve dinlere mensup topluluklar "azınlık" olarak nitelendirilmektedir.

## **Doğal Kaynaklar**

Küçük bir şehir devleti olan Singapur'un herhangi bir maden kaynağı bulunmamaktadır. Tüm enerji ihtiyacı ithal girdilerle karşılanmakta, su ihtiyacı da büyük ölçüde Malezya'dan ve su arıtılması yoluyla temin edilmektedir.

## 2. GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2017	2018	2019	2020*	2021*	2022*	2023*	2024*
<b>GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)</b>	338,4	364,1	362,8*	369,6	383,8	401,2	420,0	440,8
<b>GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)</b>	4,3	3,4	0,7	-3,5	3,0	2,2	2,4	2,5
<b>Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar-\$)</b>	60.297	64.579	63.987*	64.829	66.950	69.598	72.466	75.632
<b>Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)</b>	0,6	0,4	0,6	-0,2	0,5	1,4	1,4	1,5
<b>Nüfus (Milyon)</b>	5,61	5,64	5,67*	5,70	5,73	5,76	5,80	5,83
<b>Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)</b>	55,4	65,1	60,0*	61,5	62,6	63,8	64,1	66,0

Kaynak: IMF

(\*) Tahmin

Ayrı bir devlet olarak kurulduğu 1965 yılında elektrikli ürün montajı, petrol rafinerisi ve gemi inşa tesislerine dayalı bir ekonomiye sahip olan Singapur, uzun vadeli plan ve politikalarının da etkisiyle önemli atılımlar gerçekleştirerek geçen süre zarfında gerek bölgede önemli bir finans ve ticaret merkezi konumuna, gerekse gelişmiş ülke statüsüne ulaşmıştır.

1967 yılında kurulan ilk yarı iletken fabrikası, 1960'ların sonları ve 1970'lerin başında petrol rafinerileri alanında yaşanan önemli gelişmeler, 1980 yılında bilgisayar disk sürücüsü üreten ilk tesisin faaliyete geçmesi ve Singapur'un bu alanda dünyanın en büyük üreticisi haline gelmesi, 1980'li yıllarda petro-kimya endüstrisinin daha fazla ilerleme kaydederek özellikle eczacılık ürünleri olmak üzere bazı yeni sektörlerin üretiminin artması, 1990'lı yıllarda ise elektroniğin tekrar başat sektör haline gelmesi, ülkenin ekonomik gelişimindeki önemli dönüm noktalarına işaret etmektedir. Yaşanan bazı sıkıntılara karşın, imalat sanayindeki hızlı büyüme dikkat çekicidir.

Singapur'un ekonomik olarak çok kısa bir süre içerisinde yapılanarak; dünya çapında önemli bir liman ve serbest ticaret merkezi, dünyanın önemli petro-kimya ve elektronik üreticilerinden birisi, bölgede başarılı bir finans ve bankacılık merkezi, gelişen ticaret koşullarına uyum ve hızlı adaptasyon kabiliyetinin de etkisiyle dünya çapında önemli bir transit ticaret merkezi konumuna ulaşmıştır.

Asya-Pasifik Bölgesinin dünya ekonomisi ve ticaretindeki yeri ve önemi gün geçtikçe daha da artmakta olup, Singapur Asya-Pasifik bölgesinde ve özellikle Güneydoğu Asya'da önemli bir ticaret merkezi konumunda bulunmaktadır. ABD, Japonya, AB ülkeleri gibi dünyanın gelişmiş ülkelerinin yanı sıra, Malezya, Endonezya, Çin Halk Cumhuriyeti, Hong Kong, Hindistan, Tayvan, Tayland ve Avustralya gibi bölge ülkeleri ile güçlü ekonomik ve ticari bağları Singapur'un bu konumunu güçlendirmekte ve mümkün kılmaktadır. 350 Milyar ABD Doları civarındaki ithalatı, Singapur ekonomisinin gelişmişlik düzeyi ve ülkenin dış ticarete açıklığı konusunda da önemli ipuçları vermektedir.

GSYİH'sının 3 katı oranında ticaret hacmine sahip olan ve dışa açıklık açısından dünyadaki en liberal ülkeler arasında yer alan Singapur, ithalatının yaklaşık yarısını re-eksport suretiyle özellikle bölge ülkelerine ihraç etmektedir. Bu özelliği nedeniyle Singapur, yüksek gelir düzeyine sahip tüketicilerden oluşan dinamik iç pazarının yanı sıra, özellikle bölge ülkelerine ulaşabilmek açısından pek çok ülke tarafından bir merkez olarak kullanılmaktadır. Bu çerçevede, başta Güneydoğu Asya ülkeleri olmak üzere bölgeye yönelik ihracatımızın geliştirilebilmesi için Singapur'un lojistik imkanları ile güçlü ekonomik ve ticari bağları ülkemiz açısından önemli bir fırsat oluşturmaktadır.

Singapur ekonomisinin %73,6'sını hizmetler, %26,4'ünü sanayi sektörü oluşturmakta olup, sanayi üretiminde elektronik (%26,3), kimyasallar (%10,2), biyomedikal (%22,2), hassas mühendislik (%14), ulaşım mühendisliği (%16,1) ile genel imalat sanayileri (%11,2) sektörleri ön plana çıkmaktadır.

1965 yılında uygulamaya başlanan serbest ticaret politikaları sayesinde ülkenin dış ticaret hacmi hızla büyümüş ve 1980'de 43 Milyar Dolar, 1990'da 113 Milyar Dolar ve 2016'da ise 613 Milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Bununla birlikte, dışa açıklık ve dış ticaretin ekonomideki yeri ülke ekonomisini global ekonomide yaşanan kriz ve dalgalanmalara daha fazla maruz bırakmaktadır.

Singapur'un ekonomisi 2014 yılında %3,6, 2015 yılında %1,9 ve 2016 yılında %2,0 oranında büyüme kaydetmiştir. Ülkenin 2016-2018 döneminde yıllık ortalama %2,1 büyüyeceği öngörülmektedir,

Bölgesel ve ikili entegrasyonlar ile serbest ticaret anlaşmaları Singapur dış ticaret politikasının temel taşlarından birisini oluşturmaktadır. Sahip olduğu geniş bölgesel entegrasyonlar ve serbest ticaret anlaşmaları ağı, Singapur'u bölge ülkelerinin yanı sıra, gelişmiş ekonomilere ve yeni pazarlara bağlamaktadır.

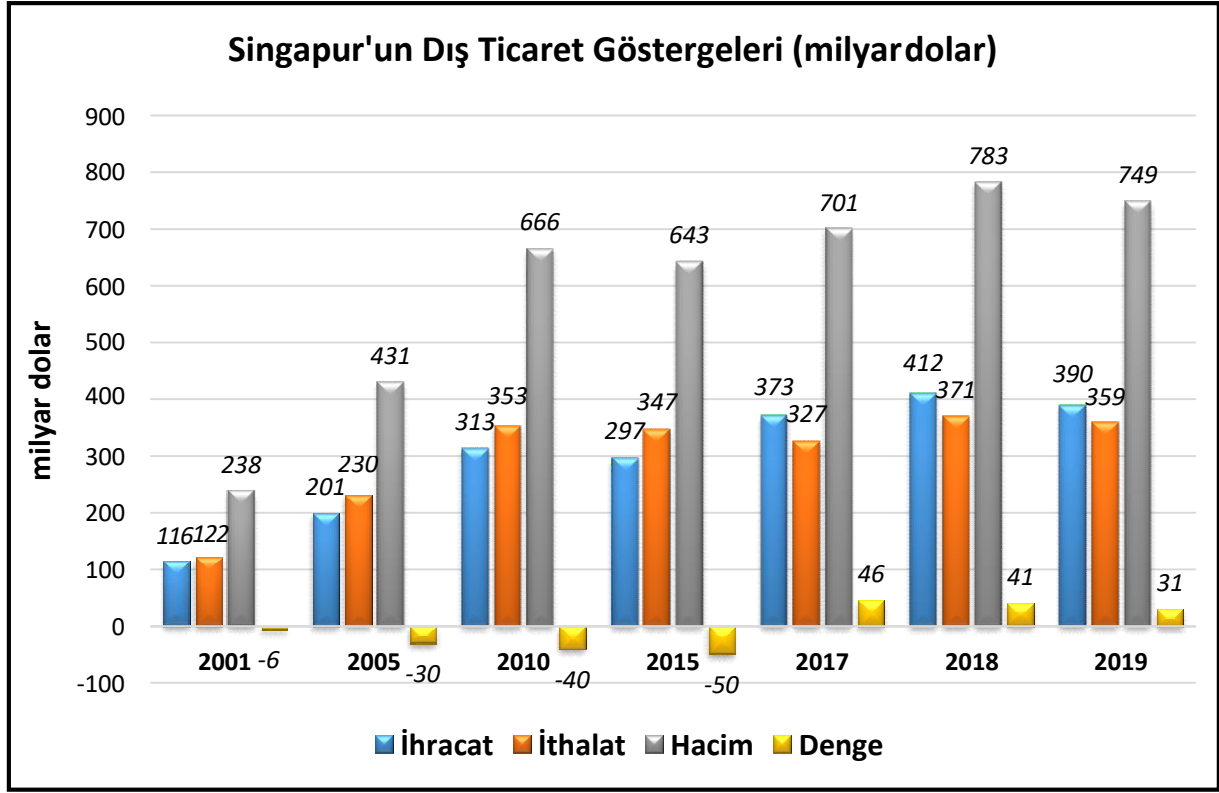
Singapur'un iç pazarının görece kısıtlı olmasından hareketle ihracata dayalı büyüme modeli Singapur açısından uygulanabilir tek seçenek halini almaktadır.

Singapur, bir yanda 2015 yılında Tek Pazar haline dönüşerek dünyanın 11. büyük ekonomisi haline gelmesi hedeflenen yaklaşık 600 milyon nüfuslu ASEAN iç pazarının açık tutulması ve Birlik içerisinde ekonomik bütünleşme sürecine hız verilmesi; diğer yanda ise ABD, Çin Halk Cumhuriyeti, Japonya, Hindistan gibi klasik pazarlara alternatifler yaratılması hedeflerini gütmektedir. Bu doğrultuda Singapur, ASEAN'ın toplam ticaretinin halihazırda %25'ine tekabül eden birlik-içi payının %40-45'e ulaşmasını amaçlamakta ve dış ekonomi politikasında başta Ortadoğu olmak üzere, Latin Amerika ve Orta Asya bölgelerini giderek ön plana çıkarmaktadır.

Güneydoğu Asya'nın ticaret merkezi konumundaki Singapur, aynı zamanda bölge ülkeleri ile Çin ve Hindistan gibi pazarlara ulaşmak açısından da önemli bir merkez görevi görmektedir.

### 3. DIŞ TİCARET

#### Genel Durum



Kaynak: Trademap

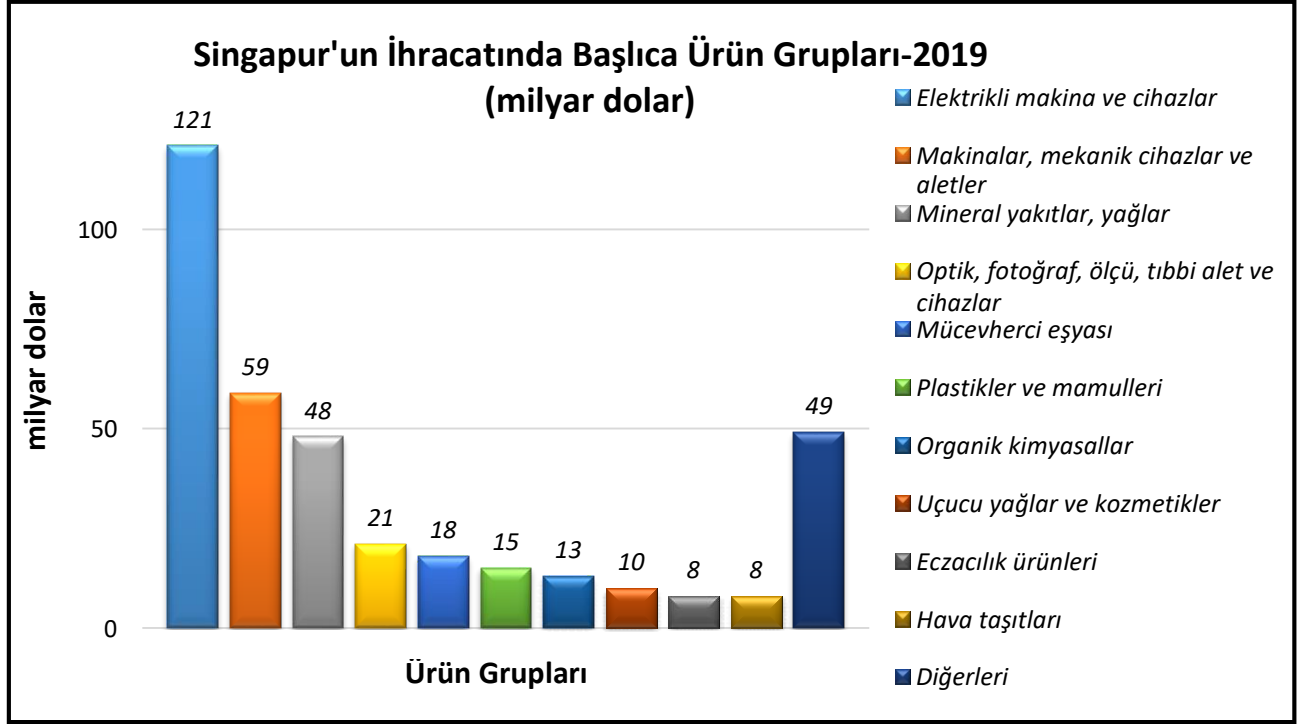
Singapur'un ihracatı 2019 yılında %5,3 azalarak 390,4 milyar dolarla gerilemiştir. Aynı yıl ülkenin ithalatı ise %3,2 oranında azalmış ve 359,0 milyar dolar olmuştur. Ülkenin dış ticaret hacmi %4,3 oranında azalarak 749 milyar dolara gerilemiş, dış ticaret fazlası ise %24,4'lük azalışla 31 milyar dolara gerilemiştir.

2019 yılı itibariyle ülkenin ihracatındaki başlıca ürünler: Elektronik entegre devreler; işlenmiş petrol ürünleri; turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri; ham ve yarı işlenmiş altın; telefon cihazları; yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin imalatında kullanılan makine cihazlar ve aksam-parça-aksesuarları; otomatik bilgi işlem makineleri ve bunlara ait birimler, manyetik veya optik okuyucular; diyodlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat, ışık yayan diyodlar vb., hava taşıtlarının aksam ve parçaları; Güzellik, makyaj ve cilt bakımı ürünleri, manikür ve pedikür ürünleri olmuştur

2019 yılı itibariyle ülkenin ithalatındaki başlıca ürünler şunlardır: Petrol ürünleri, elektronik entegre devreler; ham petrol; turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri; telefon cihazları; ham ve yarı işlenmiş altın; hava taşıtlarının aksam ve parçaları; otomatik bilgi işlem makineleri ve bunlara ait birimler, manyetik veya optik okuyucular; 84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makine-cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.); diyodlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat, ışık yayan diyodlar vb.

## Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

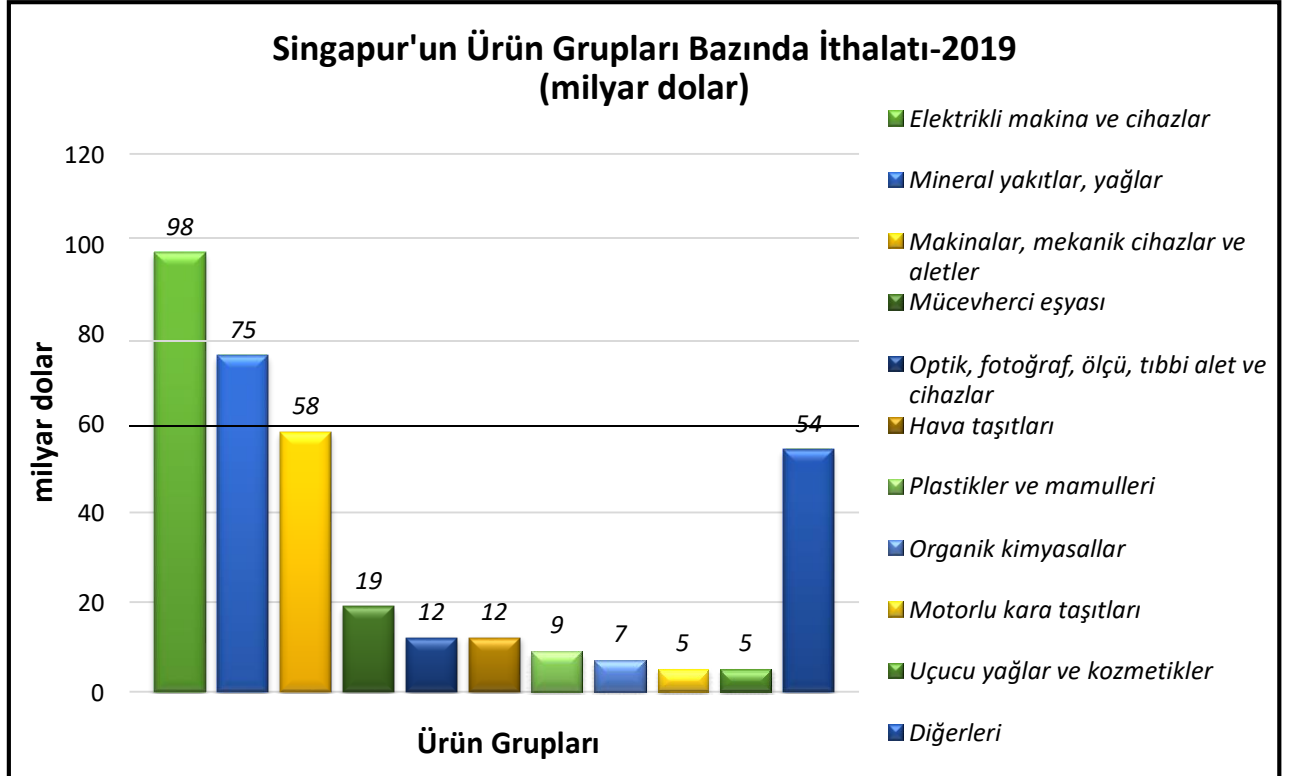
### İhracat



Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

### İthalat

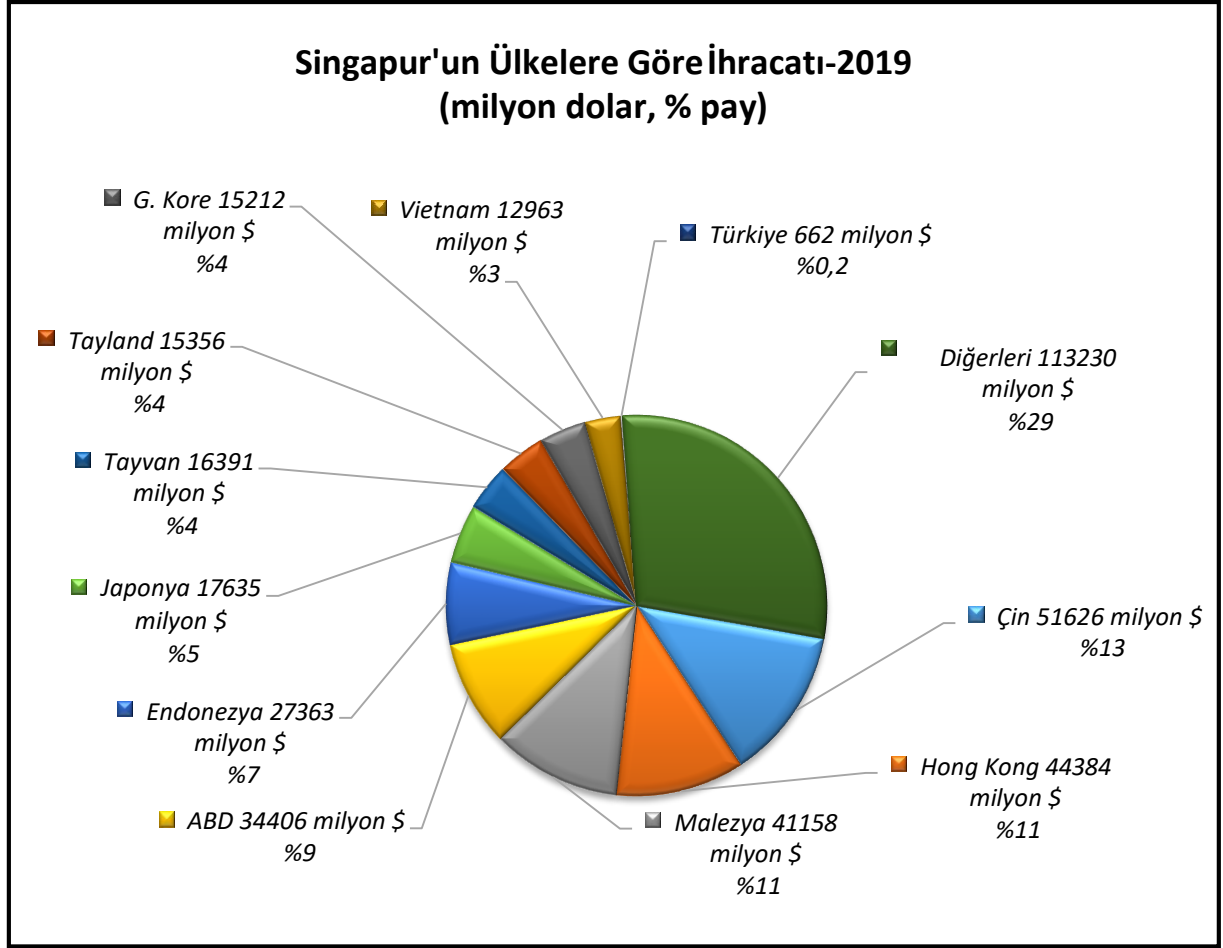


Kaynak: Trademap



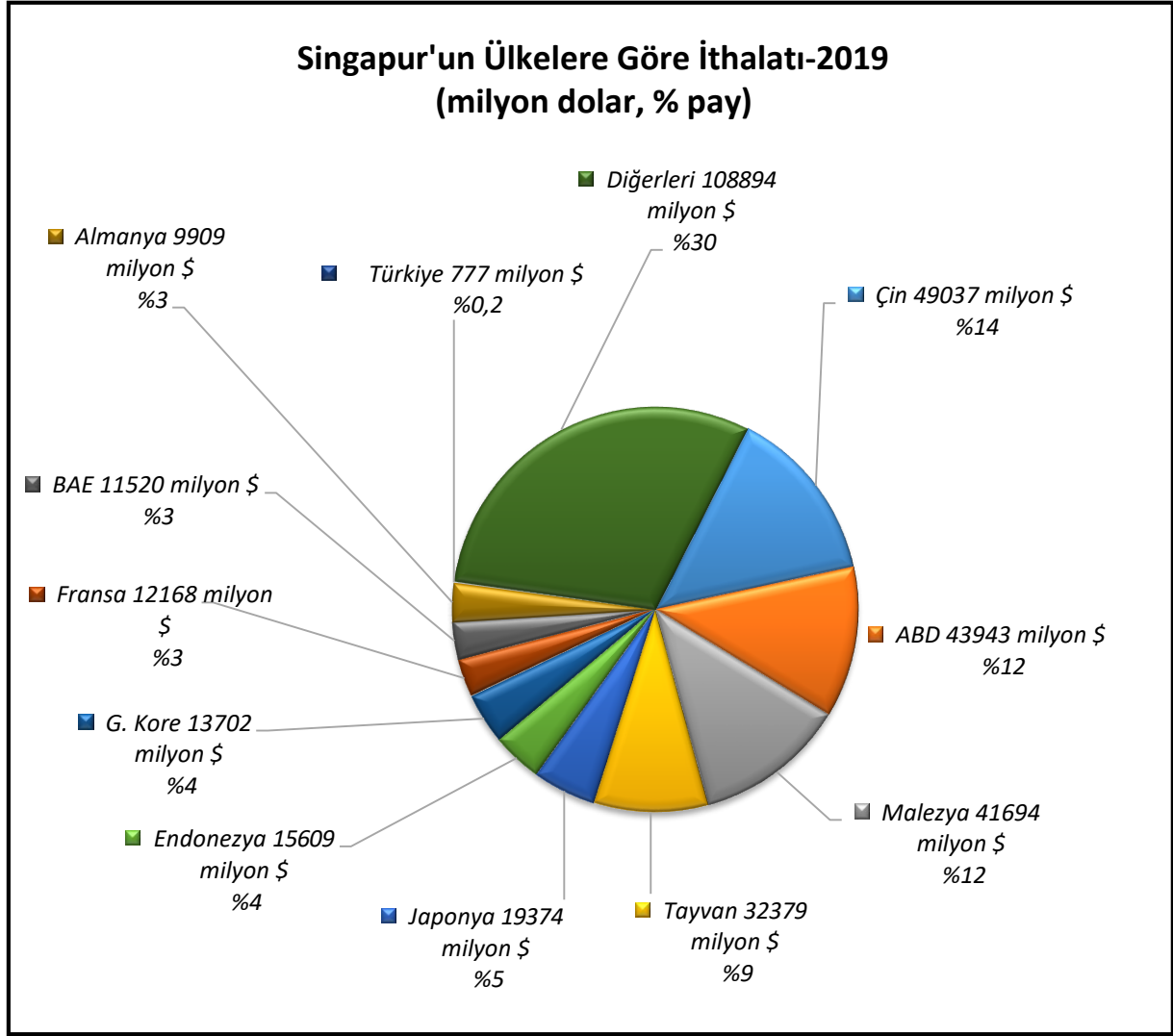
## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak: Trademap

## İthalat



Kaynak: Trademap

## 4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

### Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Singapur'da 7.000'i çokuluslu olmak üzere yaklaşık 30.000 yabancı Şirket bulunmakta olup, bunların 4.000'inin bölge merkezi de Singapur'da yer almaktadır.

Singapur'daki yabancı yatırımlar, Singapur İstatistik Kurumu tarafından doğrudan yabancı yatırımlar ve portföy yatırımları olarak gruplandırılmaktadır.

Singapur'da doğrudan yabancı yatırımlar mevzuatı ve istatistiklerine aşağıdaki linklerden ulaşılabilmektedir:

<https://www.edb.gov.sg/> - Economic Development Board Singapore (EDB)

<https://www.singstat.gov.sg/> - Department of Statistics Singapore

### Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

Singapur, coğrafi konumu, doğağ korunaklı limanı ve 19. yüzyılın baŐından bu yana deniz ticaretinde kazanmış olduğu deneyim sayesinde Uzakdoğu'nun en büyük deniz ticaret merkezlerinden birisi haline gelmiŐtir. İç pazarın görece küçük olmasına rağmen, özellikle Güney Doğu Asya ülkeleri, Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan ile kurmuŐ olduğu ticari ilişkiler çerçevesinde dünyanın en işlek limanı olmayı baŐarmıŐtır. Singapur hava taşımacılığı alanında da dünyanın önde gelen merkezlerinden biri olma özelliğini korumaktadır. Singapur'un bu özelliği aynı zamanda önemli bir re-eksport merkezi olmasına da altyapı sađlamıŐ olup, Singapur gerçekleştirdiği ithalatın yaklaşık yarısını re-eksport suretiyle tekrar ihraç etmektedir.

Serbest ticareti temel alan bir uluslararası ticaret politikasına sahip olan Singapur, belirli istisnalar dışında gümrüksüz bir ithalat rejimine sahiptir. Ayrıca, özel tüketim vergisi uygulamaları sınırlıdır. Uygulamakta olduğu söz konusu politikalar çerçevesinde Singapur bir serbest liman ve serbest Şehir olarak da nitelendirilmektedir. Bölgesel entegrasyonlar ile serbest ticaret anlaşmaları da Singapur'un ticaret mimarisinin önemli unsurlarını oluŐurmaktadır.

Singapur'daki serbest bölgeler incelendiğinde, üç adet serbest bölge işleticisi Şirket bulunduğu görülmektedir. Söz konusu Őirketler ve işlettikleri serbest bölgeler Őu Őekildedir:

- PSA Corporation Limited: Brani Terminal, Keppel Distripark, Pasir Panjang Terminal, Sembawang Wharves, Tanjong Pagar Terminal & Keppel Terminal

- Jurong Port Pte Ltd: Jurong Port

- The Changi Airport Group (Singapore) Pte Ltd: Airport Logistics Park of Singapore (ALPS), Changi Airport Cargo Terminal Complex.

Singapur'daki serbest bölgeler büyük ölçüde re-eksport ticareti ve bir ölçüde de depolama amaçlı hizmet vermektedir. Re-eksport için yerel içerik şartı aranmamaktadır. Serbest bölgelerdeki ürünler piyasaya sunulana kadar herhangi bir belgeye gerek duyulmadan depolanabilmekte ve asgari gümrük formaliteleriyle işlenip re-eksport yoluyla ihracı yapılabilmektedir. Singapur'un genel özellikleriyle birlikte serbest bölgelerin genellikle transit kargolar için kullanıldığı hususu da dikkate alındığında, tüm ülkenin bir serbest bölgeye benzediği değerlendirilmeleri de yapılmaktadır.

Gümrük vergisine tabi olmayan ürünler serbest bölgelere konulabilmekte, depolama imkanı ise sadece transit kargo veya re-eksporta konu ürünler için mümkün bulunmaktadır. Gümrük vergisine tabi bulunan ve transit ticarete konu olmayan alkol ve tütün mamullerinin Singapur Gümrüğüne lisanslandırılan antrepolarda saklanması gerekmektedir. Bunun dışında kalan gümrük vergisine tabi ürünlerin (motorlu taşıtlar ve petrol ürünleri) ise serbest bölgelerde süresiz depolanabilmesi mümkündür. İthalat kısıtlaması veya yasağına konu olmayan ürünlerin serbest bölgelere konulması veya gümrük vergisine tabi olmayan ürünlerin transit gönderilmesi için gümrükten izin alınmasına gerek bulunmamaktadır. Serbest bölgeler içinde malların dolaşımını teminen evrak yükü daha az olup, basitleştirilmiş gümrük prosedürleri uygulanmaktadır.

Serbest bölgeler temel olarak malların transit gönderimi amaçlı olsa da, yeniden ambalajlama, ayırma, sınıflandırma ve onarıma izin verilmektedir. Söz konusu işlemler Gümrük gözetimi olmaksızın yerine getirilebilmekle birlikte, öncelikle Singapur Gümrüğünden izin alınması gerekmektedir. Serbest bölgelerde üretim ise Singapur Gümrüğüne başvuruda bulunulup izin alınmasıyla mümkündür.

Vergilendirme açısından incelendiğinde, Singapur'da üretimi ve satışı yapılan tüm ürünler %7 oranında katma değer vergisine (GST) tabidir. Re-eksport yapılması planlanan ürünler ise, normal şartlarda ödenmesi gereken GST askıya alınmak suretiyle "0 GST Antrepo Şeması" altında gümrük antreposuna getirilebilmektedir. Ürünlerin iç piyasaya sunulması durumunda ise GST yükümlülüğü doğmaktadır.

Singapur'daki uygulama çerçevesinde yerel veya yabancı ayrımı yapılmaksızın tüm tüccarların serbest bölgelerden yararlanmasına izin verilmiştir. Bununla birlikte, ithalat, ihracat ve transit ticaret için gerekli izinleri almak üzere başvuruların "TradeNet" sistemi üzerinden yapılması gerekmektedir. Bu çerçevede, yabancı tüccarların gerekli izinleri almak için yerel taşımacı veya tüccarlarla birlikte çalışması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Singapur'da serbest bölgelerin kurulması ve serbest bölgelerle ilgili diğer işlemler "Serbest Bölgeler Kanunu" uyarınca gerçekleştirilmektedir. Anılan Kanun uyarınca Bakan, Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle, Singapur'daki herhangi bir alanı serbest bölge ilan etme yetkisine sahiptir. Yine serbest bölgenin yönetimi, bakımı ve işletilmesine yönelik, kanunun öngördüğü yönetim kurulu veya herhangi bir hükümet departmanı veya şirket yetkili merci olarak Bakan tarafından atanabilmektedir. Yetkili otoritenin serbest bölgenin düzgün ve etkili işlemesi için gerekli tesisleri kurması ve bunların bakımını yapması gerekmektedir. Serbest bölge içerisinde herhangi bir kişiye bina ve diğer yapıları inşa etme izni yine yetkili otorite tarafından verilmekte olup, koşulları ve süresi otorite tarafından belirlenmek üzere taşınır ve

taşınmazlar kiralanabilmekte veya herhangi bir kişinin faydalanma veya sahip olmasına izin verilmektedir.

Serbest Bölgeler Kanununa; (<http://www.customs.gov.sg>) bağlantısından ulaşılması mümkündür.

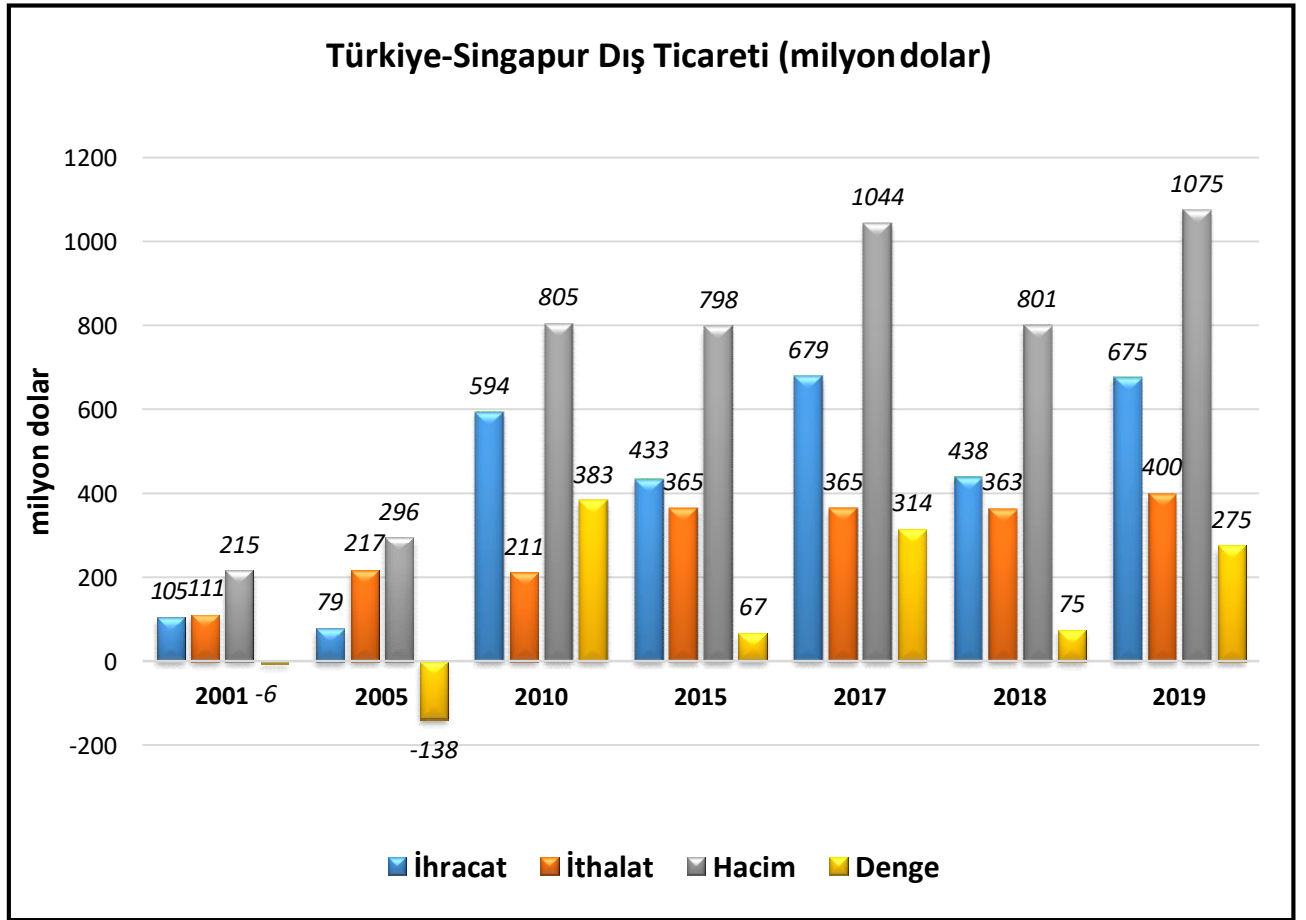
Singapur'un bölgedeki lojistik merkezi konumu, ayrıca ABD ve AB gibi ülkelerin yanı sıra Güney Doğu Asya ülkeleri, Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan ile köklü ticari bağları genel olarak Singapur'un ihracatını ve özellikle re-eksportu destekleyen başlıca unsurlardır. Re-eksportun Singapur'un dış ticareti içindeki payı ve serbest bölgelerin üretim dışında ağırlıklı olarak re-eksport amacıyla kullanıldığı dikkate alındığında, serbest bölgelerin Singapur'un dış ticaretini ve özellikle re-eksportu destekleyen bir politika aracı olarak kullanıldığı değerlendirilebilir.

## 5. TÜRKİYE ile TİCARET

### Genel Durum

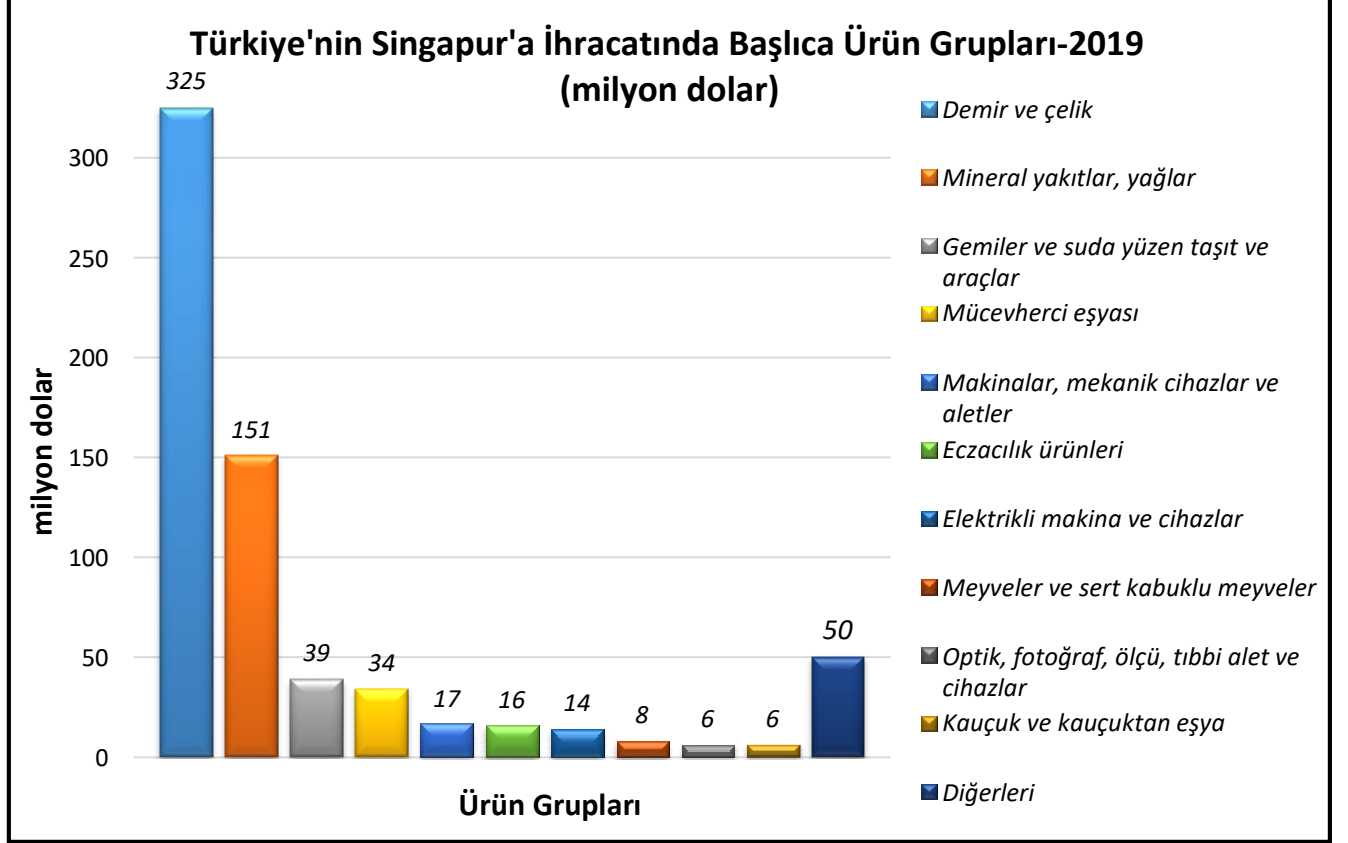
Singapur, genelde ticaret fazlası verdiğimiz ülkelerden biridir. İki ülke arasında en yüksek ticaret hacmine 2019 yılı içerisinde ulaşılmıştır. 2019 yılında ihracatımız, bir önceki yıla göre %54,1 oranında artarak 674,9 milyon dolar yükselmiş, ancak 2017 yılında kaydedilen 679 milyon dolarlık zirveyi aşamamıştır. Singapur'dan ithalatımız ise 2019 yılında bir önceki yıla göre %22,6 oranında azalarak 272,4 milyon dolara olmuştur.

### Türkiye-Singapur Dış Ticareti



Kaynak: Trademap

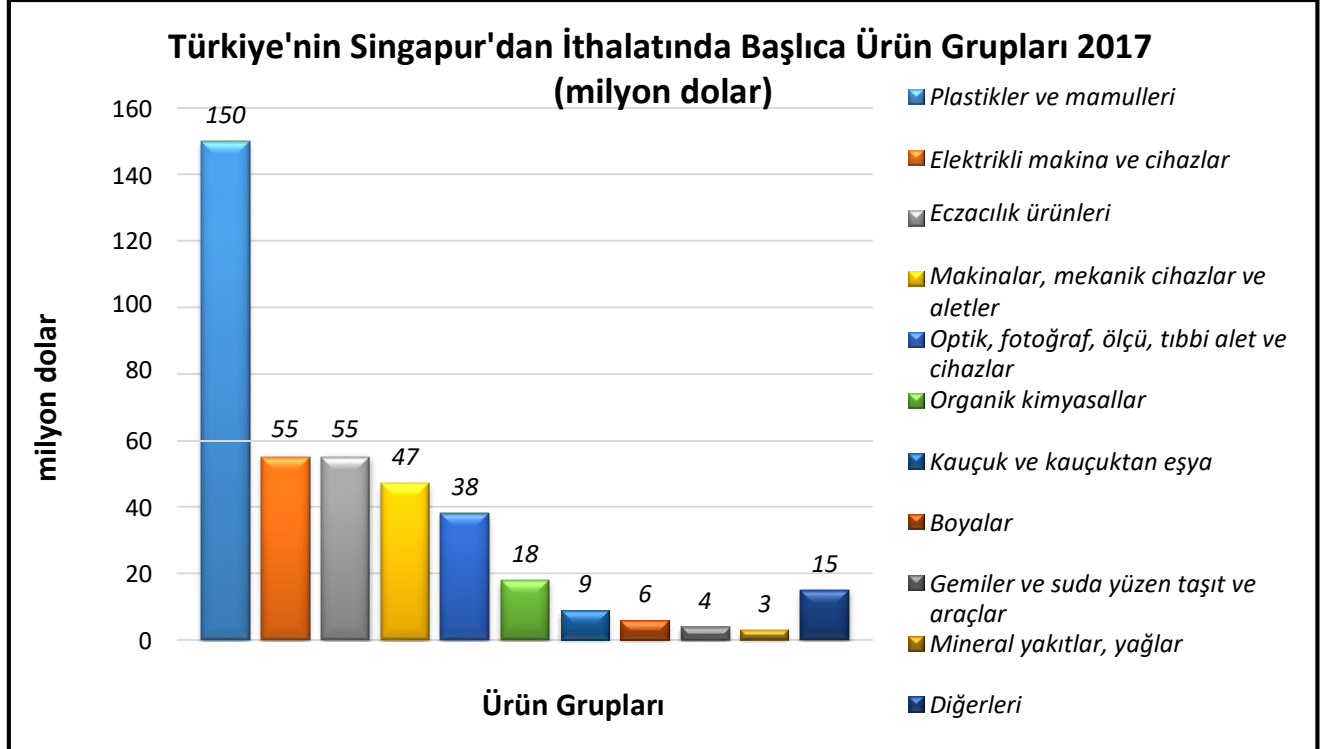
## Türkiye'nin Singapur'a İhracatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

## Türkiye'nin Singapur'dan İthalatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

**EKLER:*****EK-1: Singapur'un İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (%) 2019	Değişim (%) 2018-2019
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>373.055.543</b>	<b>412.077.471</b>	<b>390.386.234</b>	<b>100</b>	<b>-5,3</b>
8542	Elektronik entegre devreler	79.983.008	82.963.649	76.868.051	19,7	-7,3
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	45.727.484	52.059.989	45.889.336	11,8	-11,9
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	6.483.864	11.922.422	14.447.496	3,7	21,2
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	11.535.907	11.121.855	11.562.254	3,0	4,0
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	9.586.668	10.792.447	11.444.618	2,9	6,0
8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	9.130.898	8.820.102	8.538.617	2,2	-3,2
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	9.137.510	8.819.615	7.581.274	1,9	-14
8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	8.194.703	7.499.531	7.354.958	1,9	-1,9
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	6.380.818	6.582.160	6.623.561	1,7	0,6
3304	Güzellik, makyaj ve cilt bakımı için müstahzarlar (güneşlenme kremleri ve müst. dahil), manikür ve pedikür müstahzarları	3.819.629	5.185.099	6.270.254	1,6	20,9
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	5.743.712	6.223.643	5.660.038	1,4	-9,1
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	1.515.174	4.761.490	5.192.977	1,3	9,1
8443	Baskı yapmaya mahsus makineler; kopyalama ve faks makineleri; bunların aksam, parça ve aksesuarları	5.405.369	5.307.418	4.863.309	1,2	-8,4
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3.934.539	4.865.836	4.331.828	1,1	-11,0
8523	Sesleri ve diğer fenomenleri kaydetmeye mahsus diskler, bantlar, katı hal kalıcı depolama aygıtları, akıllı kartlar vb	5.363.458	5.425.659	4.249.913	1,1	-21,7

Kaynak: Trademap



**EK-2: Singapur'un İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (%) 2019	Değişim (%) 2018-2019
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>327.492.650</b>	<b>370.940.515</b>	<b>359.008.256</b>	<b>100</b>	<b>-3,2</b>
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	46.698.091	54.409.562	45.912.104	12,8	-15,6
8542	Elektronik entegre devreler	19.665.221	24.380.372	27.120.859	7,6	11,2
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	21.405.724	27.968.565	24.224.539	6,7	-13,4
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	8.726.198	14.195.579	19.483.716	5,4	37,3
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	9.137.946	10.016.368	11.326.201	3,2	13,1
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	13.111.140	13.530.052	10.092.994	2,8	-25,4
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	6.065.834	7.219.455	7.765.258	2,2	7,6
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	6.474.340	7.032.080	7.274.595	2	3,4
8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	5.013.258	5.024.262	5.749.416	1,6	14,4
8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	5.217.943	6.291.251	5.629.284	1,6	-10,5
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	3.969.773	5.402.227	4.832.565	1,3	-10,5
8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	4.399.102	5.092.452	4.213.195	1,2	-17,3
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	1.882.927	4.481.392	4.097.078	1,1	-8,6
7112	Kıymetli metallerin, kaplamalarının artık ve döküntüleri, artıkları	1.583.582	1.127.701	3.318.809	0,9	194,3
3304	Güzellik, makyaj ve cilt bakımı için müstahzarlar (güneşlenme kremleri ve müst. dahil), manikür ve pedikür müstahzarları	2.164.373	2.860.330	3.216.621	0,9	12,5

Kaynak: Trademap

**EK-3: Singapur'un Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2017	2018	2019	Pay (%) 2019	Değişim (%) 2018-2019
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>373.055.543</b>	<b>412.077.471</b>	<b>390.386.234</b>	<b>100</b>	<b>-5,3</b>
1.	Çin	54.009.741	50.437.351	51.626.378	13,2	2,4
2.	Hong.Kong	45.985.981	48.705.107	44.383.556	11,4	-8,9
3.	Malezya	39.558.626	44.927.457	41.158.159	10,5	-8,4
4.	ABD	24.170.044	31.888.993	34.405.723	8,8	7,9
5.	Endonezya	27.936.678	32.976.178	27.362.870	7,0	-17,0
6.	Japonya	17.047.595	20.009.056	17.635.243	4,5	-11,9
7.	Tayvan	16.600.489	16.972.084	16.391.207	4,2	-3,4
8.	Tayland	14.683.519	15.568.272	15.356.150	3,9	-1,4
9.	G..Kore	16.734.964	15.666.528	15.212.009	3,9	-2,9
10.	Vietnam	12.287.719	12.034.859	12.963.055	3,3	7,7
11.	Hindistan	11.012.011	12.341.509	11.442.374	2,9	-7,3
12.	Avustralya	10.000.214	12.680.449	11.297.061	2,9	-10,9
13.	Hollanda	7.809.556	8.914.714	8.594.001	2,2	-3,6
14.	Filipinler	7.264.869	7.957.349	8.533.570	2,2	7,2
15.	Almanya	6.192.071	6.420.304	5.845.210	1,5	-9,0

Kaynak: Trademap

**EK-4: Singapur'un Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2017	2018	2019	Pay (%) 2019	Değişim (%) 2018-2019
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>327.492.650</b>	<b>370.940.515</b>	<b>359.008.256</b>	<b>100</b>	<b>-3,2</b>
1.	Çin	45.313.489	49.692.881	49.037.427	13,7	-1,3
2.	ABD	34.595.892	42.152.513	43.943.365	12,2	4,2
3.	Malezya	38.833.874	42.825.079	41.693.622	11,6	-2,6
4.	Tayvan	27.121.348	31.455.009	32.379.409	9,0	2,9
5.	Japonya	20.471.052	22.175.352	19.373.703	5,4	-12,6
6.	Endonezya	15.121.479	15.229.765	15.609.420	4,3	2,5
7.	G..Kore	16.169.746	14.209.551	13.702.419	3,8	-3,6
8.	Fransa	8.938.365	11.438.965	12.167.788	3,4	6,4
9.	BAE	8.828.234	9.706.118	11.520.400	3,2	18,7
10.	Almanya	9.484.249	10.128.541	9.908.924	2,8	-2,2
11.	İngiltere	5.536.315	7.733.232	8.851.995	2,5	14,5
12.	S..Arabistan	9.148.635	12.646.226	8.397.823	2,3	-33,6
13.	Tayland	7.167.007	8.301.273	7.657.223	2,1	-7,8
14.	Filipinler	5.736.643	7.824.326	7.095.909	2,0	-9,3
15.	İsviçre	9.152.571	10.156.329	6.686.153	1,9	-34,2

Kaynak: Trademap

**EK-5: Türkiye'nin Singapur'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (%) 2019	Değişim (%) 2018-2019
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>678.886</b>	<b>438.020</b>	<b>674.911</b>	<b>100</b>	<b>54,1</b>
7214	İnşaat demiri	183.947	195.953	259.245	38,4	32,3
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	269.342	28.600	149.573	22,2	423
7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	48.120	32.256	55.933	8,3	73,4
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	0	0	38.350	5,7	-
7113	Mücevherci eşyası ve aksesuarı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	17.678	18.766	21.810	3,2	16,2
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	13.300	19.376	15.178	2,2	-21,7
7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	17.307	8.914	12.137	1,8	36,2
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	5.616	7.062	9.242	1,4	30,9
6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar (kayagan taşı hariç), mozik için küp şeklinde taşlar, granüller	3.959	4.603	4.330	0,6	-5,9
9030	Osiloskop, spektrum analizörleri vb cihazlar; alfa, beta, gama, X-ışını, kozmik ve diğer ışınları ölçme-bulma cihazları	109	79	4.315	0,6	5362
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	3.356	4.408	4.096	0,6	-7,1
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	2.669	5.675	3.505	0,5	-38,2
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3.908	4.310	3.409	0,5	-20,9
8708	Karayolu taşıtları için aksesuar ve parçalar	3.175	2.671	3.062	0,5	14,6
4009	Vulkanize edilmiş kauçuktan boru ve hortumlar (bağlantı elemanlarıyla birlikte olsun olmasın)	2.568	3.970	2.961	0,4	-25,4

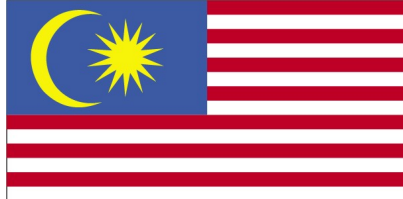
Kaynak: Trademap

**EK-6: Türkiye'nin Singapur'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	Pay (%) 2019	Değişim (%) 2018-2019
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>365.286</b>	<b>363 236</b>	<b>400 178</b>	<b>100</b>	<b>10,2</b>
3901	Özgül kütlesi < 0,94 olan polietilen	79.886	102.991	92.808	23,2	-9,9
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar	11.487	24.382	55.012	13,7	125,6
8541	Işığa duyarlı yarı iletken tertibat ve ışık yayan diyodlar (LED)	203	485	28.055	7,0	5684,5
3907	Diğer polieterler (ilk şekilde)	24.659	16.870	24.538	6,1	45,5
3902	Etilen-alfa-olefin kopolimerleri; özgül kütlesi 0,94'ten az olanlar (ilk şekilde)	14.292	15.153	23.743	5,9	56,7
8471	Diğer nümerik bilgi işlem birimleri	28.840	48.264	22.837	5,7	-52,7
9021	Propilen kopolimerleri (ilk şekilde)	8.923	11.971	11.369	2,8	-5,0
8542	Diğer amino-asitler, esterler ve tuzları	11.977	10.291	10.028	2,5	-2,6
8443	Elektronik entegre devreler; işlemci ve kontrolör	11.610	12.757	9.341	2,3	-26,8
2922	Baskı makinalarının diğer maddelerden aksam, parçası	0	2.134	9.177	2,3	330,0
9027	Ses, görüntü/diğer bilgileri almaya, çevirmeye, vermeye/yeniden oluşturmak için makina	7.956	9.265	9.033	2,3	-2,5
4002	Butadien kauçuk (br)	1.207	2.797	8.001	2,0	186,1
8517	Diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekilde) diğerleri	7.232	5.435	5.571	1,4	2,5
3215	Polipropilen (ilk şekilde)	173	244	4.886	1,2	1902,5
8908	Vücudun diğer suni parçaları	0	4.311	4.010	1,0	-7,0

Kaynak: Trademap

# MALEZYA ÜLKE PROFİLİ



## İçindekiler

<b>1. GENEL BİLGİLER.....</b>	<b>2</b>
<b>2. GENEL EKONOMİK DURUM .....</b>	<b>5</b>
<b>3. DIŞ TİCARET .....</b>	<b>6</b>
<b>4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR .....</b>	<b>11</b>
<b>5. TÜRKİYE ile TİCARET .....</b>	<b>12</b>
<b>EKLER: .....</b>	<b>15</b>

## 1. GENEL BİLGİLER

### Başlıca Sosyal Göstergeler

<b>Resmi Adı</b>	Malezya Federasyonu
<b>Nüfus</b>	34,5 Milyon
<b>Dil</b>	Malayca (resmi dil), Çince, İngilizce, Tamil
<b>Yüzölçümü</b>	330 252 km <sup>2</sup>
<b>Başkent</b>	Kuala Lumpur
<b>Başlıca Şehirleri</b>	Subang Jaya, Klang, Johor Baharu, Ampang Jaya
<b>Yönetim Şekli</b>	Federatif Anayasal Monarşi
<b>Devlet Başkanı</b>	Abdullah Şah
<b>Para Birimi</b>	Ringgit (RM) veya Malezya doları (M\$)

### Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: (belli başlı ve kısaca)

Malezya, ADB, APEC, APT, ARF, ASEAN, BIS, C, CP, D8, EAS, FAO, G-15, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, MINURSO, MONUC, NAM, OIC, OPCW, PCA, PIF (ortak), UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNIFIL, UNMIL, UNMIS, UNMIT, UNWTO, UPU, WCL, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO gibi uluslararası kuruluşlara üyedir.

### Coğrafi Konum

Malezya Güneydoğu Asya'da yer almakta olup, kuzeyinde Tayland, Güney Çin Denizi ve Brunei, doğusunda Selebes Denizi, güneyinde Endonezya ve Singapur, batısında Malakka Boğazı ile çevrilidir. Brunei ile 381 km, Endonezya ile 1782 km ve Tayland ile 506 km sınıra sahip olan Malezya'nın toplam 2669 km kara sınırı vardır. Toplam deniz kıyı şeridi de 4675 km uzunluğundadır. Anakarada yer alan Malezya yarımadası ve Borneo adasında yer alan Sabah ve Sarawak eyaletlerinden oluşan Malezya'da tropikal iklim hakimdir.

### Siyasi ve İdari Yapı

Malezya, federal bir devlettir. 13 eyalet ve 3 federal bölgeden oluşmaktadır. Eyaletlerin on biri Malezya yarımadasında ve ikisi Borneo Adasında yer almaktadır. Federal bölgeler, Kuala Lumpur, Putra Jaya ve Labuan'dır. Yarımadadaki eyaletler: güneyden kuzeye doğru Johor (başkent: Johor Bahru), Melaka (başkent: Melaka), Negeri Sembilan (başkent: Seremban), Selangor (başkent: Shah Alam), Pahang (başkent: Kuantan), Terengganu (başkent: Kuala Terengganu), Perak (başkent: Ipoh), Kelantan (başkent: Kota Baharu), Pulau Pinang (başkent: George Town), Kedah (başkent: Alor Setar), Perlis (başkent: Kangar), Sarawak (başkent: Kuching), Sabah (başkent: Kota Kinabalu)'dır.

Malezya, meşruti monarşi altında parlamenter demokratik sistem ile yönetilmektedir. Federal bir devlet olduğu için her eyaletin kendine ait yasama meclisi ile "chief minister" in başkanlığında bir hükümeti bulunmaktadır. Ayrıca 9 eyalette de sultan yer almaktadır. Penang, Melaka, Sabah ve Sarawak eyaletlerinde ise Vali idarenin başıdır.

Hükümetin sembolik olarak başı "Yang di-Pertuan Agong" denilen Kraldır. Kralın yetkileri semboliktir. Dokuz eyalette bulunan sultanların kendi aralarından seçtikleri sultan, 5 yıl süreyle Malezya Kralı olmaktadır.

Yürütme, Başbakanın başkanlığındaki Kabinenin elindedir. Başbakan, parlamentoda çoğunluğa sahip partiye göre, Kral tarafından atanır.

Yasama bakımından iki Meclis bulunmaktadır. "Dewan Rakyat" (House of Representatives-Temsilciler Meclisi) adı verilen ve 193 kişilik, doğrudan seçim yolu ile seçilen ve en çok 5 yıl görev yapan Meclis ile, Dewan Negara (senato) adı verilen, 69 üyeli, 26 üyesi eyalet meclisleri tarafından, 43 tanesi Kral tarafından atanan üyelerden oluşan ve 6 yıl görev yapan meclistir.

Başbakan olmak için meclis üyesi olmak zorunludur.

2018 seçimlerinin sonucunda 60 yıldan uzun süredir iktidar olan Barisan Nasional (BN) koalisyon hükümetinin iktidarı son bulmuştur. Democratic Action Party, People's Justice Party, National Trust Party ve Malaysian United Indigenous Party'nin oluşturduğu Harapan Rakyat (Halkın Umudu) adlı koalisyon hükümeti ülkeyi yönetmektedir. Başbakan Mahathir Muhammed'dir

## Nüfus ve İstihdam

CIA World Factbook verilerine göre; Malezya'nın 2021 yılı tahmini nüfusu 33,5 milyondur. Nüfusun % 6,9'u 65 yaşın üzerinde iken, nüfusun 8,81'i 55-64 yaş arası, nüfusun 40,86'sı 25-54 yaş arası, nüfusun 16,63'ü 15-24 yaş arası ve nüfusun % 26,8'i 15 yaşın altındadır. 2021 tahmini verilerine göre nüfusun %77,7'lik bölümü şehirlerde yaşamaktadır. 2021 tahmini verilerine göre; nüfusun 8,2 milyonu başkent Kuala Lumpur'da, 1.045 milyonu Johor Bahru ve 828,000'ü Ipoh'da yaşamaktadır.

Malaylar ve Sabah ve Sarawak eyaletlerinde yaşayan yerli halkın oluşturduğu ve Malezya'nın gerçek sahipleri olarak nitelenen Bumiputera nüfusun %62'sini oluştururken, Çinliler %20,6'sını ve Hindular da %6,2'sini ve diğer etnik gruplar da %10,3'ünü oluşturmaktadır.

Ayrıca, CIA World Factbook tahminlerine göre Müslümanlar nüfusun %61,3'ünü, Budistler %19,8'ini, Hristiyanlar %9,2'sini, Diğerleri de %0,8'ini oluşturmaktadır.

### 15-24 Yaş Arası İşsizlik Oranı: (2019 tahmini)

<b>Toplam</b>	% 10.5
<b>Erkek</b>	% 9.6
<b>Kadın</b>	% 12

Kaynak: CIA World Factbook

(<https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/malaysia/#people-and-society> – erişim tarihi 22.05.2021)



## **Doğal Kaynaklar ve evre**

Malezya doğal kaynaklar açısından zengin bir ülkedir. Dünyanın en büyük kalay üreticilerinden birisi iken artık kaliteli kalay rezervleri tükenme durumuna gelmiştir. Kalan rezervler hala büyük miktarda olmasına rağmen düşük kalitelidir ve madeni çıkarma maliyetlerini karşılayamamaktadır. Ülkede ayrıca boksit, bakır, altın, gümüş ve demir cevheri çıkarılmaktadır. Doğal enerji kaynakları; petrol, doğal gaz (LNG-Likid doğal gaz olarak pazara sunulmaktadır) ve kömürdür. lke petrol ihtiyacının %80'inden fazlasını kendisi karşılayabilmektedir. Ülkede çıkan petrol kaliteli olduğu için ihracat yapılmakta ve ülke içi ihtiyacı ithalat ile karşılanmaktadır. Petrol retimi sabit bir oranda sürmesine rağmen doğal gaz üretiminde son yıllarda önemli bir artış meydana gelmiştir. LNG'nin en çok ihraç edildiği lkeler Japonya, Güney Kore ve Tayvan'dır. Malezya Katar'dan sonra dünyanın ikinci büyük LNG ihracatçısıdır.

## 2. GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	364,68	338,28	387,09	417,21	453,23	488	525,04	564,64
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	4,3	-5,6	6,5	6	5,7	5,3	5	5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	11.213	10.270	11.604	12.350	13.251	14.096	14.991	15.942
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	0,7	-1,1	2	2	2	2	2	2
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	3,4	4,4	3,8	3,7	3,7	3,5	3,4	3,4
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	21	19,7	22,5	20,7	20,5	20,4	20,4	20,3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,3	4,5	3,8	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5
Nüfus (milyon)	32,52	32,94	33,36	33,78	34,2	34,62	35,02	35,42

Kaynak: IMF

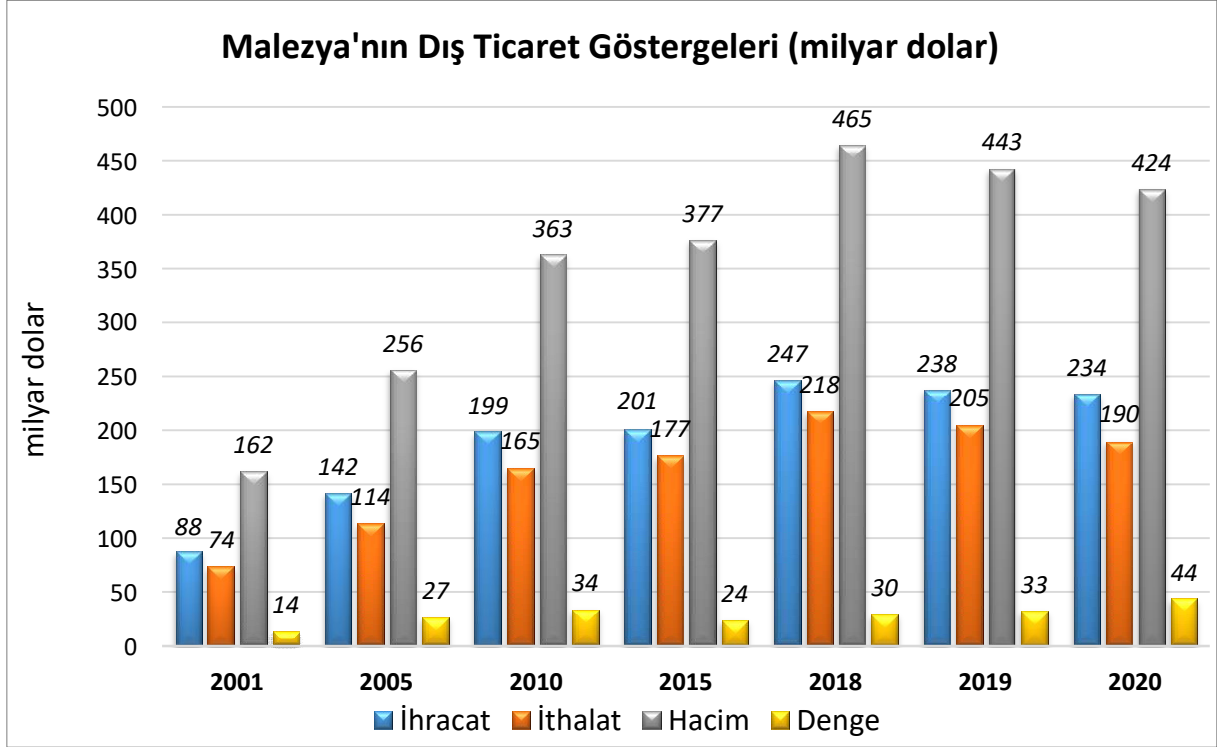
Malezya Ekonomisinin büyüme tahmini 2019 yılı için % 4,3 iken 2020 yılı için ekonominin % 5,6 daralmıştır. Bu düşüşün nedeni Covid-19 pandemisinin ülke ekonomisi üzerindeki olumsuz etkileri olup, 2021 yılında yeniden toparlanma etkisi ile % 6,5 oranında büyüme beklenmektedir.

2019-2023 döneminde özel tüketim harcamalarının Malezya'nın büyümesinde en önemli kalem olmaya devam edeceği, tüketim vergilerinin az olması, 2022 yılına kadar asgari ücretin sürekli artması ve düşük faiz ortamı nedeniyle hanehalkı alım gücünün istikrarlı bir şekilde kalacağı tahmin edilmektedir. 2019-2023 döneminde Malezya tarım sektörünün en önemli ihraç ürünleri olan kauçuk ve palm yağına olan talebin artışı ile yıllık ortalama % 2,7 büyümesi beklenmektedir.

### 3. DIŞ TİCARET

#### Genel Durum

#### Ülkenin Dış Ticareti



Kaynak:Trademap

2020 yılında ülkenin ihracatı 234 milyar dolar (önceki yıla kıyasla % 1,6 azalış), ithalatı 190 milyar dolar (önceki yıla kıyasla % 7,3 azalış) olmuştur. Dış ticaretinde 2020 yılında 44 milyar dolar fazla vermiştir.

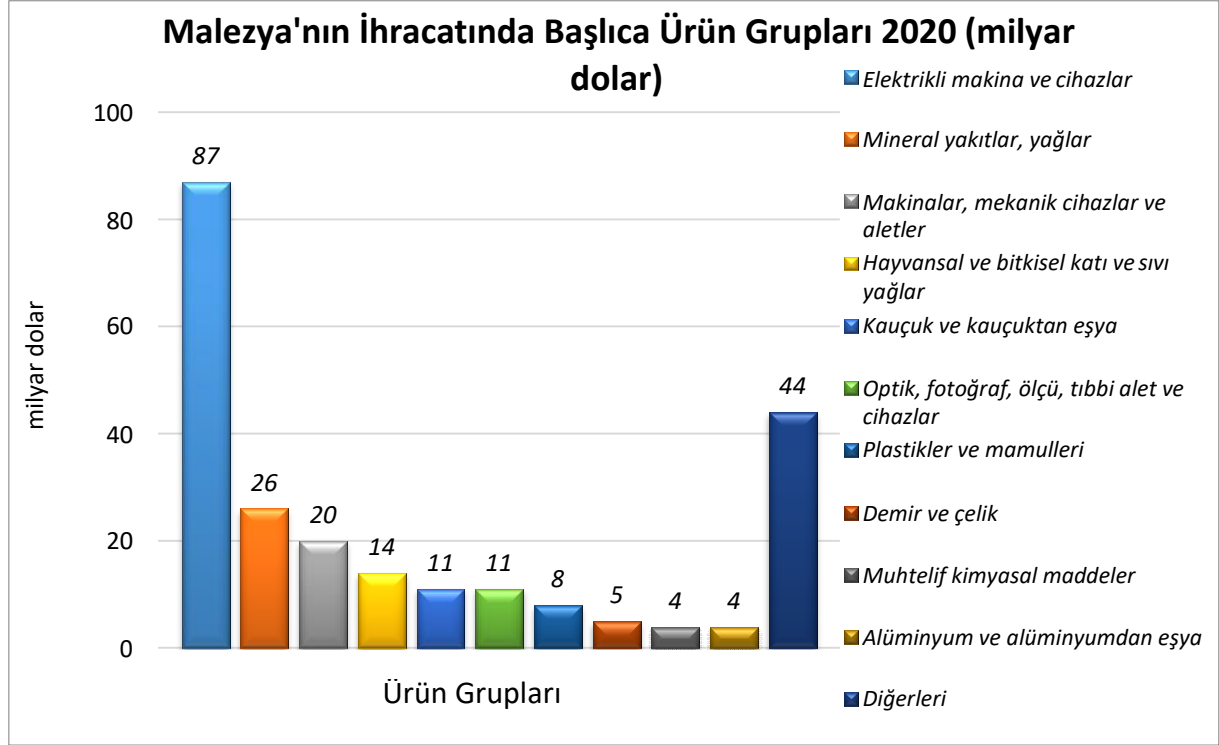
Malezya'nın ihracatında elektrikli ve elektronik eşyalar önemli bir yer tutmaktadır. Ham petrol ve doğal gaz (LNG-Likid doğal gaz olarak satılmaktadır), makineler, mekanik cihazlar/aletler ile geleneksel ihraç ürünleri olan palm yağı, plastik mamuller, kauçuk ve demir çelik izlemektedir.

Malezya'nın dış ticaretinde en önemli ülkeler Çin, Singapur, ABD, Hong Kong ve Japonya'dır. Bu ülkelerin dışında Malezya'nın ticaret ortakları arasında; Avrupa Birliğı üyeleri ve ASEAN üyeleri ile diğeri Asya Pasifik Ülkeleri vardır.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla elektrikli makine ve cihazlar, mineral yakıtlar, yağlar makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, demir ve çelik, motorlu kara taşıtları, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar ile mücevherci eşyasıdır.

## Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

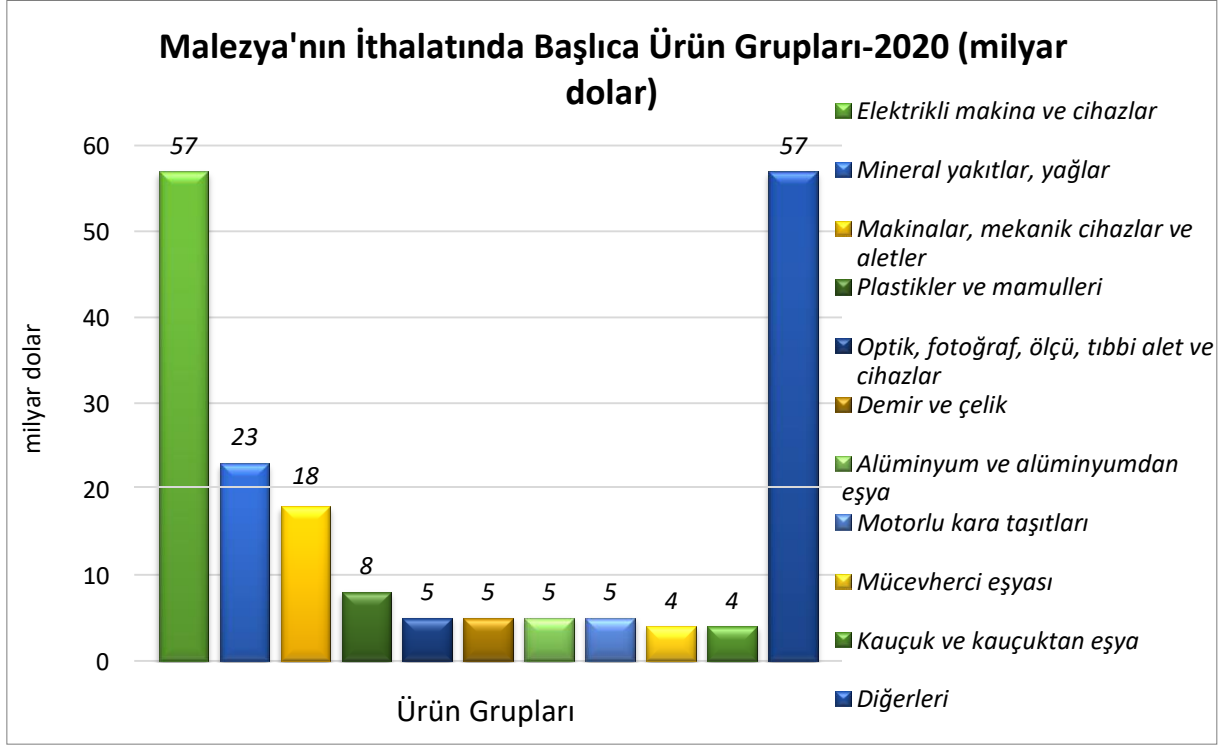
### İhracat



Kaynak: Trademap

Ülkenin 2020 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler elektrikli makine ve cihazlar, mineral yakıtlar, yağlar, makineler, mekanik cihazlar/aletler, hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, kauçuk ve kauçuktan eşya, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, plastik ve mamulleri, demir ve çelik ile muhtelif kimyasal maddeler'dir.

## İthalat

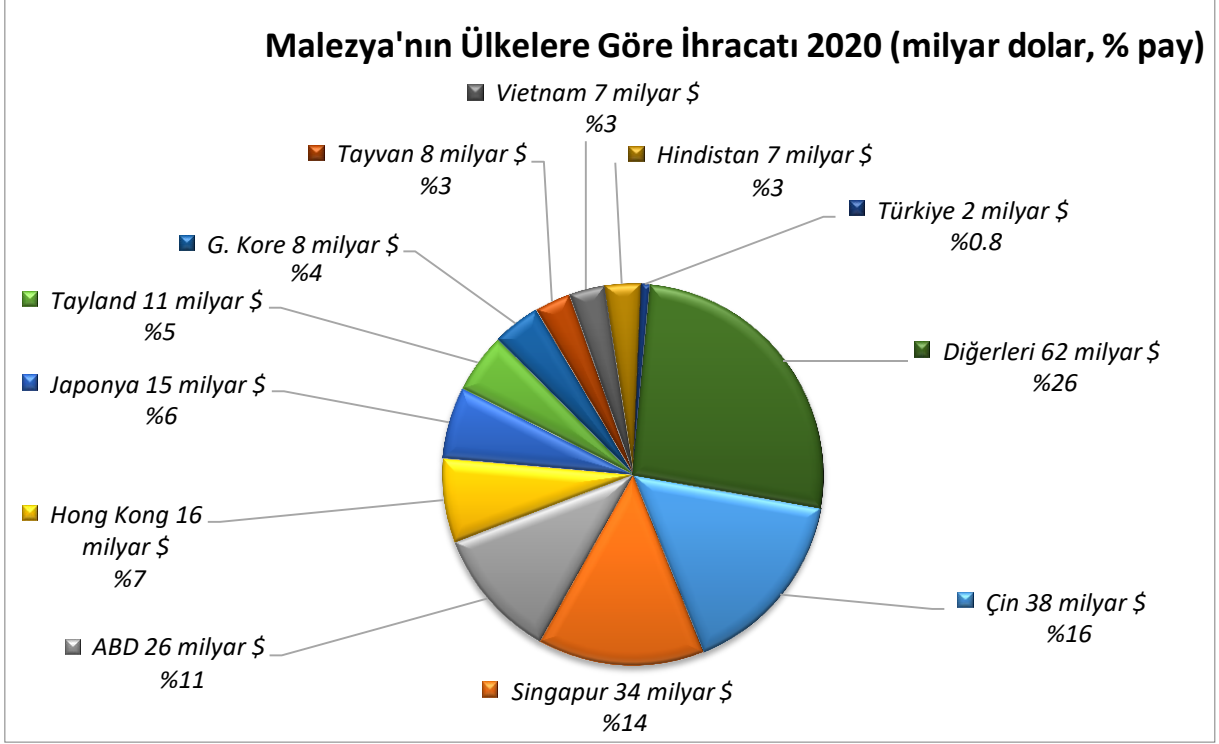


Kaynak: Trademap

2020 yılında ithal ettiği başlıca ürünler elektrikli makine ve cihazlar, mineral yakıtlar, yağlar makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, plastikler ve mamulleri, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, demir ve çelik, alüminyum ve alüminyumdan eşya, motorlu kara taşıtları ile mücevherci eşyası'dır.

## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

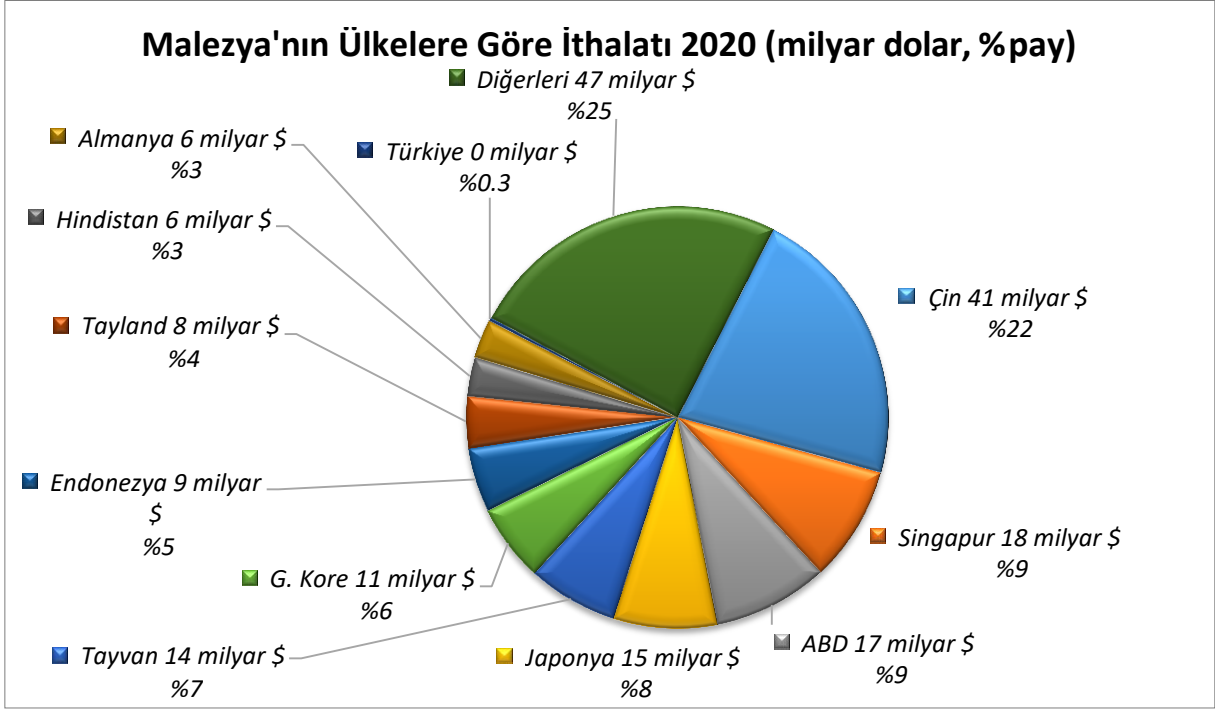
### İhracat



Kaynak:Trademap

2020 yılında ihracatı 234 milyar dolar (önceki yıla kıyasla % 1,6 azalış) olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Singapur, ABD, Hong Kong, Japonya ve Tayland olup, ülkenin ihracatında Türkiye % 0,8 pay ile 19. sıradadır.

## İthalat



Kaynak:Trademap

2020 yılında ithalatı 190 milyar dolar (% 7,3 azalan) olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Singapur, ABD, Japonya, Tayvan, G. Kore ve Endonezya'dır. Ülkenin ithalatında 0,3 pay alan Türkiye 0,5 milyar dolarlık ihracatı ile 34. sırada'dır.

## 4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

### Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Dünya Bankası tarafından yayınlanan 2020 İş Yapma Raporunda Malezya, iş yapma kolaylığı sıralamasına göre dünyada 15. Sırada olup, ASEAN içinde ise Singapur'dan sonraki ikinci sırada yer almaktadır.(Kanada (22), Almanya (24), Fransa (32), İsviçre (38) ve Japonya ( 39.) )

Malezya diğer Uzakdoğu ülkeleri gibi ihracata dayalı sanayileşme prensibini benimsemiş olmasına rağmen onlardan farklı olarak yabancı yatırım çekmeye daha çok önem vermiştir. Yabancı yatırım çekmek için yabancı yatırımın önündeki engelleri en düşük düzeye indirmişlerdir. Yatırımların iznini MIDA-Malaysian Industrial Development Authority (Malezya Sanayi Geliştirme İdaresi) vermektedir. Yatırım kolaylıkları ile ilgili detaylı bilgilere <https://incentives.mida.gov.my> adresinden ulaşılabilir.

Yatırım yapılacak sektörlerle ilgili bilgilere ise <https://www.mida.gov.my/home/industries/posts/> adresinden ulaşılabilir.



## 5. TÜRKİYE ile TİCARET

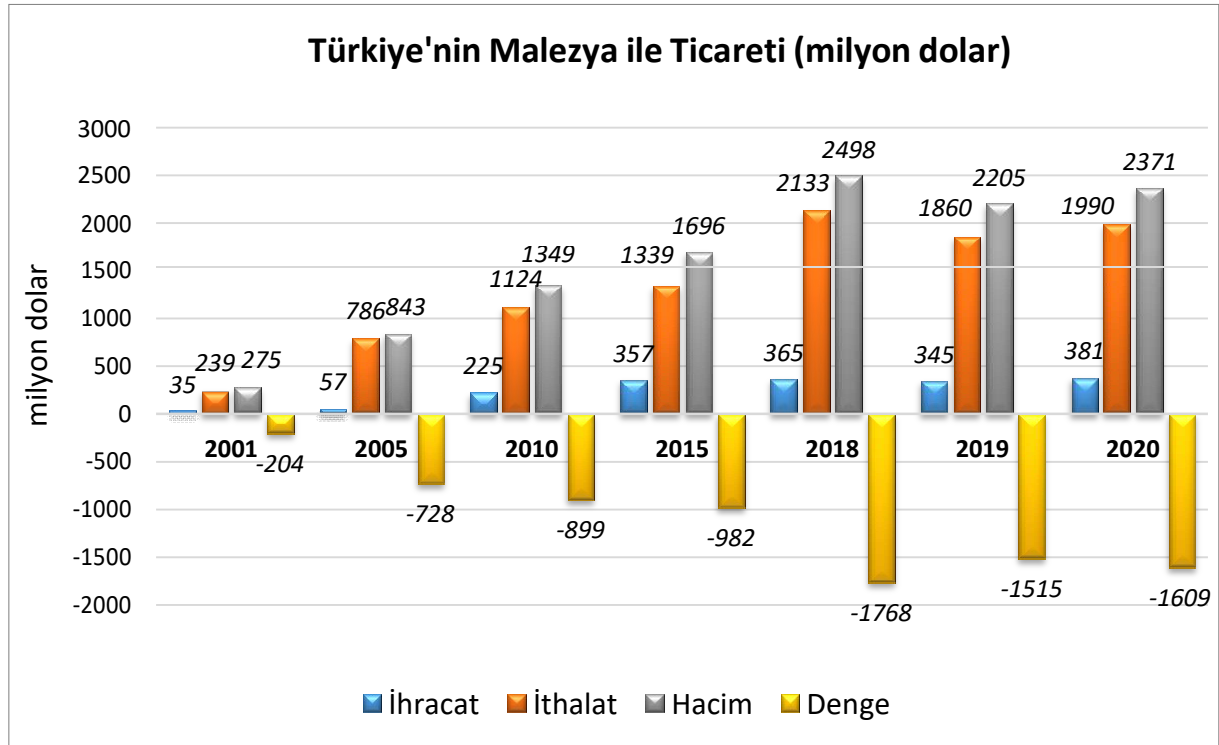
### Genel Durum

Türkiye ile Malezya arasındaki ikili ticaret verilerine başlarken öncelikle vurgulanması gereken husus; iki ülke istatistikleri arasında önemli bir fark olduğudur. Genellikle Malezya istatistik kurumundan elde edilen veriler, Türkiye'ye kıyasla daha düşüktür.

Dış ticaret açığımızdaki artışın sebebinin; Malezyalı firmaların, Avrupa'ya yakınlığı ve yürürlüğe 2015'te girmiş olan STA nedeniyle ülkemize daha fazla ilgi göstermelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Buna karşın firmalarımızın, mesafenin de uzaklığı nedeniyle bu pazara yeterince ilgi göstermemesi de ihracatımızın istenen düzeyde olmamasının nedenlerinden birisidir.

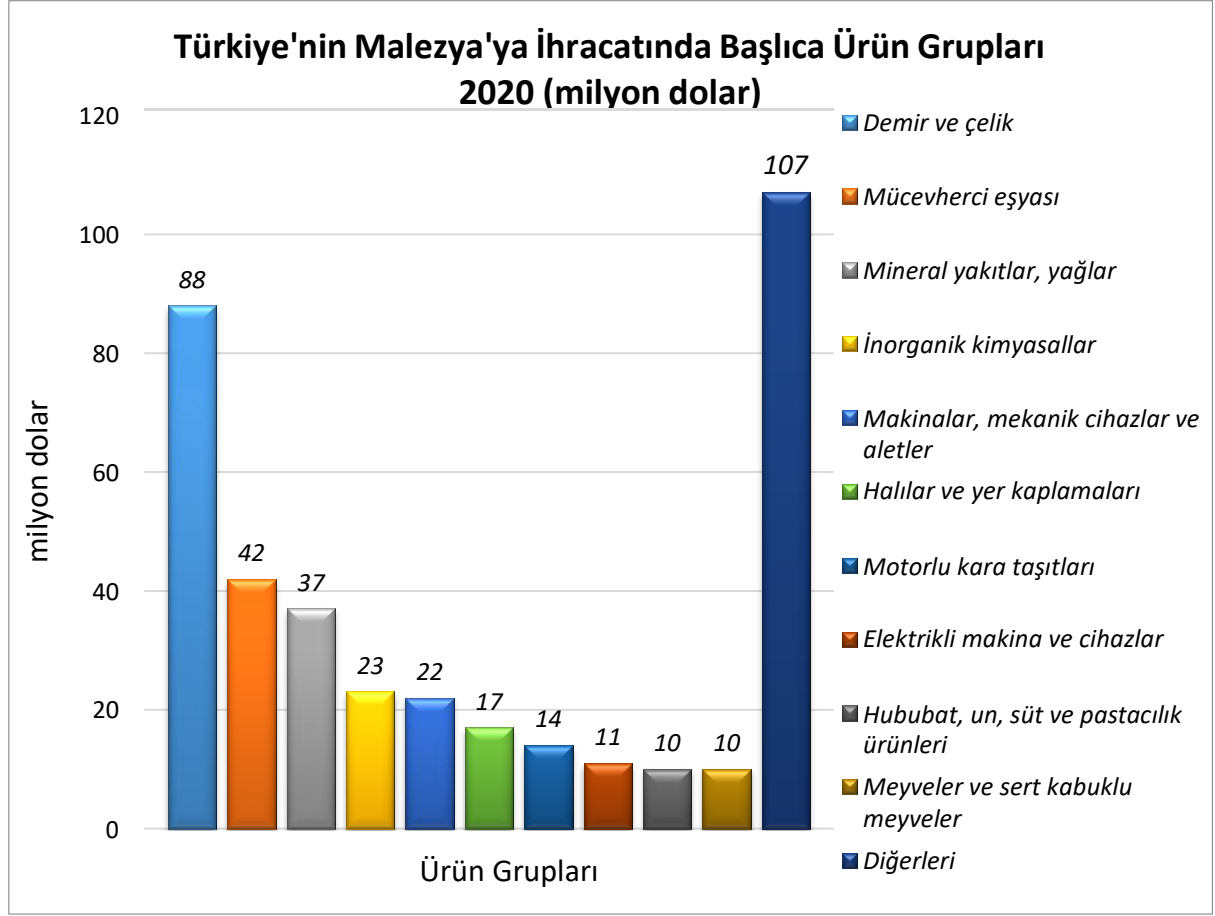
2020 yılında ihracatımız 381 milyon dolar, ithalatımız yaklaşık 2 milyar dolar olmuş, dış ticaret hacmimiz ise 2,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

### Türkiye-Malezya Dış Ticareti



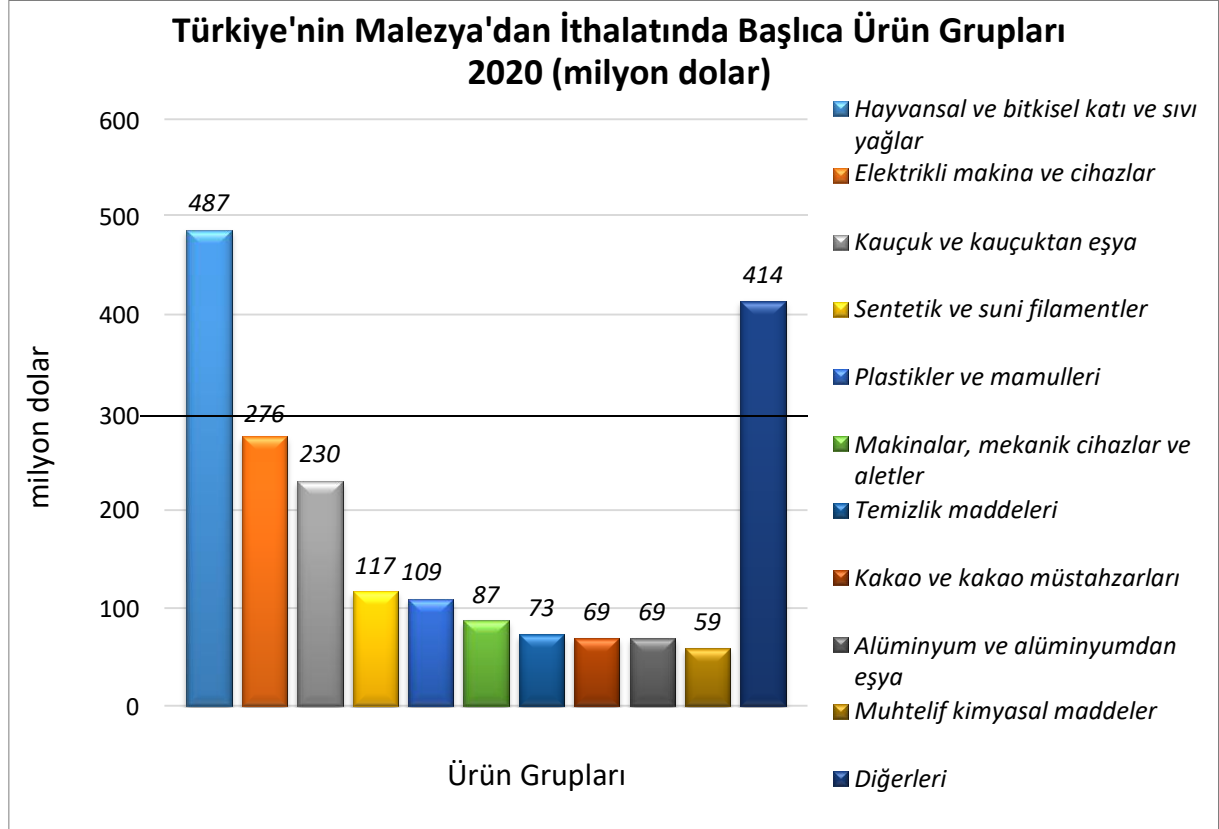
Kaynak:Trademap

## Türkiye'nin Malezya'ya İhracatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

## Türkiye'nin Malezya'dan İthalatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

**EKLER:*****EK-1: Malezya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>247 489 373</b>	<b>238 161 125</b>	<b>233 991 642</b>	<b>100</b>	<b>-1,8</b>
1.	8542	Elektronik entegre devreler	45 837 927	44 794 110	49 384 683	21,1	10,2
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	16 257 976	14 925 574	12 784 897	5,5	-14,3
3.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	8 675 170	8 332 324	9 810 936	4,2	17,7
4.	4015	Vulkanize kauçuktan her türlü giyim eşyası ve aksesuarı (eldiven gibi)	4 407 549	4 197 472	8 447 129	3,6	101,2
5.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	8 780 527	8 727 133	7 617 540	3,3	-12,7
6.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	10 845 205	10 701 503	7 403 265	3,2	-30,8
7.	8523	Sesleri ve diğer fenomenleri kaydetmeye mahsus diskler, bantlar, katı hal kalıcı depolama aygıtları, akıllı kartlar vb	4 487 012	4 251 304	5 832 203	2,5	37,2
8.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	3 677 415	4 058 401	5 326 715	2,3	31,3
9.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	9 368 868	6 612 255	4 981 706	2,1	-24,7
10.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	9 445 010	7 030 383	4 717 198	2	-32,9
11.	9030	Osiloskop, spektrum analizörleri vb cihazlar; alfa, beta, gama, X-ışını, kozmik ve diğer ışınları ölçme-bulma cihazları	3 538 702	3 797 910	4 660 850	2	22,7
12.	8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	3 329 278	3 161 113	3 248 676	1,4	2,8
13.	8473	84.69 ila 84.72	2 668 121	2 080 767	2 624 500	1,1	26,1

		pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)					
14.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 925 092	2 135 267	2 514 758	1,1	17,8

Kaynak: Trademap

**EK-2: Malezya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>217 664 499</b>	<b>204 988 314</b>	<b>189 777 227</b>	<b>100</b>	<b>-7,4</b>
1.	8542	Elektronik entegre devreler	34 843 154	31 929 411	33 412 410	17,6	4,6
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	20 251 760	17 517 609	13 404 874	7,1	-23,5
3.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	5 724 763	6 461 097	4 607 786	2,4	-28,7
4.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	4 362 330	4 044 696	3 917 706	2,1	-3,1
5.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	3 761 742	3 037 923	3 277 689	1,7	7,9
6.	7601	İşlenmemiş alüminyum	1 551 954	1 789 693	3 005 672	1,6	67,9
7.	8534	Baskı devreler	2 219 505	2 159 118	2 561 832	1,3	18,7
8.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	3 213 640	2 767 494	2 537 635	1,3	-8,3
9.	8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	55 698	80 570	2 319 618	1,2	2779
10.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	3 197 022	2 915 664	2 297 259	1,2	-21,2
11.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 978 053	2 406 864	2 277 153	1,2	-5,4
12.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	2 516 880	2 648 805	2 180 883	1,1	-17,7
13.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	2 432 885	2 382 469	1 724 591	0,9	-27,6
14.	8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	2 432 230	1 974 287	1 719 909	0,9	-12,9
15.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	1 943 254	1 902 816	1 655 444	0,9	-13

Kaynak: Trademap

***EK-3: Malezya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)***

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>247 489 373</b>	<b>238 161 125</b>	<b>233 991 642</b>	<b>100</b>	<b>-1,8</b>
1.	Çin	34 439 740	33 706 910	37 784 150	16,1	12,1
2.	Singapur	34 498 254	33 050 887	33 920 007	14,5	2,6
3.	ABD	22 546 148	23 146 016	26 009 534	11,1	12,4
4.	Hong Kong	18 497 482	16 066 857	16 239 913	6,9	1,1
5.	Japonya	17 125 944	15 753 503	14 721 061	6,3	-6,6
6.	Tayland	14 076 943	13 475 084	10 795 862	4,6	-19,9
7.	G. Kore	8 352 194	8 151 619	8 239 921	3,5	1,1
8.	Tayvan	8 065 739	8 920 160	8 065 557	3,4	-9,6
9.	Vietnam	8 483 356	8 385 130	7 363 378	3,1	-12,2
10.	Hindistan	9 000 166	9 065 941	7 288 050	3,1	-19,6
11.	Endonezya	7 872 789	7 444 655	7 036 098	3	-5,5
12.	Almanya	6 990 943	6 268 707	5 873 621	2,5	-6,3
13.	Avustralya	8 284 520	6 857 577	5 796 387	2,5	-15,5
14.	Hollanda	6 396 466	6 111 791	5 580 739	2,4	-8,7
15.	Filipinler	4 179 076	4 390 583	4 191 928	1,8	-4,5
...	...	...	...	...	...	...
<b>19.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>1 975 535</b>	<b>1 682 257</b>	<b>1 819 562</b>	<b>0,8</b>	<b>8,2</b>

Kaynak: Trademap

***EK-4: Malezya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)***

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>217 664 499</b>	<b>204 988 314</b>	<b>189 777 227</b>	<b>100</b>	<b>-7,4</b>
1.	Çin	43 378 353	42 395 009	40 823 630	21,5	-3,7
2.	Singapur	25 510 360	21 620 587	17 573 150	9,3	-18,7
3.	ABD	16 116 608	16 584 568	16 538 623	8,7	-0,3
4.	Japonya	15 749 962	15 351 881	14 554 822	7,7	-5,2
5.	Tayvan	15 762 691	13 768 894	13 738 046	7,2	-0,2
6.	G. Kore	9 650 585	9 369 094	10 692 265	5,6	14,1
7.	Endonezya	9 986 439	9 367 954	8 731 900	4,6	-6,8
8.	Tayland	12 051 075	10 663 974	8 156 331	4,3	-23,5
9.	Hindistan	6 563 944	5 863 491	5 936 832	3,1	1,3
10.	Almanya	6 541 133	6 457 518	5 525 695	2,9	-14,4
11.	Avustralya	5 352 474	5 625 009	4 637 697	2,4	-17,6
12.	Vietnam	4 777 785	4 729 223	4 278 036	2,3	-9,5
13.	S. Arabistan	4 439 203	4 539 333	3 845 327	2	-15,3
14.	Hong Kong	3 730 142	3 390 402	3 380 789	1,8	-0,3
15.	BAE	2 873 676	3 728 404	2 888 200	1,5	-22,5
...	...	...	...	...	...	...
<b>34.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>451 788</b>	<b>428 210</b>	<b>477 070</b>	<b>0,3</b>	<b>11,4</b>

Kaynak: Trademap



**Ek-5: Türkiye'nin Malezya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>365 406</b>	<b>345 006</b>	<b>380 769</b>	<b>100</b>	<b>10,4</b>
1.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	36 341	43 926	41 799	11	-4,8
2.	7214	İnşaat demiri	103 342	46 279	34 181	9	-26,1
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	20 105	7 481	30 253	7,9	304,4
4.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	3 829	5 514	21 889	5,7	297
5.	2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	0	32 989	21 220	5,6	-35,7
6.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	11 442	12 413	16 675	4,4	34,3
7.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	22	649	16 175	4,2	2392,3
8.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	5 263	6 755	9 806	2,6	45,2
9.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	5 975	6 698	8 220	2,2	22,7
10.	1902	Makarnalar ve kuskus	5 207	5 317	7 949	2,1	49,5
11.	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	5 024	6 412	5 968	1,6	-6,9
12.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	9 062	5 977	5 800	1,5	-3
13.	8705	Özel amaçlı motorlu taşıtlar (kurtarıcılar, vinçli, itfaiye, beton karıştırıcı, yol süpürme, zift vb taşıtları)	0	0	4 581	1,2	0
14.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	4 610	6 145	3 996	1	-35
15.	6211	Spor, kayak ve yüzme kıyafetleri; diğer giyim eşyası	34	151	3 958	1	2521,2

Kaynak: Trademap

**Ek-6: Türkiye'nin Malezya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>2 132 979</b>	<b>1 859 832</b>	<b>1 989 991</b>	<b>100</b>	<b>7</b>
1.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	388 445	359 483	388 893	19,5	8,2
2.	4015	Vulkanize kauçuktan her türlü giyim eşyası ve aksesuarı (eldiven gibi)	106 784	96 845	192 530	9,7	98,8
3.	1513	Hindistan cevizi, palm çekirdeği, babassu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	79 067	64 513	67 800	3,4	5,1
4.	7601	İşlenmemiş alüminyum	302 753	99 537	63 608	3,2	-36,1
5.	5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	80 250	58 996	61 481	3,1	4,2
6.	3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialisterler, vb. (ilk şekilde)	26 026	56 150	58 737	3	4,6
7.	5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	64 520	61 169	55 359	2,8	-9,5
8.	3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	49 472	52 912	54 518	2,7	3
9.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	72 098	48 547	52 347	2,6	7,8
10.	1804	Kakao yağı	25 993	46 357	50 355	2,5	8,6
11.	5503	Sentetik devamsız lifler (işlem görmemiş)	62 262	69 484	49 914	2,5	-28,2
12.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	41 743	42 099	48 848	2,5	16
13.	3823	Sınai mono karboksilik yağ asitleri, rafinaj mahsulü asit yağları, sınai yağ alkolleri	37 526	42 541	46 517	2,3	9,3
14.	8542	Elektronik entegre devreler	40 204	34 839	43 790	2,2	25,7
15.	2917	Polikarboksilik asitler, anhidritleri, halojenürleri ve türevleri	44 953	33 403	32 774	1,6	-1,9

Kaynak: Trademap

# FİLİPİNLER

## ÜLKE PROFİLİ



## İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER .....	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM .....	4
3. DIŞ TİCARET .....	4
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR .....	7
5. TÜRKİYE ile TİCARET .....	8
EKLER: .....	10

# 1. GENEL BİLGİLER

## Başlıca Sosyal Göstergeler

<b>Resmi Adı</b>	Filipinler Cumhuriyeti
<b>Nüfus</b>	108,9 milyon (2020, tahmin)
<b>Dil</b>	Filipince
<b>Yüzölçümü</b>	300.179 km <sup>2</sup>
<b>Başkent</b>	Manila
<b>Başlıca Şehirleri</b>	Quezon, Manila, Davao, Caloocan, Cebu, Zamboanga, Taguig
<b>Yönetim Şekli</b>	Başkanlık
<b>Devlet Başkanı</b>	Rodrigo Duterte
<b>Para Birimi</b>	Peso (P)

## Coğrafi Konum

Filipinler 880'inde yerleşim bulunan 7107 ada ve adacıktan oluşmaktadır. Ülkenin kuzeyde Manila'nın da bulunduğu Luzon, orta kesimde Visayas ve güneyinde Mindanao olmak üzere başlıca üç ada grubu bulunmaktadır.

17 Bölge, 79 İl ve 1495 Belediye'den oluşmaktadır.

İklim tropikaldir. Sıcaklık 21-32 C arasında değişmektedir. Nemli (Haziran-Ekim) ve Kuru (Kasım- Mayıs) olmak üzere iki mevsim vardır.

## Siyasi ve İdari Yapı

Filipinler, ABD yönetim modeline dayalı, Başkanlık sistemiyle yönetilen çoğulcu bir demokrasidir. Yasama görevi, Temsilciler Meclisi ve Senato'dan oluşan iki meclisli Kongre, yürütme görevi ise, doğrudan halkoyuyla seçilen Başkan tarafından yürütülmektedir. Yasama organı, seçim bölgesi esasına göre seçilen 268 üyeli Temsilciler Meclisi ve ulusal oyla seçilen 24 üyeli Senato'dan oluşmaktadır.

1987 yılında yürürlüğe giren Anayasaya göre, yürütmenin başı, Devlet Başkanı ve Silahlı Kuvvetlerin Başkomutanı olan Başkan, 6 yıllık tek bir dönem için doğrudan halkoyuyla seçilmektedir. Anayasaya göre, Başkanın Temsilciler Meclisi'nin onayına bağlı olarak, azami 60 gün süreli sıkıyönetim ilan etme hakkı bulunmaktadır. Başkanın Meclis'i feshetme yetkisi bulunmamaktadır. Ayrıca, Başkanın yasalara ilişkin olarak kullanabileceği veto hakkı, yasama organının 2/3 çoğunluğuyla ilga edilebilmektedir.

Öte yandan, Başkan tarafından atanan ve Temsilciler Meclisi tarafından atamaları onaylanan Bakanlar Kurulu üyelerinin, "kuvvetler ayrılığı" ilkesi çerçevesinde Meclis üyesi olmamaları Anayasanın amir hükmüdür. Yasama organının alt kanadını oluşturan Temsilciler Meclisi üyeleri, üç yılda bir yapılan genel seçimlerle belirlenmektedir.

Yargı yetkisi bağımsız mahkemelerdedir.

## **Nüfus ve İstihdam**

Ülkenin nüfusunun 109 milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir. Nüfus artış oranı %1,6 civarındadır. Ülkede nüfus artış oranının yüksek olmasının başlıca nedenleri arasında Katolik Kilisesinin doğum kontrolüne karşı olmasının yanı sıra kültürel olarak büyük ailelerin tercih edilmesi de bulunmaktadır. Diğer taraftan gelir seviyesindeki artış ve kadınların çalışma hayatında daha çok yer almaya başlaması nüfus artışını sınırlandırabilecek sosyal gelişmelerdir.

Filipinler'in nüfusu oldukça gençtir. Nüfusun yaklaşık olarak %33,8'inin 15 yaşın altında olduğu tahmin edilmektedir.

Nüfus, başkent Manila ve komşu bölgesi olan merkezi Luzon'da yoğunlaşmış olup, Mindanao, Negros ve diğer güney adalarında dağınık ve seyrek. Nüfusun %47'si kentlerde yaşamaktadır. İşçilerin büyük bir kısmı ise sürekli ya da geçici olarak yurt dışında çalışmaya gitmektedirler.

Filipinler'de bir işçinin en fazla çalışma süresi günde 8 saat veya haftada 48 saat olarak belirlenmiştir. 6 çalışma gününün ardından 24 saatlik dinlenme hakkına sahiptirler.

Çalışma saatleri değişebilmekle birlikte 8 saati aşan süre fazla mesaiye girmektedir.

## **Doğal Kaynaklar ve Çevre**

Filipinler, maden kaynakları bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden biridir. Bakır, altın ve krom madenleri bakımından dünyanın en zengin rezervlerine sahiptir. Diğer önemli madenler arasında nikel, gümüş, kömür, alçıtaşı ve sülfür gelmektedir. Ayrıca kil, kireçtaşı, mermer, silikat ve fosfat açısından da zengindir. Palawan bölgesinde doğal gaz rezervleri bulunmaktadır.

Filipinler 1970 ve 80'lerde dünyanın ilk 10 altın ve bakır üretici ülkesi arasında olmasına rağmen, bugün düşük maden fiyatları, yüksek üretim maliyetleri ve altyapı yatırımlarındaki yetersizlikler nedeniyle anılan kaynaklarından yararlanamamaktadır. Hükümet madencilik alanına yabancı yatırımları çekmek amacıyla 2004 yılı Aralık ayında %100 yabancı sermayeli firmaların geniş çaplı madencilik yatırımlarına izin veren bir kanun çıkartmıştır.

Ülkenin doğal kaynakları, ada boyunca dağınık olarak yer almaktadır. Ancak, adanın üçte birinde daha araştırma yapılmamıştır. Bakır, nikel, kromit, altın, demir ülkedeki başlıca madenlerdir. Geniş ölçüde kömür ve linyit yatakları mevcuttur. Ayrıca, Malampaya arazilerindeki gaz rezervleri oldukça zengindir.

## 2. GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021	2022	2023	2025
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$) *	376,8	367,36	398,33	433,2	473,2	564,68
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %) *	6	-8,3	7,4	6,4	6,5	6,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$) *	3,512	3,373	3,602	3,858	4,151	4,806
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %) *	2,5	2,4	3	3	3	3
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%) **	-0,1	1,6	-1,5	-2,2	-2,2	-2,2
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%) *	26,2	19,1	19,3	20,1	20,7	21,8
İşsizlik (%) *	5,1	10,4	7,4	6,7	6,2	5,1
Nüfus (milyon) *	107,29	108,93	110,59	112,28	113,99	117,5

\* 2020'den itibaren tahmini veriler

\*\* 2019'dan itibaren tahmini veriler

Kaynak: IMF

### Ekonomik Yapı

Filipinler, Güney-Doğu Asya'nın gelişme yolundaki ülkeleri arasındadır. Ekonomik politika olarak pazar ekonomisi uygulanmakla birlikte birkaç sektörde tüketiciyi korumaya yönelik düzenleyici mekanizmalar kullanılmaktadır.

IMF verilerine göre Filipinler'in GSYİH'sı 2019 yılı itibarıyla cari fiyatlarla 1 trilyon doları aşmıştır. Milli gelir artışı son yıllarda %6'nın üzerinde gerçekleşmiştir.

Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'nın %57,3'ünü hizmet sektörü, %31,4'ünü sanayi sektörü, %11,3'ünü tarım sektörü oluşturmaktadır. Son yıllarda gelişen sektör; hizmetler sektörü, özellikle de mali sektör olmuştur. Tarım sektörünün payı ise hava koşullarına bağlı olması nedeniyle değişkendir.

Ülke dış ticaret açığına rağmen cari işlemler fazlası vermektedir. Yurt dışındaki Filipinli işçilerin ülkeye gönderdiği döviz ve turizm gelirleri bu fazlanın verilmesini sağlamaktadır.

## 3. DIŞ TİCARET

### Genel Durum

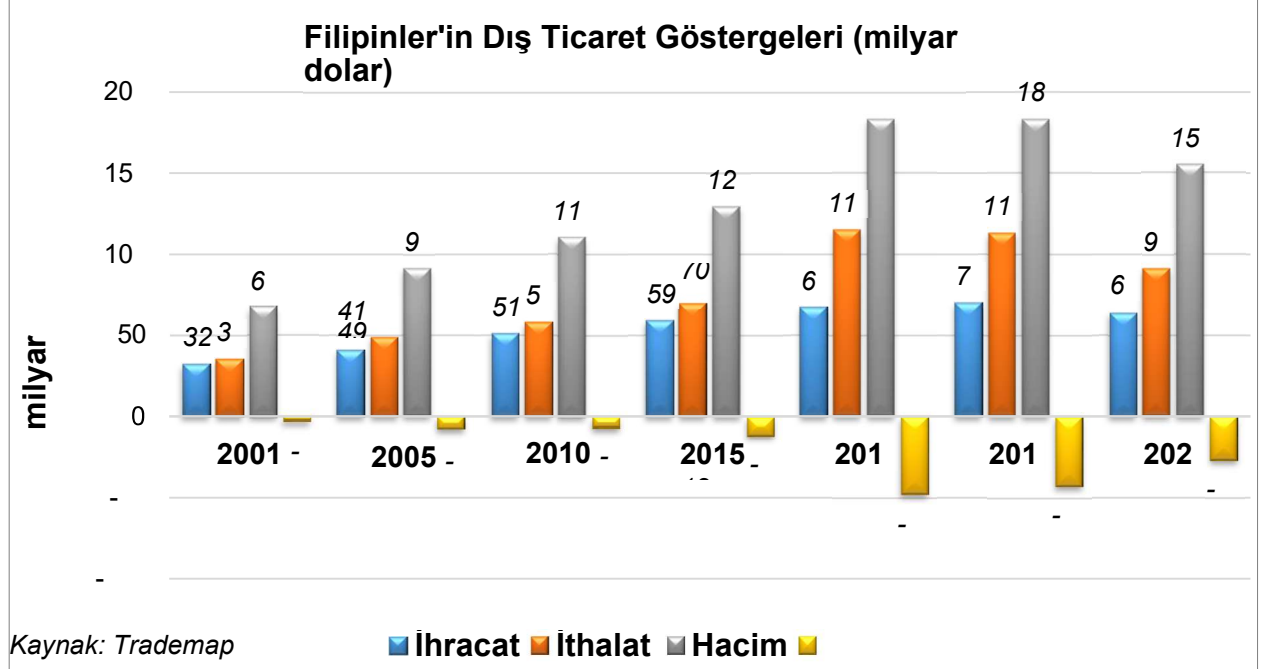
Filipinler dış ticarete açık veren bir ülkedir. 10 – 15 milyar dolar civarında seyreden dış ticaret açığı 2016 yılından itibaren 30 milyar doları aşmıştır. 2020 itibarıyla 27 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir.

Filipinler'in en önemli ihraç ürünü elektrikli makina ve cihazlardır. Bunu makine ve mekanik cihazlar, meyve, optik kablolar ile metal cevheri izlemektedir.

Filipinler'in en çok ithal ettiği ürünler ise elektrikli makina ve cihazlar, makine ve mekanik cihazlar, yakıt, motorlu taşıtlar, demir ve çelik, plastik ürünleri ve hububat ithal etmektedir.

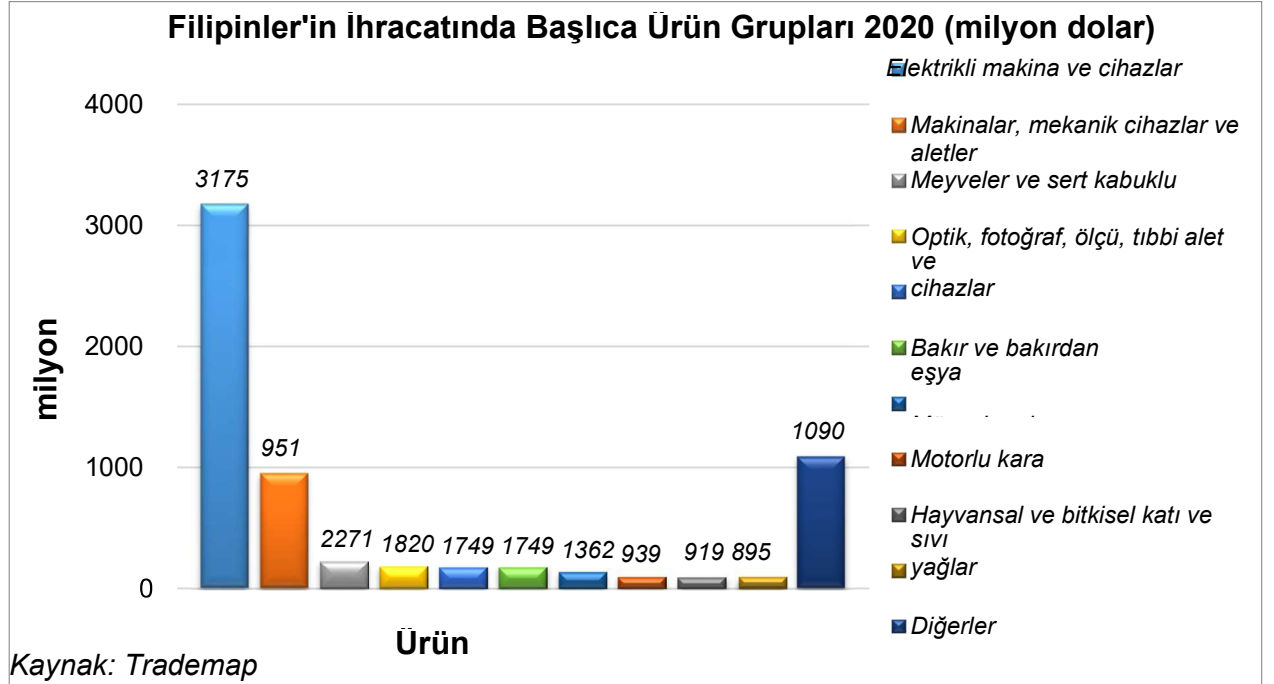
Filipinler en çok Japonya, ABD, Çin, Hong Kong, Singapur, Tayland, G. Kore ve Almanya'ya ihracat yaparken Çin, Japonya, ABD, G. Kore, Endonezya, Singapur, Tayland, Tayvan, Malezya ve Vietnam'dan en çok ithalat yapmaktadır.

## Ülkenin Dış Ticareti



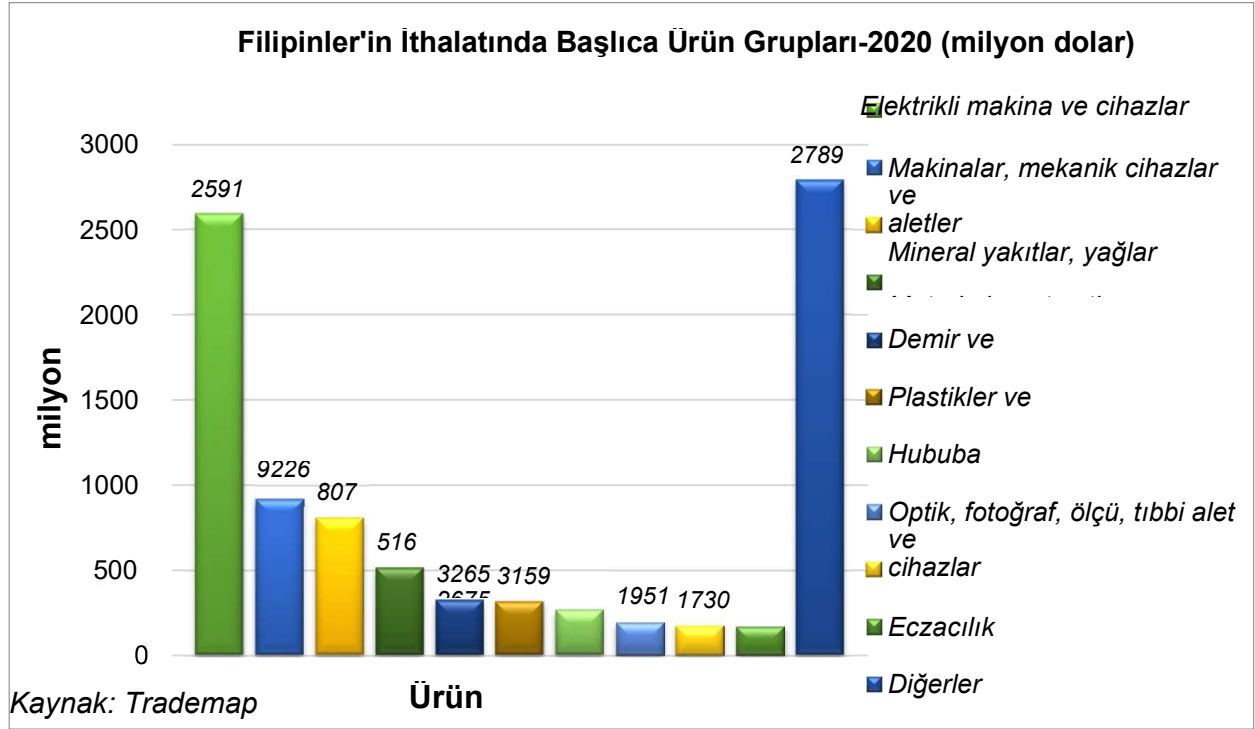
## Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



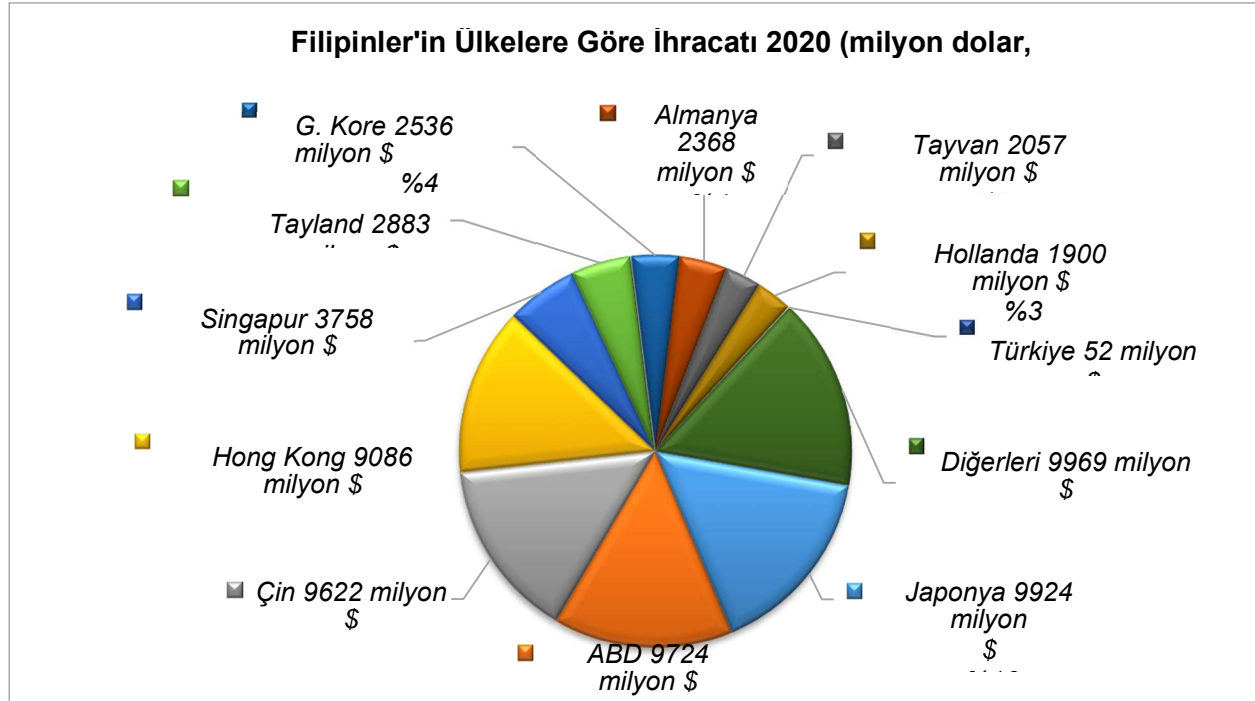


## İthalat

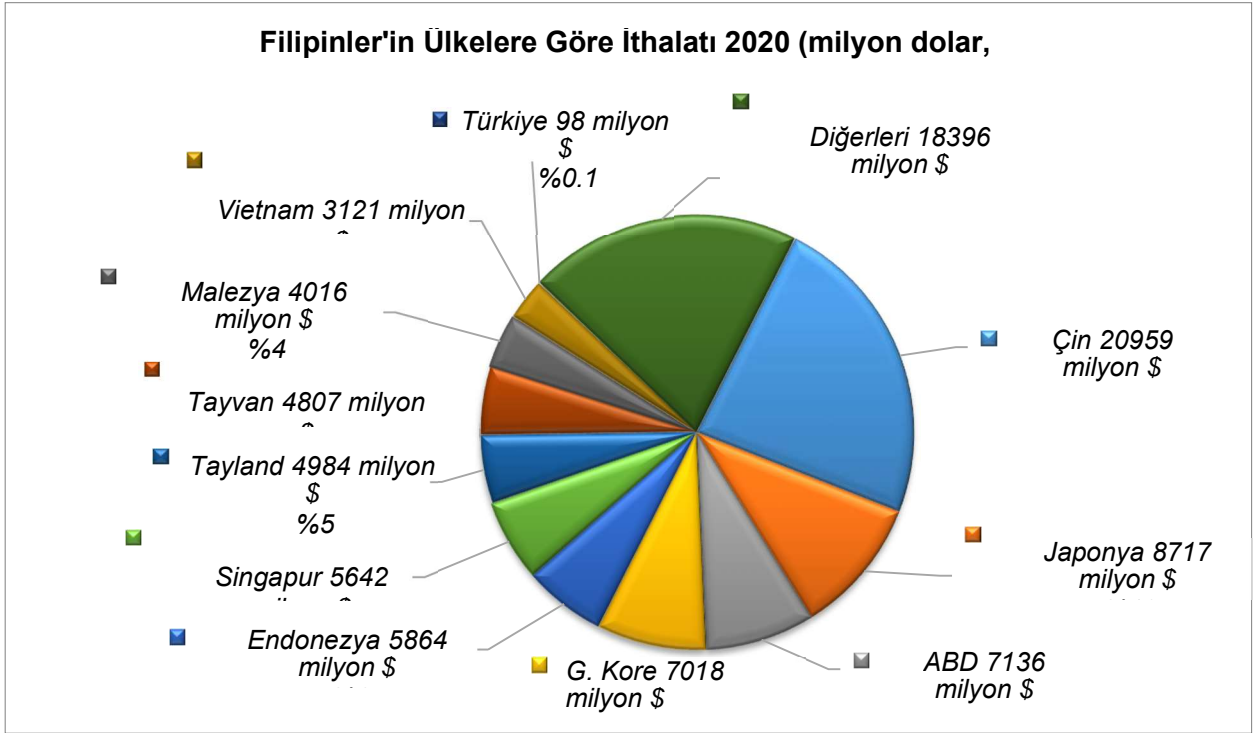


## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



## İthalat



## 4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

### Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Filipinler doğrudan yabancı yatırımlar bakımından diğer Güneydoğu Asya ülkeleri Endonezya, Malezya, Vietnam ve Tayland'ın oldukça gerisinde kalmıştır. 2017 yılında 8,7 milyar dolara ulaşan dış yatırımlar 2019 yılında 5 milyar dolara gerilemiştir. Ülkedeki doğrudan yabancı sermaye stoku ise 2019 yılı itibarıyla 88 milyar dolara ulaşmıştır.

### **Filipinler'deki Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları (milyon dolar)**

Yıllar	Miktar
2014	5.285
2015	4.447
2016	6.915
2017	8.704
2018	6.602
2019	4.996
<b>Doğrudan Yabancı Sermaye Stoku</b>	<b>87.993</b>

Kaynak: World Investment Report 2020, UNCTAD

Asya Pasifik'teki merkezi konumu ülkeyi uluslararası hava ve deniz taşımacılığının kesişme noktası yapmaktadır. Filipinler'den Asya'nın başlıca şehirlerine dört saatten az bir sürede

ulaşmak mümkündür. Ülke, yabancılar için Asya'da yaşanılabilir en rahat ülkelerin başında gelmektedir. Yüksek eğitilmiş İngilizce bilen çalışan ve yönetici bulmak kolaydır. Çalışma ücretleri ucuzdur.

Düşük işçilik ücretleri, iyi derecede İngilizce bilen çalışanların varlığı ve telekomünikasyon altyapısı ülkenin gelecek birkaç yıl içinde çekeceği yabancı yatırımları artıracığı beklenmektedir.

Yatırım konusunda detaylı bilgi <https://boi.gov.ph/> web sayfasından temin edilebilir.

## 5. TÜRKİYE ile TİCARET

### Genel Durum

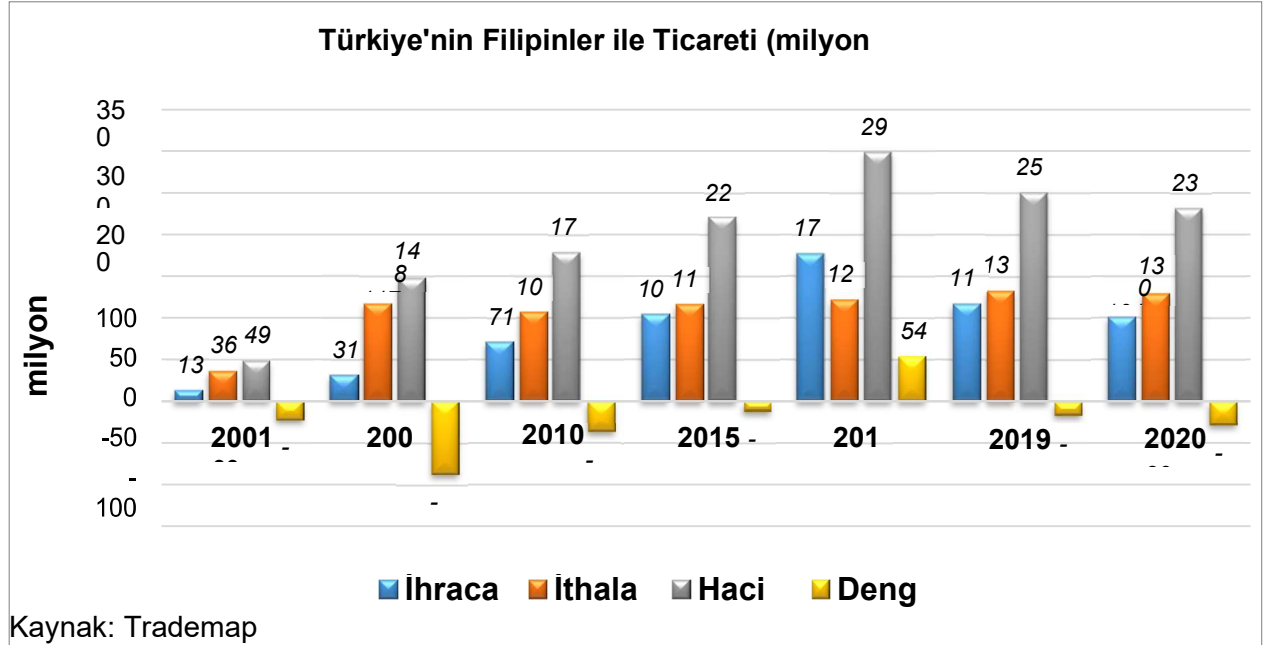
Türkiye'nin Filipinler'e ihracatı 177 milyon dolarla 2018 yılında en üst seviyesine ulaşmıştır. 2020 itibarıyla da 100 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Filipinler'den ithalatı 158 milyon dolarla 2012 yılında en üst seviyesine ulaşmış, 2017'de 146 milyon dolar, 2020 yılında ise 130 milyon dolar civarında gerçekleşmiştir.

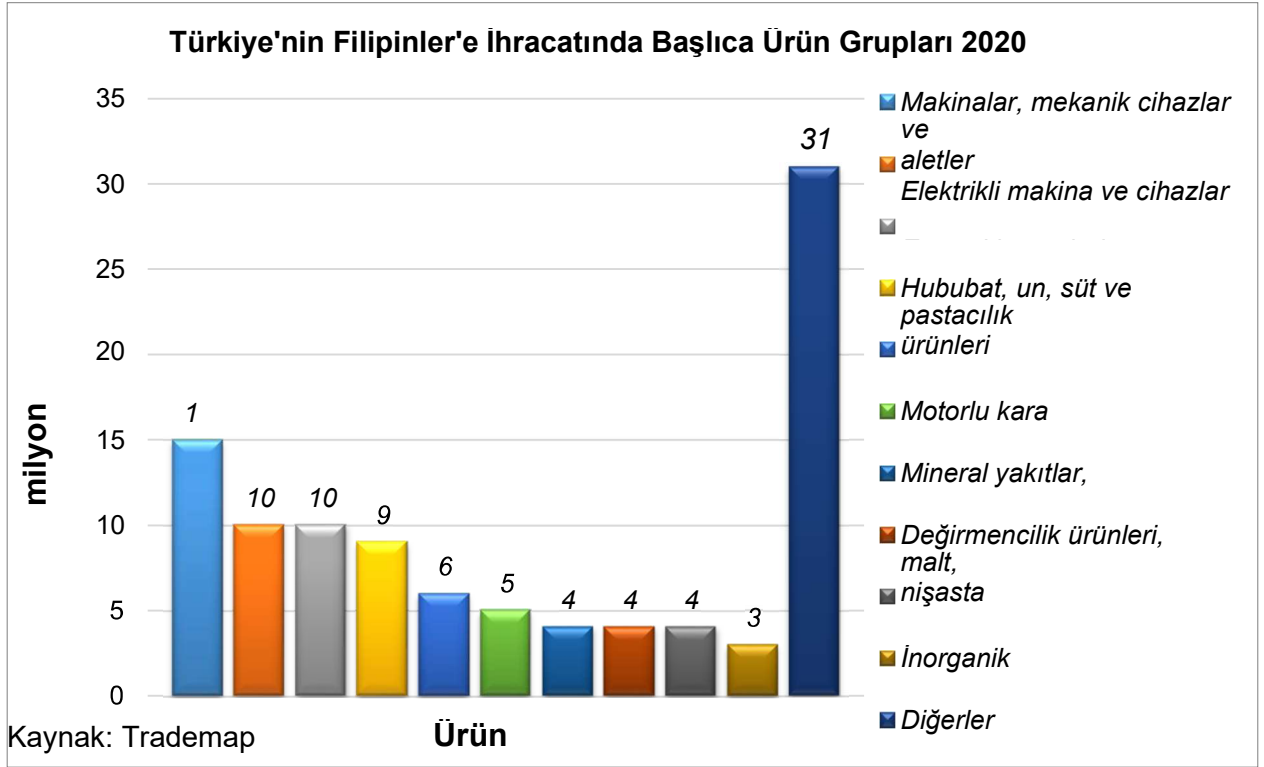
Türkiye Filipinler'e en çok makina ve mekanik cihazlar, elektrikli makine ve cihazlar, eczacılık ürünleri, unlu mamuller, etler, motorlu kara taşıtları, yakıt, değirmencilik ürünleri ve plastik ürünler ihraç etmektedir.

Türkiye'nin Filipinler'den en çok aldığı ürünler elektrikli makine ve cihazlar, makina ve mekanik cihazlar, optik kablolar, reçineler, tütün, saatler, hayvansal ve bitkisel yağlar, bakır eşya ve odun kömürü ithal etmektedir.

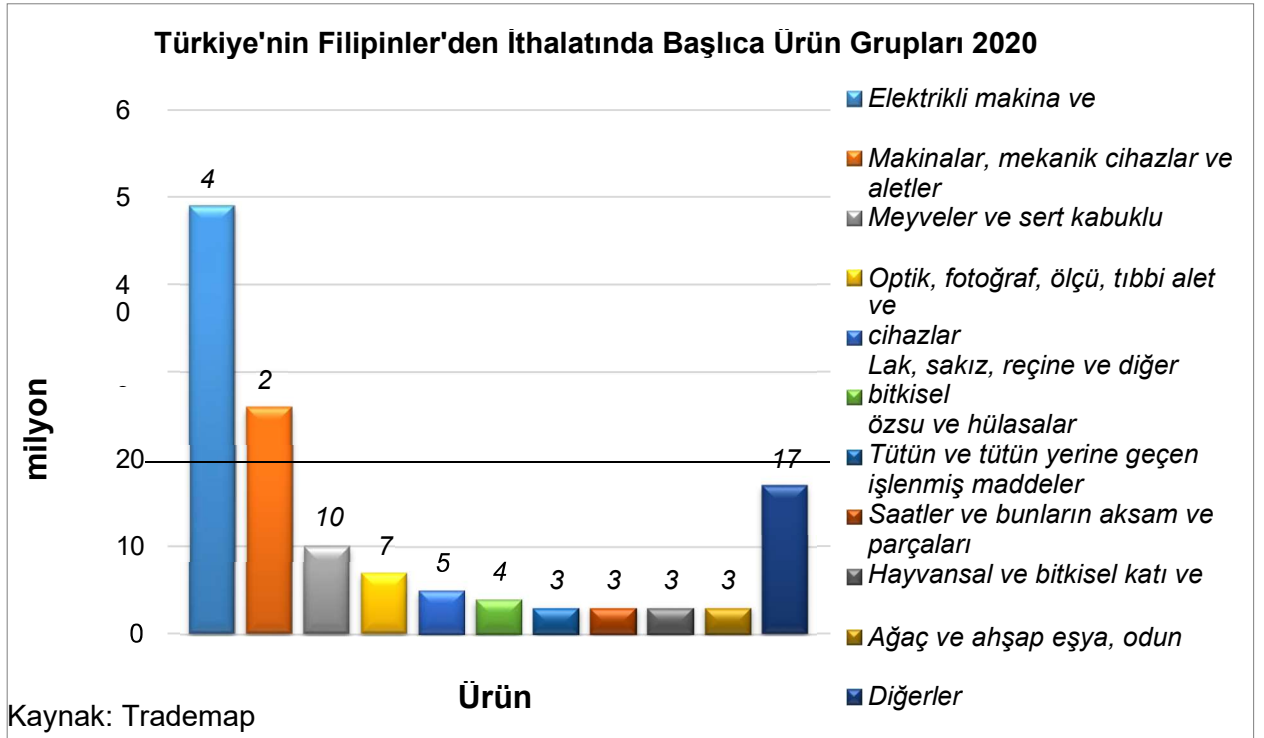
### Türkiye-Filipinler Dış Ticareti



## Türkiye'nin Filipinler'e İhracatında Başlıca Ürünler



## Türkiye'nin Filipinler'den İthalatında Başlıca Ürünler



**EKLER:*****EK-1: Filipinler'in İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİ P	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>67 487 925</b>	<b>70 334 023</b>	<b>63 879 430</b>	<b>100</b>	<b>-9,2</b>
1.	8542	Elektronik entegre devreler	13 711 396	18 991 451	20 220 164	31,7	6,5
2.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	4 375 989	4 687 864	3 338 768	5,2	-28,8
3.	8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	1 348 605	1 478 447	2 305 306	3,6	55,9
4.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	1 947 994	2 570 168	2 124 776	3,3	-17,3
5.	8443	Baskı yapmaya mahsus makineler; kopyalama ve faks makineleri; bunların aksam, parça ve aksesuarları	2 015 096	2 137 012	1 853 171	2,9	-13,3
6.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	2 082 581	1 992 083	1 767 913	2,8	-11,3
7.	0803	Muz (plantain dahil) (taze veya kurutulmuş)	1 504 778	1 930 879	1 608 278	2,5	-16,7
8.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	1 141 384	1 255 952	1 554 339	2,4	23,8
9.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	2 956 263	1 470 014	1 532 624	2,4	4,3
10.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1 137 187	1 374 437	1 266 281	2	-7,9
11.	2604	Nikel cevherleri ve konsantreleri	458 200	600 444	1 056 200	1,7	75,9
12.	8532	Sabit, değişken veya ayarlanabilir (ön ayar yapılabilir) elektrik kondansatörleri	684 816	655 392	879 920	1,4	34,3
13.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	1 028 911	960 338	840 375	1,3	-12,5
14.	1513	Hindistan cevizi, palm çekirdeği, babassu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	1 057 921	872 604	775 531	1,2	-11,1
15.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb)	899 267	903 540	750 755	1,2	-16,9

Kaynak: Trademap

**EK-2: Filipinler'in İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>115 119 184</b>	<b>112 908 749</b>	<b>90 758 564</b>	<b>100</b>	<b>-19,6</b>
1.	8542	Elektronik entegre devreler	16 913 300	13 463 103	13 081 270	14,4	-2,8
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	6 092 069	7 350 030	4 441 940	4,9	-39,6
3.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	2 617 808	3 275 156	3 272 728	3,6	-0,1
4.	8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	1 866 045	2 205 935	2 138 688	2,4	-3
5.	8703	Otomobiller	3 702 724	3 109 077	1 903 135	2,1	-38,8
6.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	946 818	1 441 869	1 808 801	2	25,4
7.	1001	Buğday ve mahlut	1 682 640	1 716 189	1 573 209	1,7	-8,3
8.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	1 849 297	1 861 890	1 478 354	1,6	-20,6
9.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	5 160 572	3 468 523	1 346 246	1,5	-61,2
10.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 280 589	1 362 106	1 311 970	1,4	-3,7
11.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1 762 329	1 889 686	1 143 271	1,3	-39,5
12.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	1 836 331	1 228 787	1 066 303	1,2	-13,2
13.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	880 389	1 203 224	1 048 166	1,2	-12,9
14.	8711	Motosikletler (mopedler dahil) ve bir yardımcı motoru bulunan tekerlekli taşıtlar (sepetli olsun olmasın); sepetler	1 308 307	1 442 265	1 006 055	1,1	-30,2
15.	2304	Soya fasulyesi yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı atıklar	1 124 243	1 075 994	965 461	1,1	-10,3

Kaynak: Trademap

**EK-3: Filipinler'in Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>67 487 925</b>	<b>70 334 023</b>	<b>63 879 430</b>	<b>100</b>	<b>-9,2</b>
1.	Japonya	9 473 708	10 632 444	9 924 293	15,5	-6,7
2.	ABD	10 550 142	11 465 402	9 723 852	15,2	-15,2
3.	Çin	8 698 668	9 628 984	9 621 918	15,1	-0,1
4.	Hong Kong	9 554 212	9 621 663	9 085 615	14,2	-5,6
5.	Singapur	4 234 412	3 825 146	3 758 277	5,9	-1,7

6.	Tayland	2 716 756	2 957 716	2 882 609	4,5	-2,5
7.	G. Kore	2 542 279	3 208 783	2 536 235	4	- 21
8.	Almanya	2 808 993	2 708 233	2 368 154	3,7	-12,6
9.	Tayvan	2 472 921	2 231 730	2 057 015	3,2	-7,8

10.	Hollanda	2 480 700	2 257 284	1 900 066	3	-15,8
11.	Malezya	1 929 602	1 802 807	1 754 580	2,7	-2,7
12.	Vietnam	943 781	1 259 789	1 273 647	2	1,1
13.	Hindistan	589 749	533 638	551 311	0,9	3,3
14.	Meksika	606 687	670 784	545 623	0,9	-18,7
15.	Fransa	1 118 740	798 329	472 711	0,7	-40,8
...	...	...	...	...	...	...
<b>38.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>46 622</b>	<b>54 035</b>	<b>52 391</b>	<b>0,1</b>	<b>- 3</b>

Kaynak: Trademap

***EK-4: Filipinler'in Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)***

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>115 119 184</b>	<b>112 908 749</b>	<b>90 758 564</b>	<b>100</b>	<b>-19,6</b>
1.	Çin	22 579 343	25 749 016	20 958 563	23,1	-18,6
2.	Japonya	11 396 632	10 748 257	8 716 882	9,6	-18,9
3.	ABD	8 322 048	8 225 453	7 136 033	7,9	-13,2
4.	G. Kore	11 503 052	8 502 307	7 018 492	7,7	-17,5
5.	Endonezya	6 789 011	6 978 545	5 863 570	6,5	- 16
6.	Singapur	6 310 796	6 757 943	5 642 467	6,2	-16,5
7.	Tayland	7 948 351	7 024 950	4 984 050	5,5	-29,1
8.	Tayvan	5 748 256	4 858 147	4 807 319	5,3	- 1
9.	Malezya	4 285 726	4 708 796	4 015 523	4,4	-14,7
10.	Vietnam	3 225 058	3 618 854	3 121 310	3,4	-13,7
11.	Hong Kong	3 198 179	3 675 161	2 786 670	3,1	-24,2
12.	Almanya	2 507 323	2 843 738	1 952 606	2,2	-31,3
13.	Hindistan	1 784 025	1 835 725	1 596 197	1,8	- 13
14.	Avustralya	1 537 897	1 465 872	830 960	0,9	-43,3
15.	Rusya	1 300 483	1 011 469	827 127	0,9	-18,2
...	...	...	...	...	...	...
<b>47.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>178 034</b>	<b>126 379</b>	<b>98 029</b>	<b>0,1</b>	<b>-22,4</b>

Kaynak: Trademap

***Ek-5: Türkiye'nin Filipinler'e İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİ P	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>176 929</b>	<b>116 763</b>	<b>101 092</b>	<b>100</b>	<b>-13,4</b>
1.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	6 210	13 427	9 753	9,6	-27,4
2.	1902	Makarnalar ve kuskus	2 445	5 472	8 510	8,4	55,5
3.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	900	1 588	6 180	6,1	289,2



4.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve	2 200	3 208	5 562	5,5	73,4
----	------	---	-------	-------	-------	-----	------

		endüktörler					
5.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	365	782	4 015	4	413,4
6.	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	0	3 611	3 801	3,8	5,3
7.	1101	Buğday unu	12 528	6 091	3 119	3,1	-48,8
8.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	3 646	3 683	2 994	3	-18,7
9.	8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	473	431	2 692	2,7	524,6
10.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri	2 352	2 428	2 650	2,6	9,1
11.	0404	Peynir altı suyu ve tabii süt bileşenlerinden ibaret diğer ürünler	2 328	1 945	2 615	2,6	34,4
12.	2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purlar, sigarillolar ve sigaralar	7 197	0	2 591	2,6	0
13.	7409	Bakır saclar, levhalar, yapraklar ve şeritler (kalınlıkları 0,15 mm. yi geçenler)	3 333	2 140	2 373	2,3	10,9
14.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	3 938	2 359	2 369	2,3	0,4
15.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	1 000	852	1 841	1,8	116,1

Kaynak: Trademap

### ***Ek-6: Türkiye'nin Filipinler'den İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİ P	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>122 444</b>	<b>133 189</b>	<b>129 707</b>	<b>100</b>	<b>-2,6</b>
1.	8542	Elektronik entegre devreler	20 543	27 430	18 519	14,3	-32,5
2.	8443	Baskı yapmaya mahsus makinalar; kopyalama ve faks makinaları; bunların aksam, parça ve aksesuarları	14 144	17 511	12 227	9,4	-30,2
3.	0801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	12 793	11 688	9 715	7,5	-16,9
4.	8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	1 650	4 273	7 937	6,1	85,7
5.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	6 759	6 615	6 915	5,3	4,5

6.	1302	Bitkisel özsu ve hūlasalar, pektik maddeler, pektinatlar, pektatlar, agar- agar, bitkilerden yapışkan sıvı vb.	2 454	3 791	4 860	3,7	28,2
7.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte	4 555	4 552	4 169	3,2	-8,4

		edilmiş piezo elektrik kristaller					
8.	2403	Homonize edilmiş tütün ve tütün yerine geçen madde h�lasaları ve esansları	0	0	3 381	2,6	0
9.	8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb)	2 926	3 161	3 246	2,5	2,7
10.	9001	Optik lifler, demetleri, kabloları; polarizan maddeler; mercekler (kontakt lensler dahil), prizmalar, aynalar vb eleman	4 190	3 636	3 037	2,3	-16,5
11.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (�rneğin; redresörler) ve endüktörler	3 290	2 773	3 003	2,3	8,3
12.	1513	Hindistan cevizi, palm çekirdeği, babassu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	650	450	2 987	2,3	563,8
13.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	138	0	2 974	2,3	0
14.	9102	Kol saatleri, cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçları dahil) (91.01 pozisyonundakiler hariç)	170	1 855	2 533	2	36,5
15.	4402	Odun kömürü	661	2 032	2 425	1,9	19,3

Kaynak: Trademap

# KAMBOÇYA ÜLKE PROFİLİ



## İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM .....	4
3. DIŞ TİCARET .....	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR .....	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET .....	12
EKLER: .....	14

## 1. GENEL BİLGİLER

### Başlıca Sosyal Göstergeler

<b>Nüfus</b>	15,8 milyon
<b>Dili</b>	Kmerce, Cham dili
<b>Etnik Yapı:</b>	Nüfusun % 90'ı Kmer, % 10'u Vietnamlı, Çinli ve diğer
<b>Yönetim Biçimi</b>	Meşruti monarşi
<b>Para Birimi</b>	Riel (1 ABD Doları: 4,110 Riel)
<b>Başkent</b>	Punom Pen
<b>Yüzölçümü</b>	181.035 km <sup>2</sup>

### Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler (UN), Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO), Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı (UNIDO), Güneydoğu Asya Uluslar Birliği (ASEAN), Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (IAEA), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Parlamentolar arası Birlik (IPU)

### Coğrafi Konum

Kamboçya, Güneydoğu Asya'da yer alan bir ülkedir. Kuzeyden ve batıdan Tayland, güneyden ve doğudan Vietnam ile komşudur. Kuzey batıda ise Laos ile komşudur. Bunun yanında, Tayland Körfezi'ne bakan bir sahil şeridinde de sahiptir. Kuzeyde Dangrek Dağı ve güney batıda Cardamom Dağları doğal sınırları oluşturmaktadır. Tonle Sap Gölü, Mekong ve Bassac Nehirleri ülkenin en önemli su kaynaklarıdır. Kamboçya sahip olduğu ormanlık alanın yoğunluğu bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden birisidir. Ancak ülkede ormanlık alanlar alarm verecek düzeyde azalmaktadır.

### Siyasi ve İdari Yapı

İlk insan yerleşimlerinin M.Ö. 2000'li yıllara tarihlendiği Kamboçya coğrafyasında kurulan ilk devletin M.S. 1-6. yüzyıllar arasında varlığını sürdürmüş olan Funan Devleti olduğu bilinmektedir.

Bununla birlikte, bugünkü Kamboçya'nın da dahil olduğu Güneydoğu Asya topraklarının büyük bölümünde, 9-15.yüzyıllar arasında hüküm sürmüş olan Angkor İmparatorluğu, tarihsel olarak Kmer coğrafyasında kurulmuş en etkin devlet olarak nitelendirilmektedir.

Angkor İmparatorluğu'nun 1432 yılında tarih sahnesinden çekilmesinin ardından bölgede siyasi açıdan istikrarsız bir döneme girilmiştir. Bu yüzyıllarda Kamboçya'da yerel güce sahip yönetimler kurulmuş, Vietnam ve Siyam (Tayland) etnik kökenli grupların bölge üzerinde hakimiyet mücadelesi söz konusu olmuştur.

1863 yılında Fransız idaresine giren Kamboçya, bağımsızlığını 1953'te kazanmıştır.

1975-1979 yılları arasında Kamboçya'da yönetimi elinde bulunduran Kızıl Kmerler rejiminin yol açtığı tahribatın yanı sıra, komşu Tayland ve Vietnam'da yaşanan ve bölgenin istikrarını olumsuz yönde etkileyen gelişmeler Kamboçya'nın yakın siyasi tarihinde etkili olmuştur.

Ülkedeki iç karışıklıklar 1980'li yıllarda da devam etmiş, bununla birlikte, Birleşmiş Milletler (BM) tarafından yürütülen müzakereler neticesinde iç barış sağlanarak 1991 yılında BM gözetiminde geçici bir yönetim kurulmuştur.

1993 yılında "Kamboçya Krallığı" adını alan ülke, o tarihten bu yana meşruti monarşi ile yönetilmektedir.

Mevcut Kral Norodom Sihamoni, 2004 yılında tahta çıkmıştır. Parlamento, 125 üyeli Ulusal Meclis ve 62 üyeli Senato'dan oluşmaktadır.

Kamboçya'da 29 Temmuz 2018 tarihinde yapılan son Genel Seçimlerde Başbakan Hun Sen liderliğindeki Kamboçya Halk Partisi (Cambodian People's Party- CPP), ülke çapında almış olduğu %77,36'lık oy oranıyla, Ulusal Meclisteki 125 milletvekilliğinin tümüne sahip olmuştur.

## **Nüfus ve İstihdam**

Kamboçya nüfusunun % 90'ı Kamboçyalıdır. Ülkedeki diğer etnik gruplar Çinliler, Vietnamlılar, dağ kabileleri ve Laoslulardır. Theravada Budizmi ülkedeki nüfusun % 95'inin dinidir. İslamiyet ve Hristiyanlık da belli kesimler tarafından kabul edilen dinlerdir. Ülkedeki nüfusun % 2'sinin Müslüman olduğu tahmin edilmektedir. Khmerce ülkenin resmi dilidir ve ülkenin % 95'i tarafından kabul edilmektedir. Bazı kentlerde Fransızca konuşulurken İngilizce de giderek artan bir şekilde popüler hale gelmektedir.

Ülke nüfusunun % 80'i kırsal alanlarda yaşamaktadır.

Kamboçya'da işgücünün yaklaşık olarak % 65-70'i geçimlik tarımla uğraşmaktadır. Çoğunluğu kadın olan 300.000 kişi tekstil sektöründe, 300.000 kişi turizm sektöründe ve 50.000 kişi de inşaat sektöründe istihdam edilmektedir. Kamboçya'da formel sektör işgücüne yeni katılan kişilere istihdam yaratamamaktadır. Yeteri kadar eğitilmemiş işgücü Kamboçya'da yatırım yapmak isteyen firmalar açısından önemli bir sorundur.

## **Doğal Kaynaklar**

Ülkenin doğal kaynakları olarak petrol ve gaz, kereste, değerli taş, demir cevheri, manganez, fosfat sayılabilir



## 2. GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	26,73	25,95	27,24	29,12	31,31	33,81	36,54	39,53
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	7	-3,5	4,2	6	6,3	6,6	6,7	6,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	1 713	1 655	1 720	1 821	1 938	2 072	2 217	2 375
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2	2,9	3,1	2,8	3	3	3	3
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-15,8	-12,5	-18	-14,6	-8,5	-7,5	-6,4	-6,3
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	23,9	22	23	23,5	23,2	23	23	23
Nüfus (milyon)	15,6	15,68	15,84	15,99	16,15	16,32	16,48	16,64

Kaynak: IMF

Ülke oldukça fakirdir. Ana geçim kaynağı tekstil ve tarımdır. Tarım ürünleri içerisinde pirinç çoğu Asya ülkesinde olduğu gibi önemli yer tutar. Turizm son yıllarda gelişme göstermektedir.

IMF verilerine göre GSYİH 2019 yılında cari fiyatlara göre 26,7 milyar Dolar olarak gerçekleşmiş; büyüme oranı ise % 7,05 olmuştur. Ülke ekonomisi 2020 yılında ise % 3,5 oranında küçülmüştür. 2021 yılında % 4,2 ve 2022 yılında ise % 6 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Buna bağlı olarak cari fiyatlarla 2019 yılında 1.713 ABD Doları ve 2020 yılında 1.655 ABD Doları olan kişi başına düşen milli gelirin, 2021 yılında 1.720 ABD Doları ve 2022 yılında ise 1.821 ABD Doları olması beklenmektedir.

Ülkenin GSYİH cari fiyatlara göre 2020 yılında % 3 oranında azalarak 25,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında 27,2 milyar dolar, 2022 yılında ise 29,1 milyar dolar olması beklenmektedir.

2020 yılında %2,9 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranınının 2021 yılında % 3,1 ve 2022 yılında ise % 2,8 olacağı tahmin edilmektedir. Cari ödemeler dengesinin GSYİH'ya oranı 2020 yılında % 12,5 oranında açık vermiş, 2021 yılında artarak % 18 ve 2022 yılında ise % 14,6 oranında açık vermesi beklenmektedir.

### 3. DIŞ TİCARET

#### Genel Durum

Kamboçya'nın dış ticaret hacmi 1999'da ASEAN ve 2004'te DTÖ'ye üye olmasıyla birlikte her yıl artmıŐtır. ITC Trademap verilerine göre ÷lke dış ticarete fazla veren bir ÷lke konumundadır. Ancak ÷lke ihracatı ithalata bağımlı olduğu için ihracatla birlikte ithalat da artmaktadır.

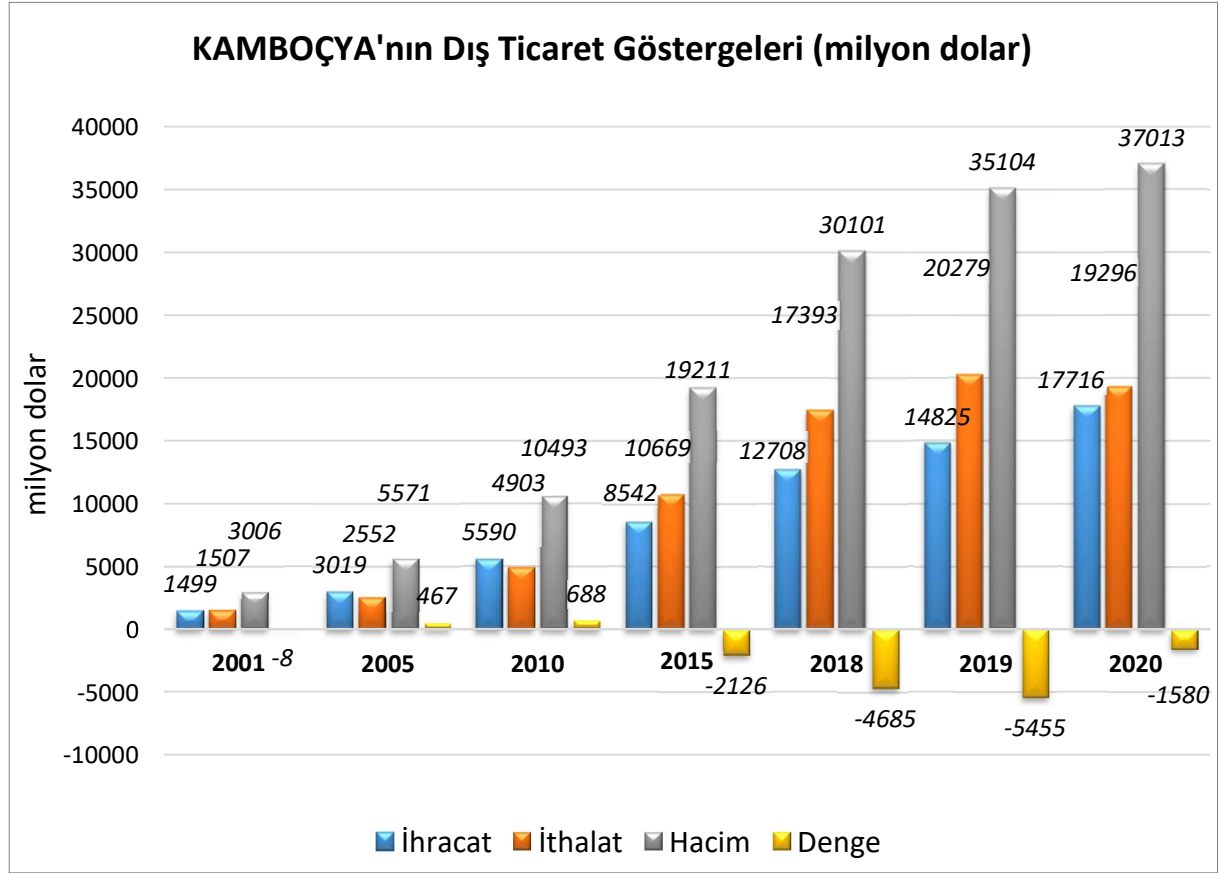
Kamboçya'nın ihraç ettiği ürünlere bakılacak olursa, ÷lkenin tekstil ve hazır giyim ihracatının toplam ihracat içindeki payının oldukça yüksek olduğu gör÷lmektedir.

Kamboçya'nın ithalata bağımlı üretim yapısını yansıtır biçimde, ihracatında en önemli sektör olan tekstil ve hazır giyim üretiminde kullanılmak üzere hammadde ithalatı önde gelmektedir.

Kamboçya'nın ihracatına ÷lkeler açısından bakılacak olursa, ABD ve AB üyesi ÷lkelere gerçekleştirilen ihracat, toplam ihracatın yaklaşık olarak yarısını oluşturmaktadır. Bunu yanında bir diğer önemli ihracat noktası da Hong Kong'dur. Hong Kong'a gerçekleştirilen ihracatın toplam ihracata oranı yaklaşık olarak % 25'tir.

Kamboçya'nın ithalatında ASEAN ÷lkeleri ve diğer Asya ÷lkeleri ağırlıklı yer tutmaktadır. Kamboçya toplam ithalatının % 34'ünü ASEAN üyesi ÷lkelerden gerçekleŐtirmektedir. Büyük Çin'den gerçekleştirilen ithalat ise toplam ithalatın % 46'sını oluşturmaktadır.

## Ülkenin Dış Ticareti



Kaynak: Trademap

2020 yılı rakamları değerlendirildiğinde Kamboçya'nın toplam dış ticaret hacminin 35,1 milyar dolara ulaştığı görülmektedir. Buna göre Kamboçya'nın ihracatı 2020 yılında 17,7 milyar dolar, ithalatı ise 17,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılında 17,7 milyar dolarlık (%19,5 artan) ihracatla dünyada 79. sırada olan Kamboçya'nın ihracat yaptığı başlıca ülkeler ABD (%30,1), Singapur (%14,8) ve Çin (%6,1) 'dir. Ülkenin ihracatında Türkiye %0,1 pay ile 36. sırada yer almaktadır.

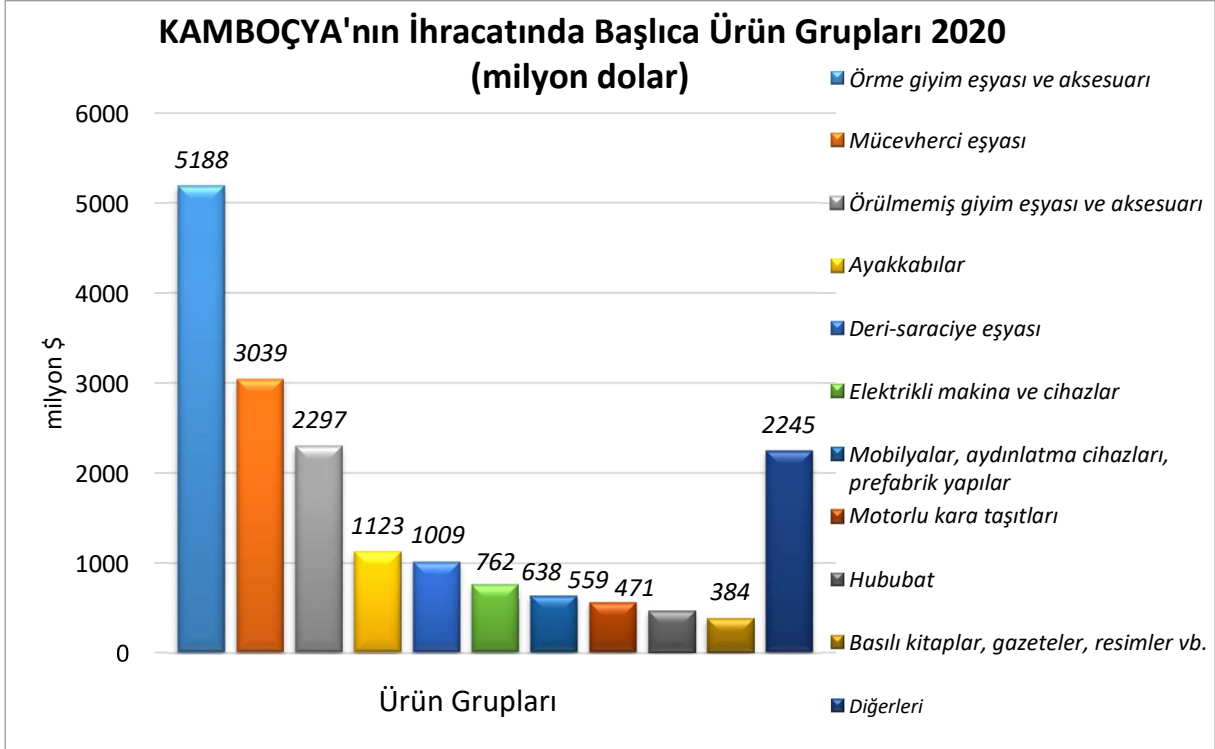
Ülkenin 2020 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)(%17), Kazak, Süveter v.b. (%6,9) ve Deri-Kösele çanta (%5,5).

2020 yılında 17,3 milyar dolarlık (% 21 artan) ithalatla dünyada 76. sırada yer alan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler arasında Çin % 36,8 ile 1. Sırada, Tayland % 14,9 ile 2.sırada, Vietnam, %13,8 ile 3.cü sırada Türkiye ise % 0,1 ile 32. Sırada yer almaktadır.

2020 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise Diğer örme mensucat (% 15,1) ve Petrol Yağları (% 8,8)'dir.

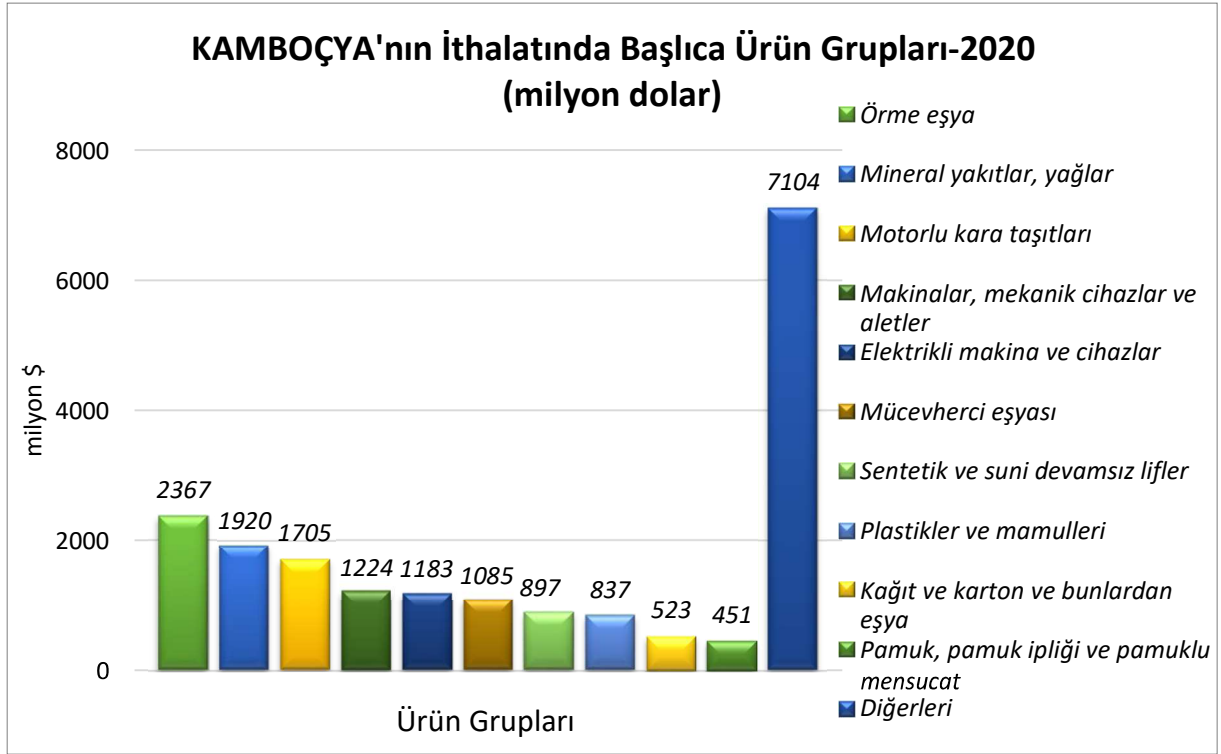
## Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak: Trademap

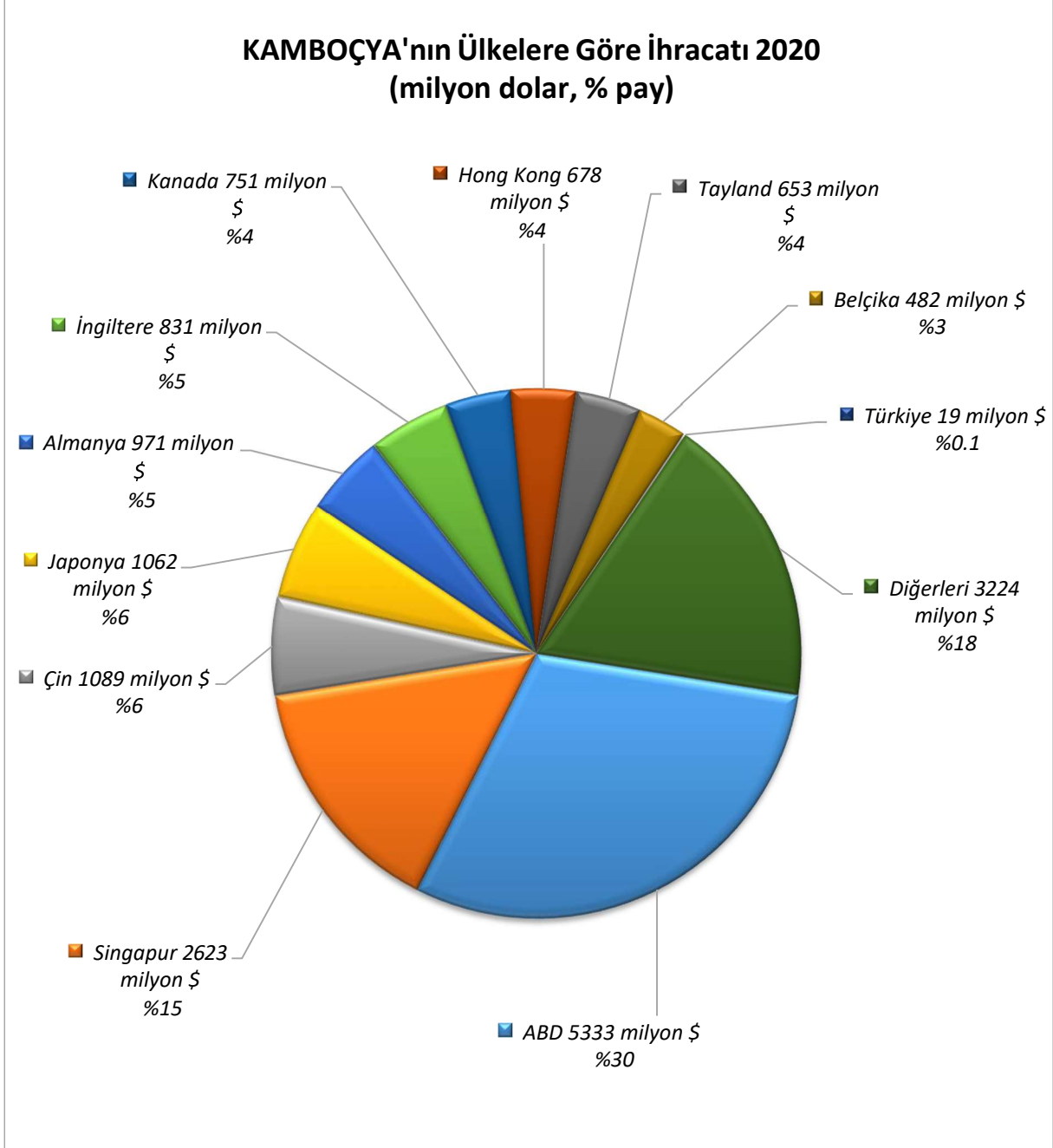
## İthalat



Kaynak: Trademap

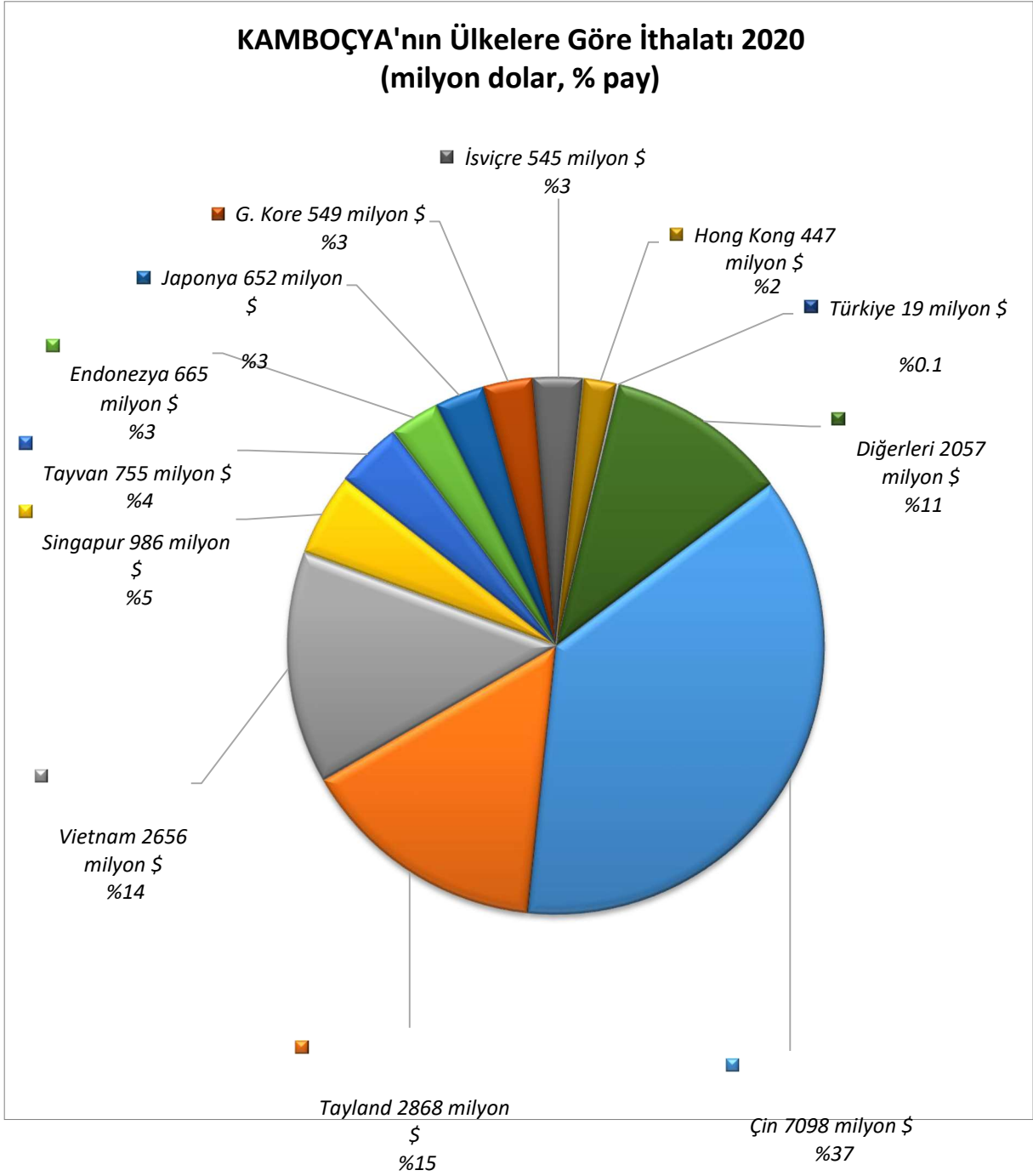
## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak: Trademap

## İthalat



Kaynak: Trademap

#### 4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

##### Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

##### *Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri, Milyon Dolar*

Veriler	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ülkeye giren DYY	1.82	2.48	2.79	3.21	3.66	2.80	3.40
Ülkeden çıkan DYY	0.09	0.08	0.12	0.12	0.10	0.13	0.12
Net DYY	1.73	2.40	2.67	3.09	3.56	2.67	3.28
DYY stoğu	15.690	18.170	20.960	24.170	27.830	30.630	34.030



## 5. TÜRKİYE ile TİCARET

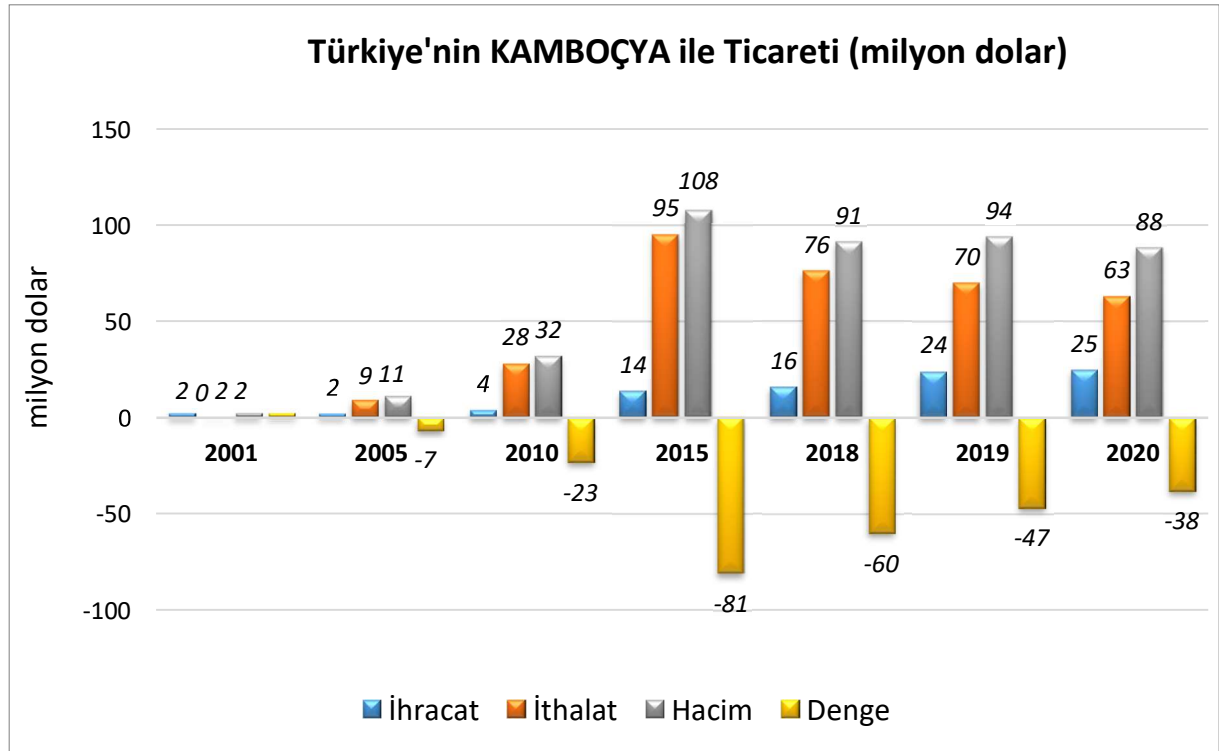
### Genel Durum

2020 yılında Kamboçya'ya ihracatımız bir önceki yıla göre % 5,7 artış göstermiş ve 25 milyon dolar olmuştur. 2020 yılında ithalat yaptığımız ülkeler arasında 145. sıradadır. 2020 yılında ülkeden ithalatımız ise bir önceki yıla göre % 10,1 azalarak 63 milyon dolar olmuştur. 2020 yılında ithalat yaptığımız ülkeler arasında 99. sırada yer almaktadır.

Ülkemizin Kamboçya'ya ihracatındaki başlıca ürünler Pamuklu mensucat, Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış) ve Tatlı Bisküvi ve Gofretler olarak sıralanmaktadır. Kamboçya'nın ihracatı tekstil ürünlerine dayanmaktadır ve bu yapı ülkemize gerçekleştirdiği ihracata da yansımaktadır.

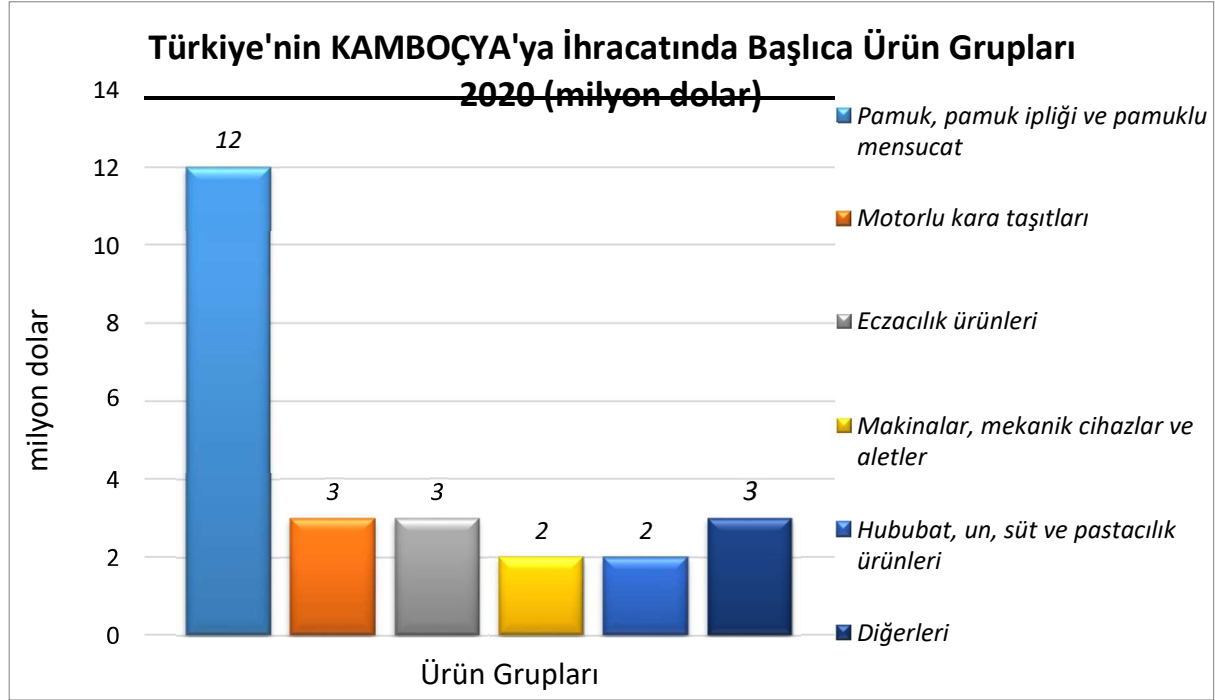
2020 yılında Kamboçya ile ticarete Türkiye'nin 38 milyon dolar dış ticaret açığı verdiği gözlenmektedir.

### Türkiye-Kamboçya Dış Ticareti



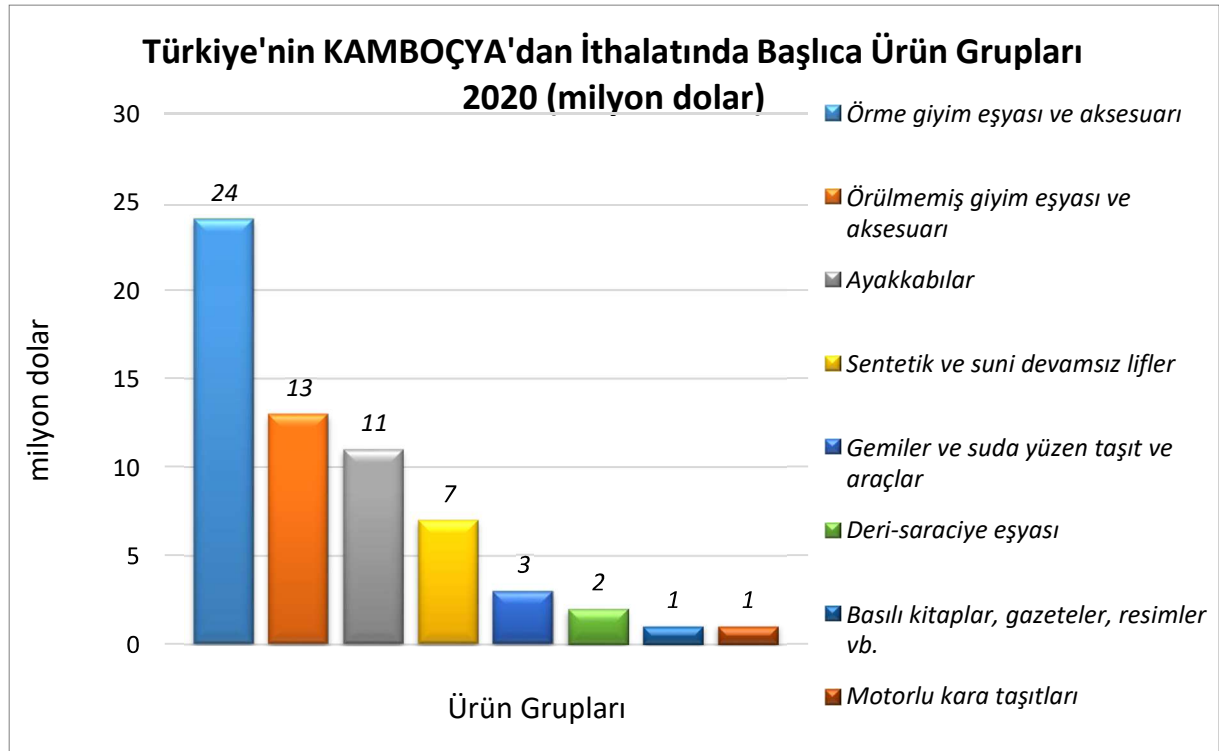
Kaynak:Trademap

## Türkiye'nin Kamboçya'ya İhracatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

## Türkiye'nin Kamboçya'dan İthalatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

**EKLER:*****EK-1: Kamboçya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>12 707 908</b>	<b>14 824 722</b>	<b>17 716 469</b>	<b>100</b>	<b>19,5</b>
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	31 698	388 492	3 011 285	17	675,1
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	767 528	1 255 729	1 230 973	6,9	-2
4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	556 464	1 082 422	978 379	5,5	-9,6
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	1 676 759	1 202 913	972 846	5,5	-19,1
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	1 370 624	984 054	785 108	4,4	-20,2
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	437 819	847 597	775 058	4,4	-8,6
8712	Motorsuz bisikletler ve diğer motorsuz tekerlekli taşıtlar (üç tekerlekli dağıtım amaçlı bisikletler dahil)	376 145	413 264	529 694	3	28,2
1006	Pirinç	419 289	421 107	470 666	2,7	11,8
6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	1 133 204	661 430	468 588	2,6	-29,2
6108	Kadın ve kız çocuk için kombinezon, jüp veya jüpon, slip ve külot, gecelik, pijama, lizöz, bornoz vb. eşya (örme)	486 601	430 299	454 839	2,6	5,7
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	289 314	567 090	438 021	2,5	-22,8
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	521 102	584 664	400 177	2,3	-31,6
6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	368 943	339 518	395 141	2,2	16,4
4907	Posta, damga vb. pullar; banknot, hisse senedi, çek defterleri, tahvil vb.	308	882	382 072	2,2	43218,8
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	37 890	128 793	374 545	2,1	190,8

Kaynak: Trademap

**EK-2: Kamboçya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>17 393 051</b>	<b>20 279 485</b>	<b>19 296 193</b>	<b>100</b>	<b>-4,8</b>
6006	Diğer örme mensucat	1 209 034	1 182 514	1 430 851	7,4	21
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 523 370	1 723 011	1 211 910	6,3	-29,7
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	501 283	92 656	1 045 102	5,4	1027,9
6004	Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)	1 404 297	1 402 916	882 733	4,6	-37,1
5515	Sentetik devamsız liflerden diğer dokunmuş mensucat	741 540	729 337	642 629	3,3	-11,9
8703	Otomobiller	579 543	829 372	501 841	2,6	-39,5
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	273 752	543 488	395 094	2	-27,3
8714	87.11 ila 87.13 Pozisyonlarındaki taşıtların aksam, parça ve aksesuarı	264 774	296 575	384 429	2	29,6
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	293 216	233 469	312 936	1,6	34
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	215 278	294 595	308 122	1,6	4,6
2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	281 823	299 357	306 028	1,6	2,2
2716	Elektrik enerjisi	0	50 981	279 003	1,4	447,3
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	142 735	403 996	224 280	1,2	-44,5
5903	Plastik emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya plastikle lamine edilmiş mensucat	123 051	168 304	211 702	1,1	25,8
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	165 714	191 191	200 110	1	4,7

Kaynak: Trademap

**EK-3: Kamboçya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>12 707 908</b>	<b>14 824 722</b>	<b>17 716 469</b>	<b>100</b>	<b>19,5</b>
1.	ABD	3 044 576	4 414 284	5 333 170	30,1	20,8
2.	Singapur	78 503	272 668	2 622 629	14,8	861,8
3.	Çin	863 317	1 012 148	1 089 124	6,1	7,6
4.	Japonya	1 076 032	1 140 013	1 062 352	6	-6,8
5.	Almanya	1 098 440	1 081 793	971 131	5,5	-10,2
6.	İngiltere	1 015 995	979 868	830 923	4,7	-15,2
7.	Kanada	776 812	839 309	750 666	4,2	-10,6
8.	Hong Kong	310 672	240 815	677 707	3,8	181,4
9.	Tayland	312 631	507 493	653 489	3,7	28,8
10.	Belçika	495 021	544 485	482 342	2,7	-11,4
11.	Vietnam	361 704	359 196	387 436	2,2	7,9
12.	Hollanda	426 706	464 139	363 013	2	-21,8
13.	Fransa	426 042	410 358	357 643	2	-12,8
14.	İspanya	513 619	518 794	351 397	2	-32,3
15.	İtalya	290 583	285 153	238 654	1,3	-16,3
...	...	...	...	...	...	...
<b>36.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>22 890</b>	<b>23 520</b>	<b>19 264</b>	<b>0,1</b>	<b>-18,1</b>

Kaynak: Trademap

**EK-4 Kamboçya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>17 393 051</b>	<b>20 279 485</b>	<b>19 296 193</b>	<b>100</b>	<b>-4,8</b>
1.	Çin	6 141 438	7 585 748	7 098 206	36,8	-6,4
2.	Tayland	3 132 756	3 234 432	2 868 032	14,9	-11,3
3.	Vietnam	2 214 983	2 724 846	2 655 998	13,8	-2,5
4.	Singapur	572 579	606 562	985 904	5,1	62,5
5.	Tayvan	775 818	800 758	754 519	3,9	-5,8
6.	Endonezya	522 424	772 490	665 140	3,4	-13,9
7.	Japonya	740 347	887 662	651 975	3,4	-26,6
8.	G. Kore	569 011	673 164	549 368	2,8	-18,4
9.	İsviçre	116 818	22 308	544 711	2,8	2341,8
10.	Hong Kong	602 419	541 936	446 591	2,3	-17,6
11.	Malezya	356 975	583 754	346 109	1,8	-40,7
12.	ABD	277 908	318 354	252 479	1,3	-20,7
13.	Danimarka	228 916	218 389	133 839	0,7	-38,7
14.	Hindistan	157 056	191 962	129 406	0,7	-32,6
15.	Almanya	110 097	121 216	107 583	0,6	-11,2
...	...	...	...	...	...	...
<b>32.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>10 395</b>	<b>15 683</b>	<b>18 797</b>	<b>0,1</b>	<b>19,9</b>

Kaynak: Trademap

**Ek-5: Türkiye'nin Kamboçya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>15 553</b>	<b>23 634</b>	<b>24 992</b>	<b>100</b>	<b>5,7</b>
5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibarıyla % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	1 346	4 450	9 515	38,1	113,8
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	2 023	2 276	2 534	10,1	11,3
1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	313	494	2 024	8,1	309,7
5211	Pamuklu mensucat (pamuk oranı < % 85 olan sentetik veya suni liflerle karıştırılmış olup m2. ağırlığı 200 gr.ı geçenler)	1 263	1 419	1 899	7,6	33,8
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	883	17	1 685	6,7	9811,8
8451	Dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması, katlanması vb için makinalar	2 823	3 151	1 456	5,8	-53,8
8703	Otomobiller	0	226	921	3,7	307,5
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	131	223	341	1,4	52,9
1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	186	144	235	0,9	63,2
2513	Sünger taşı, zımpara taşı, tabii korindon, tabii süleyman taşı ve diğer tabii aşındırıcılar	223	192	226	0,9	17,7
5112	Taranmış yünden veya ince hayvan kılından dokumalar	357	308	186	0,7	-39,6
2403	Homonize edilmiş tütün ve tütün yerine geçen madde hülusalari ve esansları	0	285	184	0,7	-35,4
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	155	257	180	0,7	-30
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, elektrikli olmayan şofbenler veya depolu su ısıtıcıları	26	2 442	172	0,7	-93
8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	0	46	161	0,6	250

Kaynak: Trademap

**Ek-6: Türkiye'nin Kamboçya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>75 916</b>	<b>70 411</b>	<b>63 322</b>	<b>100</b>	<b>-10,1</b>
5508	Suni ve sentetik devamsız liflerden dikiş ipliği	4 098	8 247	7 309	11,5	-11,4
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	8 942	8 569	6 238	9,9	-27,2
6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	6 111	5 772	5 000	7,9	-13,4
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	5 734	5 875	4 704	7,4	-19,9
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	4 097	3 303	4 684	7,4	41,8
6103	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	5 119	5 056	4 371	6,9	-13,5
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	5 458	4 713	3 886	6,1	-17,5
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	5 988	4 731	3 287	5,2	-30,5
8908	Sökülecek gemiler, suda yüzen sökülecek diğer araçlar	0	0	3 007	4,7	0
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	3 603	3 160	2 360	3,7	-25,3
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	2 097	1 305	2 213	3,5	69,6
4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	2 690	2 616	1 748	2,8	-33,2
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	3 228	1 930	1 709	2,7	-11,5
6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. Eşya	2 301	1 592	1 662	2,6	4,4
6101	Erkekler ve erkek çocuklar için palto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüzgarlık vb.	2 252	2 047	1 279	2	-37,5

Kaynak: Trademap



**BOTSVANA**  
**ÜLKE PROFİLİ**



# İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM .....	3
3. DIŞ TİCARET .....	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR .....	8
5. TÜRKİYE ile TİCARET .....	9
EKLER: .....	11

## 1. GENEL BİLGİLER

### Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Botsvana Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Üniter Cumhuriyet
Resmi Dili	İngilizce
Başkent	Gaborone 235.800 kişi
Yüzölçümü	581.730 km <sup>2</sup>
Nüfus	2,4 milyon kişi (IMF 2021 Tahmini)
Dini Yapı	Hristiyan %79,1, Badimo %4,1, diğer %1,4
Büyük Kentler	Francistown: 103.300, Molepolole: 70.500, Maun: 58.300 (kişi)
Döviz Kuru	1 ABD Doları = 10,50 Botsvana Pulası (ort. tahmin)
Uluslararası Telefon Kodu	+267

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Country Report, CIA Fact Book, IMF

### Coğrafi Konum

Güney Afrika'da yer alan Botsvana, güney ve güneydoğuda Güney Afrika Cumhuriyeti, batı ve kuzeybatıda Namibya, kuzeydoğu ve doğuda Zimbabve ile çevrilidir. Ülkenin denize kıyısı bulunmamaktadır. Afrika'nın çöllerinden biri olan Kalahari çölü, ülkenin önemli bir kısmını kaplar. Yazların sıcak ve kurak, kışların ise ılık olduğu ülkede yarı kurak bir iklim yaşanmaktadır.

### Siyasi ve İdari Yapı

1995 yılında iktidara gelen Botsvana Demokratik Partisi (BDP), 1966 yılında ülkeye bağımsızlık getirmiştir. Kent nüfusunun hızlı artışı, yüksek işsizlik, gelir dağılımındaki yüksek farklara rağmen, sürdürülebilir ekonomik büyüme, kırsal bölgelerdeki destek ağı ve muhalefet partileri arasındaki ayrılıklar nedeniyle, Botsvana Demokratik Partisi bağımsızlığın ilanından bugüne iktidarda kalmıştır.

### Nüfus ve İstihdam

Botsvana'nın nüfusu 2,4 milyon civarındadır. Ülkede AIDS hastalığı nedeniyle ölümlerin çoğalması nüfus artışını etkilemektedir. Botsvana'da yabancıların sayısı sürekli artmakta olup toplam nüfusun içinde yabancılarının oranının % 5 olduğu tahmin edilmektedir. Botsvana, Afrika standartlarına göre kişi başına gelir düzeyi yüksek ülkeler arasındadır. Gelir dağılımının çok düzensiz olduğu ülkede, işsizlik oranı da çok yüksektir. İlk ve orta eğitimin yaygın olmasına rağmen Botsvana'da nitelikli işgücü yetersizdir.

### Doğal Kaynaklar ve Çevre

Deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 1000 metre olan Botsvana'nın büyük bir kısmı düz olup yer yer kayalıklara da rastlanmaktadır. İnsanların çoğu, ılıman iklimin hakim olduğu ve diğer yerlere göre verimli toprakların daha fazla olduğu ülkenin doğusunda yaşamaktadır. Ülkenin büyük bir kısmı yer yer 120 metreye kadar ulaşabilen kalın kum tabakası ile kaplıdır. Ülke yüzölçümünün yaklaşık % 5'i tarıma uygundur. Kuraklık, Botsvana için sürekli olarak tekrar eden bir tehlikedir. Ülkenin kuzey doğusunda yıllık yağış miktarı 650 mm iken güney batıda bu miktar 130 mm civarındadır. Botsvana kullanılmamış maden kaynaklarına sahiptir.

## 2. GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	18,34	15,91	18,73	20,14	21,63	22,92	24,37	26,11
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	3	-8,3	7,5	5,4	4,3	3,9	3,9	3,9
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	7.979	6.781	7.817	8.234	8.664	8.992	9.364	9.826
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	2,8	2	4,7	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-7,6	-10,3	-4,5	-3,3	-0,7	0,3	0,3	0,3
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	2,9	14,4	22,8	27,9	29,5	30	29,3	27,8
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	33,3	36,1	32,7	30,3	29,6	29,4	29,7	30,2
Nüfus (milyon)	2,3	2,35	2,4	2,45	2,5	2,55	2,6	2,66

“\*” Tahmini

Kaynak: IMF-2021

Botsvana'nın ekonomisi elmas madeni üzerine kurulmuştur. GSYİH'nın % 42'sini madencilik sektörü oluşturmaktadır. Madenlere karşı küresel talebin çok hızlı artması, Botsvana'nın kömür rezervleri başta olmak üzere diğer madenlere olan ilgiyi artırmaktadır. Ülkede üretim sektörü çok küçük olup, GSYİH'nın %4'ünü oluşturmaktadır. Üretim başlıca, tekstil ve giyim sektöründe yoğunlaşmıştır. Tarım üretimi de çok sınırlı olup GSYİH'nın %2'sini oluşturmaktadır. Sığır yetiştiriciliği ise başlıca hayvancılık faaliyetidir. Hizmetler sektörü ise GSYİH'nın yarısını karşılamaktadır.

Botsvana'da hükümetin, Ulusal Kalkınma Planlarında uygulamaya koymaya çalıştığı iki temel ekonomi politikası vardır. Bu iki temel politikanın biri ekonomide çeşitlilik yaratmak, diğeri ise iş yaratmaktır. Ancak, yeni sanayilerin gelişmesi için geliştirilmiş bir alt yapıya ihtiyaç olduğundan bunu gerçekleştirmek zor olmaktadır. Diğer taraftan, idari yapının yetersizliği ve inşaat sektörünün sınırlı kapasitesi kalkınma planlarının gerçekleştirilmesini engellemektedir.

Hükümet, sürdürülebilir ekonomik kalkınma programlarını izlerken, önemli ölçüde tasarruf etmeyi sağlayan ihtiyatlı ekonomi politikaları üzerine odaklanmıştır. Tasarruf politikaları, madenler ve Güney Afrika Gümrük Birliği'nden gelen gelirler bütçe fazlasını oluşturmaktadır. Diğer taraftan, ülkedeki kamu hizmet sektörünün büyüklüğü nedeniyle kamu çalışanlarına ödenen maaşlar ise ülke ekonomisinde önemli bir sorun teşkil etmektedir.

Yeni maden çalışmalarına başlanmasına rağmen, Botsvana elmas üretiminin kısa dönemde az da olsa artması beklenmektedir. Küresel ekonomik belirsizlikler devam ederken, madencilik sektöründe genişleme planları sıkı inceleme altında tutulması ve yeni bir bakır madeni devreye alınması planlanmaktadır. Önümüzdeki yıllarda, Botsvana'yı büyük bakır üreticisi

yapmak için tüm planlar yapılmıştır. Bu beklentiler, aynı zamanda uranyum madeni için de geçerlidir. Dünya enerji fiyatlarının yüksek seyretmesi nedeniyle, gaz ve kömür madenciliği projeleri yatırımcıların ilgisini çekmektedir. Demiryolu bağlantıları da dahil olmak üzere önemli altyapı çalışmalarının gelişimi, kömür üretimi için oldukça önemlidir.

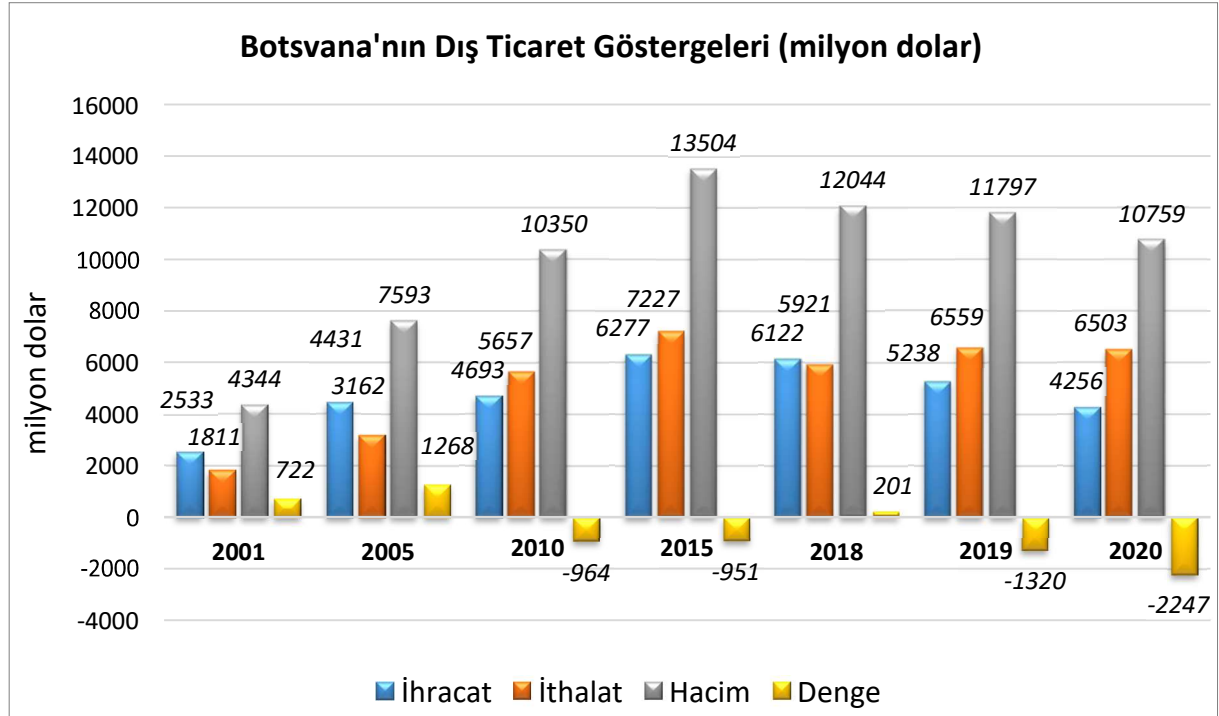
Botsvana Merkez Bankası'nın çoklu politika amaçları bulunmaktadır. Orta vadeli enflasyon hedefi için % 3-6 oranını benimsemiştir. Aynı zamanda döviz kuru uygulamasından da sorumlu olan banka, Güney Afrika Randı ve IMF'nin özel çekme hakları karşısında, döviz kurunda serbest dalgalanma politikası uygulamaktadır. Botsvana'nın ana ticaret ortakları ile rekabeti korumayı amaçlayan Güney Afrika Randı'nın hakim olduğu döviz sepeti ile Botsvana Pula'sı bağlantılıdır.

### 3. DIŞ TİCARET

#### Genel Durum

Botsvana'nın geçmiŐ yıllardaki dış ticareti incelediğinde, dış ticaret dengesi açısından dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Ülkenin 2020 yılında yaklaşık 2,2 milyar dolar değerinde dış ticaret açığı verdiği görülmektedir.

#### Ülkenin Dış Ticareti



Kaynak:Trademap

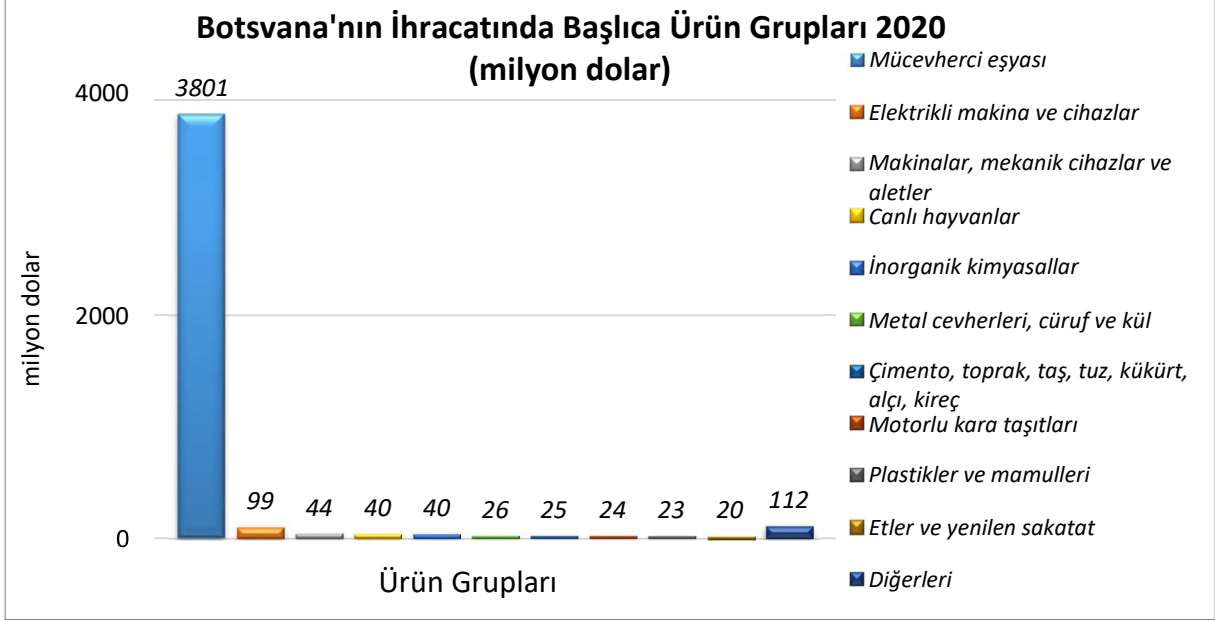
Botsvana 2020 yılında 4,2 milyar dolarlık (%19 azalan) ihracatla dünyada 114. sıradadır. İthalatta ise 2020 yılında 6,5 milyar dolarlık (%1 azalan) ithalatla dünyadaki sırası 114'dr.

Botsvana'nın ihracatında başlıca ürün grupları sırasıyla elmaslar, elektrikli makina ve cihazlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, canlı hayvanlar, inorganik kimyasallar, metal cevherleri, cüruf ve kl, imento, toprak, taş, tuz, kükürt, alçı, kireç, motorlu kara taşıtları, plastikler ve mamulleri, etler ve yenilen sakatattır.

Botsvana'nın ithalatında başlıca ürün grupları sırasıyla elmaslar, mineral yakıtlar, yağlar, motorlu kara taşıtları, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, elektrikli makina ve cihazlar, hububat, eczacılık ürünleri, plastikler ve mamulleri, demir veya çelikten eşya, meŐrubat ve sirkedir.

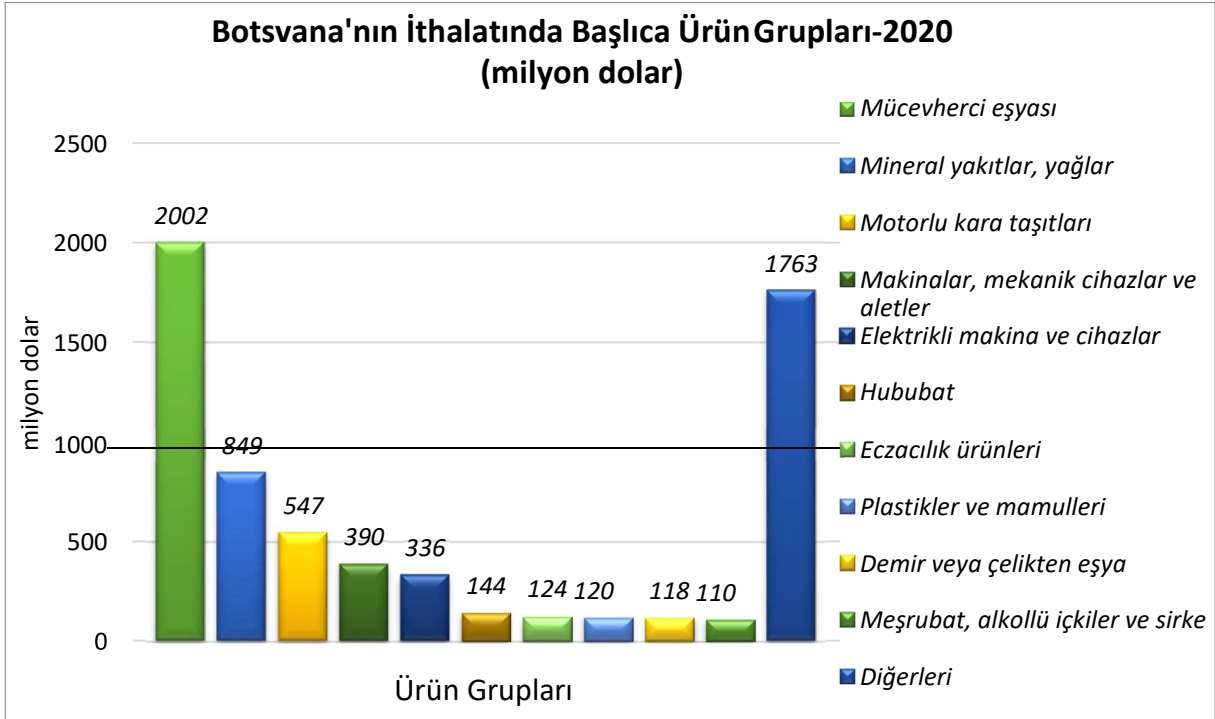
## Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak:Trademap

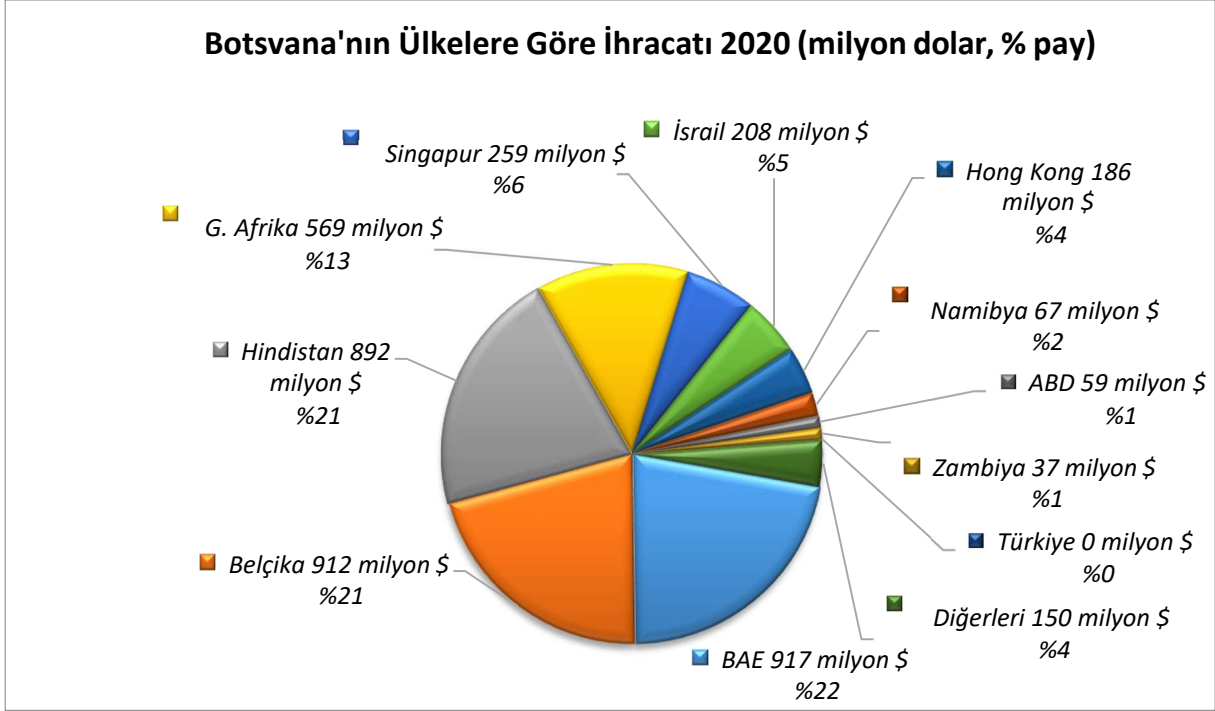
### İthalat



Kaynak:Trademap

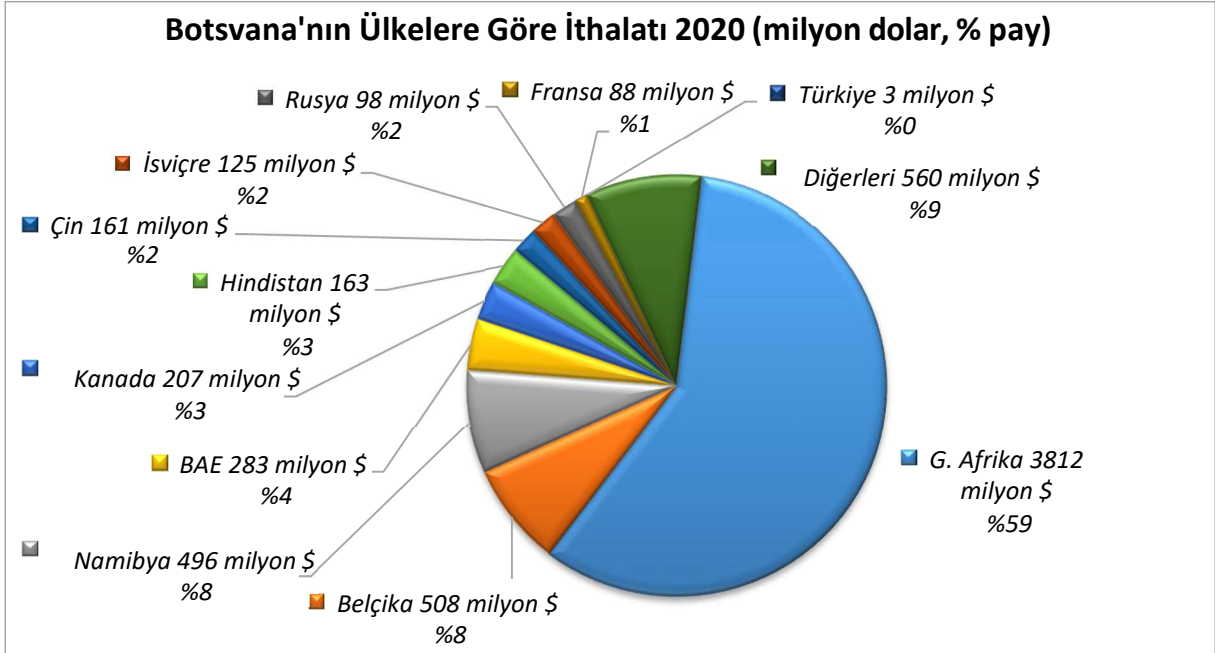
## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak:Trademap

### İthalat



Kaynak:Trademap



## 4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

### Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

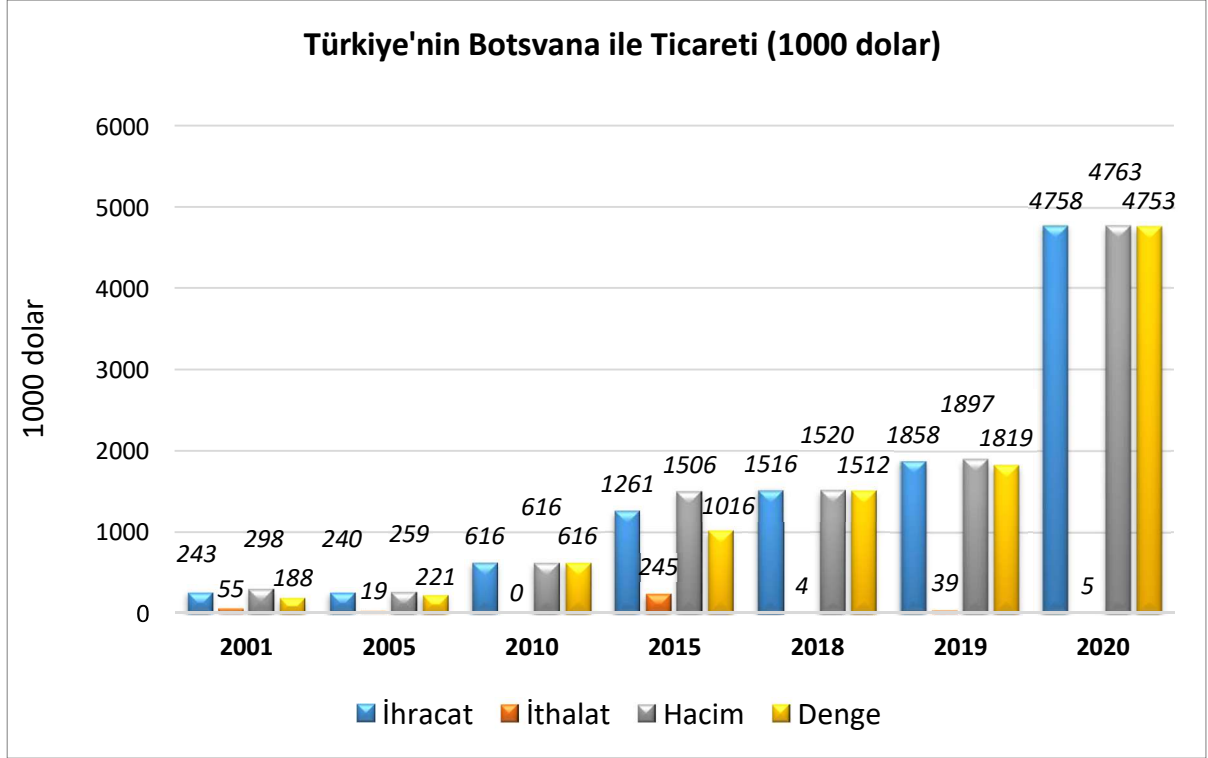
Az gelişmiş ve denize kıyısı bulunmayan bir ülke olması nedeniyle Botswana, yeterince yabancı yatırım çekememektedir. Yabancı yatırım, daha gelişmiş ve denize kıyısı bulunan ülkeleri tercih etmektedir. Yılda yaklaşık 300 milyon dolar değerinde doğrudan yabancı yatırımın geldiği Botswana'da, yabancı yatırımın büyük bir kısmı madencilik ve finans sektörlerine yapılmaktadır. Bu sektörleri, perakende, toptancılık, iş ve emlak sektörleri takip etmektedir. Yabancı yatırımın geldiği başlıca ülkeler, Lüksemburg, G. Afrika Cumhuriyeti ve İngiltere'dir.

## 5. TÜRKİYE ile TİCARET

### Genel Durum

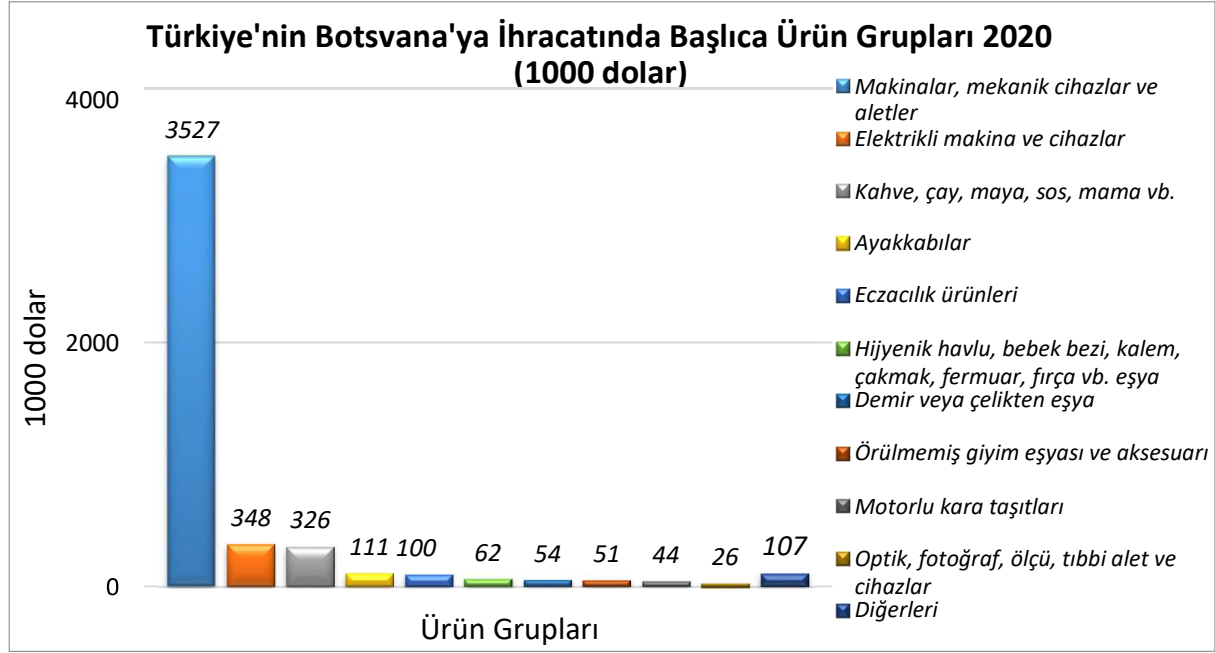
Türkiye ile Botsvana'nın karşılıklı ticaretine baktığımızda Türkiye lehine dış ticaret fazlası verildiği ve 2010 yılından sonra artmaya başlayan Türkiye'nin Botsvana'ya ihracatı 2020 yılında bir önceki yıla göre 2,5 katı artarak 4,7 milyon dolara ulaşmıştır.

### Türkiye-Botsvana Dış Ticareti



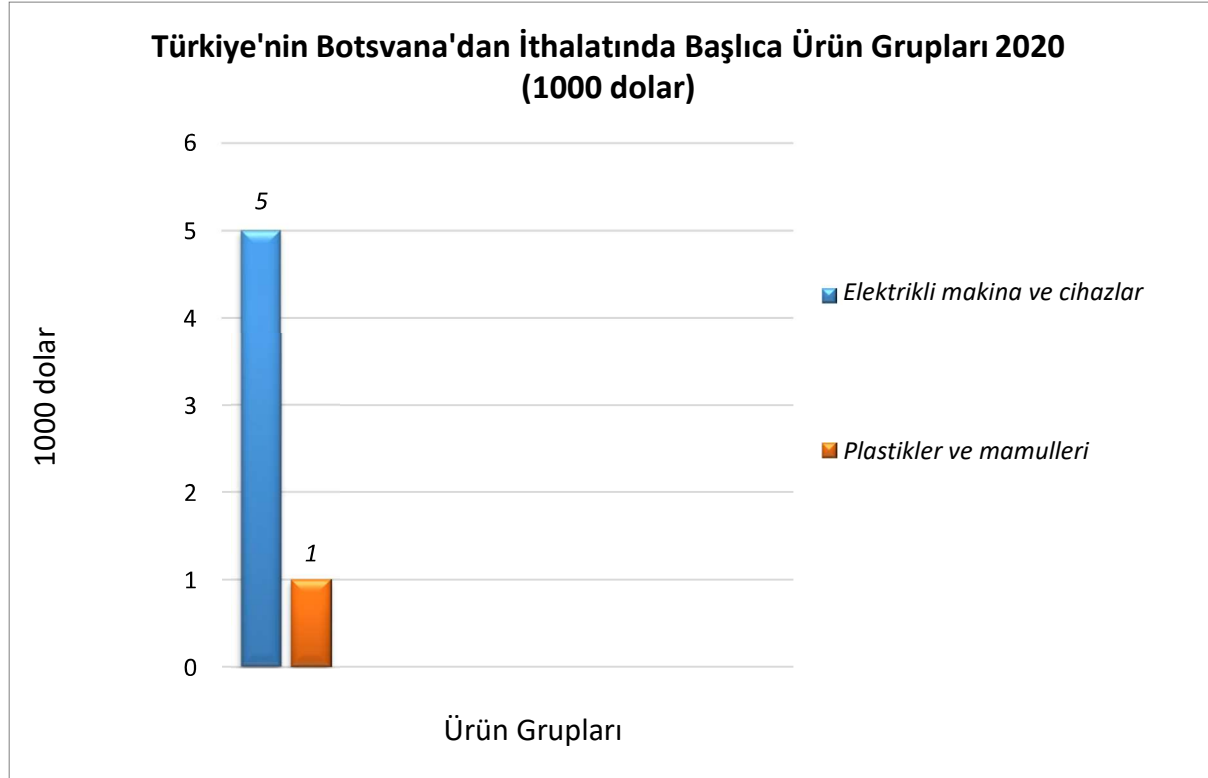
Kaynak: Trademap

## Türkiye'nin Botsvana'ya İhracatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

## Türkiye'nin Botsvana'dan İthalatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

**EKLER:*****EK-1: Botswana'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>6 122 377</b>	<b>5 238 079</b>	<b>4 255 976</b>	<b>100</b>	<b>-18,7</b>
1.	7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	5 481 624	4 747 276	3 754 115	88,2	-20,9
2.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	115 086	88 543	81 631	1,9	-7,8
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	40 454	40 619	46 355	1,1	14,1
4.	102	Canlı büyükbaş hayvanlar (at, eşek, katır ve bardolar hariç)	107	6 813	40 028	0,9	487,5
5.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	41 763	33 111	40 012	0,9	20,8
6.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	6 606	179	26 389	0,6	14642,5
7.	2501	Tuz, saf sodyum klorür ve deniz suyu	39 253	19 040	24 353	0,6	27,9
8.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	9 661	13 739	15 788	0,4	14,9
9.	3917	Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)	14 445	11 726	15 204	0,4	29,7
10.	202	Siğir eti (dondurulmuş)	51 220	31 872	14 128	0,3	-55,7
11.	8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri;vidalar;dişli kutuları volan vb	1 236	1 215	9 395	0,2	673,3
12.	6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	12 626	8 707	8 778	0,2	0,8
13.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	15 164	11 237	8 561	0,2	-23,8
14.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	9 404	6 793	7 978	0,2	17,4
15.	8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	3 894	8 017	6 320	0,1	-21,2

Kaynak: Trademap

**EK-2: Botsvana'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>5 921 256</b>	<b>6 558 523</b>	<b>6 503 332</b>	<b>100</b>	<b>-0,8</b>
1.	7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	1 627 052	1 861 452	1 999 730	30,7	7,4
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	739 119	704 636	622 262	9,6	-11,7
3.	2716	Elektrik enerjisi	3	95 418	197 415	3	106,9
4.	8703	Otomobiller	154 198	193 737	151 889	2,3	-21,6
5.	8710	Tanklar ve diğer zırhlı savaş taşıtları (motorlu) (silahla donatılmış olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları	192	84 684	151 366	2,3	78,7
6.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	154 988	145 524	117 852	1,8	-19
7.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	81 850	81 507	103 930	1,6	27,5
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	86 849	107 868	96 509	1,5	-10,5
9.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	72 299	68 935	63 290	1	-8,2
10.	1005	Mısır	33 164	49 430	59 538	0,9	20,4
11.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	63 276	68 796	57 229	0,9	-16,8
12.	2523	Çimento	48 397	58 760	55 840	0,9	-5
13.	1001	Buğday ve mahlut	26 139	31 601	51 930	0,8	64,3
14.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	44 285	61 433	46 440	0,7	-24,4
15.	8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	91 202	62 870	43 299	0,7	-31,1

Kaynak: Trademap

**EK-3: Botsvana'nın Ükelere Göre İhracatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>6 122 377</b>	<b>5 238 079</b>	<b>4 255 976</b>	<b>100</b>	<b>-18,7</b>
1.	BAE	891 684	952 851	916 923	21,5	-3,8
2.	Belçika	1 240 196	1 026 128	912 080	21,4	-11,1
3.	Hindistan	1 197 993	1 131 446	891 929	21	-21,2
4.	G. Afrika	592 553	503 294	569 016	13,4	13,1
5.	Singapur	526 299	287 621	259 088	6,1	-9,9
6.	İsrail	453 213	374 084	208 135	4,9	-44,4
7.	Hong Kong	349 067	303 496	186 296	4,4	-38,6
8.	Namibya	177 129	159 105	66 790	1,6	- 58
9.	ABD	198 917	78 434	58 561	1,4	-25,3
10.	Zambiya	38 006	27 621	36 812	0,9	33,3
11.	İsviçre	147 287	176 796	34 281	0,8	-80,6
12.	Zimbabve	42 227	34 546	32 987	0,8	-4,5
13.	Vietnam	42 822	58 360	22 404	0,5	-61,6
14.	Japonya	22 636	24 033	9 075	0,2	-62,2
15.	Rusya	149	2 678	8 958	0,2	234,5
...	...	...	...	...	...	...
<b>77.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>2</b>		<b>100</b>

Kaynak: Trademap

**EK-4: Botsvana'nın Ükelere Göre İthalatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>5 921 256</b>	<b>6 558 523</b>	<b>6 503 332</b>	<b>100</b>	<b>-0,8</b>
1.	G. Afrika	3 743 882	3 799 140	3 811 527	58,6	0,3
2.	Belçika	110 782	215 570	507 503	7,8	135,4
3.	Namibya	425 362	520 553	496 118	7,6	-4,7
4.	BAE	41 323	33 813	283 199	4,4	737,5
5.	Kanada	533 091	453 805	207 356	3,2	-54,3
6.	Hindistan	201 112	269 737	163 026	2,5	-39,6
7.	Çin	109 475	125 605	160 668	2,5	27,9
8.	İsviçre	13 648	57 145	125 105	1,9	118,9
9.	Rusya	41 291	140 269	98 077	1,5	-30,1
10.	Fransa	55 460	180 582	87 878	1,4	-51,3
11.	Japonya	45 668	52 890	72 237	1,1	36,6
12.	Singapur	27 059	34 117	61 046	0,9	78,9
13.	Hong Kong	51 717	59 368	51 559	0,8	-13,2
14.	ABD	73 900	120 678	45 253	0,7	-62,5
15.	İsrail	75 444	18 496	38 755	0,6	109,5
...	...	...	...	...	...	...
<b>41.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>3 761</b>	<b>3 655</b>	<b>2 967</b>		<b>-18,8</b>

Kaynak: Trademap

**Ek-5: Türkiye'nin Botswana'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>1 516</b>	<b>1 858</b>	<b>4 758</b>	<b>100</b>	<b>156,1</b>
1.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	0	40	3 215	67,6	7937,5
2.	2102	Maya	342	397	326	6,9	-17,9
3.	8502	Jeneratörler	0	0	125	2,6	0
4.	8430	Toprak, maden, cevher kazıma, taşıma, ayırma, seçme makinaları, kazık varyoşları, kar küreyici ve püskürtücü, vb makine	0	0	123	2,6	0
5.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	22	17	105	2,2	517,6
6.	6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	19	58	88	1,8	51,7
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	0	20	72	1,5	260
8.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	0	282	70	1,5	-75,2
9.	8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	26	25	62	1,3	148
10.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	0	107	62	1,3	-42,1
11.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	18	14	44	0,9	214,3
12.	7321	Demir veya çelikten sobalar, mutfak soba ve ocakları, barbekü, mangal, gaz ocakları vb ile bunların aksam ve parçaları	40	42	43	0,9	2,4
13.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	9	160	41	0,9	-74,4
14.	6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	0	0	35	0,7	0
15.	3006	Tarifenin başka yerinde yer almayan eczacılık eşyası ve müstahzarları	30	3	28	0,6	833,3

Kaynak: Trademap

**Ek-6: Türkiye'nin Botsvana'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>4</b>	<b>39</b>	<b>5</b>	<b>100</b>	<b>-87,2</b>
1.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	1	7	5	100	-28,6
2.	3926	Plastikten diğer eşya	0	0	1	20	0

Kaynak: Trademap



# MALİ ÜLKE PROFİLİ



T.C.  
Ticaret Bakanlığı  
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler  
Genel Müdürlüğü

## İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER .....	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	6
3. DIŞ TİCARET .....	9
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	13
5. TÜRKİYE ile TİCARET .....	16
EKLER:.....	19

## 1. GENEL BİLGİLER

### Başlıca Sosyal Göstergeler

<b>Resmi Adı</b>	Mali Cumhuriyeti
<b>Nüfus</b>	20,2 Milyon (2021 yılı tahmini)
<b>Dil</b>	Fransızca (resmi dil)
<b>Din</b>	%93,9 Müslüman, %3,1 Hıristiyan ve Animist, %3 Dinsiz
<b>Başkent</b>	Bamako
<b>Yüzölçümü</b>	1.240.190 Km <sup>2</sup>
<b>Arazi Kullanımı</b>	Tarım Arazisi %34,1, Orman %10,2, Diğer % 55,7
<b>Sınır Ülkeler</b>	Cezayir 1359 km, Burkina Faso 1325 km, Fildişi Sahili 599 km, Gine 1062 km, Moritanya 226 km, Nijer 838 km, Senegal 489 km
<b>Başlıca Şehirler</b>	Bamako (1,9 Milyon), Sikasso (214 bin), Kayes (148 bin), Mopti (106 bin)
<b>Para Birimi</b>	CFA Franc (Batı Afrika Frangı) 1 ABD Doları =537,22 CFA Frangı 02/06/2021 tarihli
<b>Uluslararası Telefon kodu</b>	+223
<b>Etnik Yapı</b>	Yaklaşık 25 tane etnik grup mevcut. En büyük etnik gruplar: Bambara, Soninke, Fulani, Songhai, Dogon

Kaynak:Economist Intelligence Unit(EIU), IMF, CIA factbook

### Coğrafi Konum

Mali Cumhuriyeti, Orta Batı Afrika'da bulunan, denize kıyısı olmayan 1.240.000 km<sup>2</sup> büyüklüğünde bir ülkedir. Afrika'nın en büyük yedinci ülkesi olan Mali, Kuzeyde Cezayir, Doğuda Nijer, Güneyde Burkina Faso ve Fildişi Sahili, Güneybatıda Gine ve Batıda Senegal ve Moritanya ile sınır paylaşmaktadır. Afrika'nın en büyük 7. ülkesi, dünyanın ise 24. büyük ülkesidir. Ülkenin başkenti Bamako'dur.

Nijer ve Senegal nehirleri Mali'ye hayat veren nehirlerdir. Nijer Nehri 1700 km, Senegal nehri ise 800 km Mali topraklarından akmaktadır. Bu nehirler ülkenin güney ve doğusundan geçmektedir. Ülkenin kuzey bölümü ise Sahara Çölü ile kaplıdır. Ülkede kuru ve yağışlı iklim dönemleri söz konusudur. Kurak dönemler Kasım ayından Mayıs ayına kadar sürmekte yağışlı dönem ise Haziran ayından Ekim ayına kadar devam etmektedir. Ekim ayının ortalarından Kasım ayının ortalarına kadar ise oldukça kuru ve soğuk bir dönem yaşanmaktadır. Sıcaklıklar ve yağışlar bölgelere göre değişmekte olup, Kuzeyde yer alan çöl bölgelerinde çok düşük olan yağışlar tropik Güney bölgelerinde 700 mm'yi geçmektedir. Ülkede gece ile gündüz arasında sıcaklık

ve nem farklılıkları çok belirgindir. Senegal nehri deniz seviyesinden 23 metrelik yüksekliğiyle en düşük noktası olup, Hombori Tondo tepesi ise 1155 m'lik yüksekliği ile ülkenin en yüksek noktasıdır.

## **Siyasi ve İdari Yapı**

Mali Cumhuriyeti, geçmişte üç farklı Batı Afrika imparatorluğunun bir parçası olarak tarihte yer almıştır. Bu imparatorluklar Gana İmparatorluğu, Mali İmparatorluğu ve Songhay İmparatorluklarıdır. 19. yüzyılın sonuna doğru Mali, Fransız idaresi altına alınmış ancak, 1959 yılında Mali Federasyonu olarak bağımsızlığını kazanmıştır. Bir yıl sonra 22 Eylül 1960 tarihinde ise bağımsız Mali devleti olmuştur. Mali bağımsızlığını ilan edinceye kadar Fransız Sudan'ı olarak bilinen bir sömürge ülkesi olarak kalmıştır.

Bağımsız yeni devlette uzun süre tek-partili dönem hüküm sürmüştü ve ülkede batı ile barışık sosyalizm hüküm sürmüştür. 1968 yılında darbe ile göreve gelen Albay Musa Traore 1991 yılında gerçekleştirilen darbenin ardından görevi Amadou Toumani Toure'ye devretmiş ve bu yeni yönetimle birlikte yeni bir anayasa hazırlanmış ve Mali demokratik, çok-partili bir devlet olmuştur. 12 Ocak 1992'de halk oylaması ile yeni anayasaya kabul edilmiş ve Anayasaya göre Mali Cumhuriyeti üniter bir devlet olarak tanımlanmıştır. Milletvekilleri 5 yıllık dönem için seçilmektedir. Devlet başkanı da halk oylaması ile seçilmekte ve başbakanı devlet başkanı atamaktadır.

Mali Cumhuriyeti idari olarak da Merkezi başkent Bamako bölgesi dışında 8 idari bölgeye ayrılmış olup bu bölgeler Gao, Kayes, Kidal, Koulikoro, Mopti, Segou, Sikasso, Tombouctou (Timbuktu) bölgeleridir.

## **Nüfus ve İstihdam**

2021 IMF tahminlerine göre Mali'nin nüfusu 20,2 milyondur. Nüfusun %70'inden fazlası Nijer ve Senegal nehirlerine yakın verimli alanlarda yerleşiktir. Nüfusun %47,8'i 0-14 yaş grubunda %49,2'si 15-64 yaş grubunda, %3'ü ise 65 yaş ve üzeri grubunda yer almaktadır. Nüfusun %64'ü kırsal kesimde, %36'sı ise kentlerde yaşamaktadır. Ortalama yaşam süresi dünya ortalamasının çok altında olup, 53,06 yıldır. Bu yaş kadınlarda 54,73 yıl iken erkeklerde 51,43 yıldır.

Ülke nüfusunun büyük bir çoğunluğunun yaşadığı Güney bölgelerinde nüfus, özellikle Nijer ve Senegal nehirleri civarında yoğunluk kazanmıştır.

Mali'de yıllar itibariyle GSYİH'nin %7,5- %10'u sağlık harcamalarına ayrılmakta olup, sağlık altyapısı ve sağlık personeli açısından büyük yetersizlik söz konusudur.

Eğitim harcamaları ise yıllar itibariyle değişmekle beraber GSYİH'nin %5'i civarındadır. Ülkede okur yazar oranı nüfusun %31'i olup, bu oran erkeklerde %43, kadınlarda %20'dir. Ülkede tahsil görenlerin ortalama okuma yılı 8 yıl olup, bu oran erkeklerde 9 yıl iken kadınlarda 7 yıldır.

### **Doğal Kaynaklar ve Çevre**

Mali, madencilik sektörü açısından oldukça verimli bir ülkedir. Ülkede çıkartılan madenler içerisinde altın en önemli yeri tutmaktadır. Mali altın üretimi açısından Afrika'nın ilk üç ülkesi arasında yer almaktadır. Mali'nin altın üretimi yıllık 50-60 ton civarındadır. Ülkedeki en önemli altın yatakları Sadiola, Syama, Morila, Yatela ve Kayes bölgelerinde bulunmaktadır. Ülkede keşfedilmiş fakat henüz çıkarılmayan altın yatakları da söz konusudur. Altının tek başına Mali GSYİH'sına katkısı %10 civarındadır. Yeni bulunan altın yatakları ile Mali'nin üretiminin daha da artış göstermesi beklenmektedir. Diğer çıkarılan önemli madenler ise fosfat, kaolin, tuz, kireçtaşı ve uranyumdur. Mali'de henüz çıkarılmayan fakat önemli miktarlarda varlığı tesbit edilen madenler ise boksit, demir, manganez, kalay ve bakırdır. Altın Mali'de madencilik sektöründe elde edilen değer yaklaşık %80'ine sahiptir.

Mali'de elektrik enerjisi üretimini kendi iç kaynakları ile karşılamakta olup, üretimi 2,2 Milyar Kws'ın üzerindedir. Elektrik enerjisi üretiminin %67,8'i petrol ve doğalgaz santrallerinden, %31,2'si de hidroelektrik santrallerinden sağlanmaktadır. Ülkede petrol ve doğalgaz üretimi ise bulunmamaktadır.

## 2. GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2019*	2020*	2021*	2023*	2025*
<b>GSYİH ( Milyar ABD Doları)</b>	17.308	17.639	19.912	23.434	26.649
<b>GSYİH ( Milyar ABD Doları) Satın Alma Gücü Paritesine Göre</b>	47.573	47.195	49.987	58.181	66.775
<b>GSYİH Gelişimi (sabit fiyatlarla %)</b>	4.765	-1.983	4.019	5.000	5.000
<b>Kişi Başına GSYİH ABD Doları)</b>	907.218	897.287	983.379	1,090.688	1,169.063
<b>Kişi Başına GSYİH ABD Doları) Satın Alma Gücü Paritesine Göre</b>	2,493.659	2,400.817	2,468.625	2,707.889	2,929.311
<b>Ortalama Yıllık Enflasyon %</b>	-2.894	0.627	1.670	2.030	2.000
<b>Nüfus (Bin Kişi)</b>	19.078	19.658	20.249	21.486	22.795
<b>GSYİH içerisinde Toplam Kamu Gelirlerinin Payı %</b>	21.432	19.972	21.836	21.580	21.333
<b>GSYİH içerisinde Toplam Kamu Harcamalarının Payı %</b>	23.114	25.472	27.336	25.080	24.333

Kaynak: IMF, Nisan 2021,

\*:Tahmini

Mali, ekonomisinin şeffaflığıyla ön plana çıkmaktadır. Ülkede 1992 yılından itibaren çok çeşitli ekonomik programlar uygulamaktadır. Uygulanan bu programlar ile ekonominin liberalizasyonunda önemli ilerlemeler sağlanmış, makroekonomik dengesizlikler azaltılmış ve sürdürülebilir ekonomik gelişmenin sağlanması için gerekli koşulların oluşturulmasına çalışılmıştır. Ekonomik gelişme açısından belirli bir ivme yakalamış olmakla birlikte Mali, halen dünyanın en geri kalmış ve fakir

ülkelerinden birisidir. Ülkede 2019 yılında 17,3 milyar dolar olan GSYİH'nın, 2020 yılında 17,6 milyar dolara yükseldiği tahmin edilmekte olup, GSYİH'nin artırılmasına çalışılmaktadır. Kişi başına düşen GSYİH ise oldukça düşük olup 900 dolar civarındadır. Kişi başına düşen GSYİH açısından dünyanın en fakir 10 ülkesi arasında yer alan Mali, ekonomik açıdan başta yoksulluk olmak üzere işsizlik ve yetersiz altyapısı ile ön plana çıkmaktadır.

Kamu finansmanı açısından son yıllarda bütçe gelirlerinde görülen olumlu gelişmeler ve bütçe harcamalarının daha iyi kontrol edilmeye başlanması ile sağlanmış olan bütçe disiplini açıkların kapatılmasında önemli katkılar sağlamıştır.

Mali bir çok uluslararası kuruluştan yardım almakta ve gerek Dünya Bankası ve gerekse Uluslararası Para Fonu ile iyi ilişkiler içerisinde bulunmaktadır. Yoksulluğun azaltılması kapsamında Dünya Bankası Mali'de başlıca eğitim, sağlık, kentsel gelişimin sağlanması, elektrik üretimi ve su kaynaklarının geliştirilmesi konularında olmak üzere bir çok konuda Mali'deki projeleri finanse etmektedir. Ülkede görülen olumlu performans nedeniyle Mali, Dünya Bankası ve IMF tarafından fakir ve çok geri kalmış ülkeler içerisinde destek sağlanması gereken en iyi ülkeler arasında yer almıştır.

Sekiz ayrı bölgeden oluşan Mali'nin kuzeydeki sınırları Sahra Çölü'nün tam ortasına ulaşmaktadır. Ülkenin ekonomisinde özellikle tarım ve balıkçılık önemli rol oynamakta sanayi ise çok geri düzeydedir. Mali'nin ekonomisinde madenciliğin özel bir yeri vardır. Mali'nin geleceğinin özellikle madencilik ile tarım, hayvancılık ve su ürünleri üretimine dayalı olarak şekillenmesi beklenmektedir.

Mali ekonomisinde ülkede üretilen pamuk ve altın ile ithal edilen petrolün önemli yeri bulunmaktadır. Bu üç ürünün dünya fiyatlarındaki dalgalanmalar ülke ekonomisi üzerinde önemli tesirleri bulunmakta, pamuk ve altın fiyatlarındaki artışlar ekonomi üzerinde olumlu tesirlerde bulunurken petrol fiyatlarındaki artışlar ekonomiyi olumsuz etkilemektedir.

Mali ekonomisi bölgesel ve uluslararası ekonomik krizlere aşırı duyarlı olup, komşu ve bölge ülkelerindeki ekonomik ve politik riskler Mali

üzerinde etkileyici olabilmektedir. Son yıllarda özellikle Fildişi Sahilinde meydana gelen gelişmeler Mali ekonomisi üzerinde de olumsuz etkilerde bulunmuştur.

Mali'de 1982 yılından itibaren uygulanan istikrar tedbirlerinin ana amacı bütçe açıklarının giderilmesi, kamu işletmelerinin verimli çalışmalarının sağlanması ve kamunun reorganizasyonunun sağlanmasıdır.

1992 yılında demokratik Anayasanın yürürlüğe girmesinden itibaren Dünya Bankası ve IMF'nin de destekleriyle Mali ticaretini liberal hale ekonomisini de yabancı yatırımcılara da açık hale getirmiştir.

Hükümetlerin ekonomideki ana hedefleri başta altyapının inşa edilmesi olmak üzere ekonominin büyük ölçüde tarıma ve altın madenine bağımlılık yanında sanayinin geliştirilerek yeni sektörlerin de ekonomiye katkılarının artırılmasıdır.

Dünya Bankası ve IMF'nin destekleriyle gerçekleştirilen ekonomik reformlar sayesinde Mali'de ekonomik liberalizasyon ve özel sektörün de serbestçe faaliyette bulunabilmeleri açısından önemli gelişmeler sağlanmıştır. Uygulanan ekonomik reformlar sayesinde devlete ait bir çok işletmenin özelleştirilmesi de sağlanmış ve bu kapsamda telekomünikasyon şirketi, bazı yağ fabrikaları ve pamuk işletmelerinin özelleştirilmesi tamamlanmıştır.

Dünyanın en fakir on ülkesinden birisi olan Mali dünyada bir çok uluslararası kuruluştan ve ülkeden yardım almaktadır. 1991 yılından önce Rusya ve Çin gibi ülkelerle ve özellikle Varşova paktından çeşitli yardımlar alan Mali, yönetim değişikliğinden sonra Dünya Bankası, IMF, Arap Kalkınma Bankası, Afrika Kalkınma Bankası, Avrupa Birliği, ABD ve Japonya gibi ülkelere ve Arap ülkelerinin çeşitli fonlarından önemli yardım ve destekler almaya başlamış olup, bu destekler halen devam etmektedir.



### 3. DIŞ TİCARET

#### Genel Durum

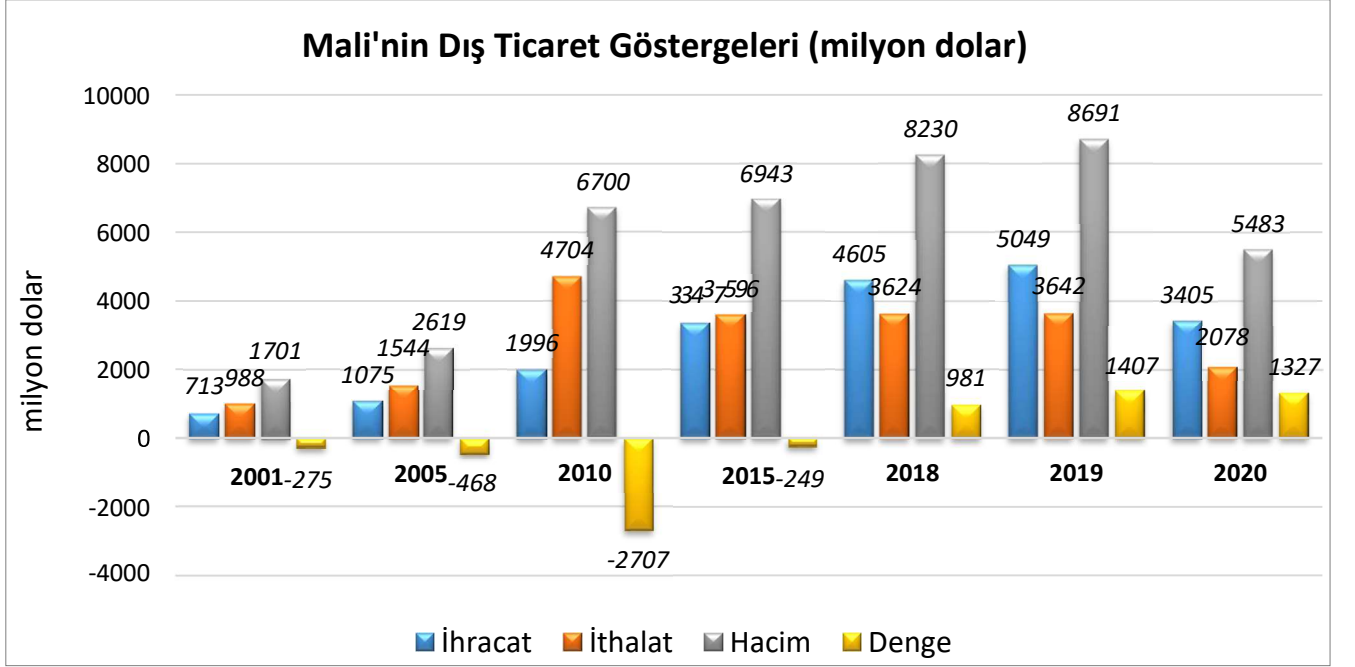
Mali, dış ticaret hacmi oldukça dıŐk olan ve 2013 yılına kadar önemli dış ticaret açığı veren tipik bir Afrika ülkesi görünümünde iken bu yıldan sonra dış ticareti bazı yıllar fazla vermeye başlamış, ancak bazı yıllarda yine önemli açıklar söz konusu olmuştur. Uluslararası Ticaret Merkezinin verilerine göre Mali'nin dış ticaret rakamları 2020 yılında henüz netlik kazanmamıŐ, veriler geçici yansıma veriler olarak açıklanmıştır. 2020 yılı henüz kesinleşmemiŐ yansıma verilere göre Mali'nin ihracatı 3,4 milyar dolar ithalatı 2 milyar dolar ve dış ticaret dengesi 1,3 milyar dolar açık şeklindedir.

#### Mali'nin Dış Ticaret Göstergeleri (1000 dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2001	712.873	987.957	1.700.830	- 275.084
2005	1.075.107	1.543.599	2.618.706	- 468.492
2010	1.996.261	4.703.503	6.699.764	-2.707.242
2015	3.346.640	3.595.965	6.942.605	-249.325
2018	4.605.478	3.624.307	8.229.785	981.171
2019	5.049.220	3.642.251	8.691.471	1.406.969
2020	3.405.239	2.077.800	5.483.039	1.327.439

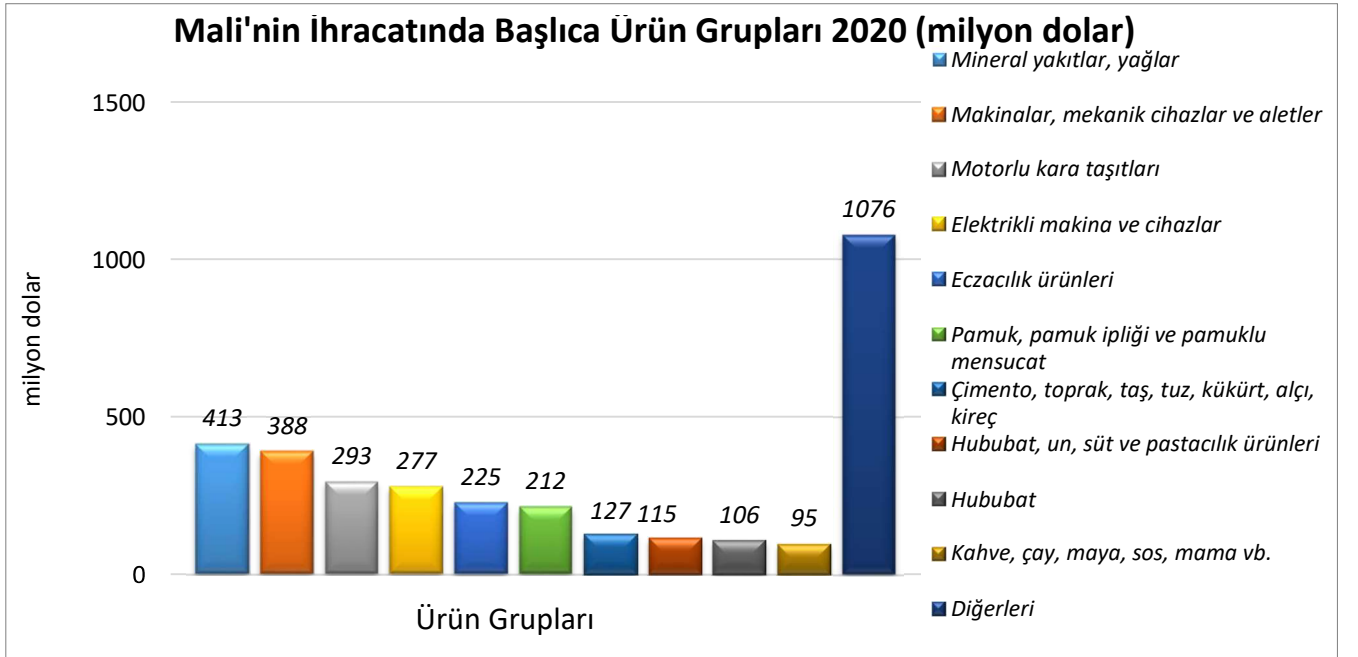
*Kaynak ITC, Trademap 2020 yılı 02/06/2021 tarihli mirror datadır.*

## Ülkenin Dış Ticareti



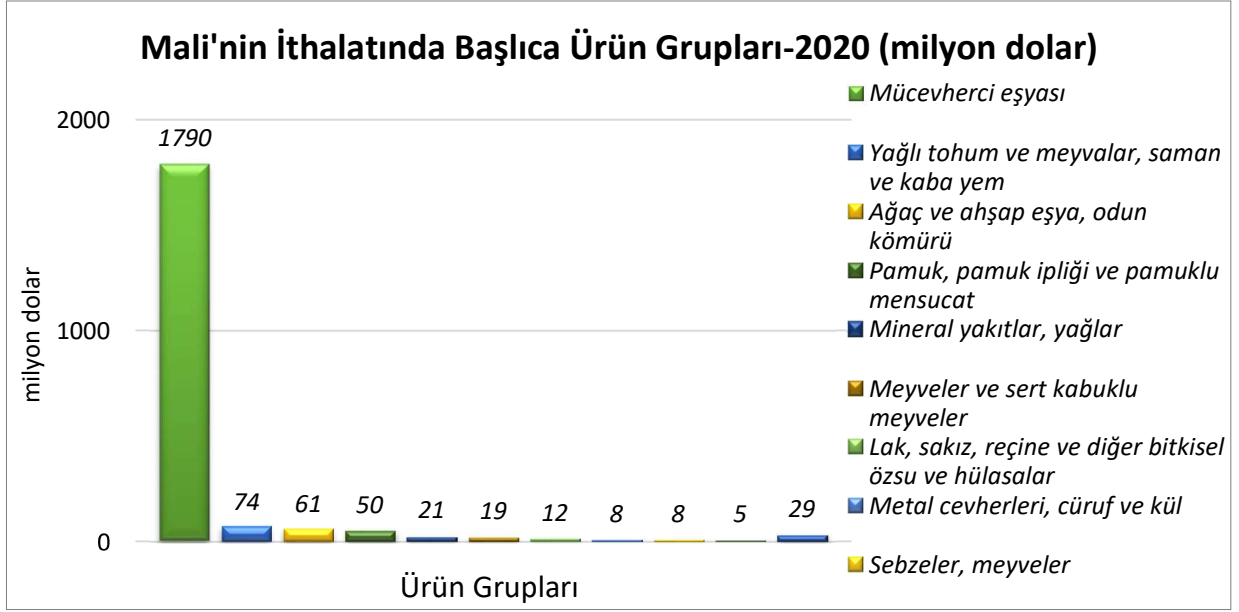
## Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak: TradeMAP

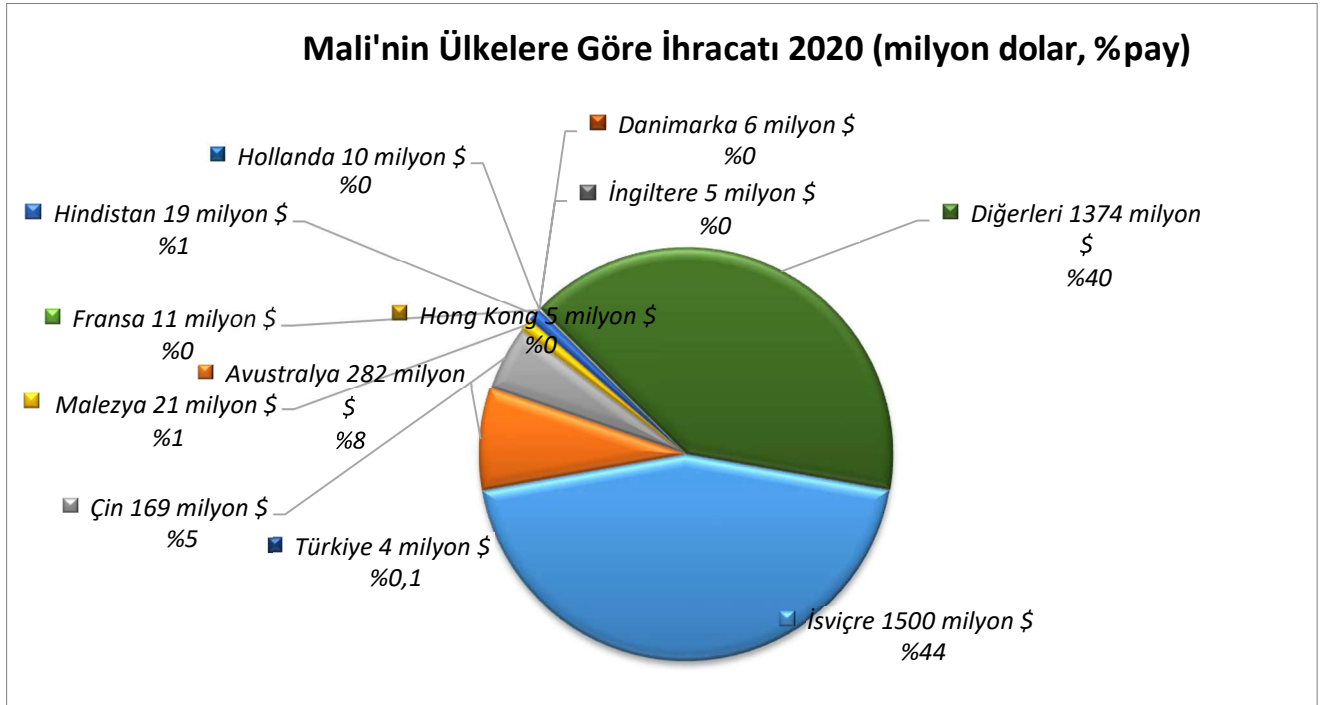
## İthalat



Kaynak: Trademap

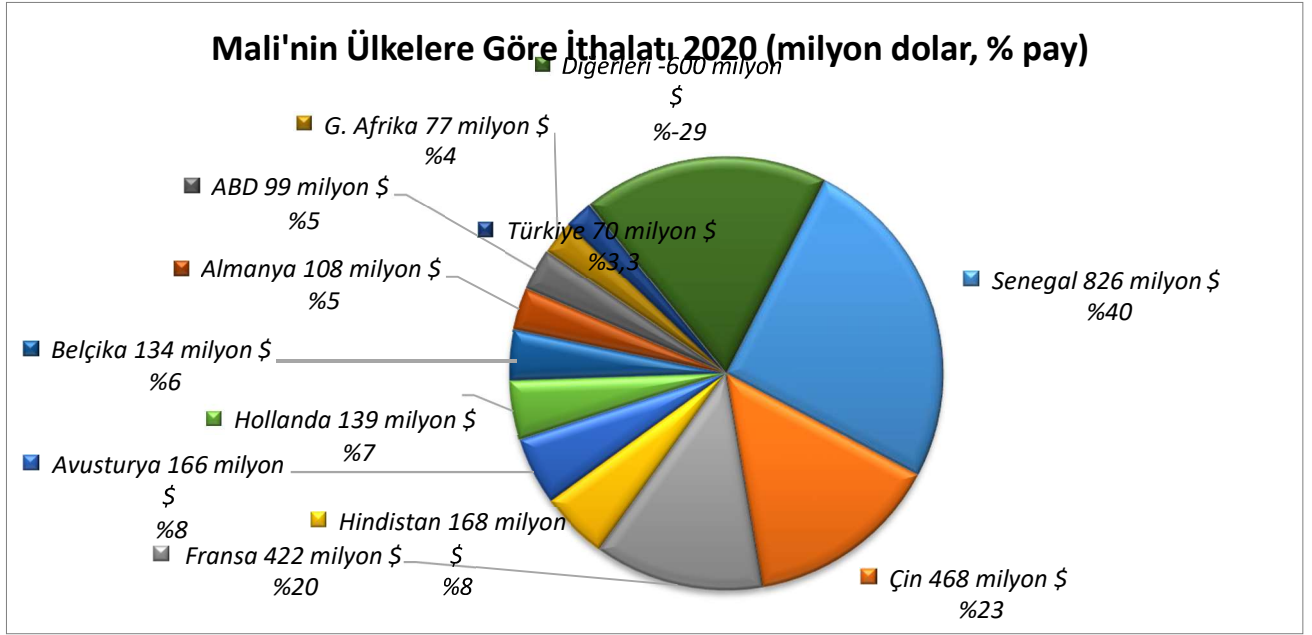
## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak: TradeMAP

## İthalat



Kaynak: Trademap

## 4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

### Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Mali'de yabancı yatırımlar genel olarak destek görmektedir. Ülkede yabancı ve yerli yatırımlara eşit muamele söz konusudur. IMF ve Dünya Bankası ile yapılan anlaşmalar gereği 1992 yılından beri Mali'de yabancı yatırımlar desteklenmektedir. Ülkede yoksulluğun azaltılması ve ülkenin gelişimi için özel sektör yatırımlarının ve bu arada yabancı yatırımların desteklenmesi stratejisi benimsenmiştir. Ülkede ticari engellerin azaltılması, harmonize bir para politikasının izlenmesi ve ortak bir pazarın oluşturulması amacıyla IMF ve Dünya Bankasının da girişimleriyle Mali batı Afrika Ülkeleri Ekonomik ve Parasal Birliğine (WAEMU) ve ECOWAS'a üye olmuştur.

Mali'de hükümetler özellikle son yıllarda doğrudan yabancı yatırımları ve ihracata yönelik yerli ve yabancı yatırımları özendirici bir çok kararlar almıştır. Yabancı yatırımcılar yerli yatırımcılarla eşit uygulamalara tabi olup, bu konuda ayırım gözetilmemektedir. Ülkede 2005 yılında yürürlüğe giren yatırım düzenlemeleri ile yatırımların büyüklükleri, yatırımlarda yerli hammadde kullanımı, yatırımlarca yaratılması istenen istihdam düzeyleri ile ilgili kriterler belirlenmiştir. Yatırımlar konusunda alınan kararlar ve düzenlemeler sayesinde Mali Dünya Bankasının iş yapma raporuna göre dünya ülkeleri arasında bulunduğu yerden daha üst basamaklara çıkmaya başlamıştır.

Mali yatırım kanununa göre eğer yatırım ihracata yönelik bir yatırım ise yabancı firmalar da yerli firmalara tanınan desteklerin aynısından istifade edebilmektedirler. İhracata yönelik her türlü yabancı yatırım lisanslama, alım satım, gümrük vergisi ve diğer yurt içi vergiler, uygulanan ihracat ve ithalat politikaları açısından benzer uygulamalara tabidirler.

Mali'de yabancı yatırımcılar işletmenin %100'üne sahip olabilmektedirler. Yabancı yatırımcılar özelleştirme kapsamındaki devlet işletmelerini veya Mali'li özel sektöre ait işletmeleri satın alabilmekte, Mali'lilerle ortaklıklar da kurabilmektedirler. Yabancı yatırımcılar sermayelerini ve elde ettikleri karları serbestçe yurt dışına çıkarabilmektedirler.

Mali'de yabancı yatırımların kamulaştırılması sık karşılaşılan bir uygulama değildir. Bugüne kadar zorunlu hallerde kamulaştırmaya başvurulmuş ve bu kamulaştırmalar da son derece şeffaf ve uluslararası kanunlara uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Kamulaştırma bedeli de yatırımın pazar değeri üzerinden alacaklılarına ödenmektedir.

Mali kanunları bu ülkede yatırım yapmış firmaların elde ettikleri karları yeniden bu ülkede yatırım için kullanmalarını önemli ölçüde teşvik etmektedir. Mali yatırım kanunu firmaların yerel hammadde kullanmaları durumunda vergi muafiyeti getirmekte, hammaddesinin en az %65'ini yerli kaynaklardan kullanan firmalara muafiyet uygulanmaktadır. Gelirlerinin en az %5'ini araştırma ve geliştirmeye ayıran firmalara çalıştırdıkları Malili elemanların gelir vergilerinde önemli indirimlere gidilmektedir. Yabancılarla Malililerin kuracakları ortaklıklarda Malililerin ne kadar paya sahip olacaklarına dair bir belirleme bulunmamaktadır. Özel sektörle kurulacak ortaklıklarda devletin payı %35'in altında ise şirkete özel sektör firması olarak muamele edilmektedir.

Mali'de yatırımların önemli bir kısmı başkent Bamako civarında bulunmakta olup, yatırım kanunu özellikle başkent dışındaki yatırımları teşvik edici özelliktedir. Teşvikler başlıca 5-8 yıl gelir vergisi muafiyeti, ucuz enerji temini ile su, elektrik ve haberleşme hatlarının tesisi için çeşitli destekleri kapsamaktadır.yabancı tüm firmalar üretimlerinin en az %80'ini ihraç etmeleri durumunda 30 yıllık süre için tüm vergilerden muaf tutulmaktadırlar.

Mali'de devlet petrol, yurt içinde üretilen pamuk ve pirinçte fiyat kontrolü yapmakta, bunların dışında kalan ürünlerin fiyatları rekabete dayalı olarak tamamen serbest piyasa koşullarında oluşmaktadır.

Mali'de bazı sektörler için özel teşvikler de uygulanabilmektedir. Mali'de özel desteğe tabi olan başlıca sektörler:

-Tarıma dayalı sanayiler

-Su ürünleri üretimi

-Hayvancılık

- Ormancılık
- Madencilik ve metalorji
- Turizm ve otelcilik
- Haberleşme
- Konut inşası
- Ulaştırma
- İnsan ve hayvan sağlığına yönelik yatırımlar
- Mesleki ve teknik eğitime yönelik yatırımlar
- Kültürel gelişime yönelik yatırımlardır.

Mali'de özelleştirme programları devam etmekte olup, özelleştirme kapsamındaki işletmeler yabancılar için de ilgi çekmekte ve özelleştirilen bu işletmeler için de özel bazı teşvikler uygulanmaktadır.

Mali'de 1980 yılı baz alındığında 2019 yılında doğrudan yabancı yatırımlar stoğu 5 milyar dolara ulaşmıştır. Mali'de Güney Afrika, Avustralya ve Kanadalı firmalar özellikle madencilik sektörüne yatırım yapmakta, Çin, Fransız ve Alman firmaları ise başta gıda ve tekstil olmak üzere imalat sanayine yatırım yapmaktadırlar.

#### Mali'de Doğrudan Yabancı Yatırımların Gelişimi (Milyon Dolar)

YILLAR	DYY	DYY Stoğu (1980 Baz yılı)
2005	224	872
2010	406	2.156
2015	275	3.014
2016	356	3.257
2017	266	3.989
2018	467	4.562
2019	494	4.971

Kaynak.UNCTAD (Haziran 2021)

## 5. TÜRKİYE ile TİCARET

### Genel Durum

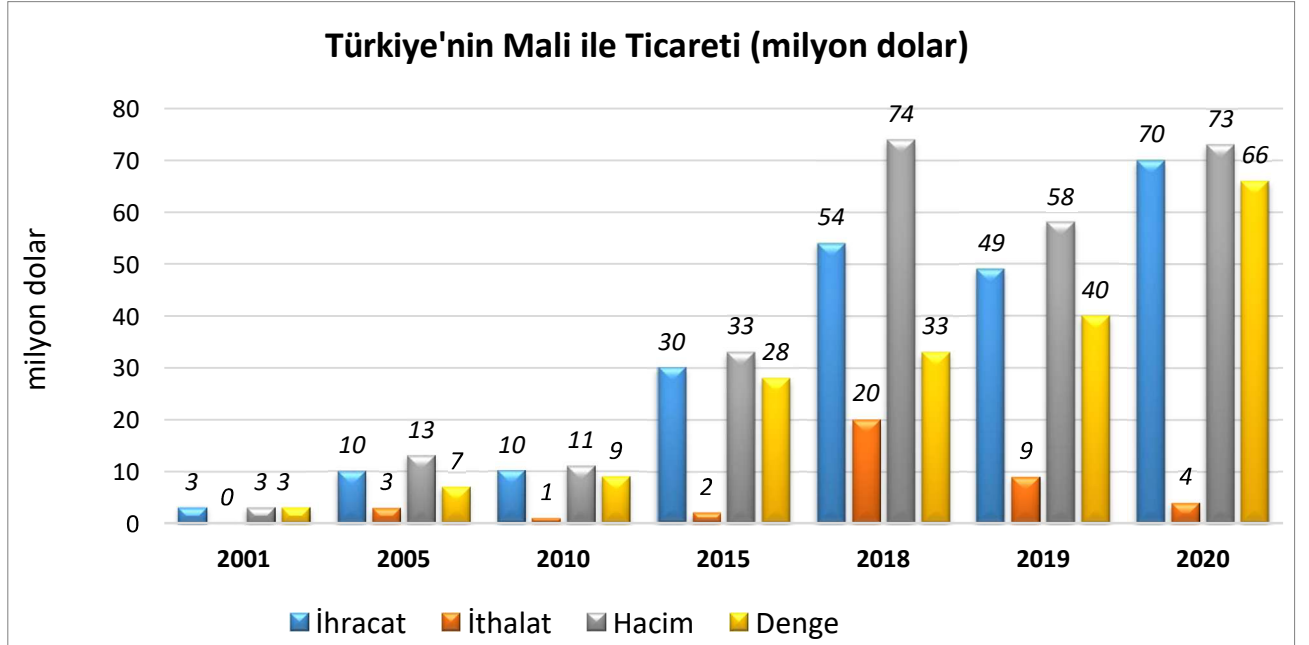
Ülkemizle Mali arasındaki dış ticaret oldukça düşük düzeylerde gerçekleşmektedir. Mali ile dış ticaretimiz ülkemiz lehine fazlalık vermekte olup, dış ticaret hacmimiz 2017 yılında 82,1 milyon dolarla maksimum düzeye ulaşmış, 2020 yılında ise 69,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında 3,8 milyon dolarlık ithalatımız söz konusu olup, ikili dış ticaretimiz ülkemiz lehine 65,7 milyon dolarlık fazla vermiştir.

### Türkiye'nin Mali ile Ticareti (1000 dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2001	2.608	4	2.612	2.604
2005	10.000	2.887	12.887	7.113
2010	9.925	1.397	11.322	8.528
2015	30.383	2.259	32.642	28.124
2018	53.616	20.319	73.935	33.297
2019	49.161	8.665	57.826	40.496
2020	69.552	3.807	73.359	65.745

Kaynak: ITC, Trademap

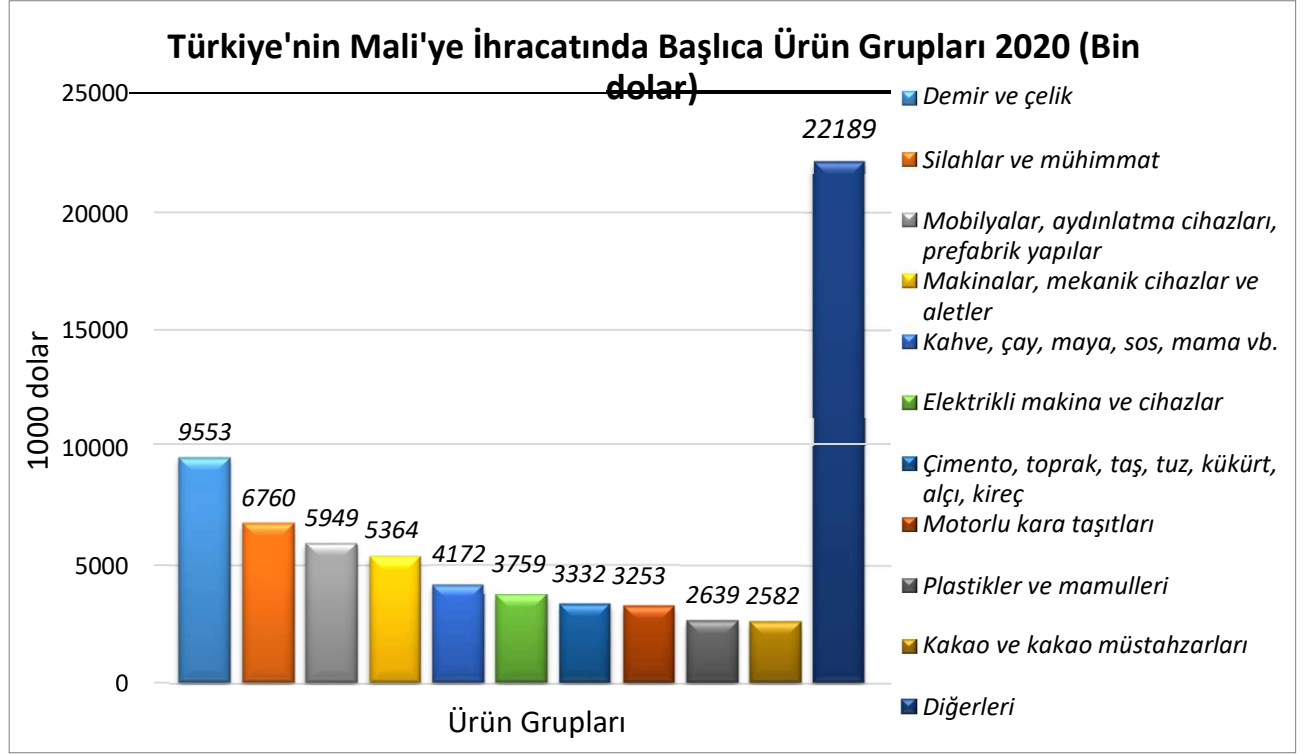
### Türkiye-Mali Dış Ticareti



Kaynak: Trademap

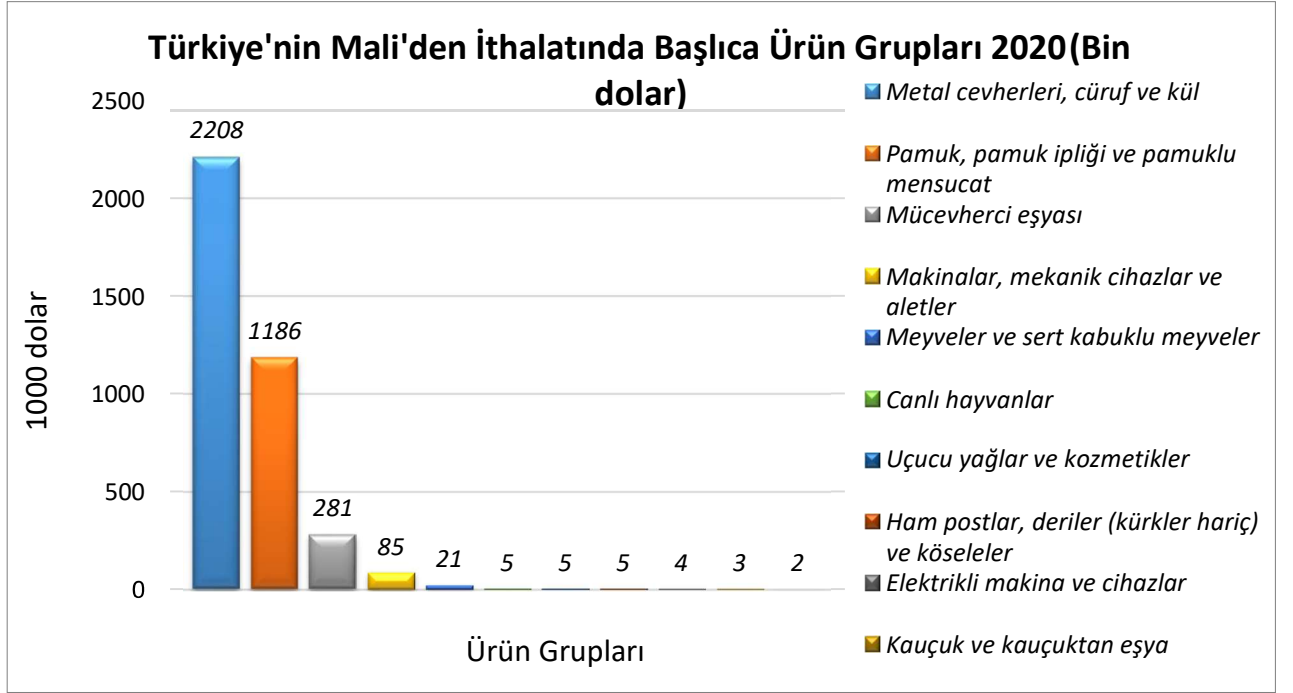


## Türkiye'nin Mali'ye İhracatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

## Türkiye'nin Mali'den İthalatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

**EKLER:*****EK-1: Mali'nin İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>4 605 478</b>	<b>5 049 220</b>	<b>3 405 239</b>	<b>100</b>	<b>-32,6</b>
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 263 917	1 361 324	406 713	11,9	-70,1
2.	5208	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içerenler)(m2. ağırlığı 200 gr. ı geçmeyenler)	25 005	26 874	210 802	6,2	684,4
3.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	175 756	192 953	182 123	5,3	-5,6
4.	2523	Çimento	215 782	201 418	118 679	3,5	-41,1
5.	1901	Malt hılasası; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	18 400	15 473	104 967	3,1	578,4
6.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	49 691	55 963	89 736	2,6	60,3
7.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	66 556	106 728	82 088	2,4	-23,1
8.	1001	Buğday ve mahlut	94 005	96 908	81 690	2,4	-15,7
9.	8711	Motosikletler (mopedler dahil) ve bir yardımcı motoru bulunan tekerlekli taşıtlar (sepetli olsun olmasın); sepetler	30 415	42 452	67 695	2	59,5
10.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları,	17 805	39 122	61 208	1,8	56,5

		skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb					
11.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	6 497	5 136	52 030	1,5	913
12.	8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	58 474	50 589	47 218	1,4	-6,7
13.	2104	Çorba, et suyu ve karışım halindeki homojenize gıda müstahzarları	39 485	34 380	44 914	1,3	30,6
14.	8701	Traktörler	49 121	58 276	39 804	1,2	-31,7
15.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	24 635	7 424	38 085	1,1	413

Kaynak: Trademap

**EK-2: Mali'nin İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>3 624 307</b>	<b>3 642 251</b>	<b>2 077 800</b>	<b>100</b>	<b>-43</b>
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 643 952	2 656 383	1 789 458	86,1	-32,6
2.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	9 825	36 840	73 261	3,5	98,9
3.	4403	Yuvarlak ağaçlar	0	0	60 404	2,9	100
4.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	9	0	49 589	2,4	100
5.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen	44 442	26 604	21 278	1	-20

		yağlar					
6.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	9 162	10 896	16 068	0,8	47,5
7.	1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	3 997	3 860	11 761	0,6	204,7
8.	2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	1 811	1 830	5 744	0,3	213,9
9.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	0	0	5 599	0,3	100
10.	0801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	7 185	7 371	3 187	0,2	-56,8
11.	2602	Manganez cevherleri ve konsantreleri	0	0	2 732	0,1	100
12.	2007	Reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları (pişirilerek hazırlanmış)	1 449	1 517	1 836	0,1	21
13.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	579	2 185	1 457	0,1	-33,3
14.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	6 221	7 615	1 409	0,1	-81,5
15.	1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülasa ve suları	4	0	1 215	0,1	100

Kaynak: Trademap

**EK-3: Mali'nin Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>4 605 478</b>	<b>5 049 220</b>	<b>3 405 239</b>	<b>100</b>	<b>-57,7</b>
1.	İsviçre	1 190 464	1 271 603	1 499 759	72,2	17,9
2.	Avustralya	237	368	282 299	13,6	76611,7
3.	Çin	88 509	160 644	168 900	8,1	5,1
4.	Malezya	0	0	20 993	1	0
5.	Hindistan	21 319	35 743	18 580	0,9	- 48
6.	Fransa	10 617	10 799	11 155	0,5	3,3
7.	Hollanda	8 618	12 479	9 985	0,5	- 20
8.	Danimarka	52	192	5 765	0,3	2902,6
9.	İngiltere	1 284	1 737	5 193	0,2	199
10.	Hong Kong	584	4 604	5 164	0,2	12,2
11.	Tayland	17 946	18 595	4 441	0,2	-76,1
12.	Japonya	839	4 528	3 983	0,2	- 12
<b>13.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>20 319</b>	<b>8 665</b>	<b>3 807</b>	<b>0,2</b>	<b>-56,1</b>
14.	Almanya	9 108	7 242	3 743	0,2	-48,3
15.	Endonezya	10 115	12 089	3 147	0,2	- 74

Kaynak: Trademap

***EK-4: Mali'nin Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)***

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>3 624 307</b>	<b>3 642 251</b>	<b>2 077 800</b>	<b>100</b>	<b>-20,9</b>
1.	Senegal	700 114	959 429	826 131	24,3	-13,9
2.	Çin	345 612	435 545	468 405	13,8	7,5
3.	Fransa	403 107	374 329	422 340	12,4	12,8
4.	Hindistan	129 293	142 792	168 220	4,9	17,8
5.	Avusturya	142 316	146 109	165 992	4,9	13,6
6.	Hollanda	153 517	107 109	138 761	4,1	29,6
7.	Belçika	134 227	134 286	134 168	3,9	-0,1
8.	Almanya	124 530	95 972	108 476	3,2	13
9.	ABD	78 851	67 939	99 265	2,9	46,1
10.	G. Afrika	74 234	89 974	76 987	2,3	-14,4
11.	İngiltere	70 227	46 559	75 474	2,2	62,1
12.	Rusya	41 148	83 725	72 700	2,1	-13,2
<b>13.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>53 616</b>	<b>49 161</b>	<b>69 552</b>	<b>2</b>	<b>41,5</b>
14.	İspanya	61 579	71 924	69 306	2	-3,6
15.	Fas	71 151	65 273	64 956	1,9	-0,5

*Kaynak: Trademap*

**Ek-5: Türkiye'nin Mali'ye İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>53 616</b>	<b>4161</b>	<b>69 552</b>	<b>100</b>	<b>41,5</b>
1.	9306	Bomba, torpido, mayın, güdümlü mermiler vb harp mühimmatı vb aksam ve parçaları; fişekler, mermi ve diğer mühimmat	3 579	5 040	6 723	9,7	33,4
2.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	7 011	1 889	5 685	8,2	201
3.	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	150	459	3 503	5	663,2
4.	9406	Prefabrik yapılar	434	634	3 153	4,5	397,3
5.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	1 100	1 355	2 582	3,7	90,6
6.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	3 328	2 472	2 554	3,7	3,3
7.	2523	Çimento	3 109	1	1 889	2,7	188800
8.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	839	1 456	1 741	2,5	19,6
9.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 126	1 121	1 575	2,3	40,5
10.	8716	Römorklar ve yarı römorklar; hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar; bunların aksam ve parçaları	139	279	1 553	2,2	456,6
11.	2102	Maya	297	487	1 425	2	192,6
12.	2522	Kireç	1 732	1 372	1 385	2	0,9
13.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	668	1 481	1 201	1,7	-18,9
14.	9028	Gaz, sıvı ve elektrik sayaçları	8	597	1 192	1,7	99,7



		(bunların kalibre cihazları dahil)					
15.	6309	Kullanılmış giyim eşyası ve kullanılmış diğer eşya	0	45	1 154	1,7	2464,4

Kaynak: Trademap

**Ek-6: Türkiye'nin Mali'den İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>20 319</b>	<b>8 665</b>	<b>3 807</b>	<b>100</b>	<b>-56,1</b>
1.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	0	0	2 208	58	0
2.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	19 263	5 925	1 095	28,8	-81,5
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	677	2 558	281	7,4	-89
4.	5202	Pamuk döküntüleri	0	0	91	2,4	0
5.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	0	0	85	2,2	0
6.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	0	1	21	0,6	2000
7.	0106	Canlı diğer hayvanlar	15	8	5	0,1	-37,5
8.	3302	Sanayide ve içecek imalinde hammadde veya koku verici maddeler ve karışımlar	0	0	5	0,1	0
9.	4106	Diğer hayvanların dabalımlanmış veya crust (ara kurutulmalı) post ve derileri	0	1	5	0,1	400
10.	4010	Vulkanize kauçuktan taşıyıcı kollar ve transmisyon kolları	0	0	3	0,1	0
11.	6201	Erkek veya erkek çocuk için palto,	0	0	2	0,1	0

		kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. eşya						
12.	8538	Esas itibariyle 85.35, 85.36 veya 85.37 pozisyonlarında yer alan cihazlarda kullanılmaya uygun aksam ve parçalar	0	0	2	0,1	0	

*Kaynak: Trademap*

**ÇAD**  
**ÜLKE PROFİLİ**



# İçindekiler

1. BAŞLICA SOSYAL GÖSTERGELER .....	2
2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER .....	3
3. DIŞ TİCARET .....	4
4. TÜRKİYE ile TİCARET .....	7
EKLER: .....	9

## 1. BAŐLİCA SOSYAL GÖSTERGELER

<b>Resmi Adı</b>	Çad Cumhuriyeti
<b>Hükümet Sistemi</b>	Başkanlık (presidential republic)
<b>Yüzölçümü</b>	1.284.000 km <sup>2</sup>
<b>Nüfusu (2019)</b>	15.946.876 (Dünya Bankası)
<b>Başkenti</b>	Encemine
<b>Önemli Şehirleri</b>	Encemine, Moundou, Sarh, Abéché
<b>Bağımsızlık Günü</b>	11 Ağustos (1960)
<b>Resmi Dili</b>	Fransızca, Arapça
<b>Dini Yapı</b>	İslam, Hristiyanlık
<b>Para Birimi &amp; Döviz Kuru</b>	Orta Afrika Frankı (CFAFranc-XAF) - 1 Avro = 655,957 CFAFr (sabit)
<b>Başlıca Sağlık Sorunları</b>	HIV/AIDS, Verem, Hepatit A ( <a href="https://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/chad">https://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/chad</a> )
<b>Doğal kaynaklar</b>	Petrol, altın, elmas, kaolin

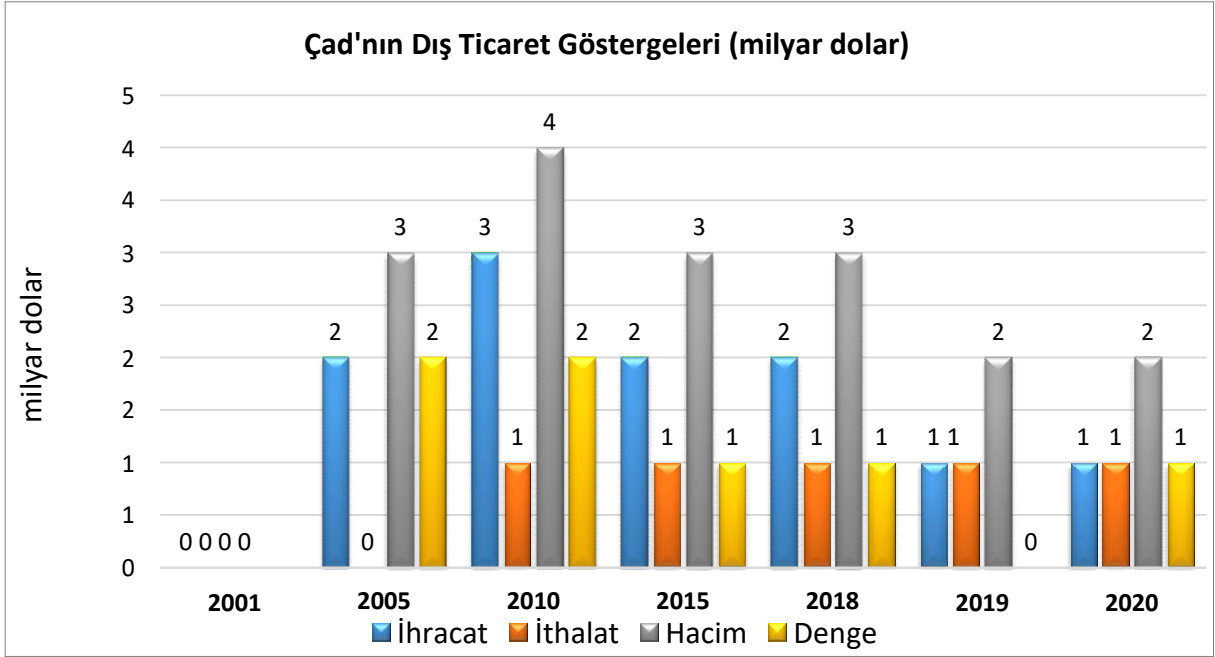
## 2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<b>GSYİH (Cari Fiyatlarla- milyar \$)</b>	11	11	12	13	14	15	16	17
<b>GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)</b>	2,9	-0,8	0,9	2,4	2,5	4,4	4,4	3,8
<b>Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla- \$)</b>	686	660	730	744	766	802	842	878
<b>Enflasyon (Tüketici fiyat ort, %)</b>	-1	4,5	2,6	2,8	2,8	2,9	3	3
<b>Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)</b>	-4,8	-8,1	-5,2	-4,7	-5,8	-5,4	-4,9	-3,4
<b>Kamu Genel Borcu/GSYİH (%)</b>	52	48	44	44	43	42	40	37

Kaynak: IMF (2021 ekim)

### 3. DIŞ TİCARET

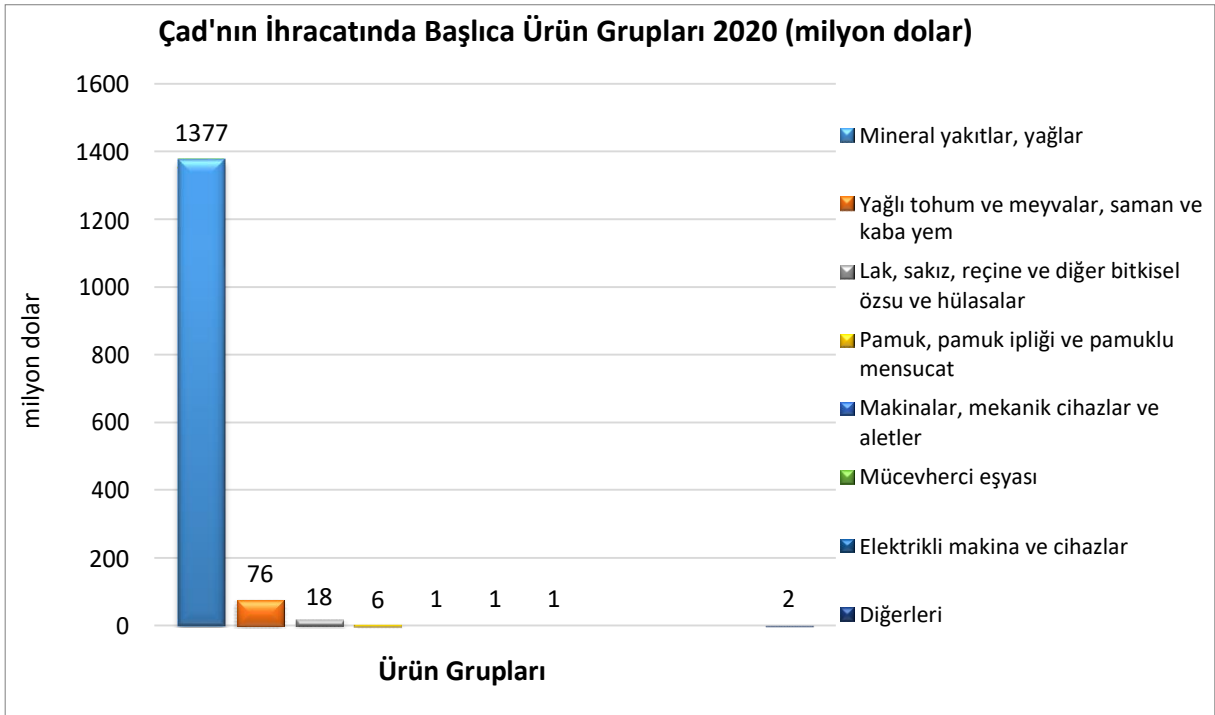
#### Genel Durum



Kaynak: Trademap-mirrordata/Çad (2021 kısım)

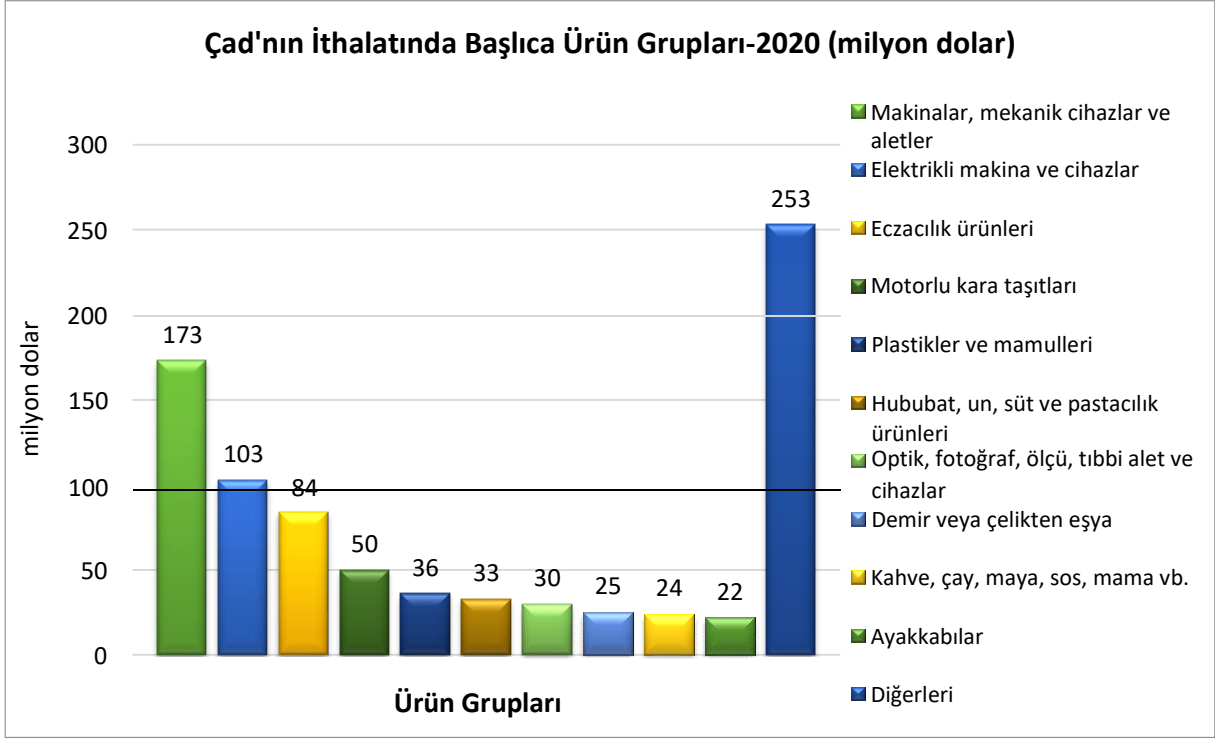
#### Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticareti

##### İhracat



Kaynak: Trademap-mirrordata/Çad

## İthalat

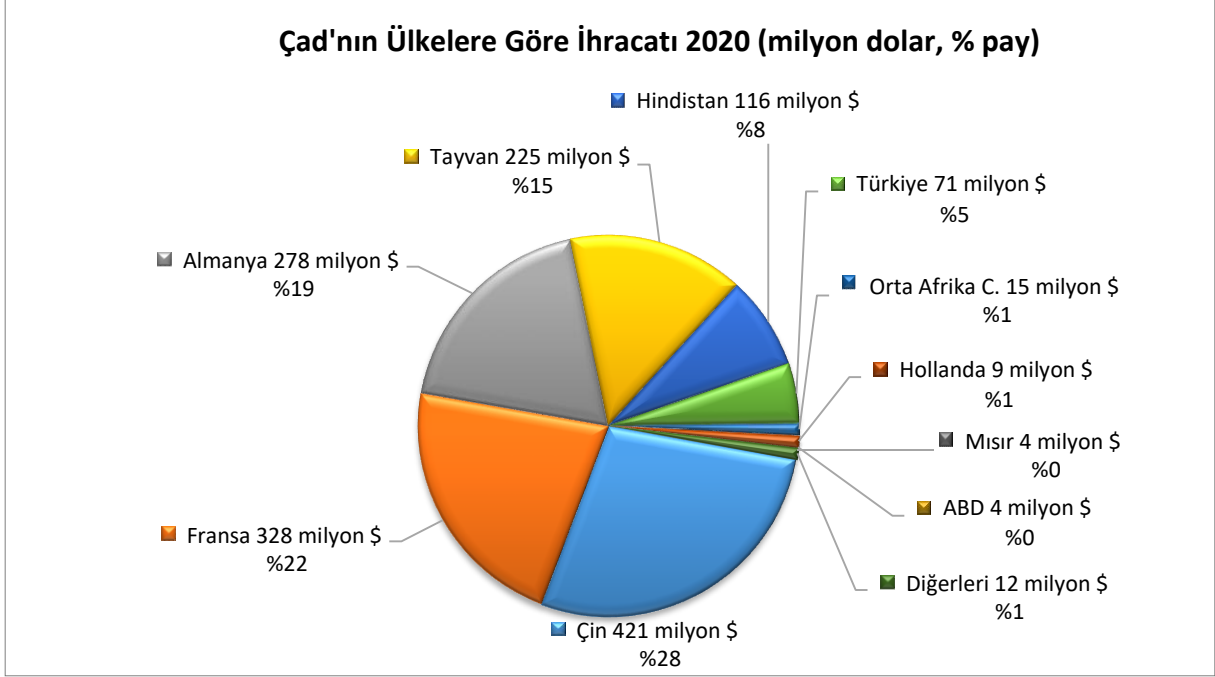


Kaynak: Trademap-mirrordata/Çad



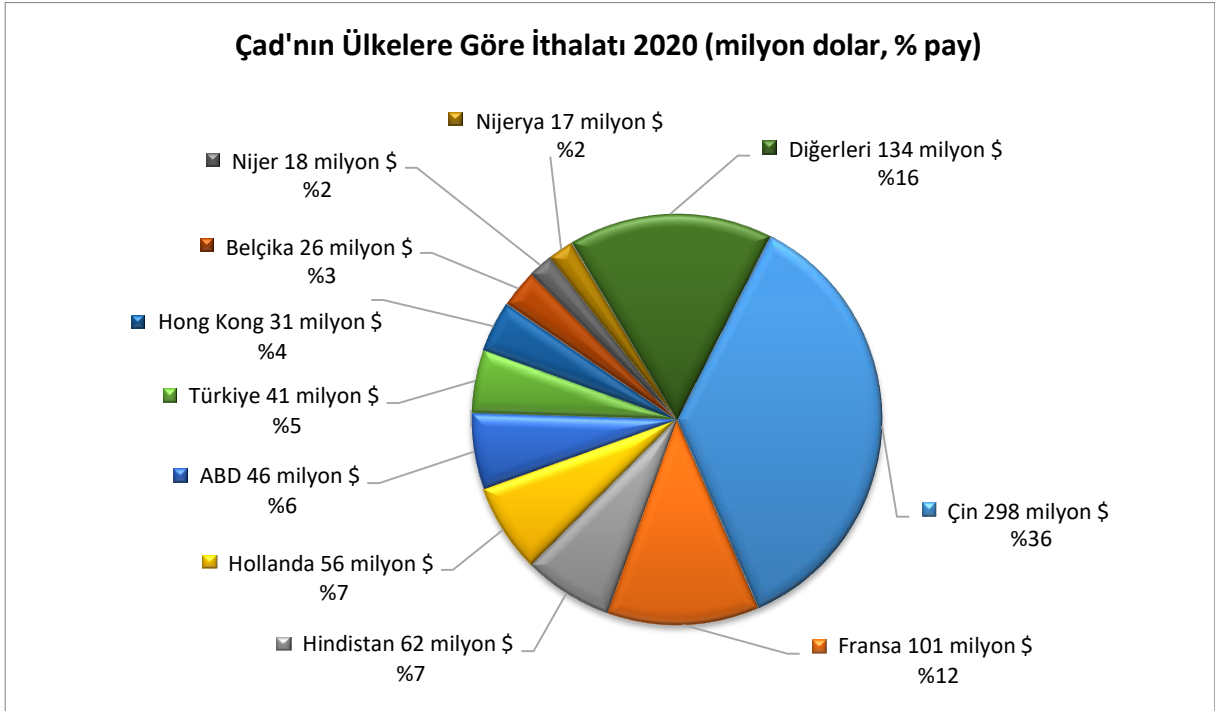
## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak: Trademap-mirrordata/Çad

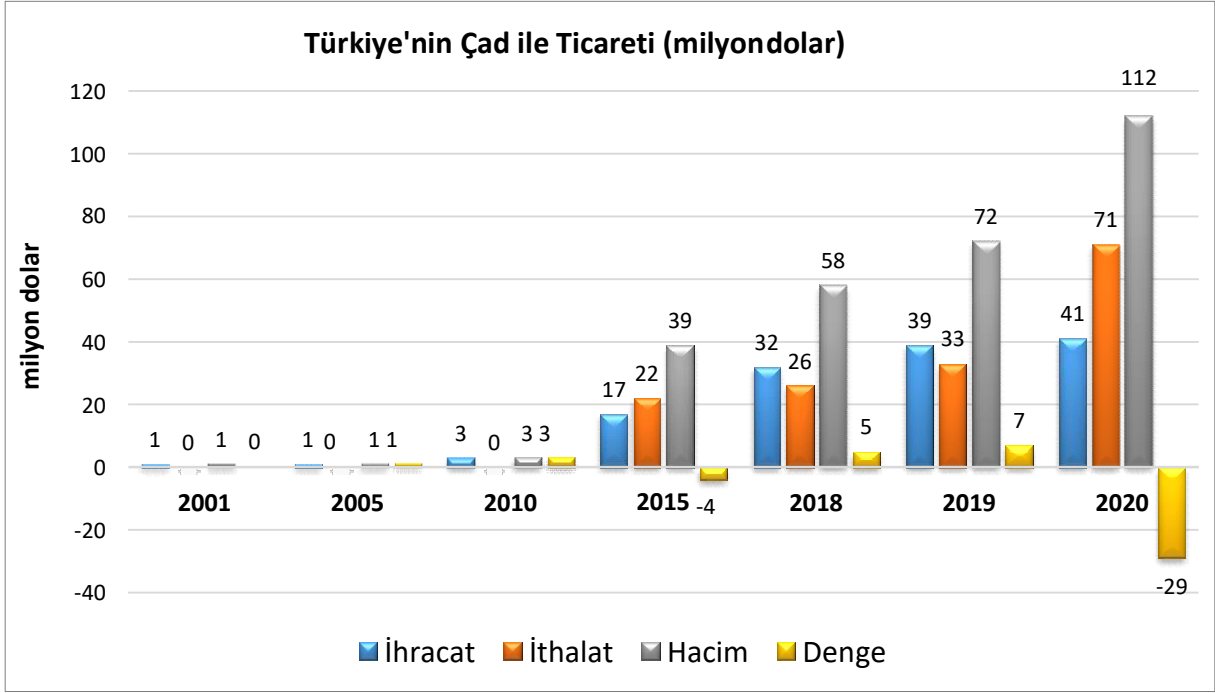
### İthalat



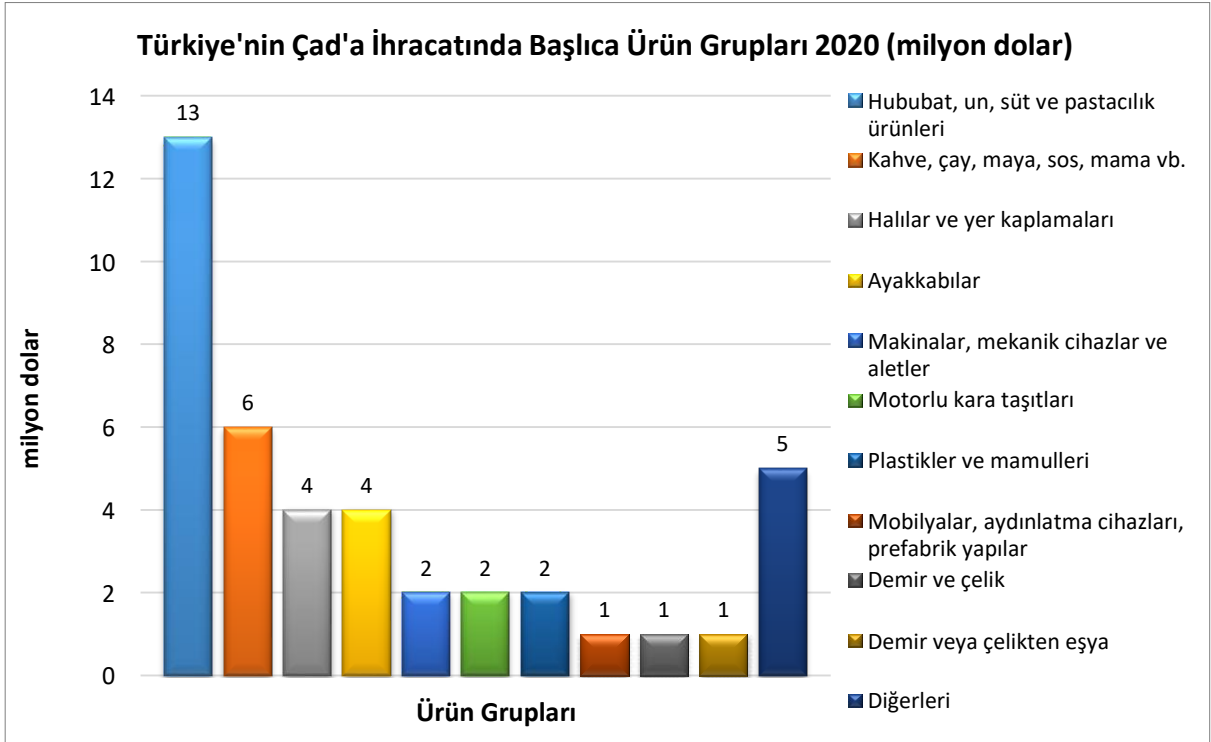
Kaynak: Trademap-mirrordata/Çad

## 4. TÜRKİYE ile TİCARET

### Genel Durum



### Türkiye'nin Çad'a İhracatında Başlıca Ürünler



## Türkiye'nin Çad'dan İthalatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap-directdata/Türkiye

**EKLER:****EK-1: Çad'ın İhracatında Başlıca Ürünler (1000 dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>1 696 462</b>	<b>1 319 682</b>	<b>1 482 531</b>	<b>100</b>	<b>12,3</b>
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	1 481 180	995 761	1 359 662	91,7	36,5
2.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	24 574	36 870	74 941	5,1	103,3
3.	1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	25 392	21 511	18 121	1,2	-15,8
4.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	18	5 374	17 627	1,2	228
5.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	10 087	1 419	5 774	0,4	306,9
6.	7118	Metal paralar	123	182	827	0,1	354,4
7.	1202	Yer fıstığı	50	327	653	0	99,7
8.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	0	0	499	0	100
9.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	185	92	336	0	265,2
10.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	20	68	243	0	257,4
11.	4103	Diğer ham post ve deriler	453	445	226	0	-49,2
12.	5601	Dokumaya elverişli maddelerden vatkadan mamul eşya	270	256	222	0	-13,3
13.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	198	46	210	0	356,5
14.	2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	0	0	187	0	100
15.	2712	Vazelin, parafin, petrol mumu, yağlı mum, ozakerit, linyit mumu, turb mumu vb.	1	0	119	0	100

Kaynak: Trademap-mirrordata/Çad (2021 kasım)

**EK-2: Çad'ın İthalatında Başlıca Ürünler (1000 dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>909 966</b>	<b>1 006 326</b>	<b>830 273</b>	<b>100</b>	<b>-17,5</b>
1.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	9 671	8 662	72 008	8,7	731,3
2.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	45 981	40 712	70 670	8,5	73,6
3.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	24 457	34 963	37 444	4,5	7,1
4.	3906	Akrilik polimerleri (ilk şekillerde)	4 542	11 747	24 363	2,9	107,4
5.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	20 911	19 634	18 369	2,2	-6,4
6.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	10 100	13 155	18 041	2,2	37,1
7.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	11 209	18 014	17 674	2,1	-1,9
8.	8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	10 881	11 671	16 744	2	43,5
9.	1901	Malt hülasesi; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	6 219	11 177	14 686	1,8	31,4
10.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	10 847	13 067	14 369	1,7	10
11.	1902	Makarnalar ve kuskus	2 745	8 236	13 517	1,6	64,1
12.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	10 236	41 705	13 132	1,6	-68,5
13.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	9 189	9 541	11 808	1,4	23,8
14.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	11 804	15 746	9 911	1,2	-37,1
15.	8703	Otomobiller	17 821	19 958	9 902	1,2	-50,4

Kaynak: Trademap-mirroredata/Çad (2021 kasım)

**EK-3: Çad'ın Ülkelere Göre İhracatı (1000 dolar)**

Sıra	Ülkeler (ilk 15)	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>1 696 462</b>	<b>1 319 682</b>	<b>1 482 531</b>	<b>100</b>	<b>12,3</b>
1.	Çin	93 922	439 827	420 908	28,4	-4,3
2.	Fransa	56 184	81 892	327 837	22,1	300,3
3.	Almanya	1 492	67 392	278 314	18,8	313
4.	Tayvan	4	15	224 923	15,2	1499386,7
5.	Hindistan	511 737	254 615	115 841	7,8	-54,5
<b>6.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>26 271</b>	<b>35 333</b>	<b>70 732</b>	<b>4,8</b>	<b>100,2</b>
7.	Orta Afrika C.	283	364	15 470	1	4 150
8.	Hollanda	351 356	2 426	8 628	0,6	255,6
9.	Mısır	2 046	403	4 459	0,3	1006,5
10.	ABD	494 865	135 828	3 686	0,2	-97,3
11.	Endonezya	2 285	50	2 810	0,2	5 520
12.	Singapur	388	177	2 671	0,2	1 409
13.	İngiltere	312	1 093	1 151	0,1	5,3
14.	Pakistan	885	473	657		38,9
15.	Moritus	0	0	559		0

Kaynak: Trademap-mirrordata/Çad

**EK-4: ad'ın ülkelere Göre İthalatı (1000 dolar)**

Sıra	lkeler (ilk 15)	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>909 966</b>	<b>1 006 326</b>	<b>830 273</b>	<b>100</b>	<b>-17,5</b>
1.	Çin	185 529	278 769	298 321	35,9	7
2.	Fransa	91 270	96 481	100 905	12,2	4,6
3.	Hindistan	30 806	52 396	61 825	7,4	18
4.	Hollanda	28 747	16 892	56 256	6,8	233
5.	ABD	51 380	84 633	46 111	5,6	-45,5
<b>6.</b>	<b>Trkiye</b>	<b>31 567</b>	<b>40 328</b>	<b>41 485</b>	<b>5</b>	<b>2,9</b>
7.	Hong Kong	13 881	21 054	30 637	3,7	45,5
8.	Belçika	17 455	22 687	25 794	3,1	13,7
9.	Nijer	4 853	15 957	17 998	2,2	12,8
10.	Nijerya	8	3 024	17 163	2,1	467,6
11.	Almanya	16 034	17 138	13 412	1,6	-21,7
12.	Benin	3 301	5 522	13 302	1,6	140,9
13.	İngiltere	27 816	36 793	11 218	1,4	-69,5
14.	İspanya	8 296	10 113	7 178	0,9	- 29
15.	Senegal	26 540	13 973	7 134	0,9	-48,9

Kaynak: Trademap-mirrordata/ad

**Ek-5: Türkiye'nin Çad'a İhracatında Başlıca Ürünler (1000 dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>31 567</b>	<b>40 328</b>	<b>41 485</b>	<b>100</b>	<b>2,9</b>
1.	1902	Makarnalar ve kuskus	1 430	7 402	12 358	29,8	67
2.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	3 987	4 396	4 443	10,7	1,1
3.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	256	2 309	3 878	9,3	68
4.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	21	531	2 120	5,1	299,2
5.	6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	844	2 754	1 921	4,6	-30,2
6.	2102	Maya	3 209	2 035	1 824	4,4	-10,4
7.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	338	123	1 177	2,8	856,9
8.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	24	117	1 149	2,8	882,1
9.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	343	825	935	2,3	13,3
10.	1101	Buğday unu	1 977	1 845	813	2	-55,9
11.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	283	476	809	2	70
12.	2523	Çimento	0	818	770	1,9	-5,9
13.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	275	383	735	1,8	91,9
14.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	246	598	596	1,4	-0,3
15.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	68	270	532	1,3	97

Kaynak: Trademap-directdata/Türkiye



**Ek-6: Türkiye'nin Çad'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000 dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>26 271</b>	<b>35 333</b>	<b>70 732</b>	<b>100</b>	<b>100,2</b>
1.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	21 855	35 126	69 968	98,9	99,2
2.	1202	Yer fıstığı	0	27	445	0,6	1548,1
3.	1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	262	86	161	0,2	87,2
4.	5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	4 135	80	156	0,2	95

Kaynak: Trademap-directdata/Türkiye

# NİJER

## ÜLKE PROFİLİ



# İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM .....	4
3. DIŞ TİCARET .....	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR .....	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET .....	11
EKLER: .....	13

## 1. GENEL BİLGİLER

### Başlıca Sosyal Göstergeler

<b>Resmi Adı</b>	Nijer Cumhuriyeti
<b>Yönetim Biçimi</b>	Üniter Cumhuriyet
<b>Resmi Dili</b>	Fransızca
<b>Başkent</b>	Niamey: 1.059 bin kişi
<b>Yüzölçümü</b>	1.267.000 km <sup>2</sup>
<b>Nüfus</b>	25,13 milyon kişi (IMF 2021 Tahmini)
<b>Dini Yapı</b>	Müslüman %80, Hristiyan ve diğer %20
<b>Büyük Kentler</b>	Zinder: 254.000 Maradi: 188.000 Arlit: 129.000 Agadez: 119.000 Tahoua: 110.000 kişi
<b>Döviz Kuru</b>	1 ABD Doları = 555,7 CFAfr (CFA Frangı) (ort. tahmin)
<b>Uluslararası Telefon Kodu</b>	+227

Kaynak: Economist Intelligence Unit, Country Report, CIA Fact Book, IMF

### Coğrafi Konum

Kuzeybatı Afrika'nın merkezinde yer alan Nijer, denize kıyısı olmayan büyük bir ülkedir. Nijer, kuzeybatıda Cezayir, kuzeyde Libya, doğuda Çad, güneyde Nijerya, batı ve güneybatıda ise Benin, Burkina Faso ve Mali ile komşudur. Ülkede ekilebilir topraklar sadece Nijer Nehri boyunca uzanmaktadır. Toplam yüzölçümün yaklaşık % 90'ını çöl ya da savanadır. Kurak tropikal iklime sahip olan Nijer'de yağış sezonu Mayıs ile Eylül ayları arasındadır. Denizden 216 m. yükseklikte olan başkent Niamey'de en sıcak ay Mayıs (27-41 derece), en soğuk ay ise Ocak (14-34 derece)dir. En kurak ay olan Kasım'da yağış yağmazken en yağışlı ay olan Ağustos ayındaki ortalama yağış miktarı 188 mm.dir.

### Siyasi ve İdari Yapı

Nijer 1974 yılından itibaren, parlamenter demokratik sisteme geçildiği 1993 yılına kadar askeri yönetim tarafından idare edilmiştir. 1996 yılında dönem başkanlığını devralan İbrahim Bare Mainassara, 1999 yılında öldürülmüştür. Mevcut anayasaya göre, başkanlar beş yıllık dönem için seçilebilmektedir. Ulusal meclis, 105 üyenin çok koltuklu seçim bölgesinde, 8 üyenin ise tek koltuklu ulusal azınlık seçim bölgesinde seçildiği toplam 113 üyeye sahiptir. Seçilen meclis üyelerinin görev süreleri beş yıldır.

### Nüfus ve İstihdam

Birleşmiş Milletler'in verilerine göre; 1975 yılında 5,3 milyon olan Nijer'in nüfusunun 25 milyon olduğu tahmin edilmektedir. Nijer, son derece genç nüfusun olduğu demografik bir profile sahiptir. % 49'u 15 yaşın altında olan nüfusun sadece %2'si 65 yaşın üzerindedir. Neredeyse ortalama her kadının 8 doğum yaptığı ve bu nedenle yıllık nüfus artışının % 3,3 olduğu Nijer, Sahra Altı Afrika'nın en yüksek nüfus artışına sahip ülkelerinden biridir. Çölleşme ve tarıma elverişli arazi kaybı ile birlikte nüfusun hızlı artması, ekonomik büyümenin tarıma dayalı olduğu ülkede büyük bir tehdit oluşturmaktadır.

## **Doğal Kaynaklar ve evre**

Yerleşik tarımın yapılabildiği Nijer Nehri'nin etkilediği Nijer'in güneybatısının haricindeki bölgelerde arazi sert ve kurudur. Ülke yüzölçümünün sadece % 12'si tarıma uygundur. Ülkenin sadece %1'i ormanlık alandır. Resmi rakamlara göre, her yıl 80.000-100.000 ha ormanlık alan yakıt olarak kullanılmak üzere tahrip edilmektedir.

Az yağış nedeniyle, susuzluk ülkedeki en önemli sorunlardan biridir. Tahoua, Zinder ve Diffa Bölgelerinin kuzeyi yılda 100-200 mm'den az yağış almaktadır. Başkent Niamey'in aldığı yıllık yağış miktarı 500 mm civarındadır. Hükümet, tarımsal alanların sulanabilmesi için Nijer nehri boyunca birkaç küçük baraj inşa etmiştir.

## 2. GENEL EKONOMİK DURUM

### Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	12,91	13,7	15,9	18,53	21,05	22,93	24,86	26,84
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	5,9	1,2	6,9	12,8	11,1	6,6	6,3	5,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	554	566	633	710	778	817	854	888
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	-2,5	2,8	0,4	2	2	2	2	2
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-12,3	-13,3	-17	-10,7	-7	-6,3	-6,3	-6,3
Devletin Genel Net Borçlanması GSYİH'ya Oranı (%)	35,9	40,5	41,1	38,9	37,1	36,5	36,2	36,1
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	30,2	30,8	30,8	25,3	24	23,8	23	22,9
Nüfus (milyon)	23,31	24,21	25,13	26,08	27,07	28,08	29,13	30,2

“\*” Tahmin

Kaynak: IMF

Nijer’de, GSYİH’nın % 40’ını oluşturan tarım geliri, nüfusun % 80’den fazlasının geçim kaynağıdır. Artan uranyum üretiminin yanı sıra petrol ihracatının da başlaması ile Nijer’de ekonomik büyümenin zirveye çıkması beklenmektedir.

İnsanı gelişme indeksine göre Nijer, dünyanın en az gelişmiş ikinci ülkesidir. Nüfusun üçte biri, yağışların yetersizliği ve ekinlerin sık sık haşereler tarafından istila edilmesi nedeniyle her an açlıkla karşı karşıyadır.

Petrol rafinerisinin tamamlanmasıyla Nijer, petrolde kendi kendine yetebilen bir ülke olmuştur. Ancak, Japonya’daki Fukushima felaketinden bu yana, dünyada uranyum fiyatlarının % 30 oranında gerilemesi, dünyanın sayılı uranyum cevheri üreten ülkelerinden olan Nijer’deki Imouraren uranyum madeni inşaatındaki sorunları artırmıştır.

Uluslararası Para Fonu’nun (IMF), Nijer için onayladığı 121 milyon dolarlık genişletilmiş kredi programı; dış şoklara karşı ekonominin esnekliğini artırarak makroekonomik istikrarı geliştirmeyi, kamu maliyesi yönetimini oluşturulmayı, doğal kaynak sektörü için şeffaf bir denetim sistemi oluşturulmayı ve özel sektör ile finans sektörünün gelişmesini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Çinliler tarafından geliştirilen Nijer’in doğusundaki Agadem petrol sahası ile Zider’deki ülkenin ilk petrol rafinerisi üretime geçmiştir.

Çinli yatırımcılar, sektörün büyümesinde itici güç olan, Azelik’in yakınındaki küçük bir uranyum madenini geliştirmek için çalışmalara devam etmektedirler.

Nijer'in ilk hidroelektrik projesi olan Kandadji barajının, üretime başlamasıyla, ülkedeki yapısal enerji açığının azalacağı ve ekonomik büyümenin artacağı tahmin edilmektedir.

Fransız nükleer enerji şirketi Areva tarafından Imouraren'de yeni dev bir uranyum madeni inşaatının tamamlanması, ertelenmiş olup finansman ile ilgili şüpheler ve inşaat sahasındaki işçi grevleri nedeniyle gecikmenin daha uzun süreceği tahmin edilmektedir.

Ülkenin kendi kendine yeterliliğini ve esnekliğini geliştirmeye yönelik, uzun vadeli önlemleri içeren dış yardımı kanalize etmek için hükümetin başarılı çabalarına rağmen, Nijer, acil gıda yardımı muhtaç durumdadır. Nijer'de kronik gıda yetersizliğinin başlıca nedenleri, yüksek nüfus artışı (dünyadaki en yüksek oranlardan biri) ve düzensiz ve yetersiz mevsimsel yağışlardır. İnsani yardım örgütlerine göre, ülkede yeterli yağışın olduğu yıllarda bile 300.000 çocuk yetersiz beslenme tehdidi ile karşı karşıyadır. Gıda krizinin erken sinyalleri görüldüğünde Nijer hükümeti gıda stokları oluşturmaya başlamaktadır. Dış yardım ihtiyacına ilişkin erken uyarı işaretleri olmasına rağmen, talep edilen bağışın büyük bir kısmı sağlanamamaktadır.

Hükümet, gıda güvenliğinin en üst önceliklerinden biri olan "Nijerliler Nijerlileri Besler" (3N) adında yeni bir sistem kurmuştur. Hükümet bu sistemle, damla sulama kullanımının yaygınlaştırılması ve basit su tutma önlemleri, kuraklığa dayanıklı hububat yetiştirilmesi gibi üretim tekniklerini geliştirmeyi, gübre, tohum, hayvan yemlerini sübvansede etmeyi içeren sürdürülebilir tarım yatırımlarını yaparak gıda krizlerine dayanıklılığı artırmayı amaçlamaktadır. Bu sistemde, direnci artırmayı sağlamak için altyapı yatırımları da önemli bir konudur.

Hükümet, ülkenin batısındaki Nijer Nehri üzerinde halen inşaatı devam eden Kandadji Barajının, önümüzdeki beş yıl içerisinde tamamlanarak, 10 bin hektarlık arazinin sulanmasını beklemektedir. Ancak, finansman eksikliği, 3N programının uygulanmasında gecikmeye neden olacak ve tekrarlayan gıda krizleri Nijer'in ekonomik gelişimini engellemeye devam edecek gibi görünmektedir.

Çin devletine ait "Sinolight Corporation" şirketi, Nijer'de 100 bin ton kapasiteli bir şeker rafinerisi kurmayı planladığını açıklamıştır. Başkent Niamey'in 140 km. doğusunda kurulacak rafineri 10 bin kişiye istihdam sağlayacaktır. Ülkenin yıllık 200 bin tonluk ham şeker kamışı üretimine katma değer sağlayacak olan rafinerinin üretiminin neredeyse tamamı iç piyasada tüketilecektir.

Nijer'in reel GSYİH'deki büyümenin önümüzdeki dönemde de %5'in üzerinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Ekonomik büyümedeki bu yüksek oranın, Nijer'in petrol ihraç etmeye başlamasından ve uranyum üretiminin artmasından kaynaklanacağı tahmin edilmektedir. Ekonomik büyümenin, yol ve baraj inşası, maden, petrol ve elektrik ve ulaştırma altyapısının daha fazla geliştirilmesi için sağlanacak yabancı finansmanlar tarafından destekleneceği tahmin edilmektedir.

Nijer'deki petrol rafinerisinin üretime başlamasının ardından, ülkede yakıt fiyatlarının düşmesi beklenmektedir. Bununla birlikte, Önümüzdeki dönemde yıllık enflasyonun %2,5 oranının biraz üzerinde seyretmesi beklenmektedir. Tüketici fiyat endeksinde, ağırlığın büyük

bir kısmını gıda fiyatları oluşturmaktadır. Bu dönemde enflasyonist baskının devam edeceği ve özel tüketimin daha yüksek ekonomik büyümeyi uyaracağı tahmin edilmektedir. Enflasyonun azalması, dengeli olarak daha yüksek iç talep ile telafi edilecektir. Gıda mahsulü hasatlarının yetersiz yağış ve böcek istilası nedeniyle daha kötü olması durumunda, yapılan enflasyon tahminlerinin yukarı yönlü olarak revize edilmesi gerekecektir.

Dünya Bankası'nın "Doing Business" raporuna göre, iş yapma kolaylığında Nijer, dünyada araştırma yapılan 189 ülke içerisinde, 176. sırada yer almıştır. Nijer'in performansı kıtasal ve bölgesel standartlardan bile daha kötüdür. Sahra Altı Afrika'da 46 ülke sıralamasında 38. ve 7 üyesi bulunan "Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği" (UEMOA)'inde ise altıncı sıradadır.

Nijer, Frank Bölgesi Bölgesel Grubunun "Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği" (UEMOA) üyesidir. Nijer'in para politikası, sekiz üye ülkedeki enflasyon hedeflemesi önceliğine sahip olan Bölgesel Merkez Bankası (BCEAO) tarafından belirlenir. BCEAO'nun politikası, Avrupa Merkez Bankası (ECB) tarafından oldukça fazla etkilenmektedir. Nijer'in dış politikası, ekonomik gelişme ve komşular ile güvenlik işbirliği üzerinde odaklanmıştır.

Nijer ayrıca, Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS), Sahil Sahra Devletleri Topluluğu (CEN-SAD) ve Afrika Birliği üyesidir.



### 3. DIŞ TİCARET

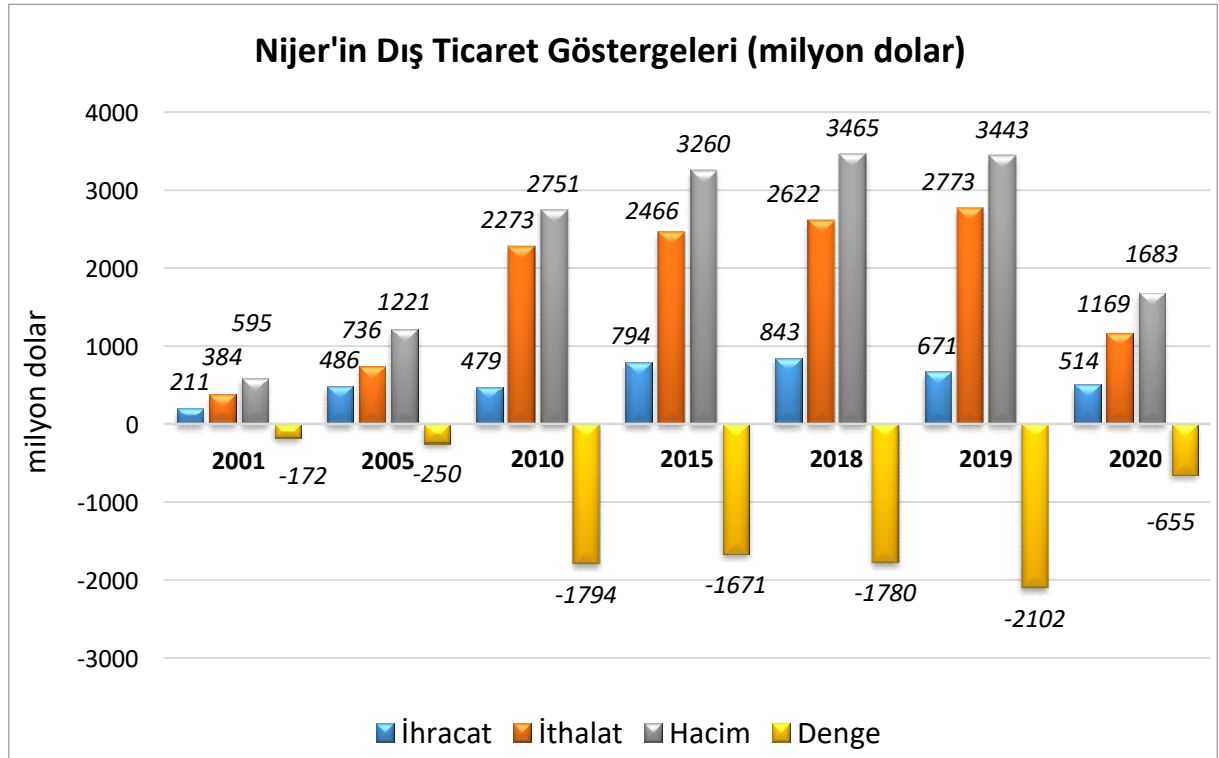
#### Genel Durum

Nijer neredeyse her yıl dış ticareti açık vermektedir. Nijer 2020 yılında 514 milyon dolarlık (%23 azalan) ihracatla dünyada 165. sırada olup ithalatta ise aynı yıl 1 milyar dolarlık (%58 azalan) değer ile dünyada 156. sıradadır.

Nijer'in ihracat yaptığı ürün grupları sırasıyla yağlı tohum ve meyveler, saman ve kaba yem, inorganik kimyasallar, mücevherci eşyası, mineral yakıtlar, yağlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, sebzeler ve bazı kök ve yumrular, demir ve elik, ham postlar, deriler (kürkler hariç) ve kseleler, demir veya çelikten eşya, elektrikli makina ve cihazlardır.

İthalat yaptığı ürün grupları sırasıyla, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, motorlu kara taşıtları, elektrikli makina ve cihazlar, eczacılık ürünleri, hububat, demir veya çelikten eşya, hububat, un, süt ve pastacılık ürünleri, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, kahve, çay, maya, sos, mama vb., hava taŐıtlarıdır.

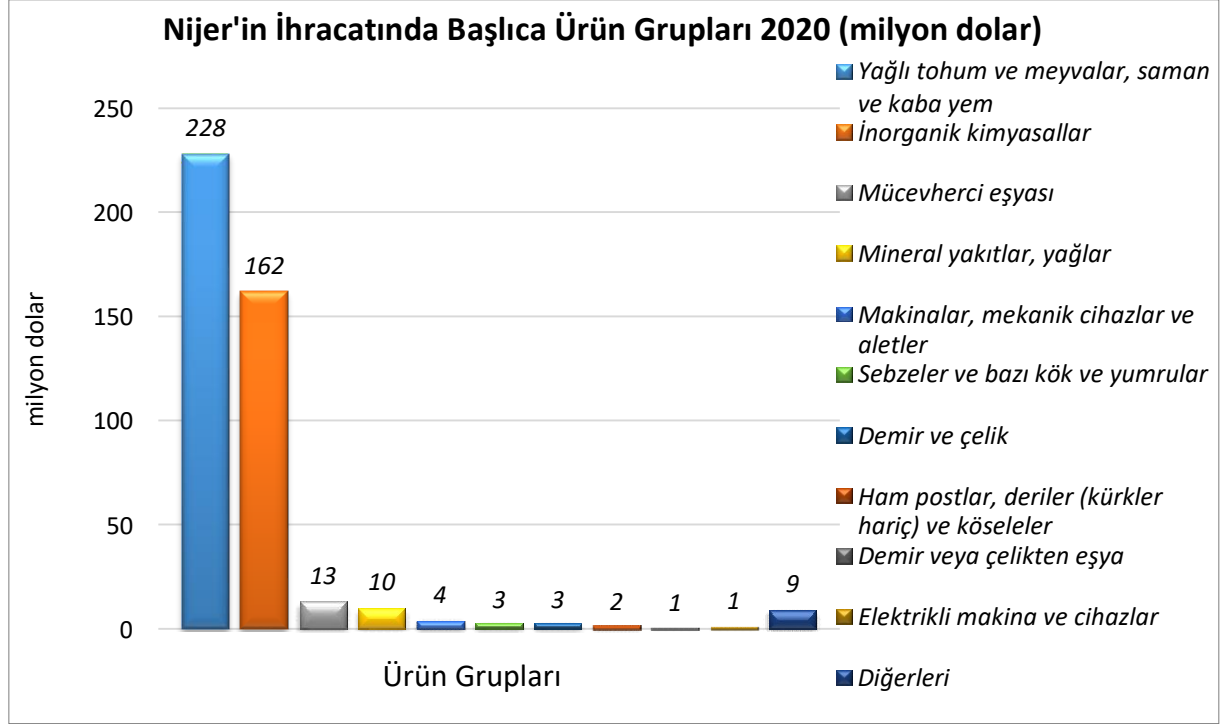
#### Ülkenin Dış Ticareti



Kaynak: Trademap

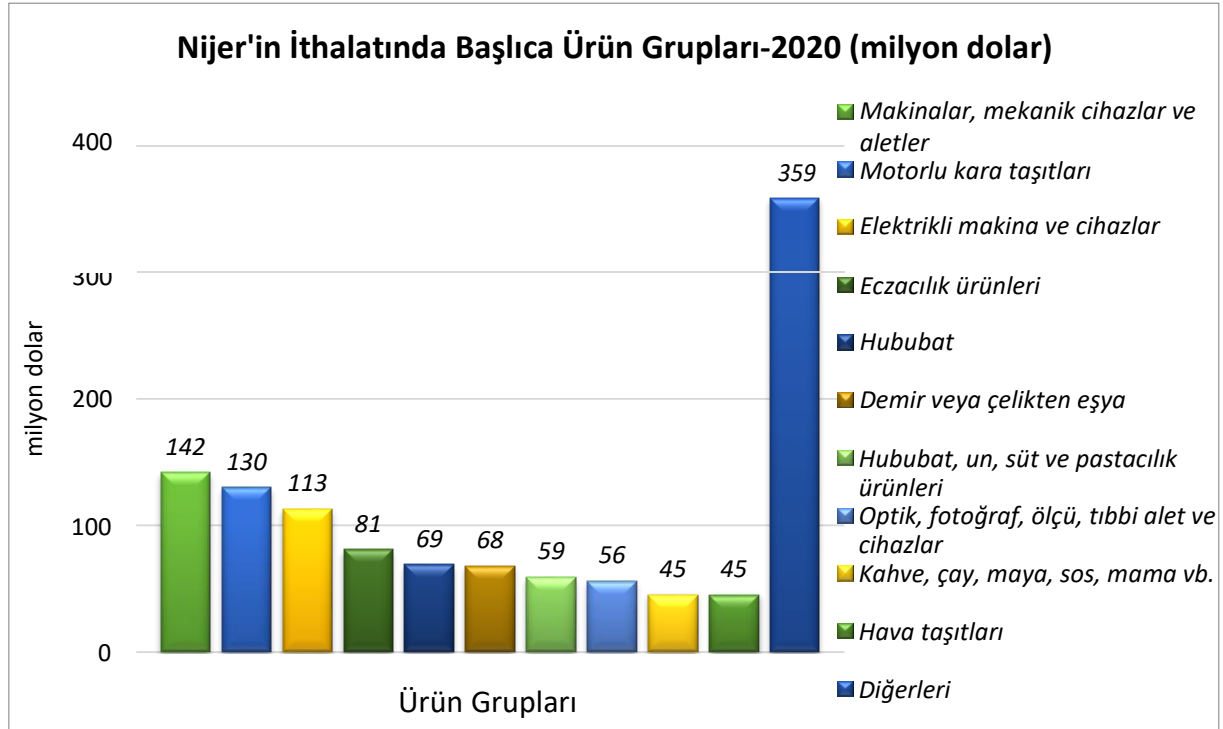
## Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak:Trademap

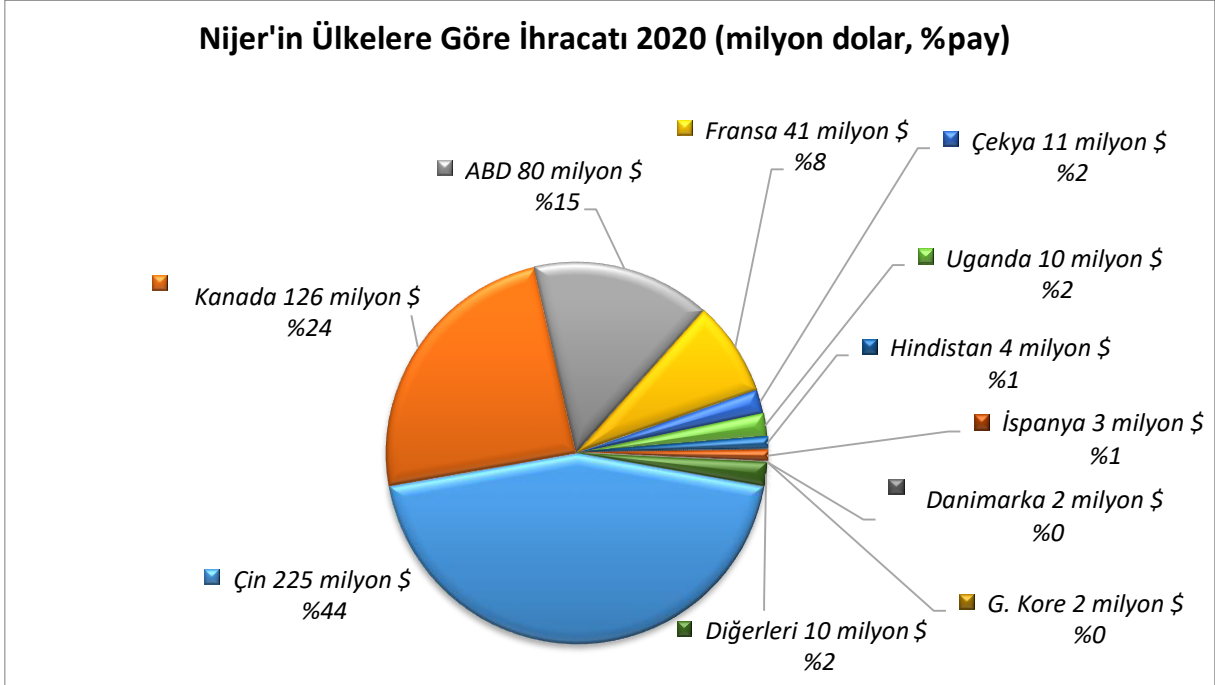
### İthalat



Kaynak:Trademap

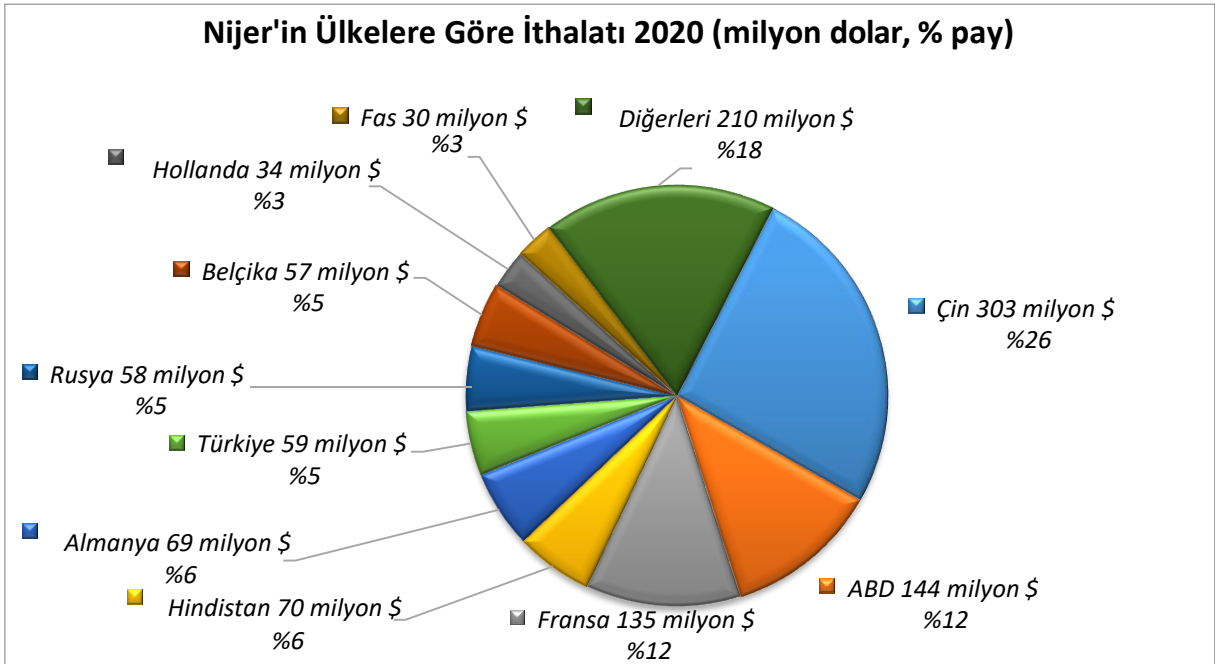
## Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

### İhracat



Kaynak:Trademap

### İthalat



Kaynak:Trademap

## 4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

### Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

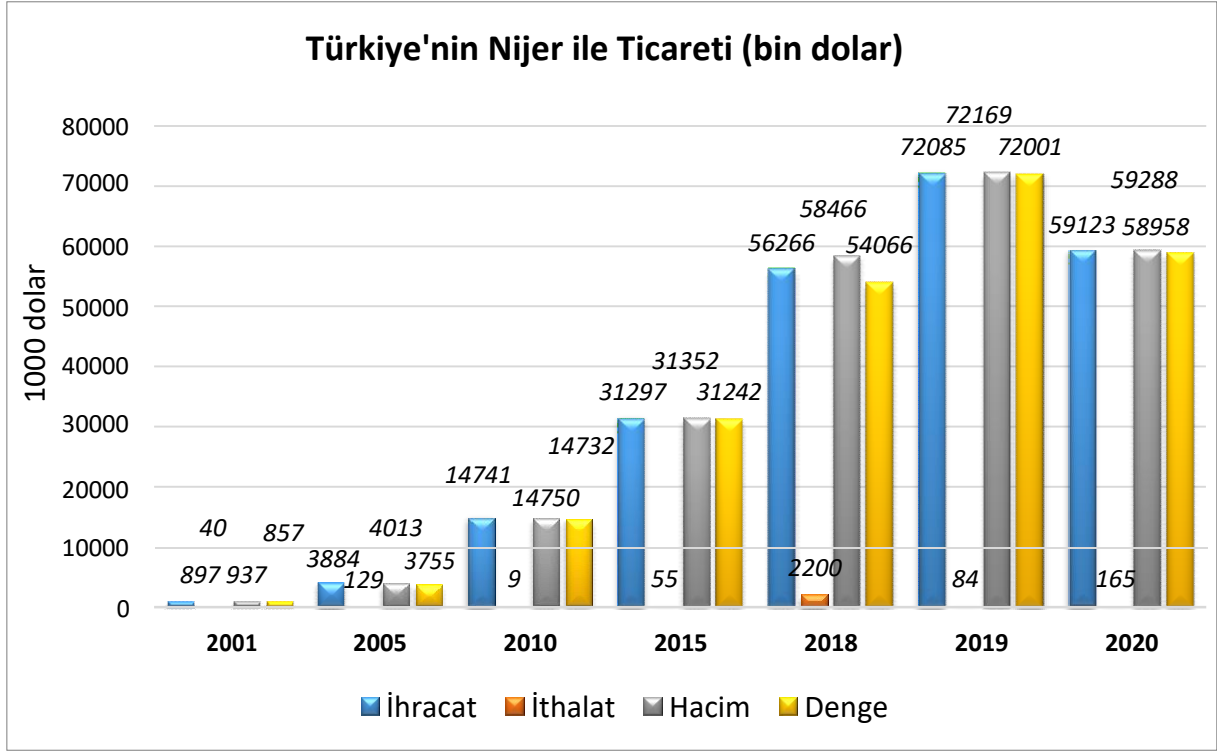
Nijer, yeteri kadar doğrudan yabancı yatırımı ülkeye çekememesi nedeniyle, ülkenin finansman ihtiyacını karşılayacak başlıca geleneksel kaynaklar, ayrıcalıklı oranlara sahip olan uzun dönemli krediler ve bağışlardır. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı'nın (UNCTAD) Dünya Yatırım Raporu'na göre; 2019 yılında 593 milyon ABD Doları doğrudan yatırım almıştır. Bu artış, daha çok ülkedeki madencilik sektörüne yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Aynı yıl yatırım stoğu 7 milyar dolara ulaşmıştır.

## 5. TÜRKİYE ile TİCARET

### Genel Durum

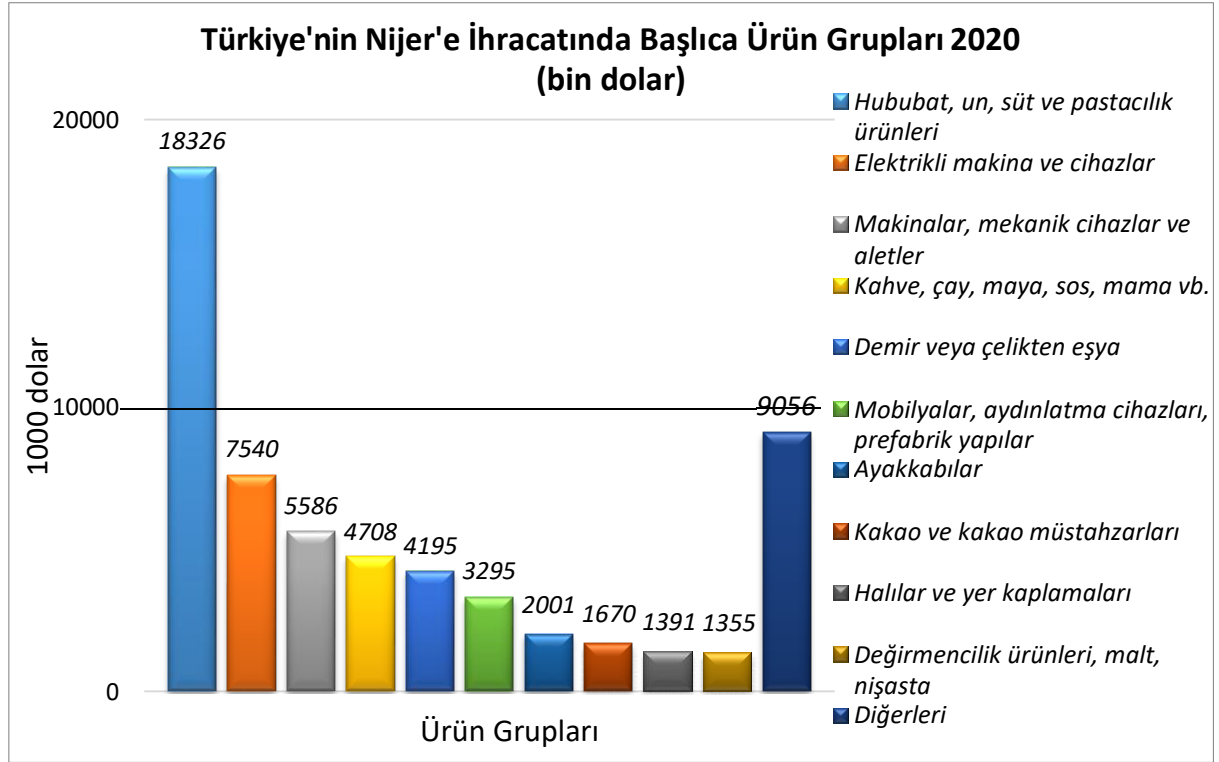
Türkiye ile Nijer arasındaki ticaret 2010 yılından itibaren artmaya başlamıştır. Son yirmi yılda devamlı Türkiye lehine dış ticaret fazlası verilen ikili ticarete 2020 yılına gelindiğinde Türkiye'nin dış ticaret fazlasının 59 milyon dolara yaklaştığı görülmektedir.

### Türkiye-Nijer Dış Ticareti



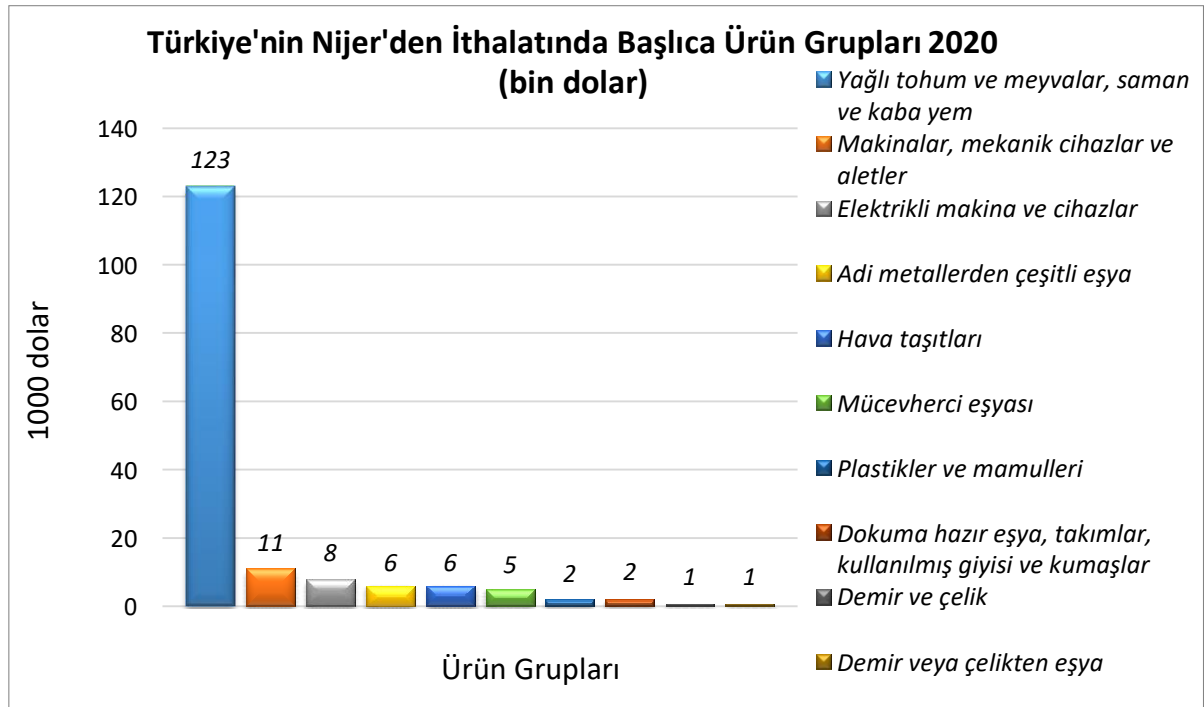
Kaynak:Trademap

## Türkiye'nin Nijer'e İhracatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

## Türkiye'nin Nijer'den İthalatında Başlıca Ürünler



Kaynak: Trademap

**EKLER:*****EK-1: Nijer'in İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>842 529</b>	<b>670 896</b>	<b>514 100</b>	<b>100</b>	<b>-23,4</b>
1.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	181	220	223 788	43,5	101621,8
2.	2844	Radyoaktif kimyasal elementler ve radyoaktif izotoplar ve bunların bileşikleri, karışımları, artıkları	0	0	162 380	31,6	100
3.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	0	0	10 231	2	100
4.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	208 782	26 583	9 992	1,9	-62,4
5.	1201	Soya fasulyesi	0	0	3 630	0,7	100
6.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	0	0	3 268	0,6	100
7.	714	Manyok, ararot, salep, yer elması, tatlı patates ve benzeri kök ve yumrular, sagu özü	3	17	2 606	0,5	15229,4
8.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	0	0	2 317	0,5	100
9.	4112	Koyun veya kuzuların dabalama veya ara kurutmadan sonra ileri derecede hazırlanmış deri ve köseleleri	2	0	1 311	0,3	100
10.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatte kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	293	349	700	0,1	100,6
11.	8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri; vidalar; dişli kutuları volan vb	142	23	610	0,1	2552,2
12.	4113	Diğer hayvanların dabalama veya ara kurutmadan sonra ileri derecede hazırlanmış deri ve köseleleri	0	0	602	0,1	100
13.	3822	Laboratuvarlarda, teşhiste kullanılan reaktifler	0	26	548	0,1	2007,7
14.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	32	115	541	0,1	370,4
15.	8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	5 509	390	476	0,1	22,1

Kaynak: Trademap

**EK-2: Nijer'in İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>2 622 496</b>	<b>2 772 522</b>	<b>1 168 801</b>	<b>100</b>	<b>-57,8</b>
1.	1006	Pirinç	323 450	315 701	68 830	5,9	-78,2
2.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	63 880	72 409	49 801	4,3	-31,2
3.	1901	Malt hülasesi; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	16 026	24 049	34 234	2,9	42,4
4.	8701	Traktörler	5 915	13 130	31 173	2,7	137,4
5.	7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	11 615	13 921	30 170	2,6	116,7
6.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	33 588	36 991	28 000	2,4	-24,3
7.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	52 518	62 474	27 795	2,4	-55,5
8.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	15 111	68 911	27 479	2,4	-60,1
9.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	8 923	32 459	27 205	2,3	-16,2
10.	8703	Otomobiller	46 319	53 379	23 445	2	-56,1
11.	1902	Makarnalar ve kuskus	22 785	24 494	17 940	1,5	-26,8
12.	8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	276 061	188 152	17 308	1,5	-90,8
13.	8408	Sıkıştırılmaya atışemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	1 405	1 289	17 208	1,5	1235
14.	2104	Çorba, et suyu ve karışım halindeki homojenize gıda müstahzarları	34 511	34 926	16 660	1,4	-52,3
15.	902	Çay	11 500	12 448	15 648	1,3	25,7

Kaynak: Trademap



**EK-3: Nijer'in Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>		<b>842 529</b>	<b>670 896</b>	<b>514 100</b>	<b>100</b>	<b>- 50</b>
1.	Çin	171 113	223 868	224 699	43,7	0,4
2.	Kanada	1 467	1 339	125 896	24,5	9302,2
3.	ABD	29 548	47 761	79 548	15,5	66,6
4.	Fransa	6 174	57 401	40 799	7,9	-28,9
5.	Çekya	667	614	10 772	2,1	1654,4
6.	Uganda	8	5	10 354	2	206 980
7.	Hindistan	975	801	4 158	0,8	419,1
8.	İspanya	3 221	3 015	2 878	0,6	-4,5
9.	Danimarka	4	58	2 362	0,5	3972,4
10.	G. Kore	435	8 402	2 242	0,4	-73,3
11.	Avustralya	1 893	713	1 174	0,2	64,7
12.	Nijerya	5 405	1 906	882	0,2	-53,7
13.	Tayvan	288	155	802	0,2	417,4
14.	Almanya	251	1 030	681	0,1	-33,9
15.	Japonya	261	2 594	646	0,1	-75,1
...	...	...	...	...	...	...
<b>28.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>2 200</b>	<b>151</b>	<b>166</b>		<b>9,9</b>

Kaynak: Trademap

**EK-4: Nijer'in Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)**

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>		<b>2 622 496</b>	<b>2 772 522</b>	<b>1 168 801</b>	<b>100</b>	<b>-25,8</b>
1.	Çin	114 661	288 823	303 061	25,9	4,9
2.	ABD	61 727	75 940	143 872	12,3	89,5
3.	Fransa	128 057	142 379	134 842	11,5	-5,3
4.	Hindistan	99 211	85 583	69 629	6	-18,6
5.	Almanya	25 921	35 951	68 965	5,9	91,8
<b>6.</b>	<b>Türkiye</b>	<b>56 266</b>	<b>75 597</b>	<b>58 875</b>	<b>5</b>	<b>-22,1</b>
7.	Rusya	259	1 011	57 929	5	5629,9
8.	Belçika	60 455	65 492	56 749	4,9	-13,3
9.	Hollanda	59 191	48 648	34 351	2,9	-29,4
10.	Fas	22 443	26 973	30 136	2,6	11,7
11.	Senegal	28 615	15 305	20 463	1,8	33,7
12.	Nijerya	94 241	84 074	17 383	1,5	-79,3
13.	Polonya	4 911	9 113	16 118	1,4	76,9
14.	İspanya	12 987	12 404	13 982	1,2	12,7
15.	İtalya	21 443	27 584	13 580	1,2	-50,8

Kaynak: Trademap

**Ek-5: Türkiye'nin Nijer'e İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)</b>			<b>56 266</b>	<b>72 085</b>	<b>59 123</b>	<b>100</b>	<b>-18</b>
1.	1902	Makarnalar ve kuskus	5 833	6 583	16 914	28,6	156,9
2.	2102	Maya	2 731	1 543	2 752	4,7	78,4
3.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3 385	3 980	2 365	4	-40,6
4.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 306	3 297	1 960	3,3	-40,6
5.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	3 485	1 871	1 862	3,1	-0,5
6.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	3 666	3 341	1 817	3,1	-45,6
7.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	928	4 034	1 736	2,9	-57
8.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	1 082	1 855	1 670	2,8	-10
9.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	1 482	1 777	1 408	2,4	-20,8
10.	1101	Buğday unu	2 137	2 815	1 355	2,3	-51,9
11.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	1 390	2 076	1 320	2,2	-36,4
12.	8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	59	191	1 308	2,2	584,8
13.	7610	Aluminyumdan inşaat ve inşaat aksamı (köprüler, köprü aksamı, kuleler, pylonlar, ayaklar, sütunlar, kapı, pencere vb)	1 744	3 249	1 055	1,8	-67,5
14.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	466	1 343	1 054	1,8	-21,5
15.	6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	1	301	982	1,7	226,2

Kaynak: Trademap

**Ek-6: Türkiye'nin Nijer'den İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
<b>TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)</b>			<b>2 200</b>	<b>84</b>	<b>165</b>	<b>100</b>	<b>96,4</b>
1.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	0	0	123	74,5	0
2.	8301	Adi metallere kilit, sürgü ve asma kilit (anahtarlı, şifreli veya elektrikli) ve bunların adi metallere anahtarları	0	0	6	3,6	0
3.	8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, elektrikli olmayan şofbenler veya depolu su ısıtıcıları	0	0	6	3,6	0
4.	8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	71	17	6	3,6	-64,7
5.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	0	2	5	3	150
6.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	0	1	5	3	400
7.	8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	0	0	4	2,4	0
8.	8523	Sesleri ve diğer fenomenleri kaydetmeye mahsus diskler, bantlar, katı hal kalıcı depolama aygıtları, akıllı kartlar vb	1	1	3	1,8	200
9.	3926	Plastikten diğer eşya	0	2	2	1,2	0
10.	6307	Diğer hazır eşya (elbise patronları dahil)	0	0	2	1,2	0
11.	7223	Paslanmaz çelikten teller	0	0	1	0,6	0
12.	7326	Demir veya çelikten eşya	0	0	1	0,6	0

Kaynak: Trademap